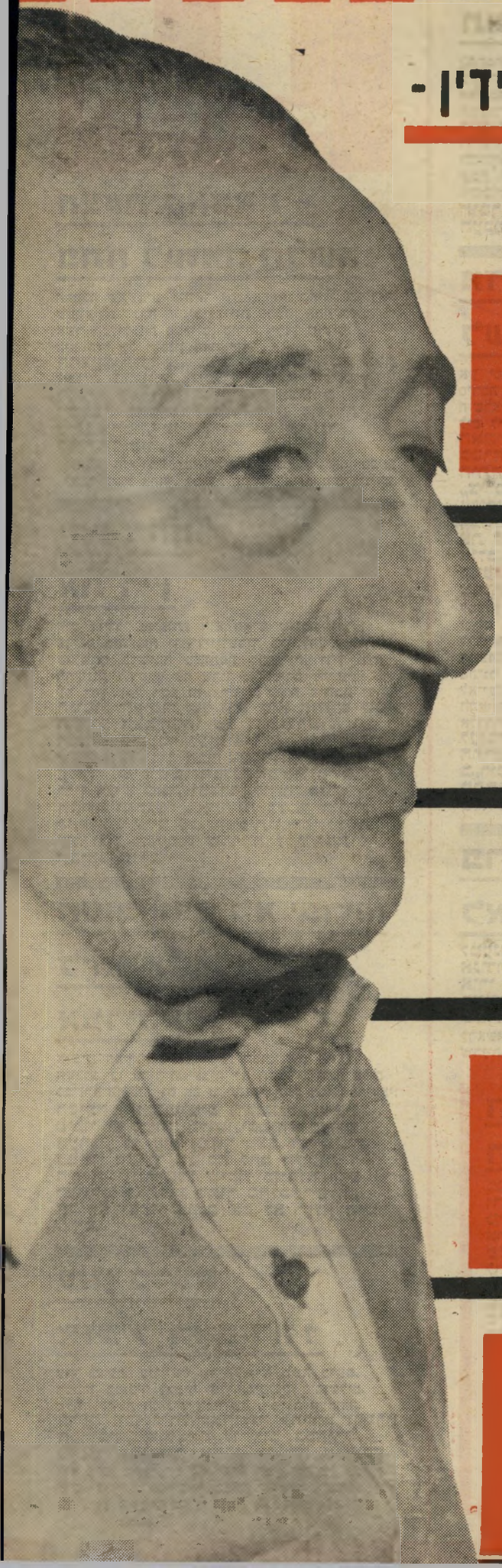
שנה 41 ט"ז כסלו תשל"ז 8.12.76 המחיר: 8.00 ל"י (כולל מ.ע.מ.) מספר 2049

העולם הזה

בשבוע שבו הצטרף הבן למיפלגת ידין -

עלה מס־הכנסה על אביו ואחיו

ההאשמות המלאות נגד הבלון רובינשטין

תשקיף

הצעת סאדאת - פתח ליוזמה חדשה

ההצעה שהשמיע אנוואר אל־סאדאת, כאילו באקראי, שבוועידת ז'נבה תופיע נציגות ערבית אחת בילבד, אשר תכלול את מצריים, סוריה, ירדן ואש"ף, היא פרי של תיכנון מדוקדק.

החצעה נועדה לאפשר את השתתפות אש"ף בוועידה, מבלי שישראל תיאלץ להכיר באירגון הפלסטיני ככגורם עצמאי. מהצהרות ישראליות קודמות ניתן להבין, כי ישראל לא תתנגד לפיתרון כזה.

השאלה היא אם מדינות־ערב, וגם אש"ף, יסכימו „לדבר בקול אחד", למרות הבדלי־האינטרסים ביניהם.

ידין דחה את דיין

ח"כ מרדכי בן־פורת הוא האיש שניסה לארגן פגישה משולשת ידין־דיין־שרון, כדי להביא להופעת שלושתם ברשימה משותפת בבחירות. ידין מצא הזדמנות להיפגש עם שרון, אך סירב להיפגש עם דיין, ועל רקע זה פרש בן־פורת מיוזמת ידין.

הניסוק העיקרי של ידין הוא החשש שמא תשמש הצטרפותו של דיין לרשימתו הוכחה בדיעבד לכך שדו"ח ועדת־אגרנט, שבה היה ידין חבר מרכזי, הושפע ע"ידי שיקולים מיפלגתיים־פוליטיים. ידין רגיש מאד, ובצדק, לחשד כזה, החוזר ומתגבר באחרונה בכמה חוגים, לאור הגילויים על שאיפותיו הפוליטיות של ידין בתקופה שקדמה למילחמת יום־הכיפורים.

הסובייטים לא יפריעו ליוזמת־שלום אמריקאית

אישים המקורבים למדיניות הסובייטית הודיעו השבוע, כי ברית־המועצות לא תחבל ביוזמת־שלום במיזרח־התיכון, גם אם זו תתנהל תחת דגל אמריקאי.

הסיבה: הסובייטים משוכנעים שאין סיכוי לתנועות הקומוניסטיות בעולם הערבי, כל עוד נמשך מצב המילחמה. בטווח הארוך חשובה להם השכנת השלום יותר מכל שיקול בן־חלוף. הם ישתדלו להתברג לתוך מהלכי־השלום, אך לא יסכלו אותם אם לא יעלה הדבר בידם.

עוזי ברעם מזכ"ל העבודה?

עוזי ברעם, בנו של שר־העבודה משה ברעם, המכהן כמזכיר הסניף של המיפלגה בירושלים, מקווה להיות המזכ"ל הבא של מיפלגת העבודה.

ברעם הבן גילה באחרונה לחבריו ומכריו הקרובים, שמוכשח לו רוב בבחירת מזכ"ל המיפלגה אחרי הוועדה הקרובה.

הוא נהנה מתמיכתם של יצחק רבין וגם של שמעון פרס. עוזי ברעם שאף בעבר להיבחר לכנסת, אך בזמן שגולדה מאיר היתה ראש־הממשלה, היא התנגדה בחריפות לכך שגם האב ברעם וגם הבן יכהנו כח"כים.

תנועת־המושבים תומכת בפרס

בהתמודדות הפנימית במיפלגת העבודה, הניטשת בין יצחק רבין לבין שימעון פרס על תפקיד המועמד לראשות הממשלה הבאה, מתייצבת תנועת־המושבים לצידו של שימעון פרס.

כמו המזכ"ל של תנועת־המושבים, ח"כ אברהם זיבברג, כך גם יורשו, יחזקאל זכאי, הם אנטי־רבינים מובהקים. ככל הנראה יירש זכאי את מקומו של זיבברג גם בכנסת הבאה, ובכך יתווסף תומך נוסף לפרס גם בסיעת מיפלגת העבודה בכנסת.

מדוע לא חשה „רימון" לעזרת ניצולי המטוס?

אין יסוד לשמועות המופצות באחרונה, כאילו סירבה אונייית־סוחר ישראלית לחוש לעזרת המטוס הישראלי הקל של הטייס אפריים בר־ארז, שנפל לים ליד חופי איטליה לפני כשלושה שבועות.

האונייה הישראלית היחידה שנמצאה במרחב הסמוך למקום נפילת המטוס, היתה אונית־המשא „רימון" של חברת „צי"ם", שהיתה בדרכה לנמל אשדוד. על־פי השמועות הנבדקות עתה קצט רכ־חובל האונייה, ברנרד ברקוביץ', את הקריאה ששודרה על נפילת המטוס, אולם סירב לצאת לחפש ניצולים, בטענה שאוניותו נמצאת רחוק מדי ממקום נפילת המטוס.

לטענת ברקוביץ' היתה אונייתו במרחק 700 מייל ימיים ממקום התאונה, ליד מלגה שבספרד. לדבריו, לא היה כלל טעם לנסות לחוש לעזרת הניצולים, כיוון שהשייט היה נמשך יומיים תמימים. מה־גם שעל־פי הדיווחים נודע לו כי אוניות אחרות, לא־ישראליות, נמצאות קרוב יותר מרימון למקום התאונה. כזכור, נאספו ניצולי המטוס על־ידי אונייה אלג'רית.

לעומת זאת טען דובר „צי"ם", כי התישדורת על נפילת המטוס התקבלה ב„רימון" רק יום אחד אחרי התאונה, מתחנת־אלחוט במרסיי, ולא נאמר בה כלל כי הניצולים הם ישראלים.

פרס־ביאליק שוב לאורי צבי גרינברג

לטענת הבקיאים בנעשה בין מרקדיני אגודת הסופרים, עומד המשורר הלאומני אורי צבי גרינברג לזכות שוב בפרס־ביאליק, זו הפעם השלישית ב־80 שנות חייו.

לראשונה זכה גרינברג בפרס, המוענק על־ידי עיריית תל־אביב, ב־1948, ביום הולדתו ה־75 של ביאליק. את הפרס, שערכו היה או 100 לא"י, העניק לו או יצחק בן־צבי, שהיה נשיא הוועד הלאומי בימים של ערב הקמת המדינה.

העונקת הפרס בשרישית לאצ"ג, שבעשור האחרון התכניט בכתיבת שירים בעלי רקע לאומני מובהק, מעידה על הרוחות המנשבות כיום באגודת הסופרים.

הצרפתים יחבשו הסגרת סמי פלאטו

במישרד־המישפטים הצרפתי נשלמות וחולכות ההכנות להגשת בקשה רישמית לממשלת־ישראל, להסגרתו של איש־העסקים הצרפתי שמואל („סמי") פלאטו־שרון, שנמלט בשעתו מצרפת לישראל, זכה באזרחות ישראלית וממשיך לנהל עסקים ברחבי העולם. בקשת־ההסגרה עוכבה במשך שנים, כיוון שבשעה שנערכו הדיונים ה' מישפטיים נגד פלאטו, שבהם המשיכו לייצג אותו עורכי־דין צרפתיים למרות מנוסתו, התנהל מאחרי־הקלעים משא־ומתן להסדר שעל־פיו יחזיר פלאטו את חובו לשיטונות הצרפתיים כתשלומים לשיעורים. עתה, משנראה כי הצרפתים התייאשו מהשגת הסדר כזה, הם עומדים לבקש מישראל — שעימה יש להם הסכם־הסגרה חדרי, את הסגרתו של פלאטו.

היומן מקים תשובה ל„צוותא"

מועדון תרבותי־אמנותי, המייועד להוות תשובה למועדון צוותא המפ"מי שהפך אחד ממרכזי־התרבות של תל־אביב, הוקם ברחוב חיסין בתל־אביב. **את המועדון, הנקרא בשם „פונדק הרוחות", ינחל הסופר הלאומני משה שמיר.**

מטרת המועדון היא העלאת הצגות־תיאטרון, עריכת סימפוזיונים ועריכת תערוכות בנוסח צוותא. לטענת מקימי המועדון, הוא הוקם משום שאמנים ימניים טענו כי הנהלת צוותא לא איפשרה להם להופיע ולהציג שם, בשל דיעותיהם הפוליטיות.

מחפשים נפט בא־טור

צוות גיאולוגים ומהנדסים של המכון הגיאופיסי יצא השבוע לאיזור א־טור, שבחוף המערבי של דרום סיני.

הצוות יערוך סקרים של אפשרויות גילוי שדה־נפט באיזור זה, ויערוך במימי מיפרץ־סואץ פיצוצים רבי־עוצמה, שאת תוצאותיהם יכדוק צוות המדענים בו־במקום.

הצוות ישהה באיזור זה חודשיים, ואם יעלו מימצאיו סיכויים טובים להסקה ריווחית של נפט באיזור, יבואו אחריהם אנשי חנ"ה כדי להתחיל בקידוחים ניסיוניים.

צ'ארלס ברונסון בבכורה סירטו בארץ

מוכר־הקוקנוע האמריקאי צ'ארלס ברונסון, המגלם את תפקידו של „תת־אלוף דן שומרון בסרט שהפיקה חב־רת „פוקס" על מיבצע אנטבה, עומד להגיע לארץ, יחד עם צוות מפיקי ושחקני הסרט, להשתתף בפרמיירה הישראלית של הסרט „הפשיטה על אנטבה", שתיערך בפוף חודש זה.

צוות שחקני הסרט, בראשותו של ברונסון, יגיע לארץ במטוס מיוחד מצרפת, שם ישתתפו בכבורה חגיגית של הסרט, שתיערך בפארים מיספר ימים לפני הבכורה הישראלית.

שפיגלר - הכדורגלן שהפסיד 12 אלף ל"י

שערוריית מישחקי־הפוקר במחנה־האימונים של ניבחרת־הכדורגל הלאומית, שנערך בשבוע שעבר בים־המלח, עלולה לגרום להרחקתם של כמה מכדורגלני הסגל מהנבחרת. לגבי אחרים יסתפקו, ככל הנראה, באזהרה בילבד.

במישחקים שנערכו בשלושת ימי מחנה־הנופש הפסיד מרדכי („מוטה") שפיגלר, ותיק שחקני הניבחרת, סכום המתקרב לכ־12 אלף ל"י. מאיר נימני, כדורגלן מכבי תל־אביב, חרוויח במישחקים כך 3500 ל"י ואילו משה שווייצר, בנו של מאמן הניבחרת הלאומית דויד שווייצר, הרוויח כששת אלפים ל"י. השוער סורינוב, שנמל חלק פעיל במישחקי־הפוקר, לא הפסיד ולא זכה.

עתה מצפים לראות מה תהיה תגובתו של מאמן הניבחרת על מישחקי־ההימורים, נוכח העובדה שגם בנו השתתף בהם.

HP~319

מגבר 40 וואט הספק P.P.
פטיפון אוטומטי
טיונר FM/AM סטריאו • טייפ קסטות סטראו
זוג רמקולים SS-630

שאל כל אחד...

SONY®

בואו לראות לחוש ולשמוע מוסיקה באולמי התצוגה של סוני - ת"א מגדל שלום, רח' אחד העם 9, טל. 5 24 31

מרסום מניק, רפאל טיראן

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טלפון 03־243386 • תא־דואר 136 • מען מברקי: „עולמפרס" • מודפס ב„הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רחוב בן־אבינדור • הפצה: „גד" בע"מ • גלופות: „צינקוגרפיה כספי" בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • המוציא לאור: העולם הזה בע"מ.

קריאה יקרה.

אי־אפשר היה בשבוע שעבר שלא להתרשם עמוקות מהופעתו של הפרופסור ייגאל ידין, ראש התנועה הדמוקרטית, לפני ועדת־החינוך של הכנסת.

ועדת־החינוך של הכנסת עוסקת זה זמן רב בגיבוש הנוסח הסופי של חוק־העתיקות החדש, המיועד להחליף את חוק־העתיקות הקיים, שנחקק בידי ממשלת־המנדט עוד בשנת 1929, במהלך דיוניה הומינה ועדת־החינוך מומחים אחדים, כדי שיעידו לפניה. הפרופסור ייגאל ידין היה אחד מהם.

בעדותו לפני הוועדה, שזכתה בסיקור דומני שאין צורך להסביר שהכוונה היא למשה דיין.

לזכותו של ייגאל ידין יש לומר ש־מעולם הוא לא הצדיק את החפירות הוואנדאליות, הגניבות הברבריות והציפ־צוף הגלוי על חוק־העתיקות מצד משה דיין. בחוגים סגורים הוא גינה אותם.

בביוגראפיה של משה דיין, שכתב בזמנו שבתי טבת, הוא מתאר אירוע שאירע בשנת 1965, והקשור בשוד־העתיקות של דיין. כתב טבת:

דיין הוזמן למישטרה בעיקבות תלונה שהוגשה נגדו, על־כך שחפר ללא רשות. דיין הודיע מצידו כי הוא מוכן לוותר על חסינותו הפרלמנטרית, כדי להחקר ולעמוד למישפט. ואכן, ב־25 בינואר גבתה ממנו המישטרה עדות. אלא שבמקום מיש־פט נעשה מעין הסדר בינו לבין אגף־העתיקות. ייגאל ידין, ...כפרופסור וראש החוג לארכיאולוגיה באוניברסיטה העברית בירושלים, כינה את הד"ר בירן ואת הד"ר ייבין, שעמדו בראש אגף העתיקות, בשם „פשעים" וכאשר הסבירו לו את מבוכתם, בהיות דיין שר, מצביא־קדם ועתה חבר־כנסת, הוסיף ידין ואמר: „אתם הפושעים, לא הוא. אם אתם נותנים לו לחפור, מה יגיד כל דג־דקק?"

לצומת עמדה זו בשיחות פרטיות שמר ידין על שתיקה רועמת דווקא כאשר הפכה פרשת שוד־העתיקות של משה דיין לנושא ציבורי ראשון־במעלה. היה זה בסוף שנת 1971 ובתחילת שנת 1972, כאשר העולם הזה יצא למערכה ציבורית נגד הפרת־החוק הגלוייה של דיין.

סידרת מאמרים של דן בן־אמוץ מעל עמודי העולם הזה, שלוותה בסידרה ארו־כה של שאילתות שהוגשו על־ידי ח"כ אורי אבנרי לשרי הממשלה, ותלונה רש־מית למישטרה, העמידו את הפרשה במוקד ההתעניינות במשך שבועות רבים. דיין עצמו נאלץ להתגונן ולהסביר מעל במת הכנסת את עסקיו ואת ניצול מעמדו כשר־הביטחון לשוד עתיקות. אנשי־ציבור ו־עיתונאים הרגישו את עצמם מחוייבים לנ־קוט עמדה בנושא.

גם ציבור הארכיאולוגים לא נשאר אדיש. 23 ארכיאולוגים ישראליים, בראשותו של הפרופסור יוחנן אהרוני, פירסמו עצומה, שבה הביעו את מחאתם על „פעולותיו ב־תחום הארכיאולוגי של שר־הביטחון משה דיין."

תחימתו של ייגאל ידין נעדרה מעצומה זו.

במשך כל הוויכוח הציבורי, שניטש או, לא נשמע קולו של ידין, שיכול היה להיות לו מישקל רב באילוץ הממשלה לפעול נגד שוד־העתיקות של דיין. כאשר אנשים רבים ובראשם עורכי העולם הזה הסתכנו ועו־רו את זעם הציבור שהאליל את דיין, העדיף ידין את השתיקה הבטוחה.

עתה, כאשר הוא בונה את תדמיתו כ־אישיות פוליטית, מנסה ידין לרכב בדיעבד על הסוס הזה של הקפדה על החוק והסדר הטוב בתחום עיסוקו המיקצועי.

רק בשפה עסיסית כמו אידיש אפשר למצוא ביטוי, שביכולתו להגדיר את הצ־הרותיו האמיצות של ידין בתחום זה: „גוט שפייט!"

או בלשון האימרה העממית: „עכשיו זה עזר כמו כוסות־רוח למת."

■ ■ ■

אין אנו מופתעים עוד לגלות מדי פעם בעיתונות הישראלית ידיעות, שראו אור קודם־לכן מעל עמודי העולם הזה. אבל גם בתחום זה יש חידושים. כך, למשל, פירסמו השבוע שני היומונים, דבר והארץ, בעמודי־החדשות שלהם, ידיעות בולטות על כך שכהונתו של הרמטכ"ל, רב־אלוף מרדכי („מוטה") גור, תוארך בשנה, והוא יכהן בתפקידו ארבע שנים.

העולם הזה הקדים את העיתונות היומית בפירסום ידיעה זו. אבל לא ביום אחד, בשבוע או בחודש. כפי שתוכל להיווכח משני קיטעי העיתונים המתפרסמים בעמוד זה, פורסמה אותה ידיעה בהעולם הזה לפני המישה חודשים.

■ ■ ■

בדרך כלל מוקדש מדור זה, בין השאר, גם לתיאור של מאחרי־הקלעים לגבי כתבות וידיעות המתפרסמות מעל עמודי העולם הזה.

הנה סיפור המתייחס דווקא לכתבה שלא התפרסמה.

כאשר נודע לנו, בשבוע שעבר, על כך ששר־הבריאות ויקטור שם־טוב אושפז ב־בית־החולים איכילוב, היה זה רק טיבעי שכתב וצלם של המערכת ייצאו למקום.

ויקטור שם־טוב אושפז בחדר היחידה־לטיפול־נמרץ, והרופאים ביקשו שלא להפ־ריע את מנוחתו. בקשתם כובדה. כעבור יומיים, כאשר נודע כי מצבו של שם־טוב השתפר וכי הוא עומד לעזוב את חדר יחידת־הטיפול הנמרץ, ביקש צלם־המערכת, פטר פן, לצלם את שר־הבריא־אות כחולה המאושפז בבית־החולים.

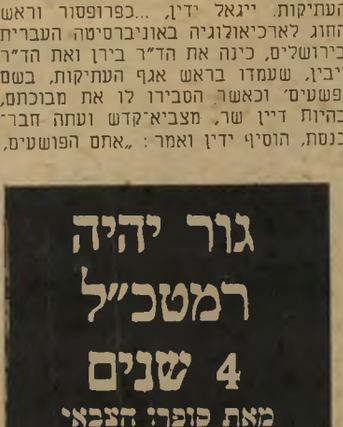
ממיטת חוליו ביקש שם־טוב, שהפעם אין הוא רוצה להצטלם במצב זה. „אני לא רוצה לתת סיפוק לכל השונאים שלי, שיראו אותי ככה, למרות שמחר אני כבר יוצא מכאן, לדאבונם," התלוצץ שם־טוב.

לפתע מצא פטר את עצמו במצב מביך. „זאת פעם ראשונה שמטילים עלי תפקיד ולא בא לי לבצע אותו," הודה באוזני השר. הוא אף שלף והראה את מצלמת־הסתר המיניאטורית שלו, כדי להוכיח לשר כי אילו רצה לבכך, יכול היה לצלמו.

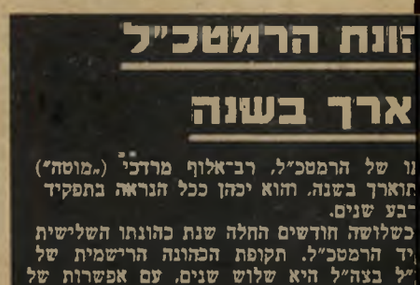
„מה אתה עובד כל־כך קשה?" שאל פטר את השר לפני שנפרד ממנו לש־לום, „אף אחד לא יקים לך מצבה מזהב."

„אתה מספר לי?" השיב לו ויקטור שם־טוב בשאלה.

„נפרדתי מהשר ואשתו ויצאתי מהח־דר," מספר פטר. „מהמיסדרון העפתי עוד מבט אחרון לעברו. ראיתי אז את אשתו של השר מוציאה מתחת לשמיכה שכיס־תה אותו, את גליון השבוע של העולם הזה."

„הארץ" 2.12.76
איחור של חמישה חודשים

„העולם הזה" 7.7.76
יש הפתעות

נרחב, היה ידין תקיף ונחרץ, כיאה למי שרוצה ליצור לעצמו דימוי ציבורי של אדם היודע את מה שלפניו, והמסוגל לקבל החלטות, גם כשהן קשות ובלתי־נעימות לכמה מידידיו הקרובים.

כך, למשל, גילה ידין לוועדה את אמרי־קה, כאשר הסביר לחבריה: „להערכתי, קיים קשר בין שודדי־עתיקות, סוחרי־עתיקות ואספנים מסוימים, ולפיכך אינני סבור שיש לרחם עליהם בעת חקיקת חוק־העתיקות החדש..."

בין השאר הדגיש ידין כי „אין להבדיל בענין זה בין אנשי־ציבור ידועים, אספ־נים ואנשים פרטיים אחרים."

זוהי, כמובן, עמדה חיובית, הראויה להערכה. אך מה חבל שפרופסור ידין מש־מיע אותה קצת באיחור, ולא בשעה ש־המדינה ציפתה ממנו להכריזה מעין זו.

דווקא כאשר נדרשה ממנו הצהרה פומ־בית כזאת, בעת שהיה בה כדי להפסיק את שוד־העתיקות של גדול שודדי וסוחרי העתיקות במדינה, העדיף ידין לשתוק. אז כיהן אותו שודד־עתיקות כשר־הביטחון, ולא היה זה נוח לידין לגנות אותו ב־פומבי. עתה, כאשר ירד שודד־העתיקות מגדולתו וידין מעריך, כנראה, כי אינו זקוק לו עוד מבחינה ציבורית, הוא אזר סוף־סוף אומץ כדי לומר דברים שיש בהם גם התייחסות אישית לשוד־העתיקות של אותו אדם המכונה בפיו, ברמז דק, „איש־ציבור יודע."

מכתבים

לא פליטות־פה

בדיווח על הדיון בכנסת בעניין הפגישות עם נציגי אש"ף („העולם הזה" מס' 2046) נכלל, משום מה, המישפט הבא: „אחרי הפרסום, הסתפקה המועצה הישראלית לשלום ישראלי־פלסטיני בהודעה כללית על הצורך בהידברות עם הפלסטינים, מבלי לגלות דבר על הפגישות שהיו (מלבד פליטות־פה של מאיר פעיל)."

פעיל

אני תמה על ה־עורך הנכבד, שלא טרח להתקשר עמי קודם־לכן כדי ל־ברר את הדברים לאשורם. החתום מטה אינו נוהג ל־הדליף ואינו מס־תבך בפליטות־פה. רחמנא ליצלן, אלא נוהג לפעול בזירה המדינית, החברתית והאקדמאית בגלוי ובמחשבת חושב, גם כשהוא קורא בכנסת לגאולה כהן: „חולדה הנביאה הח־ריישי נא!" מאחר שאני מקיים פגי־שות רבות ואינטנסיביות עקב פעילותי ה־פוליטית ברחבי הארץ, החלטתי לספר במודע ובפומבי את שלושת קיטעי האינ־פורמציה הבאים, בנוגע לפגישות עם אש"ף:

א) הפגישות היו עם נציגי אש"ף, ולא עם סתם פלסטינים. הדבר ניראה בעיני חיוני למתימנות הפוליטית של מחנה־השלום, ולהערכתנו כי יש סיכויים להי־דברות גם עם נציגי אש"ף.

ב) המימון לנסיעות היה על חשבוננו, ולא במימון שום גורם שאינו ישראלי. גם מידע זה חשוב, דווקא בימינו אלה, שבהם מתרחשות פרשות מוזרות סביב המימונים של המימסד הפוליטי בישראל.

ג) במהלך הדיונים הצלחנו להביא את אנשי אש"ף לכלל הסכמה שנוכל לפרסם בישראל, כי אם תתכנס ועידת ז'נבה ואם ישתתף בה אש"ף, ייחשב הדבר כהכרה בפועל בקיומה של ישראל. עדיין אין בכך בשורת שלום גדולה, אבל יש כאן משום צעד קדימה.

אני חושב, שפירסום שלושת קיטעי המידע הללו העמיד את הדיון הציבורי בפרשה זו על בסיס מצויין, והביא הרבה תועלת למחנה־השלום בישראל. הדיון אשר התנהל בכנסת, מוכיח זאת מעל כל צל של ספק. אני אף חושב כי יש טעם להעמיד אותם פלסטינים שאיתם דיברנו בפריס, במיבחן של קיום עמדתם בעניין ז'נבה, על־ידי פירסום העמדה אשר הסכימו מראש כי נפרסמנה. זאת, נוסף למאבק פוליטי־הסברתי נמרץ בארצנו למען תס־כים ממשלת ישראל מרצון ומיוזמתה ל־השתתף בוועידת ז'נבה, או בכל מעמד אחר, גם בנוכחות נציג אש"ף, למען תצא ממשלת ישראל ביוזמות שלום כלפי הפלסטינים, כלפי מצרים וכלפי סוריה, שעניינן העיקרי יהא הבעת נכונות ישרא־לית לפינוי השטחים המוחזקים תמורת הסכמי שלום, פירוזים צבאיים והקמת מדינה פלסטינית ביהודה, שומרון ורצועת עזה, על־פי המינשר של המועצה הישראלית למען שלום ישראלי־פלסטיני.

ח"כ מאיר פעיל, הכנסת, ירושלים

תיקונים ל„שטח 9"

בכתבה על היאחזות הנח"ל החדשה בשטח 9 (העולם הזה 2046), השתבשו מעט העובדות. העיקרון — שלוקחים מהערבים ונותנים ליהודים, לא — אך בפרטים הבאים התבלבלתם:

איזור „שטח 9" אינו מופקע, אלא סגור „לצרכים צבאיים". המשמעות דומה מאד. אומנם, שטח סגור עלול להיות מופקע כעבור זמן, בתירוץ שהוא לא מעובד. אבל הבדל זה חשוב מבחינה אחרת: כשמדברים היום על תוכנית הפקעה של 20 אלף דונם, שמתוכם „רק" 6000 בבעלות ערבית, לא כוללים בתוך זה את השטחים השייכים לערבים בשטח תשע. למעשה — סגירה זו של השטח פוגעת יותר מאשר הפקעה, כי כאן בעלי־האדמות אינם זכאים כלל לפיצויים.

נקודה שנייה: בתוך שטח תשע, וכמו כן באדמות אחרות של הכפרים הערבים באיזור, יש חלקות רבות שבאמת הופקעו, בסוף שנות ה־50. זוהי אדמה לא־מעובדת.

(המשך בעמוד 6)

צו האופנה..
שמפו רויאל!

עץ הזית

הקניה הטובה ביותר 1976

1976 המוצר הנבחר

פרסום מלך משה עמר נורברס

עירנות רוחנית תאפשר לך להתגבר על כל מיני התנגדויות צפויות ובלתי־צפויות. רעיון מבריק, אם יבוסס על־ידי תיכנון לעומק, עשוי לעצב את עמדתך הציבורית בצורה ובמידה בהן טרם נתקלת. זהו שבוע טוב לביקור אצל התופרת תסמוך על ידידים. עשה את הכל בעצמך.

* * *

הוויכוחים והמריבות שאתה שותף להם לא יעזרו להפגת המתח, אלא רק יגרמו לך לדפרסיה. במייוחד היזהר מנע מאי־נעימויות עד יום ראשון, אז תתחיל להרגיש בהפגת המתח. התאזר בהרבה סבלנות. לך לראות סרט טוב, רציני, לבד, או עם חברה, ותיווכח שצפוייה לך הנאה לא רגילה.

* * *

אוף! חשבת שלא תעבור את זה, נכון? אבל עדיין לא הגיע הזמן להירגע. רק עכשיו אתה זקוק לכל כוח־הריכוז שלך ולכל העצבים שלך. בת תאומים, קחי עצמך בידיים. רומנים הם דבר חשוב, אך בריאותך עדיפה. קשר מישפחתי יגרום לך לעונג בלתי־צפוי. היזהרי משפעת בייחוד בעונת־מעבר זו. לבשי תכלת.

השבוע עליך לשים קץ לבטלנות! כמה זמן תוכל עוד לשבת ולחלום בהקיץ. ומבלי לעשות אפילו את אותם דברים המוגשים לך על מגש הכסף? זהו שבוע מצויין לתיכנון לטווח קצר וביניים; בעוד שבועיים־שלושה תוכל לעבור למעשים, ובקצב נמרץ ובלתי־רגיל, הקפד על סילוק מיכשולים מן הדרך, ושלם חובות קטנים וטורדניים. אך היזהר, בן סרטן: מחמדה מסוכן עלול לצוץ בשטח, אם לא תדע לשמור עליה. הימנע מטיולים.

* * *

בדומה למלח מנוסה, חייה נכון לזוז עם כל רוח. העיקר — שלא תיתקע במקום אחד, שלא תקבל החלטות מרחיקות־לכת, ושלא תבטיח הבטחות. אתה עשוי לגרום צער לאשה מבוגרת, וגם עשוי להביא לידי ניתוק עם גבר השוחר את טובתך. אין זה שבוע לרומנטיקה. מסעות קצרים יביאו הנאה.

* * *

יום ג' הוא יום של התנגשויות ובעיות כספיות. הקפד, איפוא, לא לקבל כל החלטה מרחיקת־לכת ולא להסתבך. בכלל, נסה לנצל את השבועיים הבאים לריכוז מחדש, לעבודה שוטפת, ולחידוש קשריך עם האהובים עליך. בת־בתולה: אל תזניחי אותו. גם לאחרים יש בעיות. לבשי ורוד.

אתה נמצא שוב בנקודה שאתה שונא — אבל לה אתה זקוק כדי לפעול כמו בן־אדם: בקור־הגנה. תוקפים אותך חזק, וחזקה שתדע כיצד לפעול כדי להשיב מילחמה־שערה, או למנוע את פני הרעה. בת־מאזנים: חברה קנאית עלולה לקחת אותו ממך. אך אם הוא חשוב לך באמת, או אם חשוב לך לסדר אותה — תוכי לברנש בתוקף, בת מאזניים לבשי סגול בהיר.

* * *

שמע לעצת זקנים וחכמים ממך. בדרך זו תצליח להתגבר על קשיים רבים, ולהימנע מעשיית טעויות. זכור כי הטיפש לומד משגיאותיו־הוא, ואילו חכם, משגיאותיהם של האחים. אמת־חיים זו נכונה גם לגבי חייך הרומאנטיים. וגם אם נראה לך שספגת אצלח מפלה — אל תתייאש, נסה שוב. כוכביך מורים כי דווקא בסוף־השבוע קיימים כל הסיכויים שתזכה להצלחה סוף־סוף.

* * *

אחרי שנה רוצפה אכזבות ומרורים, סוף־סוף זה הגיע: תוך שבועיים אתה מועלה בדרגה, וזוכה לשכר ויחס בהתאם. אם רק תיזהר מלהפוך ל„עבד כי ימלוך" — כי אז ודאי שהעלייה בדרגה הבאה תהיה הרבה יותר קרובה, ובעלת אפקט הרבה יותר משכנע. שיחת טלפון שקיימת בשבוע שעבר עם מישהו מעיר אחרת, תישא פרי בשבוע הבא. כדי שלפרי יהיה ערך של ממש, עליך לפתוח בפעולה.

* * *

כמו בשבועות האחרונים, חבעיות חמרכזיות שלך הן: תוסר־הכסף ושיעמום. במישור הפינאנסי אין רגיעה. מוטב שתחיל לחשוב על חריגה קיצונית מעיסוקיך — חרגילים. אם לא תשנה את המצב, אתה עשוי להיתקע לצמיתות. במישור החרומאנטי, בת גדי, אין עוד טעם רב לרומאנטיקנים והקלים. שמא תחשבי על משהו קצת יותר רציני? מצד שני, דווקא האדם חמדבר הרבה, איננו חאדם חמתאים לך ביותר.

* * *

המתח עולה — ועוד עתיד לעלות, בטרם תראה נחת מפעילותך הנוכחית. העיקר הוא לא להסתכסך, השבוע, עם אנשים נוספים. לקחת את הכל בשקט, ולעשות טובות, כשאתה נדרש לכך. גם אם האנשים שמבקשים זאת ממך, הם בלתי־נסבלים. בכלל, קצת מאקט לא יזיק. שבט או לחסד — עם הירח החדש ביום א' הבא.

* * *

כמו בכל השנה, תיווכח גם השבוע כי שום דבר לא בא לך בקלות. אתה נדרש לא אחת לחשקיע מאמצים שאינם עומדים בשום יחס לתוצאות. בני מזל דגים שעיסוקיהם קשורים בידיהם, יהיו ברי מזל יותר. ילדים שיוולדו השבוע יצטיינו בעתיד בבריאות מעולה ובאינטליגנציה מעל לרמה. מאורע הקשור באיבוד ידיד יעיק עליכם השבוע. בן מזל דגים עשוי להצטיין בספורט ולזכות בפעילות זו להישגים יוצאים מן הכלל.

מכתבים

(המשך מעמוד 4)

סלעית. בחלקה כזו הוקם היישוב החדש, נח"ל צלמון. באופן רישמי הוא הוקם על־גבי אדמה ממשלתית, כביכול, אבל מסביבו מצויה האדמה החקלאית של הכפר דיר־חנא, בשטח תשע הסגור.

דויד מנדר, תל־אביב

מי יישבר ראשון?

כל הכבוד לכם על שאינכם מרפים משר־השיכון אברהם עופר. לא ייתכן שאחרי האשמות כאלה שהנכם מפרסמים שבוע־שבוע עליו ועל מעלליו, תעבור הממשלה בשתיקה על כך. אני קורא ליצחק רבין: אתה אימר שאתה נלחם נגד השחיתות — הוכח זאת ותבע מעופר שיתפטר, או שיתבע את העולם הזה לדין על ההאשמות החמורות שמפרסמים נגדו.

צבי לינדר, חיפה

אני עורך־טוטו בין ידידי ומכרי: מי יישבר ראשון, העולם הזה או אברהם עופר? מכיוון שאני הימרתי על כך שעופר ייאלץ בסוף להגיב על הכתבות שלכם נגדו, אנא אל תאכזבו אותי.

משה עילם, תל־אביב

האם שר־האוצר השתכנע ממה שמפרסם העולם הזה על אברהם עופר, והחליט להענישו בקיצוץ תקציב מישרד־חשיכון ב־300 מיליון ל"י? ממה יתפרנסו בניו הרעבים של עופר?

נחום פ., תל־אביב

אם אחרי כל מה שמפרסמים על עופר, שהתייחס אל חברת שיכון־עובדים כאל אחוזתו הפרטית, לא מתארגנת הפגנה של זוגות־צעירים חסרי־שיכון, זה סימן שלדור הצעיר במדינה אין ביצים. במדינות אחרות היו מתארגנות הפגנות המוניות, ותובעות את הדחתו של אברהם עופר או את העמדתו לדין. אצלנו מסתפקים בכך שקוראים כל שבוע על מעשה־שחיתות אחר של עופר, ועוברים על כך לסדר היום — עד למעשה־השחיתות הבא.

אדי סער, רמת־גן

מה פיתאום רעמסס?

שגיתם שגיאה מרה וגסה כאשר פירסמתם (העולם הזה 2048) במדור „אנשים", את תמונתו של רעמסס השני. יגאל ידין עוד עשוי להציב אותו בראש רשימת

רעמסס השני
חנוט עם חנות

התנועה הדמוקרטית, ולהביס באמצעותו את המערך.

חיים בר־דויד, נס־ציונה

...ישראל צריכה לתבוע מהצרפתים שלא יחזירו את רעמסס השני למצרים, אלא שימסרו אותו לקבורה בישראל. לרעמסס שמור מקום של כבוד בהיסטוריה של עם ישראל, כמי שתרם תרומה חשובה לעלייה לארץ. אם הוא דווקא רוצה להישאר חנוט — שהסוכנות תתן לו חנות.

א. כדורי, תל־אביב

תחייה על הלישכה

לפני זמן־מה נתבשרנו, דרך אמצעי־התיקשורת, באשר להצעת־החוק לאיסור

פירסום שמו של חשוד לפני מישפט. המוצעה הארצית ונשיאות לישכת עורכי־הדין הנוכחית, הודיעו לוועדת־חוקה־חוק־ומישפט בכנסת שהיא עומדת מאחורי הצעת־חוק זאת.

בגיליון העולם הזה 2046, **סופר על** תגובת נשיא מועצת־העיתונות כיום, שבעבר היה יו"ר המועצה הארצית של לישכת עורכי־הדין בישראל, והוא צוטט בכך שאמר, בהתייחסו לפרשת ביכונסקי, ש„חיסוי המעצר בכלי־התיקשורת, יביא למגמה הפוכה מזו שבעלי ההצעה רוצים בה." וכן: „קיים חשש סביר שמא (אם תתקבל הצעת־החוק), יפותחו קני־מידה לא־נכונים בטיפול בבקשות למעצרים וההחלטות על המעצר, שניתנו בחדרי־חדרים, עלולות לסכן את שלום הציבור." יש רגלים לסברה שבתור מישפטן בכיר, נשיא מועצת העיתונות ד"ר רוטנשטרייך הוא חבר לישכת עורכי־הדין במעמד כזה או אחר, גם כיום.

כאשר מעמידים זו בצד זו את שתי התגובות הללו, שהן מנוגדות, ראשית מתעוררת התהייה, אם נשיאות המועצה הארצית של לישכת עורכי־הדין הנוכחית, בהתייחסה להצעת־החוק לאיסור פירסום שמו של חשוד לפני המישפט — אכן מייצגת בסוגייה זו את כלל חברי הלישכה ואת דעתם מזה, לעומת ההסתייגות הברורה המבוטאת על־ידי אחד המישפטנים הידועים במדינה — מזה? האם אין זה מיקרה שעמדת נשיאות לישכת עורכי־הדין הנוכחית באה לאור המיספר ההולך וגדל, מדי שנה בשנה, של מעורבות עורכי־דין כאלה או אחרים, בעבירות מסובכות של הצווארון הלבן — בד־בבד עם גידול מיספר הפרקליטים במדינה?

אם אכן קיימת מגמה כזאת, יש להילחם בה בכל דרך מישמעתית — לחזק את הברגים בלישכה, למען שמירת שמם הטוב ומסירותם של אותם מעורכי־הדין שהם ללא־דופי, ולא להגביל את חופש־הפירסום בעיתונות בתור אמצעי יחידי למען אי־פירסום שמו של חשוד „בכל מחיר".

נוח כהן, רמת־גן

מי ניצח בלבנון?

רק לפני כחודש הסביר לנו אורי אבנרי, בסידרה של שני מאמרים, את תוצאות המילחמה בלבנון. הוא טען כי הוא מבין מה שקורה בלבנון יותר טוב מכל הפרשנים: אש"ף ניצח, הסורים הובסו, אסד נאלץ לקבל תכתיבים מהסעודים והמצרים.

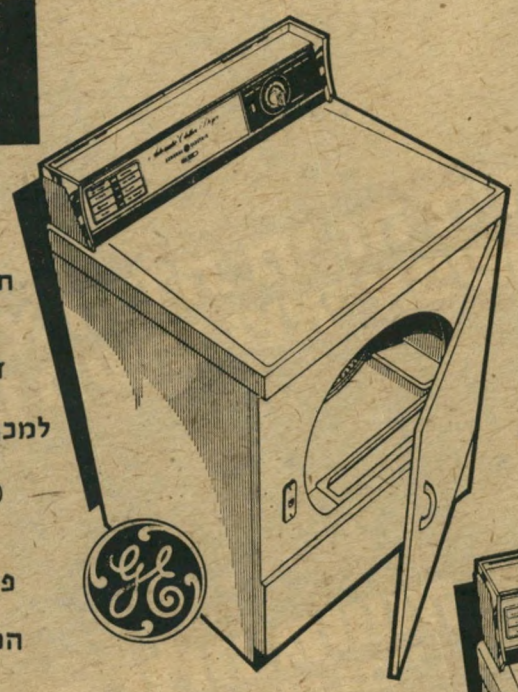
והנה, מה שקורה היום בלבנון טופח על־פני פרשנותו של אבנרי. הסורים לא נאלצו כלל לצאת מלבנון, להיפך, הם הצליחו להכניע את מדינות ערב האחרות, ולשכנען לתת גושפנקה רשמית לכיבוש לבנון במסווה של „כוח ההפרדה". מה שלא הצליחו הסורים להשיג בכוח, הם השיגו בתכסיסים מדיניים. העובדה שטנ־

(המשך בעמוד 8)

Made in USA

מוצרים אלה אינם נמכרים בשום מקום אחר אלא

רק אצלנו!
באולם התצוגה
אחד העם 11
ת"א

מיבש כביסה
אוטומטי,
פועל על גז.
תכנית מיוחדת
לכביסה
ללא גיהוץ.
זהה במידותיו
החיצוניות
למכונת הכביסה.
מצויד בְּרָגַש
(סנסור) לחות
אוטומטי,
המפסיק את
פעולת המיבש
כאשר
הכביסה יבשה.

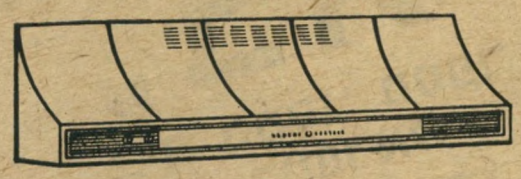
מדיח כלים
כולו מנירוסטה.
קיבולת - 15 מערכות
שולחן.
מרכך מים אוטומטי
עם נורת ביקורת.
4 תכניות, כולל תכנית
מיוחדת לסירים
ומחבתות.
מצטיין בפעולה שקטה.
ניתן להתקינו בתוך ארונות
המטבח או כיחידה עצמאית.

לבחירתך ארבעה צבעים
לחזית המדיח

מכונת כביסה
פעולת הכביסה נעשית
בשיטה אמריקאית בלעדית
– ע"י אגיטטור.
קיבולת – 8 ק"ג. שתי מהירויות.
ניתן לכוון את כמות המים
בהתאם לכמות הכביסה.
כניסת מים קרים וחמים נפרדת.
אפשרויות בלתי מוגבלות
לתוכניות כביסה שונות.
* מיני בסקט (ראה תמונה)
לכבסים עדינים ולפריטי כביסה
בודדים.
כל החלקים הבאים במגע עם מים
מצופים אמאייל עבה ומאריך
ימים, המונע היווצרות משקע אבן.

קולט ריחות
שתי מהירויות שאיבה.
מצויד בתאורה ובמנורת לילה.
ארבעת הצבעים הרגילים של
ג'נרל אלקטריק – לבן, ירוק,
צהוב, חום.

GENERAL ELECTRIC

נציגים בלעדיים בישראל: **ג'נרל** מהנדסים בע"מ

אולם התצוגה: טלפון 53143

מכתבים

(המשך מעמוד 6)

קים סורים עומדים במרחק כמה עשרות קילומטרים מגבול ישראל, ומאיימים להרוס את הגדר־הטובה של יחסים שנבנתה בין ישראל לנוצרי הלבנון, היא הוכחה לכך שהסורים ניצחו — ולא אש"ף. או שמא מייעץ לנו אורי אבנרי להתעלם מסכנת הטנקים הסורים ליד הגדר הטובה, מפני שאם אש"ף ניצח אותם, כטענתו, אין שום סיבה שישראל לא תנצח אותם?

מיכה ירדני, הרצליה

הטעות המפריכה

כמו רבים מחברי בצה"ל אני עוקב בעניין אחר מאמריו של פרשנכם הצבאי בנימין עמידרור. הנושא שהוא מעלה לאחרונה — בעיית מקומו של חיל הרגלים הוא נושא חשוב ביותר וראוי לדיון מעמיק, ואני מסכים עם הרבה מדיעותיו של עמידרור בנושא. אולם טעות אחת בנקודת־המוצא, היא המפריכה את כל התיזה של עמידרור.

עמידרור אינו לוקח בחשבון את היחס המיוחד שקיים בישראל למיספר האבידות בקרב. כיוון שכאשר חיל־רגלים מסתער הסיכון הוא שמיספר האבידות יהיה גדול יותר מאשר בהסתערות־שריון, למשל, רק טיבעי הוא שבניגוד לתורות־הלחימה, יעדיף צה"ל צורות־לחימה כאלה, שגם אם אינן עונות על תורית־המילחמה הקלאסיות, הן עשויות לחסוך בדם. זהו שיקול שבמדינה כמו מדינת־ישראל אסור להתעלם ממנו.

ע.ר., צה"ל

שתי פנים לאיריס

כל קורא ותיק בהעולם הזה, יכול ודאי כבר לעשות פרופסורה על איריס דווידסקו. לי עצמי יש הרושם שגדלתי יחד איתה, כי מזה חמש שנים או יותר, אני קורא עליה בקביעות ורואה את תמונותיה בעיתונכם. משום כך הוספתעתי למיקרא הכתבה על איריס המשוררת (העולם הזה 2048). יש כנראה שתי איריס דווידסקו בעולם. האחת — זוהרת, מרתקת ומושכת, שרואים בה רק את היופי החיצוני. אבל, כך למדתי, יש גם צד שני באיריס, הצד האפל, זה שאיתו היא הולכת לישון ואיתו

איריס דווידסקו
הצד האפל

היא יודעת דברים ושרה שירים, ומבינה את החיים. את החלק הראשון היטיב צלמכם להציג בעדשת מצלמתו. את החלק השני צריך, ככל הנראה, לגלות בשירים.

יצחק תורג'מן, תל־אביב

● צלם־המערכת פטר פן, שצילם את תמונותיה של איריס גם בכתבה הנדונה, מגיש בזה לקורא תורג'מן את שני חצאיה של איריס.

רזיזיה בטלוויזיה

חברים בוועדה המרכזת קבלו על קיפוחם בעת צילומי הטלוויזיה.

(הארץ, 8.11.76)

והארץ היתה תוהו ובוהו / וחושך על פני תהום. / מצב שעוד לא היה כמוהו, / פשוט נורא ואיום. / נפרצו

(המשך בעמוד 10)

„בזל"
בית המסג' מספר 1 בישראל

- מיבחר יפהפיות בכל שבוע באווירה אקסקלוסיבית.
- שרות מעולה, יחס אישי.
- מיזוג אויר מלא, נקיון למופת.
- סאונה.

בזל 31 תל־אביב, טלפון 233256
(ליד מכבי־האש)

חנייה בשפע.

פתוח: מ־09.00—21.00 רצוף
ובשבת: 10.00—19.00.

בעיות ולבטים בחיי המין

מ א ת
חד"ר **מרדכי זידמן**

חוצאת רשפים

תמונות ופלקטים ממבחר חציור ח־מודרני והקלאסי — הקישוט חתר־בותי והנאה לדירתך ובחישג ידך! המתנה המקובלת לכל הזדמנות!

„זומם", ת"א, רח' אלנבי 101
(מול בית־הכנסת הגדול)

כמו כולם

ב־22 בנובמבר 1976 נתבשרו המוני בית־ישראל, כי היאחזות־הנח"ל גשור, הממוקמת על קו־הרכס של הגולן הדרומי, הפכה יישוב־קבע אזרחי.

לכאורה, לא היתה כל סיבה להתרגשות. לא היה זה אלא עוד יישוב אזרחי אחד, שניתוסף אל כ־20 יישובים אחרים, מושבים וקיבוצים מכל הזרמים וה־גוונים, אשר הוקמו ברמת־הגולן מאז תום מילחמת ששת־הימים.

אולם, לאמיתו של דבר היה לו, לקיבוץ גשור, ייחוד משלו. וייחוד זה הודגש בהבלטה מרובה בכל כלי־התיקשורת שסיקרו את האירוע: לראשונה מזה תשע שנים, הצטרף הקיבוץ־הארצי — השומר־הצעיר אל המע־שה ההתיישבותי מעבר לקו הירוק (זאת, אם לא נביא בחשבון את קיבוץ שניר, הממוקם ליד מקורות־חירדן, ואשר מרבית אדמותיו נמצאות בשטח המפורז שבצפון „אצבע הגליל").

הקיבוץ־הארצי הביא לסיומן שנים ארוכות של התי־לבטויות, בקשר ליצירתן של עובדות התיישבותיות מעבר לקו הירוק. הצעד הנחרץ נעשה, סוף־סוף. הנהגת הקיבוץ־הארצי, שזכתה בתישבחות ובטפיחות־כתף מכל עבר על הצטרפותה ל„משפחה טובה", היתה גאה ומאושרת. „הקיבוץ־הארצי — מה שהוא מחליט, הוא מבצע," הצהיר בגאווה גדולה מזכיר התנועה, נתן פלד, ובו־במקום בישר לעם היושב בציון, כי עוד ידו של הקיבוץ־הארצי נטוייה, וכי הוא עומד להקים ברמה יישוב־קבע נוסף, בעגלא ובזמן קריב.

■ ■ ■

המעמד החגיגי של איזרוח גשור לא חימם את ליבי. נהפוך הוא: כחבר קיבוץ של השומר־הצעיר, חשתי צער רב ובושה עמוקה. ראיתי במעשה אשר נעשה צעד שאין ממנו חזרה — הצטרפות של הקיבוץ־הארצי, הלכה־למעשה, למוסכמה כלל־לאומית כוזבת אשר המיטה, ועוד תמיט עלינו, אסונות מרובים.

אחרי מילחמת ששת־הימים נשתרשה בציבור היש־ראלי ההנחה, כי מה שגרם למילחמות ישראל עד אז היה תוואי כזה או אחר של קווי־הגבול בין ישראל לשכנותיה הערביות אשר, מחמת „נחיתות טופוגרא־פית" או „חוסר־עומק" היוו מעין „פיתוי" או „הזמנה לתוקפנות". הנחה זו, כאילו קו־גבול כזה או אחר הינו המרכיב העיקרי, אם לא הבילעדי, של מה שקרוי „ביטחון לאומי", לא נבדקה די־הצורך באורם מיקצועי, שיטתי ורציונאלי. עד־מהרה היו הכל, „ניצים" ו„יונים" כאחד (להוציא אי־אלה „יפי־נפש" ו„שמאלנים"), שו־תפים למיתוס לאומי בלתי־מעורער, שלפיו — תהיינה הנסיבות אשר תהיינה — אסור לה לישראל לחזור לקווי־הגבול שקדמו למילחמת ששת־הימים.

הוויכוחים הסוערים בין „ניצים" ו„יונים" נסבו, איפוא, על השאלה כמה ויכן לספח, אך מעולם לא על השאלה האם לספח. כאן לא נותרו עוד ספיקות כלשהם.

החלטת מועצת־הביטחון מס' 242 מדברת על זכותן של כל מדינות האיזור לחיות בתוך „גבולות בטוחים ומוכרים" (וזוק: כל מדינות האיזור, ולאו־דווקא ישראל לבדה). ה„ניצים" בישראל דוחים החלטה זו מיסודה, על תוכה וקרביה. אולם ה„יונים", שלכאורה אימצו החלטה זו, נוהגים לגביה כנגבים בלילה. הם מציגים אותה כאילו נתנה לישראל היתר כלשהו לסי־פוח שטחים כלשהם בפועל. ולצורך העניין המציאו את המושגים „גבולות ביטחון" ו„גבולות בני־הגנה", אשר כל דמיון בינם לבין ה„גבולות הבטוחים והמוכ־רים", שעליהם דיברה החלטה 242, הוא מקרי בהחלט. למותר לציין, כי שיעור היושר האינטלקטואלי שמגלים ה„יונים" בנקודה זו נמוך לאין־שיעור מזה של ה„ני־צים".

■ ■ ■

תוכנית־השלום של מפ"ם, שנתקבלה לראשונה ב־1967, ועודכנה מאז פעמים אחדות, הצטרפה אומנם מלכתחילה למוסכמה הלאומית הכללית ש„אין חזרה לגבולות 1967". בהתאם לכך אף צידדו ההחלטות ב„תיקוני־גבול ביטחוניים" בגזרות מסויימות, ובהקמת „היאחזויות התיישבותיות־ביטחוניות" באותן גזרות. גר־עיני־נח"ל של תנועת השומר־הצעיר אכן שוגרו, במיסגרת שירותם הצבאי, לאייש היאחזויות כאלה (אשר רק האל הטוב ממעל ומזכירות הקיבוץ־הארצי מתחת ידעו, מהו ההבדל בינן לבין היאחזויות של זרמים התיישׁ־בותיים אחרים), אולם עד־כה טרם הצטרף הקיבוץ־הארצי בפועל ליצירת עובדות־קבע התיישבותיות בגיז־רה כלשהי בשטחים הכבושים.

ההיסוסים היו רבים, והדיונים נתמשכו לאורך זמן. גרמו לכך, ללא ספק, הניגודים הברורים בין מסורתו הרעיונית של הקיבוץ־הארצי ודימויו הבינלאומי, לבין כמיהתו ש„לא להיבדל מן הכלל", ולהיות בשר מבשרה של המוסכמה הלאומית.

אולם עתה נפרץ סוף־סוף הסכר. הקיבוץ־הארצי הפך „כמו כולם": הקיבוץ השומרי הראשון בשטחים הכבושים קם והיה, וקיבוצים אחרים כאלה עתידים, כאמור, להיתוסף אליו — מחר בגולן, ומחרתיים בגז־רות אחרות.

יוסי אמית', גבזלות

רעיון לא ייצחק

אני יודע כי אין עיתון מחבב העתקת מאמר מעיתון אחר. אך דומני כי מכמה בחינות מהותיות, יהיה זה לתועלת אם תפרסמו את מאמרי זה, שהתפרסם בעל חמישמר, ולו רק כדי שיגיע לרבים ושונים שאינם קוראי על המישמר. אפשר לראות את המאמר כבלתי־רגיל, וה־מקום שתקדישו לכך לא יהיה מבוזבז.

■ ■ ■

בהגיע סוף־סוף השלום לארץ למודת תלאות מילח־מה ולשני העמים רבי־הסבל, הרואים בה את מולדתם, יינון זכרם של רבים וטובים, משני צדי המיתרס, שהק־דישו את מיטב כוחותיהם, ומהם אף את חייהם, לבניית גשר החבנה ולקיצור דרך חייסורים. מקום נכבד בין אלה יהיה שמור לפאוזי דרוויש אל חוסייני, איש שכונת א־טור שעל הר הזיתים, שב־23 בנובמבר השנה מלאו שלושים שנה להירצחו.

חופעתו בזירה הפוליטית רבת־רושם היתה בימים הנסערים של 1946, כאשר הארץ היתה כיורה רותחת, משוועת להסרת הכבלים שהטילה עליה המדיניות הברי־טית ולמציאת דרך להבנה יהודית־ערבית בדבר כינון עצמאות הארץ והבטחת האינטרסים החיוניים והשאי־פות הלגיטימיות של שני העמים בה, תוך שיתוף־פעולה־נאמן ביניהם ובהתאם להתפתחויות ההיסטוריות שב־זירה הגלובאלית ובאזורנו.

בן ארבעים־ושמונה היה, מבני משפחת החוסייניים המפורסמת, בן־דודם של המופתי הירושלמי חאג' אמין אל־חוסייני, שהבריטים טיפחו ועודדו את מהניגותו, לאסונם, של ערבי ארץ־ישראל, ושל ג'מאל אל־חוסייני, יד־ימינו של המופתי בהנהלתה בפועל של „המפלגה הערבית הפלסטינית" (מפלגת החוסיינים), שמילאה את התפקיד המכריע בוועד־הערבי־העליון, המוסד המייצג הכולל של הציבור הערבי בארץ. במשך שנים רבות נטל פאוזי המנוח חלק פעיל בתנועה הלאומית הערבית בארץ, שבהנהגת ראשי משפחתו, החוסיינים. לפי עדות עצמו היה פעיל במאורעות האנטי־יהודיים של שנת 1929 ובשנות־השלושים, כאשר על רקע ההתפתחויות הגלובאליות פנו המאורעות ביתר שאת גם נגד השלטון הבריטי בארץ, היה עצור במחנה־ריכוז. ברם, לימים הגיע לידי הכרה, כי מדיניותה של ההנהגה הערבית המסורתית אינה מוליכה אלא לתהום כי הדרך להגשמת השאיפות הלאומיות הערביות מן ההכרח שתפנה לכיוון אחר: הסכם ערבי־יהודי ופתרון בעיית הארץ על יסוד שוויון מדיני בין שני העמים ושיתוף פעולה ביניהם להגשמת השאיפות הלאומיות הצודקות של שניהם.

משנעשה לרוח החיה בקרב חוג ערבים שהחל מת־לכד למען הפצת רעיון ההסכם הפוליטי בין שני העמים, החל מחפש שותפים למחשבותיו ולפעולתו בקרב הצי־בור היהודי. מטבע הדברים נפגש עם ראשי ה„ליגה להתקרבות ושיתוף יהודי־ערבי", שמזכירות המרכז שלה היתה בירושלים.

■ ■ ■

בשורה של פגישות נתלבנה האפשרות לכונן שיתוף־פעולה על בסיס פוליטי מוסכם, בין ה„ליגה להתקרבות ושיתוף" לבין אגדת „פלסטין אל־ג'דידה" (א"י החד־שה), שעל הקמתה שקדו פאוזי אל־חוסייני וחבריו. הבירורים לא נשארו בחדר סגור. ב־22 ביולי 1946 הופיע פאוזי באסיפת מוזמנים מטעם הליגה באולם הטכניון בחיפה, להסברת תפיסת חוגו. בגליון „משמר" (קודמו של „על המשמר") מ־25 ביולי הובאה תמצית דבריו באותה אסיפה:

„— יש דרך להבנה ולהסכם בין שני העמים, אם גם רבים המכשולים שבדרך זו. ההסכם הוא הכרח להת־פתחות הארץ ולשיחרור שני העמים. תנאי להסכם — עקרון אי־השתלטות עם אחד על משנהו והקמת מדינה דו־לאומית, על בסיס שוויון מדיני ושיתוף־פעולה מלא בין שני העמים בתחומי הכלכלה, החברה והתרבות. העליה בעיה פוליטית היא ובמסגרת הסכם כולל לא יקשה לפתור את שאלת העליה היהודית, על יסוד כוח הקליטה הכלכלית של הארץ. ההסכם בין שני העמים צריך שיקבל את אישורו הבינלאומי ע"י ארגון האומות המאוחדות ועליו להבטיח לערבים, כי ארץ־ישראל הדו־לאומית העצמאית תצטרף לברית עם הארצות הערביות השכנות".

דברים אלה נתפרסמו גם בתוספת הערבית של „משמר", שהיתה מגיעה לאישי־ציבור ערבים רבים בארץ ובארצות השכנות. בקו זה פעל ככל שהשיגה ידו.

בתפקידי כמזכיר מרכז הליגה־להתקרבות־ושיתוף עקבתי מקרוב אחר פעולותיו של פאוזי ז"ל. היה זה נושא־דגל היודע את דרכו, נועז ועשוי ללא־חת. על אזהרתו ואיומיו של שליח ג'מאל אל־חוסייני, השיב באומץ: „ההיסטוריה תשפוט דרכו של מי מאתנו היא הנכונה". אך המנהיגות הערבית לא הסכימה לסמוך על משפט ההיסטוריה וללא דיחוי גבתה מפאוזי את מחיר העזתו ואומץ־לבו. בערוב יום השבת, 23 בנובמבר הוא נרצח ליד ביתו בא־טור.

■ ■ ■

בציבור הערבי בלט תחילה הנסיון לטשטש את זהות הנרצח, את מהותו של הרצח ואת עקבות מארגניו. „אל־יוחדה", עיתון חוסייניים, פירסם למחרת הרצח כי „בכפר טור נרצח ע"י אלמונים פאוזי דרוויש". את שם־המשפחה המיוחסת ניסו להעלים, עד שפורסם ע"י עיתונים ערביים אחרים. אחר־כך ביקשו לטשטש את מהותו הפוליטית של הרצח ע"י הפצת גירסות, כי הנרצח נפל קורבן על רקע „ענייני קרקעות", או „ענייני נים משפחתיים". רק לאחר שסוכנויות־הידיעות וגם ראדיו־לונדון הודיעו כי הנרצח היה מצדד פעיל בה־בנה ערבית־יהודית — רק אז הודתה גם „סוכנות הידי־עות הערבית" באופן פוליטי של הרצח („מייחסים לנרצח השתתפות בתנועה להתקרבות בין ערבים ויהו־דים").

רבים בציבור הערבי ציפו לראות מה תהיה תגובת השילטונות הבריטיים ותגובת הציבור היהודי. והתגובות מאלפות היו.

אם כי היה גלוי וברור לחלוטין מה שאירע, חקירת המשטרה לא יצאה מתחום הטיפול חשיגרתי בעניינים פליליים רגילים, תוך זהירות קפדנית שלא להיכנס לתחום הפוליטי. ג'מאל אל־חוסייני, ששובו ארצה הור־שה בתחילת 1946, היה מכריז בגלוי כי עליו האחריות למה שהוא כינה „פעולות נגד בוגדים" והממשלה הבריטית ראתה בו את נציגם הלגיטימי של ערבי הארץ. משמעות חדבר ברורה היתה לחלוטין: ערבים שוחרי הבנה והסכם עם היהודים, ערבים המתנגדים להנחגת המופתי, שמשך בחוטים מקאהיר, וג'מאל אל־חוסייני — דמם הפקר! עמדה זו של הממשלה עודדה את הלאומנים הקיצוניים שבציבור הערבי והרתיעה את אלה שחשבו על דרכים אחרות, חדשות, ועל הנהגה אחרת. היו שהפסיקו את פעולתם (ביניהם גם כמה משותפי מאוזי) והיו שאף עזבו את הארץ.

ובציבור היהודי? — העיתון „משמר" הקדיש לפר־שה את תשומת־הלב הראויה; „הארץ" מסר על הרקע האמיתי של הרצח, גם פירסם רשימה מאת הסופר משה סמילנסקי (מחברי ה„ליגה") שהכיר את פאוזי אישית. בדומה לכך נהגו גם „עמודים", בטאון „העליה החדשה", עולי גרמניה, שאישים מרכזיים מחבריה השתתפו במרכז ה„ליגה להתקרבות ושיתוף".

שאר העיתונים העבריים, במסרם על הרצח, לא חרגו מן המיסגרת המקובלת לגבי רצח רגיל.

התימנעות מלחשוף את הרקע הפוליטי של הרצח השפיל, נועדה למנוע את התערערות הטענה הישנה ש„אין עם מי לדבר", שאין למצוא ואין סיכוי למצוא ערבים הנכונים להבנה ושיתוף בין שני העמים, על יסוד האינטרסים החיוניים והשאיפות הלגיטימיות של שניהם. במאבק הרעיוני שהיה נטוש אז בציבור היהודי על דרכי המדיניות הציונית, היה עניין למנוע את המח־שבה מה אפשר היה לעשות ולמה אפשר היה להגיע, אילו מאחורי המדיניות בה דגלו החוגים שהשתתפו ב„ליגה להתקרבות ושיתוף" או תמכו בפעולותיה, היו עומדים לא חוגי מיעוט אופוזיציוני, שאפשרויותיהם ואמצעיהם מצומצמים, אלא מלוא מישקלם ואפשרו־יותיהם של חיישוב היהודי בארץ והתנועה הציונית העולמית אשר מאחוריו.

דברים יסודיים בארץ נשתנו מאוד בשלושים השנים שחלפו מאז והעקרונות הנ"ל אינם ניתנים עתה להג־שמה במסגרת אחידה, כפי שהיה אפשרי אז. אך חמע־רכה בה נפל פאוזי אל־חוסייני לא תמה. בחימשך המאבק הקשה למען השלום וההבנה היהודית־ערבית (כדבר חיים וייצמן: „ישראל וישמעאל חיו אחים ויהיו אחים!"), תהלך־נא עימנו דמותו המעוררת כבוד של הלוחם הרואה־נכוחה, אמיץ־הלב ונחוש־ההחלטה. גם בהעלותנו את זכרו כיום, אין מיצוי נאות יותר למחשבתנו מאשר כותרת דבר מערכת „משמר" על פר־שת הרצח הנתעב לפני שלושים שנה: רעיון לא ייצחק!

אהרון כהן, שער־העמקים

מכתבים

(המשך מעמוד 8)

כל הסכרים בסביבה, / והמים הלכו וגבהו. / אנשים נאחזו בכל מה שבא, / למען לא יטבעו.

ובמצב זה, של אין מוצא, / התכנסו שליחי „המעמד" / כדי לנסות ולטכס עצה / ולהטות שכם אחד. / ברציונות מצחיקה, ורבת־חשיבות/הם הופיעו מתוך השאול. / עם פלישתים תמות „נפשי" / צעק האחד בקול.

ישבו כל הנ"ל, לא יום, לא יומיים / והשמיעו דברים ודיעות / לא החליפו ביגדם, לא מחו עוד במים, / עקבות של זיעה ודמעות. / והנה, לפתע, מצפון ירכתיים / קול ברמה נשמע. / הכל התיישרו, הרימו עיניים / ויהי קול דממה.

„אז מצפון השולחן ועקו השליחים / ודרשו מייד רביזיה. / „אנחנו תמיד ה־מקופחים / בצילומי הטלוויזיה. / כיצד ייתכן שבעת כזאת, / כשהעם כה הרבה לנו חב, / לא ייתן לו אותנו לראות / אלא רק מאחורי הגב!"

חווה זיקוביץ', פתח־תקווה

מישגל עם תיקונים

הנני מעביר אליכם צילום של שלט שצילמתי באחד היישובים הערביים שב־איזור בית־לחם. סבורני כי ההסברים

מיסך המשגיח ליד בית־לחם
הסברים מיותרים

לצילום, שהיה תלוי מעל אחד המוסכים, מיותרים.

זלמן בן־יצחק, עברון

רק טוב לבנטוב

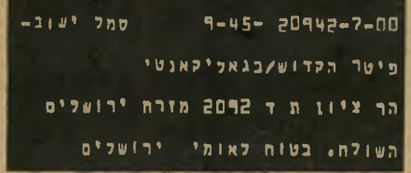
ברשימה שפורסמה על האמרגן יצחק גיזרי במדור „רחל המרחלת" (העולם הזה 2047) הוזכר שמי, וחלו מספר אי־דיוקים בקשר אלי שהייתי מבקשת לתקנם. אני לא חיילת. אני לא חברה של גיזרי, בינתיים. אינני שומרת עליו שמירה אישית, וגם לא מתפקדת אצלו בלילות. כמו־כן אנחנו גם לא מטרטרים זה את זה. אבקש מכם התנצלות לשם שמירת שמי הטוב.

צילה בנטוב, אפקים

● שמה הטוב של העלמה בנטוב שמור ונצור. אם היא נפגעה מכך שפורסם אודותיה כי היא חיילת, או חברה של אמרגן, או שומרת על מי שנחשב כחבר שלה — אלף התנצלויות ולא רק אחת. ושיהיה לה רק טוב, לצילה בנטוב.

קיצבה לקדוש

מדי שנה אני מקבל בתיבת־הדואר שלי את ההודעה הרצופה בזה מטעם הביטוח

קיצבת הזיקנה לפיטר הקדוש

הלאומי. נדמה לי כי המוסד לביטוח לאומי ראוי לשיבחי האפיפיור וכל הקארדינא־לים, על שהוא מעניק לפיטר הקדוש קיצבת־זיקנה. או שמא המדובר בקיצבת־ילדים, ואז עלולה חכנסיה לנדות אותו ולשלול ממנו את תואר הקדוש?!

ד. ע., ירושלים

הצ׳יידים רבים ביניהם על הפרווה - אך הדוב של מיפלגת־העבודה עדיין חי

עור הדוב

מ חקים את עור הדוב.

הצ׳יידים כבר מתמוגגים מנחת ב־מסיבת־הניצחון. כל אחד מהם מתפאר ב־חלקו בהפלת החיה האימתנית, מתגאה בגבורתו ובזריזותו. גביע היין עובר מיד ליד, ושירי־צייד עליזים מתנשאים בכלל.

תוך כדי כך מתחיל הוויכוח על חלוקת־השלל. הדוב הוא חיה גדולה, ויש לו פר־וה גדולה. אבל הצ׳יידים רבים, וכל אחד מהם מאמין שמגיעה לו לפחות מחצית הפרווה המפוארת. פה־ושם כבר מתחילות לפרוץ קטטות, הקולות מורמים בועם, וייר־תכן מאד שהצ׳יידים יתנפלו איש על רעהו.

יש רק צרה אחת:

הדוב עדיין לא ניצוד.

■ ■ ■

מ יפלגת־העבודה שרויה במצב קשה. מעידים על כך הכותרות בעיתונות. מישאלי דעת־הקהל, השיחות ברחוב.

ואיך יכול להיות אחרת?

הממשלה אינה מתפקדת כראוי.

האינפלציה דוהרת, ובולעת בריצתה את שכר עמלו של העובד.

המשכורות אינן מספיקות להבטחת קיום הוגן, וברחבי המשק פורצות שביתות, השר־בתות, סנקציות וסנקציות נגדיות.

פרשות־השחיתות הגדולות, אשר במר־כזן עומדים אישים בכירים של מיפלגת־העבודה, מסעירות את האזרח.

מיפלגת־העבודה עצמה שסועה ומרוס־קת, ראשיה מסוכסכים זה עם זה, השינאה ההדדית בין חבריה אוכלת כל חלקה טו־בה. אישים וסיעות מתרוצצים בקירבה כמו עכברים מסוממים.

אין ספק — מיפלגת־העבודה עשוייה להתמוטט בבחירות הי־באות, מכלי שהצ׳יידים יצטרכו לטרוח הרבה.

בשני תנאים:

ר א ש י ת, שהבחירות תתקיימנה מייד.

ש נ י ת, שהנושאים הנ״ל אכן יעמדו במרכז־הבחירות.

קרוב לוודאי ששני התנאים הי־אלה לא יתמלאו.

■ ■ ■

ד בחירות לכנסת התשיעית אמורות להתקיים בעוד 11 חודשים.

נסיבות של ישראל, זהו הרבה זמן.

במשך 11 חודשים עלולות סכיניהם של מרבית הצ׳יידים להחליד. הצ׳יידים עלולים לפצוע, בשגגה, את עצמם.

לפוליטיקאי מיקצועי קשה מאד לעבור תקופה כה ארוכה מבלי לעשות שטויות. על אחת כמה וכמה קשה הדבר לחובבנים שאפתניים, חסרי כל נסיון, הנאלצים לנוע כל העת ולדבר כל הזמן, כדי למשוך אל עצמם תשומת־לב.

כל אחת מן המיפלגות החדשות, שקיבלו על עצמן את מלאכת הצ׳ייד, דומה לשק מלא חתולים. חתולים בשק עלולים לריב.

כמה זמן ניתן להחזיק ביחד את רשימתו של ייגאל ידין, למשך, מבלי שיפרצו בה קריעות, קטטות, פילוגים? כמה פעמים במשך 11 חודשים יכולים גופים וגופיפים אלה להתאחד ולהתפצל?

להבדיל מן הסופר־מארקטים הישנים והמנוסים, הרשימות החדשות דומות לבו־טיקים אופנתיים. לבוטיקים כאלה יש צרה — הם תלויים בחוקי האופנה. האופנה היא הפכפכה. אין היא יודעת נאמנות או צדק. הבוטיק האופנתי של היום הוא מחסן־הסמרטוטים של מחר. הגברות מעיפות מבט משועמם בחלון־הראווה שלו, מפקחות ו־פונות לבוטיק חבא.

כמה בוטיקים חדשים עוד ייפת־חו עד לבחירות? כמה מן הקיי־

מים ייסגרו, יפשטו את הרגל?

ישראל היא ארץ מהירה. כמו בממלכתה של המלכה בעלי־סה בארץ בפלאות, צרי־כים לרוץ כאן מהר מאד כדי להישאר באותו מקום.

הצ׳יידים הגיבורים, המצטלמים כיום בפוזות גאותניות של ניצחון, כאשר המאכלת השלופה בידם הי־מרמת, עלולים לגזות בעוד חצי שנה שהם שייכים כבר לעבר.

■ ■ ■

מ׳ קובע שהבחירות תתקיימנה בסוף 1977, ולא בתחילתה?

הבחירות הבאות לא תתנהלנה, קרוב לוודאי, על ענייני פנים.

ולא מפני שהבעיות הפנימיות תיפטרנה. יש רק דרך אחת לסלק אותן, לפחות זמ־נית, מן הדרך: למנות מנהיגות כלכלית חדשה, בעלת סמכות מוסרית ומעשית, ש־תשכנע את הציבור שאכן החלה מיתקפה יעילה ומרוכזת על מיפלצות האינפלציה, השחיתות, הכלכלה השחורה והפער ה־חברתי.

לפי כל הסימנים, אין למיפלגת־העבודה היכולת או החשק לבצע ניתוח מכאיב כזה עכשיו. לכן תישארנה כל הבעיות

הפנימיות על כנן, לשימחת ציידי־הדובים.

אולם שימחה זו אינה במקומה. מפני שבעיות מכאיבות אלה לא יעמדו לנגד עיניו של הבוחר ליד תקלפי.

דעתו תהיה נתונה אז לבעיות־חוץ.

וכשם שאדם עשוי לשכוח את האולקוס שלו, כאשר הוא לוקה לפתע בכאב־שי־ניים רצחני — כן תישכחנה בעיות־הפנים כימעט לגמרי, כאשר תודקר לעיני הצי־בור השאלה הגדולה: להחזיר שטחים או לא?

■ ■ ■

א ין שמץ של ספק בכך שבראשית 1977 תתפתח יוזמה מדינית בינלאו־מית, בממדים שלא היו כמותם במרחב שלנו מאז 1967.

ממשלה חדשה תיכנס לתפקידה בוואשינגטון. שר־החוץ החדש הוא מדינאי נמרץ ומנוסה, שאינו צריך ללמוד את הבעיות מן ההתחלה, כאילו חיה חובבן שהגיע זה עתה מעיר־שדה במערב־התיכון. יתר על כן, הוא יקבל מידי שר־החוץ היו־צא תיק מוכן, שיאפשר פתיחת יוזמה מיידית.

מצד ארצות־ערב מופעל לחץ כביר למען חידוש יוזמת־השלום בדחיפות. מצריים, סוריה, סעודיה ואש״ף לוחצים כולם ב־כיוון זה. מצד המדינות של „חזית הסי־רוב״ אין התנגדות פעילה לכך. גם ברית־המועצות, אף שאינה מאושרת למראה יוזמה שהיא כולה אמריקאית, לא תפריע כנראה למהלך זה, ביגלל סיבות משלה.

מילחמת־לבנון, שהכניסה אנדרלמוסיה למחנה הערבי, חוסלה במפתיע, ובמהי־רות־שיא, לקראת אפשרות זו.

המחסום העיקרי לפני יוזמות־שלום יעילות היה טמון עד כה בעמדתה של ממשלת ישראל. בלחצים גלויים ועדינים, בתחבולות מתוחכמות אינסופיות, בטכסי־סי הטעייה והשחיה והסחה, הצליחו ממש־לות אשכול, גולדה ורבין להחניק את כל יוזמות־השלום באיבן.

הן עשו זאת מפני שסברו כי כדאי ליש־ראל להחזיק בשטחים, ולדחות את ההסדר עד כמה שאפשר.

אבל הן עשו זאת גם מטעמים של מדיניות־פנים.

הן האמינו כי כל הסדר, שיכלול בהכרח החזרת שטחים, יזיק למיפלגת־העבודה ל־ייד הקלפי.

שיקול זה חשתנה עתה.

■ ■ ■

ר צחק רבין מאמין כי הצלחתה של מיפלגת־העבודה תלויה ביכולתה ל־העביר את הבחירות מנושאי־פנים לנושאי־חוץ. אין ספק שהוא צודק בכך.

לכן הוא יפרק את המחסום הי־שראלי, שעצר עד כה את ההת־קדמות לקראת ההסדר, וידיק את האור הירוק ברמזור.

באביב 1977 יתחיל משא־ומתן רציני ל־מען הסדר. קשה להניח כי יסתיים תוך כמה חודשים. אבל עד לבחירות הוא יכול להניב כבר פירות, בצורת הסכמה רא־שונה כלשהי. וגם אם לא תושג עדיין הס־כמה על נושא מוחשי, הוא יעלה לנגד עיני הבוחר הישראלי את התמונה של התקדמות נמרצת לקראת הסדר־שלום.

יתיה ברור אז לחלוטין כי הברירה היא בין שלום־תוך־החזרת־שטחים ובין החזקת־שטחים־בלי־שלום. זוהי שאלת־גורל, שי־היה הכרח להשיב עליה. גם הבוחר הספרי־מיטיבי ביותר יבין כי כל בעיותיו ה„פני־מיות״ — החל באינפלציה וכלה בגובה מס־ההכנסה — תלויות בתשובה לבעייה „חיצונית״ זו.

הבחירות תהפוכנה אז למישאל־עם, אם לא על הצעת־הסדר מסו־רטת, הרי לפחות על הנכונות ללכת להסדר שהקווים הכלליים שלו יסתמנו באופק. מיפלגת־העבודה תגיד לבוחר: רק אני יכולה להשיג הסדר כזה. הליכוד יגיד לבוחר: רק אני יכול להמיץ את הממשלה ולמנוע הסדר כזה.

זה יהיה הנושא המרכזי להכרעה.

חדוגמה של הסדר־הביניים הוכיחה כי יש עדיין בישראל רוב גדול של אזרחים הרוצים בהסדר, והסולדים מפני מילחמה נוספת. ארץ־ישראל השלמה יכולה למלא את החלל בועקותיה. אבל הכרעת הציבור מתגלית בקול דממה דקה, ליד הקלפי.

אותו מצב ייווצר אם תתפרק הממשלה, ותוקדמנה הבחירות.

כפי שראינו, יכול הדבר לקרות רק אם תפרוש המפד״ל. פרישה כזאת תיתכן רק במיקרה אחד: אם תתקדם הממשלה לק־ראת הסדר, שיעורר את גוש־אימונים מ־ריבצו, ושיכריח את זבולון המר לפרוש. גם אז תלך מיפלגת־העבודה אל הבוחר כנושאת דגל הפשרה השפוייה — ועניני החוץ יעמדו במרכז הוויכוח ביום־הבחירות.

■ ■ ■

מ ה יהיה אז מצבם של כל המיפלגות החדשות, הקמות לבקרים?

הן יכולות להישאר מאוחדות, ולשאת את דברן ברמה, רק כל עוד מדברים על שחיתות וריקבון ושיטת־הבחירות. אולם הן תתפרקנה או תשתתקנה ברגע שההכ־רעה תיא על בעיות של חיים־ומוות.

ברשימת ידין גרים זאב וכבש, ונער קטן רועה בם. ששרן כמו אמנון רובינ־שטיין רועה בצוותא עם סופר־סיפוחיסט כמו מאיר זורע. אידיליה זו תתנפץ בהכ־רח אל סלע המחלוקת של בעיית ההסדר. ומצב דומה קיים בכל המיפלגות החדשות האחרות, המתחמקות מן הבעייה.

רק מי שיש בפיו בשורה רצינית ורדוונטית, הנוגעת לבעיית־יסוד זו, יישמע ביום־הבחירות.

משום כך אני מציע לכל הצ׳יידים שלא לחלק עדיין את עור־הדוב.

החוק קובע זאת.

על פי החוק, ניתן להקדים את הבחירות רק בדרך אחת: על־ידי חוק שיתקבל ב־כנסת.

הכנסת מורכבת מעפקנים. לי־רבים מעפקנים אלה אין כל סיבוי להימצא גם בכנסת הבאה. לידם, הצבעה לפיזור הכנסת השמינית היא פסק־דין מוות פוליטי. אין כימעט כוח בעולם המסוגל להכרי־חם להרים את ידיהם נגד עצמם.

בבריטניה יכול ראש־הממשלה להחליט בעצמו על פיזור הכנסת. הוא פשוט נוסע ברוב הדר אל הוד מלכותה, וזו חותמת לו על הצו המבוקש. זוהי אחת הזכויות של ראש־ממשלה בריטי, אשר עמיתו הישי־ראלי יכול רק לקנא בה.

אמנם, גם בישראל יכול להיווצר מצב שאינו מותיר ברירה אלא לפזר את הכנ־סת. אם הקואליציה השולטת מתפרקת, ו־אין אפשרות להקמת קואליציה אחרת, נו־צר מצב כזה. אך האם זה יכול לקרות כאן?

עכבר הל״ע שאג, אבל הוא חזר לחור שלו. אפילו ייצא מחר מן החור וישאג שוב, אין בכך כדי להפיל את הממשלה.

רק פרישת המפד״ל עשוייה לי־הפיל את הממשלה, ולהכריח את הכנסת להחליט על בחירות מוק־דמות. אולם אפשרות זו אינה סבי־רה. וגם אם תתממש, היא לא תביא — כפי שינווכח מייד — ברכה ואושר לציידי־הדובים.

ולא מפני שהבעיות הפנימיות תי־פטרנה. להיפך. הן תלכנה ותחרפנה.

■ ■ ■

א ולם יש לדוב סיבה טובה עוד יותר לקוות לשמור על עורו.

דילמה על אלון: „הוא לא נבחר כראש־ממשלה, כי הוא מדי הגון"

■ מייד לאחר שחזר מכנס האינטרנציונאל הסוציאליסטי שהתקיים בווינה, נסע ראש־הממשלה **יצחק רבין**, לביתו זחולים תל־השומר, שם שוכב מחוסר־הכרה חתנו, **אברהם** („אבי") **בן־ארצי**, שנפצע ב־תאונת־דרכים בסיני. המעשה השני שעשה היה פגישה עם **הנס זודרר**, יו"ר איגוד פו־עלי המחכת הבינלאומי.

■ אגב, ליד מיטת חוליו של אברהם בן־ארצי יושבות דרך־קבע רעייתו, דליה הנמ־צאת בחודשי הריון מתקדמים ואמה **לאה רבין**, רעיית ראש־הממשלה. על בנם הבכור בן השלוש של דליה ואבי הופקדה מטפלת.

■ השר־ללא־תיק, **ישראל גלילי**, נשלח למכסיקו כדי לייצג שם את ממשלת ישראל בטכס השבעתו של הנשיא ה־חדש, את נסיעתו זו ניצל גלי־לי לשם ביקור בארצות־הבריח. מסתבר כי התפקיד הייצוגי הו־טל דווקא על גלילי, כדי לסייע לפתור לו בעייה משפחתית סבוכה. גלילי מבקש לנצל כל הזדמנות כדי לבקר באמריקה על־מנת להיפגש שם עם בנו, שעוד זמנית את הארץ בנסיבות שגרמו מרירות רבה במישפחתו של השר.

■ מצב בלתי־נעים נוצר עם ביקורה של שרת־החוץ הנורווגית **רות ריסטה**, ב־ישראל. השרה בחרה לעצמה זמן רע מאד לביקורים. ה־רוסאים נקטו סנקציות, ואילו שר־הבריאות **ויקטור שם־טוב** התמוטט ותיה צורך לאש־פוז בבית־חולים. לסיכך לא נמצא כל שר מתאים שיקביל את פני השרה או שיארח לה להברה בסעודת־הערב שנערכה לכבודה במלון פלאזה בירוש־לים. ברגע האחרון הוועק ה־שר־בלי־תיק **גידעון האוזנר**, שהציל את מישרד־החוץ ממצב מביך.

■ ראש־ממשלת בריטניה לשעבר, **הארולד וילסון**, התבטא בעת ביקורו בארץ ב־אוזני ידידים אישיים, ואמר כי הוא מצטער עד היום ש־ידידו האישי, שר־החוץ **יגאל אלון**, לא נבחר לכהן כראש־ממשלה במקום יצחק רבין. ה־„בעייה איתו," אמר וילסון, „היא שהוא יותר מדי הגון. הוא לא מסוגל: To go on the kill."

■ מי שהצליח להוכיח שוב ושוב כי הכנסת היא אולי התיאטרון הטוב ביותר בארץ, היה ח"כ הליכוד **אברהם כץ**, שעמד בשבוע שעבר על דוכן הכנסת וקרא להתנהגותה של סיעת הליברלים העצמאיים בשם „מישחק הסבינון". ח"כ כץ הדגים בפני מעט חברי הכנסת המנומנמים שנכחו באולם־ה־מליאה כיצד עומדת הל"ע ותו־לשת עלי־פרח על משקל „אוה־בת — לא אוהבת", אלא ש־תחת זאת היא אומרת — „עוו־בת — לא עובת". צלמי־ה־טלוויזיה שנכחו ביציע הכתבים לא התאפקו, יצאו אל המסדרון ומחאו כפיים להופעתו המצו־יינת של כץ. „מגיע לו אוסקר על ההופעה הזו," אמר אחד מהם.

■ ח"כ אחר שזכה בהערצת צלמי־הטלוויזיה היה **דויד לוי**, שתבע את התפטרות הממשלה בגלל הקיצוצים שהיא עומדת להנהיג בקיצבאות הילדים. לוי הנאה, שהוא אב לעשרה ילדים, עמד על דוכן־הנואמים ונשא נאום נרגש בזכות הבאת ילדים לעולם, כשהוא מנפנף בידיו ובבלוריתו. אחד הצלמים לא התאפק והעיר: „תאמינו לו, דויד לוי הוא **אלווים פרסלי** של הכנסת."

■ חבר־הכנסת עורך־הדין **ידידיה כארי** שאל את ראש־הממשלה, יצחק רבין, איך זה שלשר־התיירות **משה קול** אין אחריות כלפי החלטות הממ־שלה והוא מתבטא נגד החל־טותיה. השיב רבין: „אין חוק עם שיניים נגד התבטאות שרי ממשלה נגד הממשלה. אני צריך לפנות אל כל אחד מה־שרים ולבקש ממנו שיפעיל את האחריות האישית שלו." התי־פרץ לשיחה ח"כ הליכוד **חיים קורפו**, ואמר: „אני מקווה שתביא בחשבון את אלה שלא משתמשים באחריות האישית שלהם, כשתבוא להרכיב ממש־לה." תגובתו של יצחק רבין היתה מפתיעה. הוא פרץ ב־צחוק אדיר, שממנו נרגע רק כעבור דקות אחדות.

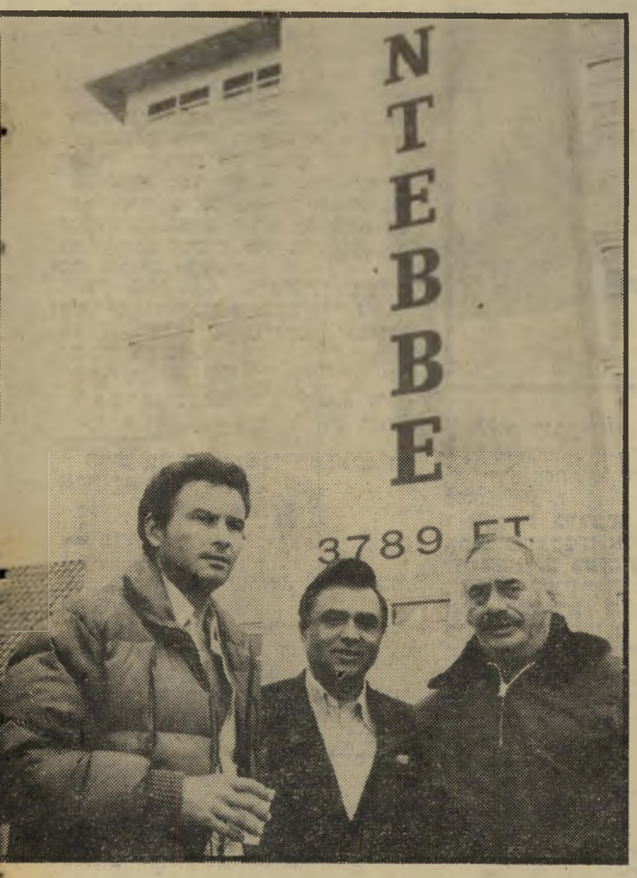
■ לפני כשנה קמה תנועה שקראה לעצמה אינפת לנו. אחד ממקימיה היה **ברוך אלון**, בעל תחנת דלק בכביש החוף. התנועה קמה ברעש גדול, אולם גוועה בקול דממה דקה. בימים אלה החליט, כי־נראה, ברוך אלון שאיכפת לו עד כדי כך שהוא הציע את תחנת־הדלק שלו למכירה, ו־עומד לרדת מן הארץ.

■ תדהמה רבה עוררו ב־עלי כותרת האחרונה, ארבעת ניצולי המטוס שנפל לים, ב־ראשותו של הטייס **אפריים בר־ארי**. הכל ציפו מן ה־ארבעה שידברו על התלאות שעברו עליהם בקונסוליה ה־ישראלית ברומא, כשהמזכיר ה־ראשון של השגרירות, **רפאל** („רפי") **נורן**, נהג בהם באורח בלתי־יאה. ואילו הארבעה לא הזכירו את תקרית רומא אף במילה אחת. הסתבר כי הם הסכימו להופיע בתוכניתו של **ירון לונדון** בתנאי שישוחחו על רומא, אלא שמישרד־החוץ התערב, וביקש להשהות את התוכנית בשבוע ימים, עד ש־ועדת־החקירה שמונתה לחקור את התקרית תסיק את מסקנו־תיה. לונדון סירב לדחות את התוכנית, ורק כשהגיעו הער־בעה לירושלים הודיע להם כי לא „ישוחח על רומא. הם הת־עקשו, לבסוף הושגה פשרה ולונדון אמר בעת צילום התוכ־נית: „פניתי למישרד־החוץ ו־ביקשתי את תגובתו על מיכתב־התלונה החריף ששלחו אליו ניצולי המטוס, בתגובה על יח־סם של אנשי שגרירות ישראל

סיביל דאנינג

השחקנית האוסטרית, המגלמת את דמותה של טרוריסטית גרמניה בגירסה הישראלית של הסרט מיבצע אנטבה, נפלה קורבן ליצר־המתיחה של השחקן הגרמני קלאוס קינסקי, המגלם לצידה תפקיד של טרוריסט גרמני. קינסקי העלים את הפיאה הנוכרית שבה מופיעה סיביל בסרט, גרם לה לחיפושים היסטריים אחריה. לבסוף התגנב לקרון שלה, כשהוא חובש את הפיאה, ולחש באוזניה: „הבאתי לך מה שאת רוצה כרגע יותר מכל."

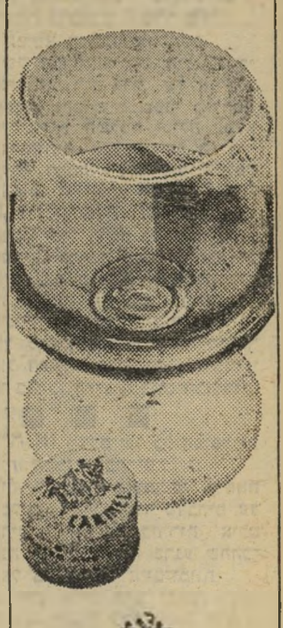
מיכאל שוויל

מפיץ־הסרטים הישראלי, תנראה בתמונה על רקע נמל־התעופה של אנטבה, לא ביקר באוגנדה. הצילום נעשה באתר־הצילומים של אחד הסרטים ההוליוודיים על אנטבה, שאותו רכש שווילי לחפצה בארץ, ושווילי נראה בו יחד עם השחקן חורסט בוכהולץ (משמאל) המגלם חוטף גרמני, והשחקן האמריקאי מרטין בלום (מימין).

לאנשים הנכונים

777 ברנדי בינלאומי

כרמל מזרחי
מיקבי ראשון לציון וזכרון יעקב

ברומא אליהם. אולם מישרד החוץ ענה לי שעדיין אין בידיו תגובה." אך מסתבר שמישרד־החוץ התערב גם בפשרה זו, והקטע נחתך מן התוכנית.

■ אחרי שהשתתף בתוכנית־הרדיו פגוש את העיתונות, בגלי צה"ל, היו בפיו של ח"כ **משה דיין** טענות כלפי העיתונאים שריאיינו אותו בתוכנית. עם סיום השידור החי אמר האלכוהול פגע בקרנית של אחת מעיניו, וכמעט שגרם ל־עיוורונה. רק אחרי שקיבל טיפול רפואי ממושך, הוחזר בן־עמי לביתו.

■ דובר מישרד־החינוך והתרבות **ישראל כהן** שהה בשבועות האחרונים בשירות מילואים אי־שם. כששב לתפקידו במישרדו סיפר, כי על דלת חדרי־השירותים בבסיס ה־

ברנדה ואקארו שחקנית־הקולנוע המצויינת, שחיתה השנה מועמדת לפרס האוסקר על תפקיד בסרט פעם אחת אינה מספקת, ושסירטה סוף־שבוע אלים מוקרן עתה בארץ, מבקרת בישראל בדרכה מפסטיבל־סרטים בטהרן ללוס־אנג'לס. היא התכוונה לשהות בארץ זמן קצר, אלא שבינתיים התפתח רומן בינה לבין המיסעדן רפי שאולי, הנראה עימה בתמונה, והיא האריכה את שהותה. אלא שתחייבויותיה הקולנועיות אילצו אותה, לוותר על האהבה הישראלית.

דיין לעיתונאים: „אני מתפלא שאף אחד מכם לא שאל אותי לגבי אוסף העתיקות שבגן ביתי." מסתבר שדיין הכין את עצמו לשאלות מסוג זה, הביא עימו טיעונים חדשים, ולדבריו גם אוסף של הוכחות, כאילו הכל חוקי וכשר באוסף־העתיקות בביתו שבצהלה.

■ מי שניזוק יותר מכל מסגירת עיתונו של דיין, היום הזה, היה צלם־המערכת **יצחק ישמח**. עם התחלת עבודתו ב־עיתון הביא עמו ישמח מעבדת־צילום יקרה ששוויה, לדבריו, מאה אלף ל"י. כשבא השבוע לבניין המערכת כדי ליטול את מכשירי מעבדתו, הסתבר לו כי דלת המעבדה נגעלה במנעולים חתומים שאסור לפותחם. בעלי הדפוס שבו הודפס הגיליון התובעים מהמו"לים שלו כשני מיליון ל"י, הטילו עיקול על רכושם, ובין השאר גם על מעבדת־הצילום.

■ בפגישה שהתקיימה בין ראש־עיריית רמת־גן הד"ר **ישראל פרד** לבין שיבטי צוערים בעירו, נשאל ראש־העירייה מדוע בא להתגורר במקום מלכתחילה, והשיב: „כשבאתי לכאן בשנת 1948, היו פה הדירות הכי זולות בארץ. היום יש כאן הדירות הכי יקרות."

■ ראש־עיריית נתניה ל־שעבר, **עובד בן־עמי**, ניצל לאחרונה בנס מעיוורון. בן־עמי לקה בדלקת־עיניים. כשביקש להזליף לעיניו טיפות־עיניים, החליף אותן בטעות באלכוהול.

צבאי שבו שירת כתב מאן־דהוא בכתב־יד נאה ומסודר: „חייל אזרח, מה אתה עושה בשרותים? לך לתעשייה."

■ הפיזמונאי **דידי מנוסי** אינו משוכנע כנראה שלאשתו, הגרפיקאית **ציפה מנוסי**, יש עתיד כזמרת. דידי מספר באחרונה: „בכל פעם שאשתי שרה באמבטיה, אני יוצא למירפסת." כשהוא נשאל „למה?" ממהר דידי להשיב: „זה כדי שהשכנים יראו שאני לא מרביץ לה!"

■ שחקנית־הקולנוע **אלי־זבת טיילור**, העומדת להגיע לישראל כדי להשתתף בסעודת־ערב מטעם מועדון הווראיטי, הודיעה כי היא מבקשת להתכסות בכל מלון שהוא פרט להילטון. „מאז שהייתי אשתו של ג'ק הילטון (אחד מבעלי ההילטון), אינני משתמשת ב־שירותיו," הסבירה.

■ תשדירי־השירות של הטלוויזיה מצליחים לעורר אצל רבים מהצופים חיוכים. אצל אחרים, כמו קברניט אל־על **אורי יופה**, הם מעוררים את הדימיון. יופה הציע השבוע תסריט משלו, שיעודד את אזרחי ישראל לשלם את החצי השני של אגרת־הטלוויזיה: **„אשר ידלין** ושר־השיכון **אברהם עופר** הלכו ברחוב, לפתע ניגש אליהם סגן־ניצב **בנימין זיגר**, ועצר את ידלין. הביט ידלין בעופר המתרחק ושאל את זיגל: „ומה עם החצי השני?"

המחאי שקרא לבשורת רבין „התמונה להתחדשות המישטרה" ★ ד"ין על עיתונו: „שילמנו - אני בשמי, אחרים בכספם!"

„מיפלגת העבודה בעיניים"

המחאי הלל מיטלפונקט כותב במאמרו הנוקב „מיפלגת העבודה בעיניים" על אובדן ערכיה של מיפלגת העבודה, ניוונה, תוך הדגשת אי־התיקווה הטמונה בכל התנועות החדשות החותרות לחידוש פני הפוליטיקה הישראלית: „אכ תפסיד מיפלגת העבודה בבחירות הקרובות, יימצאו מעט פועלים שיצטערו בשל־כך. לא מן הנמנע שפועלים רבים יצביעו עבור הרשימות „להתחדשות הציונות" ו„התחדשות המישטרה", ולו רק בשל העובדה שהרשימות האלו אינן מציעות להן דבר. מיפלגת העבודה קברה לפני יובלות את האידיאולוגים הקשישים, ולא מכבר שילחה את הקשישים פחות למושכות עוצמתן מבוקרות, עם כוס־תה וארכיונים ישנים. במקומם, הצמיחה המיפלגה סירפדים קטנים, שאם עדיין אינם יושבים על הגדר, הרי זה רק משום שהישיבה בכנסת נוחה יותר. כשאתה מעיין בהתהדרות הפועלית במצע מיפלגת העבודה, לא רק שאינך מוצא את הכיסוי למצע הזה בעשייה השוטפת של המיפלגה, אלא מתעורר הרושם שהמיפלגה נושאת בנטל הפועליות שלה במידת הרצון שבה נושא הסום את דבשת הגמל... עמדות הבסה מאווישות בנגראלים ובציוותי־חשיבה, ופקידות גבוהה של מנכ"לים וממנכ"לים, אנשי־הגות שתפקידם לבקר, להשוב, לחשוף ו־ולהקיא. ההתיישנות העובדת מספקת למיפלגה את האליבי הסוציאליסטי..."

על האלטרנטיבות המוצעות לקראת הבחירות הקרובות, מוסיף מיטלפונקט: „...אמנון רובינשטיין, יגאל ידין ואחרים, אינם מדברים על פלגים. יש להם בעיות עם זה שמלוכלך, ושאנשים לא מדברים יפה ברחובות, ודמוקרטיזציה ועוד כהה תיפגים לרוב. הדמגוגיה הליברלית־מערב־אירופית הזאת, מעניינת את הפועל במידה שהפועל מעניין..." (על המשמר)

מטבעותיו של דיין

על סגירת עיתונו היום הזה אמר שר־הביטחון לשעבר בראיון השבוע שהעניק לדוב גולדשטיין: „...התפוצה היתה קטנה. המקורות הכספיים, כמו המודעות, היו דלים. ההוצאות לא היו גדולות", אבל גם אותן לא היה במה לכסות. נפרדתי מ־העיתון כלי שום רגשות קשים. באמת היה זה ניסיון נעים. היתה רוח טובה ורצון טוב בקרב החברים, שעבדו בעיתון. אני מצטער שהעיתון ניסגר, אבל בהחלט לא מצטער שהייתי קשור בו ונתתי לו את שמי. אם העיתון נכשל — שילמנו על כך במשבעותינו: אני בשמי, אחרים בכספם, וכולנו בעבודתנו. לא השענו ולא הונינו שום איש..." (מעריב)

השלמה פלסטינית עם קיומה של ישראל

תחת הכותרת „האם החלפנו תפקידים עם הפלשתינאים?" מצטט העיתונאי דני רובינשטיין מ־מאמר־המערכת של היומון אל־קודס ממיזרח־ירושלים ביום־השנה לכ"ט בנובמבר: „...מה היה קורה אילו אנחנו, הפלשתינאים, היינו מקבלים ב־1947 את החלטת החלוקה? הרי כל גורל פלשתין היה אחר ועתיד העם הפלשתיני היה שונה ממה שהוא כיום. טעינו כאשר סירבנו ל־חלוקה והיהודים הפיקו תועלת מסירוב זה והא־שימו אותנו בשלילת כל אפשרות של חיים בצד מדינת ישראל והשלמה עם קיומה..."

מתוך ביטחון שהפלשתינאים למדו את הלקח ממדיניותם המוטעית ונוקטים כיום מדיניות נבונה ממשיך בעל מאמר־המערכת באל־קודס וכותב: „...היום התחלפנו תפקידים — הערבים שסירבו בעבר הם המסכימים ואילו היהודים שהסכימו בעבר הם המסרבים. רובו של העולם הערבי משלים עתה עם קיומה של ישראל בגבולות 1967 ואילו ישראל היא המסרבת והיא המקימה התנחלויות בכל השטחים הכבושים..." (דבר)

מהו מצב של „שלום"?

בראיון שערך העיתונאי יוסף שביט עם פרופסור עמוס שפירא, מומחה להיבט המישפטי של הסיכסוך הישראלי־ערבי, מהפקולטה למישפטים באוניברסיטת תל־אביב, סיפר פרופסור שפירא:

* כ־3 מיליון לירות ישראליות.

„...במישפט הבינלאומי אין משמעית מדעית מוסמכת ומקובלת על הכל למונחים כמו „שלום" ו„מצב מילחמה". משפטן זר טרח ואסף את כל ההגדרות, אשר ניתנו למונח „מילחמה" בפיפרות המישפטית הבינלאומית בשנים 1900—1940. ל־הפתעתו הוא גילה, כי קיימת לא פחות מ־70 הגדרות כאלה..."

בהמשכו של הראיון עוסק שפירא בהגדרה המישפטית של מצבי־שלום, ואומר: „...מהבחינה המישפטית הפורמאלית אין כלל צורך באמנת־שלום מפורשת כדי להביא לסיום של מצב־מילחמה" והוא ממחיש זאת בשלוש דוגמאות בולטות:

● בסיומה של מילחמת־העולם השנייה חתמו הגרמנים על כתב כניעה־ללא־תנאי — ולא נכרתו אמנות־שלום. למרות זאת נוצרה במרוצת השנים נורמאליזציה מלאה ביחסים שבין ממשלת בון לבין בעלות־הברית המערבית.

● מילחמת־קוריאה נסתיימה ב־1953, בהסכם שביתת־נשק — ולא באמנת־שלום; ובכל זאת הוסדרו היחסים בין שני הצדדים.

● מצב המילחמה בין ברית־המועצות ליפאן חוסל רק ב־1956. המיסמך שעליו חתמו הצדדים לא היה אף הוא הסכם־שלום. בכותרתו נאמר פשוט: „הצהרה". אך מבחינה מעשית היתה זאת אמנת־שלום. שכן, נאמר בו, כי השלום ויחסים ידידותיים של שכנות טובה יחודשו עם כניסתו של המיסמך לתוקף..." (ידיעות אחרונות)

הפרופסור המאשים את ישראל ב„נשירת" עולי ברית־המועצות

פרופסור פנחס אביבי, במאמרו „הנשירה' מו־שיטה אצבע מאשימה — נגדנו" ערך השוואה ביקורתית בין ירידת המתח־החלוצי בארץ, „המח־דל", ועליית גלי האנטי־אינטלקטואליזם בחברה הישראלית, ומסביר בעורתם את ירידת העליה מברית־המועצות לפרופיל הנמוך ביותר בשנים האחרונות.

טענתו של פרופסור אביבי היא: „...יהודי היוצא את ברית־המועצות יודע את העובדות — ישראל איננה מכסיהה את הקיום הפיסי של משפחתו; אין ביכולת שכיר לפרנס משפחתו בכבוד במשכורת אחת; קשיי הקליטה מרובים. וכי מה יכולים אנו להציע לעילה מברית־המועצות שלא ימצא בארצות־הברית — שיכות לאומית? תחושה זו, שהיא במידה רבה חדשה לגבי יהודים, שינשנה עם התעצמותה של מדינת ישראל, אכל ככל שמדינת ישראל איננה ייחודית ואינה בעלת תכנים אידיאולוגיים, יש מכחינה יהודית עקרונית לגבי שייכות זו..." (מעריב)

פסוקי השבוע

● **שלום רוזנפלד, עורך „מעריב"** על פשיעת הצוואות־הלבן: „בתי־הסוהר בארץ מלאים עתה אנשים, אשר בעת היותם בתפקידיהם נאמד עליהם, כי אין להם תחליף..."

● **החומוריסטן אפריים קישון:** „אני חושב שזו המדינה הראשונה הפותרת את בעיות העוני שלה דרך רפורטאז'ות..."

● **נשיא המדינה, פרופסור אפרים קציר:** „לאחר שלוש וחצי שנים במישרה זו, אני מוכרח להתוודות, כי לסמל כל היום, זו מלאכה לגמרי לא קלה..."

● **שר־התיירות משה קול** בתוכנית ה־טלוויזיה מוקד: „אנחנו אופוזיציה בתוך הקו־אליציה..."

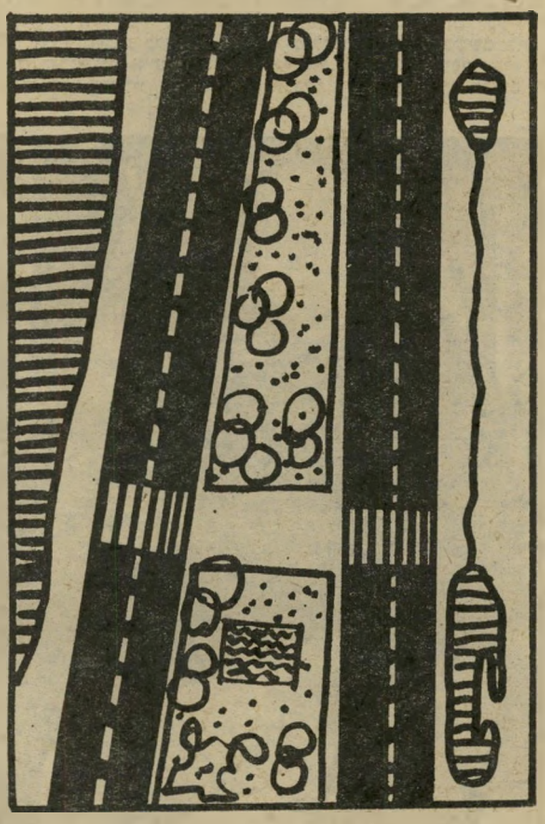
● **מיכה לימור**, כתב שידורי־ישראל בדיווחו על סיום ועידת האינטרנציונאל הסוציאליסטי בז'נווה: „היו שתי החלטות, אחת שנתקבלה, ו־אחת שלא נתקבלה, זו שלא נתקבלה גם לא הוצעה..."

● **שר־התיירות יגאל אלון**, לשעבר מצביא הפלמ"ח: „מצביא מבריק — אינו בהכרח מדינאי מצליח!"

● **ח"כ שמואל תמיר**, בתשובה לשאלה בראיון־רדיו, עד מתי ימשיך לשחק פינג־פונג עם תנועת החרות: „אני אמשיך לשחק פינג־פונג עד שהמדיניה תשתנה!"

● **אשר ידלין**, יו"ר מרכז קופת־חולים, הנתון במעצר בחשד של גניבת שוחד, על הסכם־השכר החדש לרופאי בתי־חולים: „הרופאים יקבלו יותר מדי על חשבון הציבור! אצלי הם היו מקבלים הרבה פחות, ומסכימים לכך!"

מדינה מהירה, דו־מסלולית

מכל סוגי המדינאים, חביבים על הכותב במיוחד מדינאים־מהנדסים. אלה, בניגוד למדינאים הרגילים, נושאים בראשית שמם את התואר אינג'. שלא כסתם מדינאים, בקיאים האינג'ים בחישובי־כמויות, בתיכנון קונסטרוקציות ובראיית הנולד. כאשר מעמיד האינג' את כישוריו לשירות הלאום, נפתרות חיש־קל כל בעיות החומר והרוח, החברה והמדינה בעזרת סרגל־החישוב ולוח־הלוגריתמים. מדינה סתם, כפול פיי אר בריבוע, היא מדינה מתוקנת. מ.ש.ל.

בין האוטופיות האינג'יניריות הנפוצות באחרונה, בולטת במיוחד תוכנית ספק־מדינית ספק־תחבורתית המכונה „תוכנית השדרה הכפולה", פרי יוזמתו של מרצה בטכניון. תוכנית זו, שעיקריה אומצו על־ידי קבוצות פוליטיות שונות, היא בעצם הפרוייקט התחבורתי הגדול ביותר בארץ, גדול אפילו מ„נתיבי איילון." תוכנית השדרה הכפולה אמורה להפוך את מדינתנו מכביש סוג ב' ומיושן לאוטוסטראדה דו־מסלולית משוכללת, ולפתור אגב כך בעיות דמוגראפיות, ביטחוניות ותעבורתיות.

למי שאינו מכיר את התוכנית, יוזכר בקצרה כי מדובר בסלילת רצף התיישבותי לאורך מיזרח ארץ־ישראל, אשר ישמש במקביל לרצף של מישור החוף כ„שדרה כפולה", או „שידרה כפולה", אשר מטרתה לתת יתר יציבות לדמותה הצנומה של מדינת ישראל כפי שזו נראית במפת ה־4 ביוני 67'.

אותה שדרה תאפשר (וזוהי פרשנות מטעם כותב הטור עצמו) גם זרימה תקינה יותר של התנועה: אלה הנוסעים עים צפונה יסעו בנתיב הימני (המזרחי) ואלה הנוסעים דרומה — בשמאלי, וכך תיפתר בעיית הפקקי־התנועה הכרוניים בגוש דן. בין הנתיבים יישתל דשא רענן, ייתקעו תמרורים מרהיבי־עין, והכפרים הערביים הצומחים כיום פרא באמצע השדרה ייגזמו בצורה אסתטית ותרבותית. שדרה נאה, בטוחה, בטיחותית וביטחונית.

מצוייד במידע זה ובסרגלים מתאימים, ניגש הכותב לשרטט עבור הקוראים את פרטי התוכנית, אלא שכאן, ללא כוונה תחילה, יצר שתי שדרות. לפתע נוכח לדעת כי הנתיב הימני של השדרה הכפולה מוקף משני צדדיו בשדרה כפולה ערבית, איומה ונוראה. מצד אחד הרצף ההתייישבותי הערבי של הרי השומרון, ומן העבר האחר רצף התותחים והטילים של הרי הגילעד ומואב. שדרה בתוך שדרה. טריק אופטי נוסח אשר, צייר־התעתועים המפורסם.

הכותב נאלץ לפסול את התוכנית בכאב־לב: שכן הקמת שדרה אחת תקים מייד שדרה שנייה, עויינת. רוח הלוגריתמים לא הביאה בחשבון את הלבן שבין הקווים. אותו לבן, המכונה בשפת המהנדסים „חלל", מאוכלס בחיים באנשים חיים. ואנשים אלה, אינם זקוקים למהנדסים עויינים שיקיפו אותם בשדרות. ואם יהיו מוקפים, יהיו בה־במידה גם מקיפים. בעייה טריגונומטרית המכונה בחיי יום־יום „הבעייה הפלסטינית". כדי לפתור את הבעייה צריך להמציא כמה אכסיומות חדשות. בסרגלי־חישוב בלבד זה לא יילך.

חנוך מרמרי

הרהורים נוגים של ערב סתיו

גל של הרהורים נוגים פוקד לאחרונה את כותב העמוד. אלמלא היה מדור זה מטהלחמו של הכותב, ייתכן וחיה עליו להניח למכונת הכתיבה, ולצאת לגלות ממושכת.

עייפות כבדה ונוראה מחדשות ומענייני היום, מפרשנות ומוויכוחים, מראיונות וממנהיגים, מתנועות ומהוגי דעות, ממשיחים ומניביאים, מעם וממממשלה, משוטרים ומגנבים, מיהודים וערבים. שום דבר לא מצחיק. כלום לא מרגיז. הכל עזבר על יד האוזן ואין שום חשק להגיב.

גם אין כל התלהבות לרדת על מישהו, על איזה אידיוט או מטומטם או צבוע או שקרן. אין כוח כשביל גזענים וגרפמונים. אין שום סיפוק בירידה שנונה על מישהו וכטפיחות־שכם שלאחר המעשה („וולה, ירדת על המאניאק הזה — קרעת את האמא שלו"). גם חשימחה לאיד איננה מה שהיתה.

נמאס לצעוק „פלסתינאים" או „אפלייה" או „פועלים". יש בזה איזו מונוטוניות מטמטמת. הפלסתינאים ימשיכו לא להיות, הדפוקים ימשיכו להידפק והכותבים ימשיכו לכתוב פאטירות על מקרי־סעד טפיליים.

מורגשת גם עייפות מן הרצון לשעשע, להבריק, להיות שנון, פיקנטי, גם ובוטה — עם עימוד מרהיב וגרפיקה מגוונת. תנו קצת יובש, תנו להיות פלגמאט. תצחקו אצל מישהו אחר. תמציאו בעצמכם את הבדיחות שלכם.

ואולם, אם ימשיך בכל זאת הכותב לנסות להבריק או לשעשע או לתקוף את החארות, הגזענים, הצבועים ושאר הדרעקים, ואם ימשיך לצעוק „פלסתינאים" ו„דפוקים", וגם אם יכניס מפעם לפעם מתחת לחגורה לאיזה עמית למקצוע, הרי זה מטעמי מרנסה. שכן חזקותב גאה כמיסר־העבודה הגבוה שלו וכתמורה הנאותה שהוא מעניק לקוראיו.

אתם אחים אתם?

השבוע, לפני עשרים וחמש שנה (העולם הזה 1.12.76) הופץ כרוז החתום על־ידי מה שנקרא „אנשי־רוח", והקורא „קריאת אחים" למשתתפי מרד הימאים המפורסם להתחזק במילחמתם נגד משטר מושחת ומסואב ונגד מסיתים ומעלילי־עלילות.

למי שלא ראה את הכרוז, הנה הוא שוב:

קריאת אחים לימאים

-מאים-

אתם שכולנו את כי הסיפות הצבי בלילות האפלה הטפלים

אתם הטומנים שקוע אל תוך הנשק, בשעה את פנים שכם

אתם שחור שחורים יום מדי הסבלים ניצבת הסוחרים

אתם פנינים מחתים בשחור, מדף חשוב לכי ישראל ונעמי

אתם והסוכנים חתם בשחור שחר שחור. בשחר שחרטטנים

התחזקו במלחמתכם!

למיקרא הכרוז היום, ולמראה שמות החתומים עליו — שרובם עודם יושבים בינינו ועודם „אנשי־רוח" — מתבקשת ההשוואה בין הימאים ואחיהם, אז והיום.

ומתבקשת גם השאלה, מי היה חותם על כרוז תמיכה כה נלהב ונשגב בנציגי ועד הסיפונאים שמרדו בהסתדרות, או בעובדי מחלקת הים של קצא"א שהוכו בידי השוטרים, או בשובתי נמל אשדוד או נמלים אחרים? — ייתכן שאנשי רק"ח, סוכני הקרמלין האש"פיסטים. מי עוד? יש היום איזה סופר או משורר או צייר שישתגע ויחתום? כמה מן החותמים הנלהבים של שנות החמישים העליזות היו חותמים היום?

היום קובעים באותה התלהבות ופאתוס כי אותם „קצינים ומלחים פשוטים" הם המחבלים והמהרסים והמחריבים, בגללם יש אינפלציה והדרדרות במשק ובמוסר העבודה ובמוסר בכלל, והדעת אינה סובלת זאת, וככה אי אפשר יותר. ובכלל, מה זה ש„מלח פשוט" (פעם זה נשמע כמעט כאידיאל) יחזיק את המדינה בביצים?

הסיפונאים וקציניהם של היום לא „כוננו צי עברי בלילות העפלה אפלים," אבל הם בחלט עדיין „מזנקים כנחשונים אל הים הסוער ונושאי דיגלנו על פני הימים."

מבין כל חותמי העצומות הנרגשות דאז, לא נמצא היום המשורר שיקשור לחם כתרים. כי המשוררים כבר מזמן מתעסקים בשירה אחרת ואוניות כבר נוסעיות על דיזל ולא על קיטור.

נפש נקיה בגוף נקי

איש אחד היה נקי מאד, כמעט סטרילי. מילדות חונך לרחוץ פירות בקוואדרוספט, לשטוף שיניים במי־חמצן ולהחליף לבנים כל שעה. איש שקרא בספרים כי הסבון הוא ידידו של האדם ואילו מן הזבוב יש להישמר.

הכי גרועים, לדידו של האיש הנקי הזה, היו בתי־השימוש הציבוריים, ואלה היו באמת מלוכלכים וגם הריח שעלה מהם לא היה נעים לאף. כשאיתרע מזלו של האיש הנקי והוא נאלץ להיכנס לבית־שימוש ציבורי, היתה עוברת בו צמרמורת של גועל ובחילה, הן מחמת המראה והן מחמת הסירחון.

וכאשר נגעל אותו אדם נקי מן המתחולל באסלות, הביט בזהירות שמאלה וימינה ואחר־כך חירבן בעדינות על הריצפה. ובחרבנו על הבלאטות סתם את האף בידו, שכן הוא לא יכול לסבול טינופת, האיש הזה, והוא רגיש מאד לריחות.

ועידת הלסינגפורס

(עפ"י אפרים קישון)

כל העניין לא היה צץ בכלל לולא התפרסם בוושינגטון שעתה הזמן. בוושינגטון זו מחפשים מזמן משהו שיכול להזיז ענייני מסויימים וכעת, לאחר שבאנו בדברים, רמזו לי בצורה המשתמעת לפן אחת בלבד, שסאדאת האינסטלטור שוקל את העניין ברצינות. באותו אמש גורלי הם צילצלו אלי, והודיעו לי שהדבר נראה להם, ואם אין זה איכפת לי, אוכל לגשת אליהם ולדון בסידורים באופן קונקרטי. יקשה על העט לתאר את מכ־נפשי. אבל הלא וושינגטון היא בכל־זאת וושינגטון לכל הדיעות. בלי היסוסים שאלתים איפוא — איפה ומתי, ועל כן מסרו לי: בז'נווה, בחודש השלישי.

— טוב — כך אני — אהיה שם.

— נעים מאד...

מייד כינסתי את החברים. שולטהייס אמר שאין בזה שום חדש. בירנבוים הציע להסכים. זולצבוים צרח עליו. שטוכס הציע להסכים עקרונית. ארבינקא הציע מצידו לדחות מעשית. תולעת־שני הסכים כרגיל עם בירנבוים וזולצבוים. קונשטטר סיכם שאסור להסכים, וסיכמנו לא להסכים לעת־עתה אבל גם לא לא להסכים בשלב זה. בלילה העירו אותי.

— אתה מדבר — אמרה הקטנה — מתוך שינה.

— לילה טוב — אמרתי לה — לילה טוב.

— אמרת משהו בצרפתית — התעקשה.

— אני לא יודע צרפתית — תפסתי את־עצמי — לילה טוב.

— ז'נווטרויא — כך הקטנה.

— מרסי בוקו — כך אני — לילה טוב.

— ז'נווטרויא — צרחה הקטנה — אמרת ז'נווטרויא.

— נכון, בטרויא, זאת אומרת במרץ, כלומר בחודש השלישי אנחנו נפגשים ב־ז'נווה — הסברתי לה — לילה טוב.

— מי זה אנחנו? — התעניינה לפתע הקטנה.

— אנחנו, הוועידה — צרחתי וניסיתי להירדם.

בבוקר היה לי כאב־ראש איום, אבל הקטנה שרקה לה במטבח בעליצות.

— בוקר טוב — לימלמתי.

— הלסינגפורס — שרקה הקטנה.

— אספירין — החזרתי לה.

— הלסינגפורס — שרקה הקטנה בקריאות — אולי תרשום לעצמך?

— מה הלסינגפורס? — כך אני.

— ועידה — כך הקטנה — ועידת הלסינגפורס.

— ז'נווטרויא — הזכרתי לה.

— הלסינגפורס — התעקשה הקטנה — הם הציעו ז'נווטרויא, אתה תציע הלסינגפורס.

— זאת אומרת...

— כן, בדיוק — שירקקה הקטנה — זאת אומרת לא בז'נווה בחודש השלישי, כי אם בהלסינקי בחודש הרביעי.

מיד צילצלתי לקונשטטר.

— הלסינגפורס בוקר טוב — צהלתי.

— כאן לא אלזינקה... כאן קונשטטר.

— קונשטי, זה אני — צהלתי שוב — הלסינגפורס! הלסינגפורס! באפריל — ועידת הלסינקי.

— טוב מאד — צווח קונשטטר — מייד תסע לאירופה ותגיד להם.

הדיווח על ההצלחה האירופית של נוסחת הלסינגפורס רומם את הרוחות.

— אחרי זה עוברים לאוסלודפינף — הודיע קונשטטר.

— ומייד ציריכהזקס — התלהב זולצבוים.

— זה כלום — צרח עליו בירנבוים — חכה שיגיע תור טורינוזיבן.

— בריסלזאכט! — הציע שטוכס.

— אמסטרחנגין! — כך ארבינקא.

— פריסטן — לימלם תולעת־שני.

— נו, ועד אז אפשר להיות שקט — סיכמתי את הישיבה — לילה טוב.

שיר ארץ

ארץ ארץ ארץ
ארץ של העם
ארץ לעולם
ארץ של כולנו
ארץ רק שלנו
כי
ארץ ארץ ארץ
ארץ נחדרת
ארץ לתפארת
ארץ משוחררת
ומי שחושב אחרת
הוא
שרץ שרץ שרץ
שרץ של העם
שרץ לעולם
שרץ של כולנו
שרץ רק שלנו
שרץ של הארץ
ארץ של השרץ
לעולם.

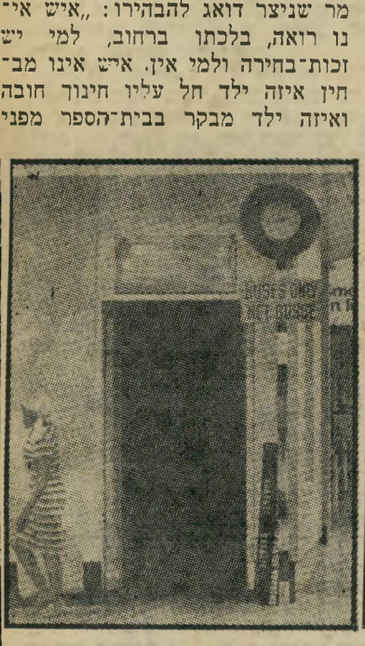
המשל הדרום אפריקני והמשל הישראלי

כך קרא השבוע שמואל שניצר למאמרו במיסגרת הסידרה „דרום־אפריקה 1976", שהוא מפרסם ב„מעריב". הפעם מספר לנו מר שניצר שלדרום־אפריקנים יש „אובססיה ישראלית" ושהם מקנאים בנו, הישראלים, על שאנו מצליחים לשכנע את האמריקאים בצידקת עניינינו ואילו הם, הדרום־אפריקנים, מנודים לחלוטין.

„אולי זה מפני שיש לנו עניין צודק בתי־קפה, על אוטובוסים, על בתי־שימוש, על אולמי־המתנה ועל ספסלים המכריזים: „רק ללבנים" או „רק לאירופים"."

ואם לא הבנתם את הפרינציפ, הרי מר שניצר דואג להבהירו: „איש אינו רואה, בלכתו ברחוב, למי יש זכות־בחירה ולמי אין. איש אינו מבחין איזה ילד חל עליו חינוך חובה ואיזה ילד מבקר בבית־הספר מפני

לפני

יותר להסברה," משיב מר שניצר למארחיו, ומסביר להם: „אילו היה עלינו להסביר לעולם את השלטים שלכם, המגבילים את הכניסה ואת השימוש בשירותים ללבנים בלבד, קרוב לוודאי שמצב ההסברה שלנו לא היה טוב משלכם."

והוא ממשיך ומפרט: „המבקר הבא מן המערב יכול היה לחשוב, שהוא נמצא בארץ ככל הארצות — מודרנית, מפותחת, מתקדמת, דמוקרטית — אלמלא השלטים המדהימים על מוניות, על קרונות־רכבת, על

אחרי

שהוא, או הוריו, רוצים בכך. אי אינו יודע מי יכול לקנות בית באי זור מסויים, ומי אינו יכול."

אבל, נכון, „אבל הכל רואים או ההפלייה בחיי יום־יום ובשירותים."

לכן מציע מר שניצר לדרום־אפריקנים פשוט להסיר את השלטים לא צריך לבטל את האפלייה, ה ושלום — צריך רק לדאוג שלא יראו אותה ברחוב.

וזה, כנראה, המשל שהם צריכים ללמוד מאיתנו.

ריאקציה כימית

שנתיים למדתי במגמה ביולוגית עם הרכה כימיה, אבל עד היום אני לא יודע אם נייר לקמוס מכחיל או מאדים בחומצה או בבסיס.

ביום שישי הכרתי כימאית אחת וגם זה לא עזר לי להבין אם הכל זה כימיה או הכל זה באמת.

אבל מה שכן הצלחתי להבין, אחרי כך הרפה שנים, זה את הכימיה של התרבות הישראלית.

זה הולך ככה:

שלב א' (לפני 10 או 15 או 20 שנה) — באמריקה קורה משהו — איזה מאורע, איזה תהליך. לדוגמא: גז מחאה בעד שלום, חירות ואחווה.

שלב ב' (מאז ועד היום) — בישראל לא קורה כלום. לדוגמא: לא גז, לא מחאה, לא חירות, לא אחווה ולא שלום.

שלב ג' (היום) — לפתע מתרחשת בישראל מהפכה תרבותית אדירה. גז של ריאקציה למאורעות הנפלאים שהתרחשו באמריקה שופך את הארץ. פיכחון מופלא על שארץ להם אז שם תופס אותנו כאן עכשיו בגרון. נוסטלגיה קלילה של הימים היפים ההם, שמעולם לא היו כאן, מציפה את בימותינו. ולפי הדוגמא אתה מקבל את הנוסחה:

$$\text{חירות}_2 + \text{אחווה}_2 = \text{פזמון}^2 + \text{מחאה}_3 + \text{שלום}_4 = \text{הצגה}^{200}$$

כי תחזיקים אין כאן, אבל ריאקציות — ברוך־השם.

„הביטחון העצמי שהפגין רב־אלוף בר־לב בניהול מיבצע „אבירי־לב"

(מיבצע צליחת התעלה) נבע מאי־הבנת המתרחש בשדה־הקרב..."

שיעור בהיסטוריה

מאת
בנימין עמידרור

כ־אלוף (מיל.) חיים בר־לב, עם האלוף שמואל גונן ואלעזר ז"ל, החמיצו את הסיכוי להפוך את מיבצע „אבירי־לב" ניצחון צבאי מכריע, מפני שניהול כוחות ולחימה ברמה המערכתית נמצא מעבר ליכולתם, וכנראה גם מעבר להבנתם.

במושגי „אמנות המילחמה" ניתן להגדיר את אי־המספיקות כאי־ניצול ההפתעה ואי־התחשבות מספקת ב־גורם־הזמן, בגלל אי־הבנת מהותם והקשר ההכרחי ש־ביניהם, במישור הפרוואי והמוגדר יותר של „אומנות המילחמה" — דהיינו, כ„בעלי־מלאכה" גרידא — לא השכילו המפקדים הנזכרים אפילו להפעיל מערכת והליכים תקינים של שליטה־ופיקוד. לסוגיית הפיקוד־והשליטה ב־„אבירי־לב" נקדיש סקירה נפרדת. ברשימה זו נתרכז בבעיות האפתעה וגורם־הזמן.

הוויכוח בנושאים אלה אינו חדש. כבר בראיונות הראשונים שנתן שרון לצ'ארלס מור, מן הניו־יורק טיימס — ואשר הפכו אחר־כך עילות המוצא ל„מילחמות הגנרלים" — מעריך העיתונאי האמריקאי, כי „נראה ששורש המחלוקת הוא, שקצינים אחרים (משמע, מיפקדת החזית והרמטכ"ל) היססו לשלוח כוחות נוספים מעבר לתעלה בשלב המוקדם המכריע, כאשר אפשר היה להשיג הישגים גדולים וקלים בגדה המערבית."

מותר וניתן היה לצפות, שהמפקדים הגבוהים הנוגעים, ובעיקר בר־לב — ינסו להסביר למה החליטו ופעלו כך. אבל תגובתו הפומבית היחידה של אלעזר ז"ל, עד פטירתו, התבטאה בגינוי הראיונות, מהיותם „מגמתיים וחד־צדדיים, שאינם משרתים מטרה חיובית אלא הילה אישית, תוך פגיעות נלתי צודקות בחברים־לנשק"; ובקביעה, ש־„פירסום סיכויים בלתי־בדוקים והערכות בלתי־שקולות על מפקדים ומיבצעים הינה תופעה שלילית ביותר." מפני ש„בדרך זו מתפרסם מידע בלתי־אמין, מופצים סילופים ונגרם עוול למפקדים וללוחמים." בר־לב הגדיר את טענות שרון כ„העלאת נושאים בצורה חד־צדדית, מעוותת ומגמתית"; ראה את הראיון כ„מעשה חמור ופסול" ואת הצגת הדברים בו חשב „כמגוחכת" והניח, ש„צה"ל לא יוכל לעבור לסדר היום" על מה שבעיניו היה „פגיעה ישירה וחמורה ביותר במוראל היישוב והצבא".

אכן עד עצם היום הזה אין שומדים לרשותנו הסברים לפעולות הפיקוד הגבוה בדרום, שיהיו קצת יותר מאירי־עיניים ועניניים מאשר קטיעה טופאדית ובחתי מנומקת של מעשנות שרון והתמרמרות על התנהגות לא־אתית וכיתי־קולגיאלית — לפי „קוד־הכבוד" הנוקשה, מרשת הפרימ"ח, של „מעמד הקציניים" הצה"לי? — שבעצם השמעת הביקורת. אולי נזכה בשיפור כלשהו, אם ימשך גונן את כוונתו לכתוב ספר שיכלול גם התייחסות לאותם קרבות.

אובדן עצות ועשתונות

מ ה שהצליחו להשיג „התשובות" של המבוקרים — שמאפיין אותן נוסח הציטוטים שלעיל — הוא, שהוויכוח הוסח מייד מן המישור המיקצועי־הענייני ונגרר לביצה של ויכוחים וטיעונים אישיים בתכלית. מעניינת מאד העובדה, שבכל הפירסומים הרבים שהביאו, בציטוט ישיר או בלא מרכאות, את דיברי שלושת המפקדים הגבוהים הנוגעים ואת נימוקיהם וגירסותיהם לנושאים שונים בהקשר המילחמה, לא תמצא אף ניסיון אחד של ממש להשיב באופן ישיר וספציפי לביקורת, או להסביר את שיקולי הפיקוד הגבוה ואת התנהגותו בעת ולצורך ניהול „אבירי־לב". (שרון, מצידו, עשה את התחמקותם קלה, משום שהסתפק רק בהשמעה מילולית ובראשי־פרקים של טענותיו, ולא ניסה כלל להעמיקו ולבססן, תוך הצגה מפורטת ומנומקת של גירסותיו, שיקוליו ועמדותיו שלו).

דעתי היא, כאמור, שתגובה זו של הקציניים הככירים־מאד הללו מקורה בכך, שהביקורת חשפה — גם להם עצמם — את העובדה, שהפרובלמטיקה המיבצעית שבפניה עמדו היתה נעלה מכפי הבנתם, ידיעתם ויכולתם המיקצועיות.

במצב זה, ניצבו לפניהם שתי דרכים אלטרנטיביות, להגיב על ביקורתו של שרון: הראשונה, שהזכרנו, הייתה הסתת הוויכוח אל תחום בלתי־רלוונטי אבל שבו הם מיטיבים יותר, כגראה, לשלוט — כמו „מילחמות יהודים". הדרך השנייה היתה התעלמות מן הבעייה — „מלטה־יוק". דרך שנייה זו מצאה את ביטויה במיסמך מעניין, שכבר הוזכר בסקירה הקודמת: מעין־מסה „על האפתעה", שפירסם בר־לב במערי"ב (1.8.75), „בעיקבות הרצאה לפני החברה להיסטוריה צבאית באוניברסיטת תל־אביב."

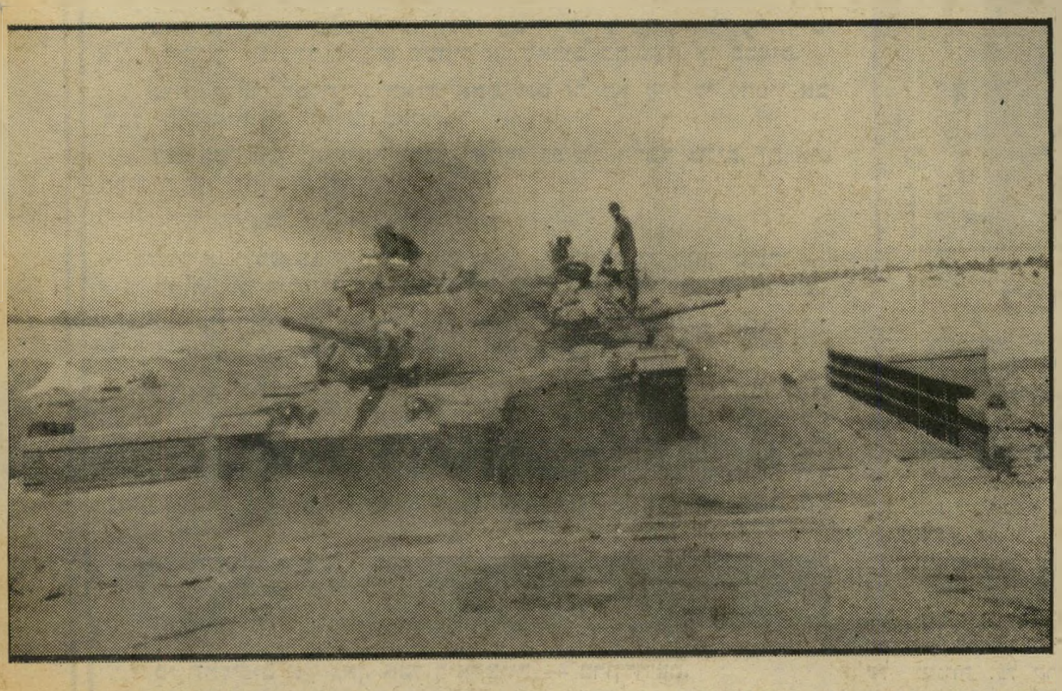
הדבר הבולט ביותר לעין בפירסום זה, הוא היעדרה המוחלט של התייחסות לאפתעה שבמיבצע „אבירי־לב". חוסר זה מפתיע במייוחד, בעיקר משום שבר־לב הוא שהיה מפקד המיבצע — כלומר האחראי העיקרי והישיר לניהולו (ומבחינה זו, גם לאותה הצלחה שהשיג).

יתר על כן, בהנחתת מיבצע זה גרם צה"ל למצרים אפתעה מוחלטת בכל הרמות — האיסטרטגית, האופרטיבית והטאקטית — ובכל המובנים (עיתוי, מקום, עוצמה, שיטה). אפתעה זו היתה לא רק טוטאלית כשלעצמה וגם מלאה ומקיפה מזו שגרם צה"ל בששת־הימים, אלא גם מאלפת ורבת־לקחים יותר מאפתעות רבות אחרות, שבר־לב איזכר וניתח במסתו, כולל האפתעה המצרית־סורית בפתיחת המילחמה האחרונה.

„עדיפות" האפתעה שגרם צה"ל, על־פני זו המצרית, עיקרה בכך שהאחרונה נגרמה בעיקר ברמה הפוליטית והאיסטרטגית, אבל ברמות הצבאיות הטהורות היתה האפתעה טכנית בלבד, ולא נודעה לה השפעה מהותית.

היערכות צה"ל לאורך הגבולות ערב המלחמה, נועדה ותוכננה לקדם מיתקפה ערבית. גיוס המילואים והתייצבותם בקו לא רק שלא הושפעו לרעה מן האפתעה, אלא עוד התבצעו בקצב מהיר מן החזוי והמתוכנן.

מה שקרה, בעיקר בדרום, יותר משהיה „אפתעה" במובן המקובל של „אי־מוכנות", היה אובדן־עצות ועשתונות של הפיקוד — מצב אשר שב ואירע גם לאחר ה־6 בחודש, ורק מפני הימצאות הכוחות ופעולת הדרגים הנמוכים יותר לא הסתיים כמו יום־המילחמה הראשון (אגב, אובדן־עשתונות אינו מיוחד

שריון צה"ל באיזור החייץ שממערב לתעלת־סואץ

תמיד כפאניקה ובהטחת ראש בכותל; יש שהוא שורר גם תחת מעטה חיצוני של שקט וקור־רוח).

לעומת האפתעה שהולידו המצרים, היתה אפתעת מיבצע „אבירי־לב" צבאית־מיבצעית מובהקת באופייה; כלומר, כזו שנגרמה לא על־ידי עצם פתיחת המילחמה באופן פיתאומי ובלתי־צפוי, אלא בתוך המילחמה ועל־ידי מהלכים מיבצעיים שנעשו במהלכה. מבחינה זו, מתגלם מושג האפתעה הצבאית במיבצע הצה"לי, הרבה יותר מאשר בקודמו המצרי; וממילא, העניין הצבאי־המקצועי בסוגייה זו צריך להתרכז, בעיקרו וברובו, ב־„אבירי־לב", לא ב„גרניט 2", משופר.

לכן, אם נסרב להאמין כי בר־לב לא ידע ולא הבין כלל שמבצע „אבירי־לב", בפיקודו, הפתיע את המצרים, אין לנו מנוס מן המסקנה שהימנעותו מאיזכור מיבצע זה, ובוודאי מטיפול יסודי בו, נעשתה בכוונה, מתוך מגמה ברורה להתחמק מן השאלה המתבקשת: אם, באיזו מידה ולמה נוצלה האפתעה זו, או לא — בעיקר לאור ביקורתו של שרון ותוך התייחסות לטענותיו.

לא פחות ממה שנמנע בר־לב מאיזכורו במסתו, מעידים הדברים שהביא וניתח על רמתו המיקצועית — וממילא, במידה רבה, גם על איכות שיקוליו ועל תפיסות־היסוד, שהינחו את קבלת החלטותיו. לכן, מצער הדבר שיש לציין, כי אם מסה זו אכן משקפת נאמנה את הידע ההיסטורי ואת ההבנה ההיסטוריוסופית הצבאית־מיקצועית של בר־לב, הרי שאיננו מבין דבר בעניינים, שבהם הוא מעז לעסוק ולפסוק הלכות.

דרישה לניצול מהיר ומיידי

צורך כיסום קביעה חמורה זו, וגם כדי לעמוד על המשמעויות וההשלכות לגבי „אבירי־לב", שבו עסקנו, ניטול ונבחר דוגמה אחת מלאי אשר איזכר בר־לב, שהיא קרובה וללוגטית לענייננו; רק קודם נשוב וניקשר למיבצע־הצליחה.

כזכור לכל המתעניין, צלח דני מט את התעלה בליל 15־16 באוקטובר. ללא כל התנגדות ובלא הפרעה. אבל מייד לאחר־מכן התברר שהציוד איננו מתקדם במהירות הנדרשת, וגם שתי הדרכים לאיזור הנחיתה — צירי „עכבריש" ו„טרטור" — אינן פתוחות, או עדיין לא בטוחות. לכן, סמוך מאד לביצוע החצייה הראשונית של הצנחנים, התעוררה בעיית אופן ודרך ניצול הפתעתה והצלחתה. מלכתחילה הוצגו, בעניין זה, שתי תפיסות נוגדות.

מצד אחד לחץ שרון, באופן מתמיד ובכל כוחו, לנצל מייד את ההצלחה הראשונית, על־ידי קידום והזרמת כוחות לאפריקה, בכמות המירבית ובמהירות המירבית שרק ניתנו. מיפקדת החזית והרמטכ"ל גרסו, לעומתו, שאין להעביר כוחות משמעותיים קודם שראש־הגשר והגישות אליו יאובטחו טוב יותר על־ידי הרחבת „הצוואר" שב־סיני, באמצעות כיבוש איזור „מיסורי" (וזאת, גם אחרי שכבר מולא התנאי־ההכרחי האחר והקודם של הפיקוד משהוקם גשר שלם). לשאלה זו לגופה נשוב בהמשך; וכאן נברר רק את הבסיס התיאורטי — מה שקורין בצה"ל „פילוסופיה" — לשתי העמדות.

מצער הדבר, ששני הצדדים כאחד לא טרחו — על כל פנים, לא בפירסומים גלויים — לנמק את התפיסות המיבצעיות העקרוניות שהינחו אותם. אבל תפיסות אלה ניתנות לאיתור מלא למדי מן התיאורים והציטוטים השונים.

גישתו של שרון עולה בקנה אחד עם המקובלות — כלומר, עם הסכימה הכללית המוסכמת, כפי שעוצבה ו־גובשה במהלך ההיסטוריה הצבאית לעניין „ניצול ההצלחה", ובעיקר הצלחה שהושגה על־ידי אפתעה, וכפי שיושמה, באמצעים ובטכניקות מודרניים, במילחמת־העולם השנייה ואחריה.

הדרישה לניצול מהיר ומיידי של ההצלחה הראשונית — כאמצעות החדרת כוחות מספיקים לעורף האוייב, לשם התקדמות מהירה ועמוקה ככל הניתן — אין זה וקא כזום עם „שעון־החול המדיני" המוכר לנו. אלא שזהו צורך מיבצעי טהור, הקיים ועומד בזכות עצמו. גם אילו היה צה"ל נלחם כשרשותו כל הזמן שבעולם, עדיין היו נודעות לצורך הזה חשיבות והשפעה מכריעות על ניהול מיבצעי, במיוחד בהתקפים.

קיום שעון־החול המדיני רק מתגבר ומחזק את ההכרח המיבצעי הקבוע, בעיקר על־ידי שהוא מכתיב מידה גדולה יותר של נכונות ליטול, במצבים הקובעים, סיכונים (מחושבים) רבים, או נועזים, יותר.

ההכרח לפתח ולקיים קצב־מיבצעים מהיר ובעיקר לניצול הצלחה, על כל כוח צבאי, המבסס את הצלחת מיתקפותיו על יישום עקרון ה„אפתעה" (האלטרנטיבה היא הסתמכות בילבדית על עדיפות כמותית. תוך הכרעת האוייב באמצעות משאבים ועוצמות כה עדיפים, עד אשר — כתינוק מול מבוגר — מן הנמנע שלא ישטפו וימחצו את האוייב שממול, וכל מה שיעשה לא ישנה דבר. ה־עדיפות הנחוצה, במיקרה כזה, היא כה עצומה, עד ש־אפילו הערבים עדיין רחוקים מלהשיגה נגדנו; והגם שהם נשענים הרבה יותר מאיתנו על העדיפות הכמותית, בכל זאת אין זו לבדה, בנסיבות הנוכחיות, מספיקה להם.

„הפרובלמטיקה המיבצעית בפניה עמדו מפקדי צה"ל היתה נעלה מהבנתם, ידיעתם ויכולתם המקצועית"

הם עדיין חייבים להסמיך כל מיתקפה שלהם, כדי שתהיה בת־סיכוי, על מידה משמעותית של אפתעה מושגת. קל־וחומר שצה"ל כך — והוא תלוי באפתעה יותר מן ה־אוייב).

„אפתעה" מוצלחת — בוודאי ברמה המערכתית (שהיא, כזכור, רמת „הטאקטיקה הגבוהה") — אינה מתמצית באקט הפתיחה. מובן שכדאי תמיד לפתוח את המיתקפה ב„בו!" רועם ומפתיע — כלומר, לתקוף במקום, בזמן, באופן או בעוצמה שאינם צפויים על־ידי האוייב הנתקף, ועל כן מפתיעים ו„מבהילים" אותו. אבל האפתעה עצמה אף פעם אינה קובעת, כאשר כוחו של האוייב עדיין עימו ותפיסותיו, כמו אירגונו ואמצעיו, עדכניים ומספיקים, השפעת האפתעה־הפותחת תהיה תמיד מוגבלת מאד, ב־אפקט שתיצור וכן במישכה. תועלת האפתעה והשפעתה נקבעים על־ידי אופן ומוצלחות ניצולה.

הצלחת וניצול האפתעה נסבים על גורם הזמן: המשמעות המיבצעית השימושית של האפתעה־הפותחת („במקום", „בזמן", „באופן; או, בשיטה", „בעוצמה") היא אחת־ויחידה — יצירת מצב, שיתרונו של המפתיע נובע בו מהימצאו לפחות צעד אחד לפני המותקף־המופתע. המטרה — והבעייתיות — של ההמשך (ניצול הצלחת האפתעה הראשונית) הן שמירתו המתמדת של מצב־היתרון הזה; כלומר, להימצא כל העת לפחות צעד אחד לפני המותקף. מבחינה מעשית פירוש הדבר, שכל מהלך של התוקף יצליח להשיג את המוגדר, עוד לפני שיעלה בידי האוייב לארגן ולבצע את התגובה המתאימה — מפני שקצב מהלכי ההתקפה, כל אחד מהם לחוד וכולם ביחד כהמשכיות רצופה, יהיה כזה, שהאוייב לא יצליח אף פעם להדביקם בתגובותיו

הרעיון מנצח־הקרב

אחד האירועים בהיסטוריה הצבאית הממחישים היטב את הדברים הללו, הוא מעשה פלישת הגרמנים לצרפת, במאי 1940 — וביתר דיוק, התקדמות המאמץ העיקרי שלהם שם. אירוע זה גם מתאים ודומה מאין־כמותו למה שהתרחש ב„אבירי־לב", והוא גם מאוזכר ומנותח, בפירוט יחסי, במסתו של בר־לב. לכן נרשה

רב־אלוף (מיל.) חיים בר־לב

לעצמנו שעור קצר בהיסטוריה צבאית — הרי איננו בצה"ל — ונפנה לבחינת האירוע הזה, מן ההיבט ה־רלוונטי לנו.

חזית־המערב, בין גרמניה וצרפת נחלקה, קודם לפלישה לצרפת, לשלוש גזרות (או חזיתות)־משנה: הצפונית, שהייתה „הימנית" לגרמנים ו„השמאלית" לבעלות־הברית, מול ארצות־השפלה; המרכזית, באיזור לוכסמבורג; ו־הדרומית, משם עד גבול שוויץ, אשר הוגנה על־ידי „קו־מאז'ינו" הידוע־לשמצה (ולא בצדק: בניגוד גמור ל„קו־בר־לב" למשל, אכן מילא קו־מאז'ינו את ייעודו ומולו לא תקפו הגרמנים. כך היקנה הקו יתרון משמעותי, אלא שהפיקוד הצרפתי נכשל בניצולו).

תחילה התכוונו שני הצדדים לשחזר את מילחמת־העולם הראשונה, רק בצורה משופרת: המטכ"ל הגרמני ריכז בכנף־ימין כוח רב, כדי לבצע את המאמץ העיקרי דרך ארצות־השפלה אל צפון־מערב צרפת ולאורך חוף הלמאנש. בעלות־הברית התכוונו לסכל מהלך זה, על־ידי הזנקת כנף־שמאל שלהם — שבה נערכו, לצורך זה, עוצבותיהם היותר־מודרניות וכן חיל־המישלוח הבריטי — לתוך בלגיה והולנד (שהיו נייטרליות וחצצו, כאיזור־הפקר, בין הצדדים). למרות הרתיעה הטיבעית מחישובי „מה־קורה־אילו", מאוחדים ההיסטוריונים והפרשנים בהערכתם, שבמצב זה לא היה עולה בידי הגרמנים למוטט את הזנת בעלות־הברית, ולכל היותר היו הודפים אותה מלפניהם דרומה, לתוך צרפת.

אכן עוד קודם המילחמה הגה פון־מנשטיין — אשר כונה „המוח האיסטרטגי המזהיר ביותר של הוורמאכט" — שינוי איסטרטגי דראסטי. זה, לאחר אימוצו, הפך, כהגדרת יוניד־הארט, „הרעיון מנצח־הקרב". מנשטיין התכוון לחפיק את המירב מן החיערכות ותוכנית־הנגד של בעלות־הברית, על־ידי שהעביר את המאמץ הגרמני העיקרי מן הימין אל המרכז: כנף־ימין הגרמנית תפשוט, ברעש גדול, לארצות־השפלה ותשאב כיפיה את חיל מאסה האנגלו־צרפתית שתקודם במהירות

(המשך בעמוד 37)

בר־לב מקבל דיווח ממפקדי השריון ממערב לתעלה

תכנון ארכיטקטוני מרשים, קו וסגנון חדשניים המעוצבים ע"י אדריכלי צמרת.

בניה מעולה מחומרים מובחרים, בפיקוח מהנדסים, מנהלי עבודה בכירים וטכנאים מהימנים.

בטחון לכספי הרוכש משכנתא עד 65,000.— ל"י ותנאי רכישה נוחים.

תגמיר מושלם, תוך הקפדה על חזות מפוארת.
טרקלין כניסה (לובי) מפואר.
פנסי תאורה גדולים מסביב לגדר הבנין, תכנון סביבתי הכולל מדשאות, גינות נוי ומתקני משחקים לכל בנין.

צוות מכירות מקצועי, אחראי ומסור המסייע לכל קונה בבחירת והתאמת הדירה לכל דרישה ותקציב.

יחס אישי, הבנה ואוזן קשבת מלווים את הדייר גם לאחר כניסתו לדירה.

עובדות אלה וחוג לקוחותינו המרוצים
הם עדות נאמנה לעובדת
היותנו מס' 1 בראשון־לציון

אברהם גינדי

צועד בראש חברות הבניה בראשון לציון

משרדי מכירות

דירות חן
הרצל 50 ראשון לציון

דירות גינדי
הרצל 59 ראשון לציון

אלה היו תוצאות הבחירות לכנסת אילו נערכו השבוע - עפ"י ההצבעה בקלפי הניסיונית של העולם הזה

סוף הגושים הגדולים

רכבת ושמה מידגם

כתבי **העולם הזה**, מאיר דורון ועופר קוך, עם הקלפי הניסיונית של **העולם הזה** — סקר דעת־קהל, הנערך בין נוסעי מיספר רכבות, המהווים מידגם מייצג לבוחרי ישראל.

אילו היו הבחירות לכנסת התשיעית נערכות השבוע, קרוב לוודאי ש־התוצאות המשמעותיות והבולטות ביותר שלהן היו: קץ הגושים הפוליטיים הגדולים; הפיכתו של הליכוד — למרות הירידה המשמעותית בכוחו — לגוף הפוליטי הגדול ביותר במדינה; והצלחתן של שתי הרשימות החדשות, זו של אריק שרון וזו של יגאל ידין, לצבור כוח במידה כזו, שלא ניתן יהיה להרכיב שום ממשלה חדשה בלי אחת מהן.

אלו הן המסקנות המתבקשות מתוצאות הקלפי הניסיונית — סקר הבחירות המייוחד שנערך בשבוע האחרון על־ידי העולם הזה.

הקלפי הניסיונית היא שיטת סקר בחירות מייוחדת במינה: לא מדעית, אולם מבוססת על מידגם מייצג מיקרי, שהוכיח את עצמו בעבר, לפני הבחירות לכנסות הקודמות, כמשקף נאמן של הנטיות המתגלות בציבור הבוחרים הכלל־ארצי.

מידגם מייצג זה התגלה אחרי שהקלפי הניסיונית הופעלה, החל ממערכת הבחירות שקדמה לכנסת הרביעית, במיספר שיטות, במקומות קבועים וניידים. ניתוח התוצאות, שהתקבלו אחרי מיספר סקרים כאלה במיספר מערכות בחירות, הוכיח כי קהל נוסעי הרכבות בישראל הוא החתך

הקלפי הניסיונית

זהו סקר דעת־קהל, שנועד לבדוק מה היו עשויות להיות תוצאות הבחירות לכנסת, אילו נערכו עכשיו. הוא נערך על־ידי מערכת „העולם הזה". אינך צריך להזדהות. כל מה שעליך לעשות הוא לסמן ב־x את המשבצת המתאימה בתשובה לשאלה הבאה:

בעד איזו רשימה מהרשימות הבאות היית מצביע, אילו נערכו הבחירות לכנסת היום? (סמן רק רשימה אחת).

	חכים
☐ מפלגת העבודה.	20
☐ הליכוד.	23
☐ מפ"ם.	5
☐ המפלגה הדתית הלאומית (מפד"ל).	8
☐ חזית דתית תורתית (אגו"י + פועלי אגו"י).	8
☐ רק"ח (המפלגה הקומוניסטית).	5
☐ הליברלים העצמאיים (ל"ע).	5
☐ מוקד (מאיר פעיל).	1
☐ רשימת מיעוטים ערבית (קשורה ב„עבודה").	1
☐ ר"צ (שולמית אלוני).	2
☐ התנועה הדמוקרטית (יגאל ידין + „שינוי").	18
☐ שלומציון (אריק שרון).	19
☐ המרכז החופשי (שמואל תמיר).	2
☐ סוציאליסטים עצמאים (ליובה אליאב).	0
☐ העולם הזה — כוח חדש (אורי אבנרי).	1
☐ תפנתרים השחורים.	2

תודה
הקלפי הניסיונית

הצבעה ברכבת לחיפה

הצבעה ברכבת לת"א

פני הכנסת התשיעית

כך, לערך, היו נראים פני הכנסת התשיעית, אילו נערכו הבחירות ה־שבוע — על־פי תוצאות ההצבעה בקלפי הניסיונית של **העולם הזה**, שנערכה ברכבות.

נערכו הבחירות לכנסת היום?

אחרי שעיינו בפתק ואחרי שניתנה להם שהות קצרה להרהור, מתבקשים הנוסעים להטיל את פתקי־ההצבעה שלהם אל קלפי ניידת המועברת ביניהם. על־מנת שהמידגם יהיה מייצג ככל האפשר, חוזרת הפעולה על עצמה מיספר פעמים: כלומר, הקלפי הניסיונית נערכת במיספר רכבות, בקווים שונים, בימים שונים ובשעות משתנות. כך ניתן להבטיח שהמשתתפים בהצבעה ימנו עם קהל מגוון ולא־הומוגני, ככל האפשר.

מקדם־סטייה

קבוע

לחד עם זאת, למרות שקהל נוסעי הרכבת הוא מידגם מייצג למדי, גילה ניסיון העבר שיש מיספר סטיות ב־מידגם זה, שהן קבועות מראש.

עשרות הסקרים מסוג זה שנערכו ברכבות הבהירו את העובדות הבאות:

● בשל מיעוט הנוסעים הערבים ב־רכבות, אין תוצאות הקלפי הניסיונית משקפות את מעמדן האמיתי של מיפ־

(המשך בעמוד 20)

(המשך מעמוד 19)

לגות, שעיקר כוחן האלקטוראלי הוא במיגזר הערבי. רק"ח והרשימות הערביות הקשורות במיפלגת העבודה, מקבלות בקלפי הניסיונית ייצוג שהוא קטן בהרבה מכוחן האמיתי.

● **היהדות החרדית** — אגודת־ישראל ופועלי אגודת־ישראל — זוכה בהצבעה גדולה מכוחה האמיתי, לעומת ירידה יחסית מקבילה בכוחה של המפד"ל.

● גוש מיפלגות הימין, מקבל בקלפי הניסיונית **ברכבת שיעור הצבעה גבוה** במעט מכפי שהוא מקבל אחר־כך בבחירות.

על סמך ידיעה זו של הסטיות החזורות על עצמן, ניתן לקבוע מקדם־סטייה, שבעזרתו אפשר היה לחזות בעבר, בדיוק כמעט נמרץ את תוצאות הבחירות, ככל שמועד עריכת הסקר היה קרוב יותר למועד הבחירות.

התוצאות הבאות של הקלפי הניסיונית שערך העולם הזה בשבוע שעבר, משקפות את דעתם של הבוחרים כיום, והן מייצגות את התוצאות כפי שהיו אולי מתקבלות אילו נערכו הבחירות השבוע. רשימת המיפלגות הורכבה על־פי המיפלגות שהודיעו כבר על כוונתן להתמודד בבחירות לכנסת התשיעית, ומתוך הנחה שמפ"ם תופיע ברשימה נפרדת ולא ברשימת המערך, יחד עם מיפלגת העבודה.

אלף איש התבקשו להשתתף בסקר. הם היו קהל נוסעי הרכבות שנסעו ביום הרביעי שעבר, ביום השישי שעבר וביום ראשון השבוע, בקו תל־אביב—חיפה וחזרה. 963 איש השתתפו בהצבעה בפועל. מתוכם בחרו 196 (20%) איש להימנע מהצבעה, אם על־ידי הטלת פתקים לבנים, ואם תוך הודעה מפורשת על הימנעותם מהצבעה תוך הסבר: „טרם החלטתי," או „זו שאלה מסובכת, צריך לחשוב עליה היטב. לא ברכבת."

מיספר הקולות הכשרים היה 767 והם התפלגו בצורה הבאה.

● **הליכוד** — 146 קולות, שהם 19% מקולות הבוחרים. 23 ח"כים לעומת 39 ח"כים בכנסת הנוכחית.

● **מיפלגת העבודה** — (ללא מפ"ם) 130 קולות, שהם 16.9% מכלל המצביעים הכשרים. מיספר קולות זה היה מזכה את מיפלגת העבודה ב־20 מנדטים בילבד ב־כנסת התשיעית, לעומת 51 הח"כים שיש בכנסת השמינית למערך יחד עם מפ"ם.

● **מפ"ם** קיבלה בקלפי הניסיונית 32 קולות, שהם 4.1% ו־5 ח"כים. בהופעה מאוחדת היה המערך שומר על מקומו כגוף הפוליטי הגדול במדינה, זוכה ב־25 מנדטים לעומת 51 שיש לו כיום.

● **שלומציון**, תנועתו החדשה של אלוף (מיל.) אריאל („אריק") שרון, קיבלה בקלפי הניסיונית 124 קולות, שהיו מזכים אותה ב־19 ח"כים בכנסת התשיעית והופכים אותה הסיעה השלישית בגודלה.

● **התנועה הדמוקרטית לשינוי** (יגאל ידין־שינוי) קיבלה 114 קולות, קצת פחות מרשימתו של שרון, שהם 14.8% מהמצביעים. אלה היו מזכים אותה ב־18 ח"כים בכנסת התשיעית.

● **החזית הדתית התורתית** שהיא רשימה מאוחדת של אגודת־ישראל ופועלי אגודת־ישראל, קיבלה בקלפי הניסיונית 57 קולות, שהם 7.4%. אילו היתה החזית־התורתית זוכה בשיעור־הצבעה זה בבחירות, היה הדבר מזכה אותה ב־9 ח"כים לעומת 5 שיש לה בכנסת הנוכחית. על־פי מקדם־הסטייה, יש להניח שהחזית התורתית תגביר את כוחה, ותזכה בין 7 ל־8 ח"כים.

● **המפד"ל** קיבלה 49 קולות (6.3%). על־פי מקדם־הסטייה היא היתה זוכה ב־8 ח"כים לעומת העשרה שיש לה כיום.

● **רק"ח**, זכתה, כצפוי, בקלפי הניסיונית במיספר מצביעים שאינו משקף את כוחה האלקטוראלי — 4 מצביעים בסך הכל. כיוון שיש להניח שרק"ח תשמור על כוחה בכנסת הבאה, אם לא תגביר אותו, יהיו לה 5 ח"כים בכנסת התשיעית.

● **הליברלים העצמאיים** קיבלו 37 קולות מצביעים בקלפי הניסיונית, שהם 4.8%, וחמישה ח"כים בכנסת הבאה לעומת ארבעה שיש למיפלגה זו עתה. על־פי החישוב היתה המיפלגה צריכה לזכות ב־6 ח"כים, אולם אם להתחשב בחוק באדר־עופר, המבטיח את עודפי הקולות למיפלגות הגדולות, תצא ל"ע מקופחת במיקרה זה.

● **התנועה לזכויות האזרח** של שולמית אלוני קיבלה 16 קולות (2%), 2 ח"כים לעומת שלושה בבחירות הקודמות.

● **המרכז החופשי** של שמואל תמיר קיבל 15 קולות, 2 ח"כים לעומת הארבעה שהיו לתמיר במיסגרת רשימת הליכוד בבחירות האחרונות.

● **הפנתרים השחורים**, זכו ב־17 קולות, דבר שהיה מזכה אותם ב־2 מנדטים בכנסת.

● **מוקד** — 10 קולות, ח"כ אחד.

● **העולם הזה — כוח חדש** — 10 קולות, ח"כ אחד.

● **הסוציאליסטים העצמאיים** (לובה אליאב) — 0 קולות.

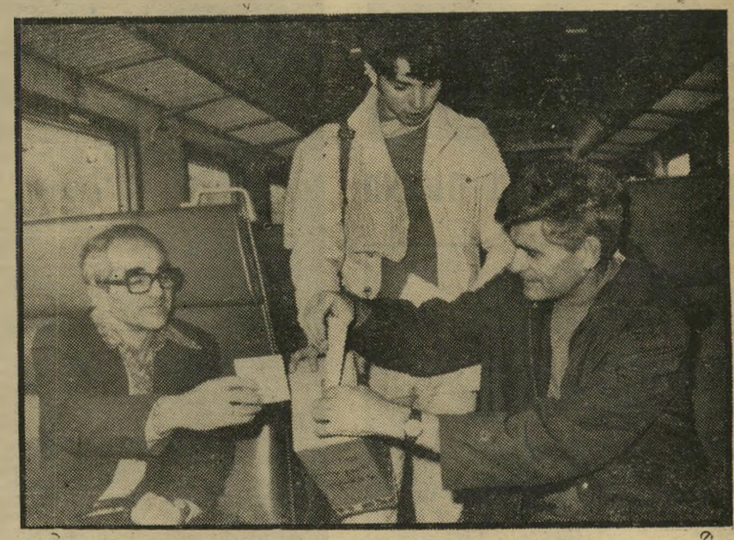
● **רשימות מיעוטים ערביות** (קשורות בעבודה) 6 קולות. שוב, לפי מקדם־הסטייה, יש להניח שהיו זוכים ב־מנדט אחד או שניים.

התופעה הבולטת ביותר היא, כמובן, זו של התפצלות שני הגושים הגדולים.

במבט ראשון נראה כאילו כל אחד משני הגושים הגדולים, המערך והליכוד, מתפצל לשניים. אולם זוהי טעות אופטית. שכן גם עם מיספר המנדטים שתקבל רשימתו של ייגאל ידין, על־פי סקר זה, יגיע המערך רק ל־43 ח"כים לעומת 51 כיום.

לעומת זאת שונה המצב בימין. הליכוד, יחד עם רשימת שלומציון ועם רשימת המרכז־החופשי של תמיר, עשוי לזכות ב־44 ח"כים לעומת 39 כיום. המסקנה המתבקשת: בעוד שרשימת ידין תנגוס בעיקר קולות המערך, עלול אריק שרון למשוך קולות הן מהמערך, הן מהליכוד והן מהמפד"ל.

זוהי תמונת־המצב, כפי שהצטיירה בשבוע. היא עשויה להשתנות בעוד שבוע או בעוד חודש, ובוודאי שתהיה שונה בהגיע מועד הבחירות לכנסת התשיעית. אולם אילו נערכו הבחירות השבוע, יש להניח שהתוצאות שהעלתה הקלפי הניסיונית היו גם, בסטייה זעירה, תוצאות הבחירות הכלליות.

שניים מצביעים בקלפי אחת ברכבת
רעידת־אדמה

סקופ

בידי החוקרים מיסמכים על הוצאת כספים מחשבון בשוויץ ועל פעולות באמצעות חברות בוואדוץ

אמנון רובינשטיין שותף שקט בחברה בארץ

היתה להם גישה למיסמכים השונים של הבנק, זהות מופרי־המיסמכים על פלד ורובינשטיין ידועה לי היטב, אולם פרסומה יגרום למעצרו בשווייץ, על גילוי סודות בנקאיים.

ואחרי הכל, האיש הרי מילא חובה פטריוטית, בדווחו לשילטונות ישראל על עבירות שוחד או מס של ישראלים. (בעלי זיכרון חד אף יזכרו מאמר מצויין בארץ של אמנון רובינשטיין, הקורא לדווח למס־הכנסה על מעלימי־מס ובעלי הון שחור. ייתכן מאד כי מוסר החומר על אהרון רובינשטיין הושפע דווקא ממאמר בנו.)

כל ישראלי שיש לו, או היה לו, חשבון בבנק רובינסון" בבזל, או בסניפו בז'נבה, צפוי לחקירה בתקופה הקרובה.

העיכוב שחל בין חקירת דויד פלד

חשוד אהרון רובינשטיין ואשתו רבקה
שתי חברות בוואדוץ

אשר חזרה פרקליטת מחוז תל־אביב, ג'קטוריה אוסטרובסקי־כהן, מנסיעתה הקצרה לשווייץ, מיהר אל מישרדה נציב מס־הכנסה, אליעזר שילוני, וקיבל מידה מעטפה סגורה שהכילה 15 מיסמכים בנקאיים. בפותחו את המעטפה ראה, לסיפוקו, כי המיסמכים הם תצלומים המהווים מערכת של פעולות בנקאיות.

היתה זו הפעם הראשונה ששילטונות מס־ההכנסה קיבלו תיעוד כה שלם ומקיף על פעולות פיננסיות של בנק שווייצי, הנוגעות לאחד האנשים הידועים והעשירים בישראל.

כעבור שבועיים הובא הישראלי, עם שני בניו, לחקירה שנמשכה כמה ימים, אשר בסופה הוצאו נגדם פקודות־מעצר. הישראלים הם איל־הבנייה אהרון רובינשטיין ובניו, מרדכי וגיורא.

מעצרם של בני מישפחת רובינשטיין עורר תדהמה מוחלטת. כמה עיתונים ידעו על החקירה שלושה ימים לפני המעצר, אולם מערכת־לחצים מורכבת מנעה פירסום עד ליום שבו הובאו בניי־המישפחה למעצר. למן הרגע שבו פורסמה הידיעה, החלו מנסרות בחלל שתי שאלות:

● מה בדיוק יש לחוקרים נגדם?

● **האם קשורים החקירה והמעצר בפעילות הפוליטית של פרופסור אמנון רובינשטיין, בנו של אהרון רובינשטיין, ומנהיג תנועת שינוי, שעם הצטרפותו לתנועה הדמוקרטית של ייגאל ידין חפץ סכנה לממשלה.**

מוסר המידע

יתוה הגיוני של העובדות, וידיעת מה שאירע, משכנעים כי אין קשר בין החקירה לבין פעילותו של אמנון רובינשטיין. הפרופסור עצמו אמר לי, כי הגיעו אליו שמועות, וכי שמע מרבים ממכריו שעיתויה של החקירה קשור בתנועת שינוי ומיזוגה עם תנועת ידין, אולם לו־עצמו אין כל כלים או מידע שיאפשרו לו לקבוע זאת.

החומר נגד רובינשטיין־האב הגיע אל מס־ההכנסה מאותו מקור שמסר את החומר למישטרה נגד דויד פלד, מנכ"ל־המכס המושעה. בשני המיקרים מורכב החומר ממיסמכים פנימיים של בנק רובינסון בבזל, שפשט את הרגל. בעל הבנק, ויליאם רובינסון, היה מעורה בחיי־הכלכלה בישראל, והיה בעל מיפעלי־הבירה, וכן יצרן הטלוויזיות זניט. הוא הכיר ישראלים רבים ושיכנע כמה מהם, להשתמש בבנק הקטן והסולידי שלו.

בבנק עבדו כמה ישראלים, שלחקירת רובינשטיין נגרם ביגלל סירובם של שילטונות שווייץ להתיר את כניסת אנשי מס־ההכנסה הישראליים לארצם, וכך נמנע ממוסר החומר להגיע להסדר הולם (הכולל הבטחת התמורה הכספית הנאותה) עם שילטונות מס־ההכנסה.

לניצב־מישנה בנימין זיגל לא היו כל בעיות להיכנס לשווייץ, והוא קיבל אישית את החומר נגד דויד פלד. חומר זה כולל מיסמכי פתיחה של חשבון על שמו ב־בנק רובינסון, הפקדת 80 אלף דולר בחשבונו מחשבון פרטי של ויליאם רובינסון, סגירת החשבון בשנת 1973, והחזרת הכסף לחשבון של רובינסון.

המאמצים העיקריים של הפרקליטות, ובעיקר פרקליט מחוז ירושלים מיכאל קירש, האחראי על תיק פלד, כוונו לברר מדוע הוצא הכסף מחשבונו של פלד, ולאן הלך אחרי שהוכנס לחשבונו של רובינסון. חקירת בנו של ויליאם רובינסון, מיכאל, לא העלתה דבר, שכן הוא טען שלא ידע כלל על פעולות אלה.

לפני חודש ימים נסע מיכה קירש לגרמניה לחקור את „כושי" (שימעון ריבון). בהזדמנות זו נכנס לשווייץ, ובסיוע משרד התובע השווייצי חקר את נאמנו ופקיד־הבנק הראשי של רובינסון בז'נבה, שטרן. שטרן הוא אדם בא־בימים, שטענו בחקירה כי אינו זוכר מדוע הופקד הכסף אצל פלד ומדוע הוא חזר לרובינסון. בעניין פלד חזר קירש בידיים ריקות. אבל בהיותו בשווייץ נסע לבזל, שם ניסה להוציא חומר נוסף מן הישראלי שסיפק את המיסמכים המקוריים על פלד.

לישראלי זה לא היה חומר נוסף על פלד, אך הוא הציע מיסמכים על רובינשטיין, בתנאי שיקבל

המיסמכים הוואדוציים של רובינשטיין

תגמוד משילטונות מס־ההכנסה.
אגב, ישראלי זה שירת את המדינה שנים רבות, והוא שוהה בשווייץ כי רק שם ניתן למצוא טיפול רפואי מתאים לבן־מישפחתו החולה — וטיפול זה יקר ביותר.

מיכה קירש חזר ארצה, הסדיר עם אליעזר שילוני את שדרש הסדר, ופרק־ליטת מחוז תל־אביב נסעה לשווייץ לח־קור עוד פרטים אחדים בעניין פלד — אך בעיקר כדי לקבל את מיסמכי רו־בינשטיין.

חברה ואדוצית

כ אשר בחן אליעזר שילוני את החו־מר שהגיע, נוכח כי מדובר בשתי עיסקות.

קבוצה אחת של מיסמכים הראתה הו־ראה של אחד מבניו של אהרון רובינ־שטיין, בחתימת־ידו, להוציא כמה מאות אלפי דולרים מחשבון בבנק רובינסון, ולהפקידו בחברה־להשקעות של הבנק, למטרות השקעה מחוץ לשווייץ. החשבון שממנו הוצא הכסף היה חשבון מיסחרי רגיל של ויליאם רובינסון, בעל הבנק. במיקרה זה היו המיסמכים מאירי־עיניים כשלעצמם, והם הוכיחו כי לבנו של אה־רון רובינשטיין היתה שליטה על כספים בבנק של רובינסון בשווייץ.

קבוצת המיסמכים השנייה תי־ארה פעולה מסובכת יותר. סכו־מים גדולים — שוב כמה מאות אלפי דולרים — הוצאו מחשבון בבנק אחר בציריך, לפי הוראה של שתי חברות הרשומות בוואדוץ, בירת ליכטנשטיין.

הכספים הועברו לחברה־להשקעות של הבנק, וממנה הועברו מחוץ לשווייץ, כנר־אה לישראל. במצורף למיסמכי הפקודות הבנקאיות היה מיזכר פנימי של פקיד־הבנק שטרן, המוסר כי ביצע את הפעו־לות הללו לפי הוראה של אהרון, מרדכי וגיורא רובינשטיין.

כמה שיחות טלפוניות של שילוני עם הישראלי מוסר־החומר הבהירו לו, כי החשבון הראשון, שממנו הוצא כסף ב־חתימת אחד מבניו של רובינשטיין, היה חשבון משותף לוויליאם רובינסון ולאהרון רובינשטיין, המיסמכים, וכן השיחות הט־לפוניות, הבהירו לשילוני את התמונה כו־לה, ועתה יכול היה לגשת לחקירה עצמה.

כצעד ראשון הזמין את מיכאל רו־בינסון אליו, והראה לו את המיס־מכים. מיכאל (הקרוי מייקל), נדהם כש־ראה את החומר שבידי שילוני, ולא נותר לו אלא לאשר מה שנמצא במיסמכים אלה: כי אכן אלה הן תעודות מקוריות של הבנק, וכי התחימות שעל המיסמכים נכונות אף הן. הוא לא יכול לתרום הרבה לרקע העיסקות, וגם נראה כי שילוני ידע די בלעדיו.

חשודים גיורא זמרדכי רובינשטיין בבית־המישפט
שליטה על כספם בשווייץ

עתה ביקש שילוני לזמן לחקירה את אהרון, מרדכי („מוטי") וגיורא, אולם מוטי שהה בחו"ל, והחקירה עוכבה לשבוע, עד לשובו ביום הרביעי האחרון. האב ושני הבנים הוזמנו, המיסמכים הוראו להם, והם נתבקשו למסור הסברים.

נראה כי ההסברים לא שיכנעו את שי־לוני, שכן ביום השישי הובאו השלושה למעצר רישמי, ושוחררו בערבות אישית של רבע־מיליון לירות כל אחד.

ההאשמות המיוחסות כרגע לשלושה הן החזקת כספים בחו"ל והעלמת הכנסות בארץ. שכן ברור כי כל דולר, שהעבירו הזוך־ישוב בשווייץ, הוצא מהכנסתם בישי־ראל. לכן גם החלה מחלקת־החקי־רות של מס־ההכנסה בבדיקת כל סיפרי חברת „רובינשטיין ושות'", ששלושת הנעצרים הם בעלי־מניות בה.

אהרון רובינשטיין (71) הוא גדול הקבלנים הפרטיים בישראל. עם את־ריי־הבנייה הידועים שלו נימנות השכונות נאות־רחל ונאות־שושנים בחולון. הוא בנה כימעט אך־ורק בגוש דן, ורק בשנים ה־אחרונות החל בונה גם בירושלים, ועבור מישרד־השיכון.

חברתו, רובינשטיין ושות', לא היססה, בשעתו, לצאת במלחמת בג"צים נגד מינ־הל־מקרקעי־ישראל, המפלה לרעה חברות פרטיות בהקצאת קרקע.

בעשר השנים האחרונות הוא חדל ממיל־חמתו במימסד, נכנס לעסקים משותפים רבים עם שיכון־עובדים וקופת־חולים. מח־זור עסקיו עולה על מאה מיליון לירות לשנה, ורווחיה של חברתו מתקרבים ל־שישה אחוזים מן המכירות. החברה היא ציבורית, כיוון שחילקה מניות־הטבה ל־עובדיה הבכירים.

בעלי־החברה הם מישפחת אהרון רו־בינשטיין, מישפחת אחיו אברהם רובינ־שטיין, ושותף נוסף בשם אליעזר וקסמן.

לחברה שלושה מנהלים: אהרון ואב־רהם רובינשטיין, ואליעזר וקסמן. גם אהרון וגם אברהם חילקו את חלקיהם בחברה לבני־מישפחתם בעודם בחיים, ב־אמצעות חברות־נאמנות. כך, שלמעשה, חברת־הנאמנות של אהרון, המחזיקה ב־מחצית מניות רובינשטיין ושות', שייכת כיום לשלושת בניו, אמנון, מרדכי וגיורא.

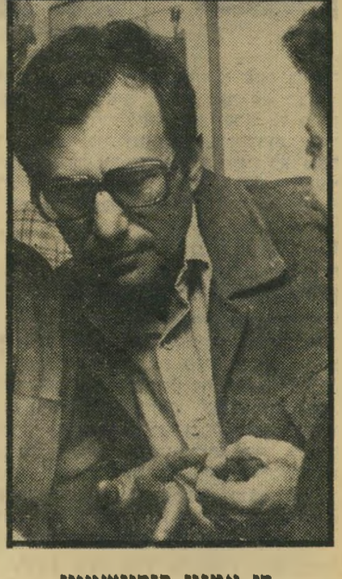
הפרופסור אמנון רובינשטיין אמר לי כי הוא שותף שקט, לא נטל ואינו נוטל כל חלק בעיסקי החברה או בניהולה, ואינו מקבל ממנה כל שכר.

שאלה מעניינת תתעורר אם ימצאו חוק־רי מס־ההכנסה קשר בין החשבונות ב־שווייץ לבין החברה. אז־אז יהפכו גם בעלי־המניות אחראים למעשי החברה ו־מנהליה. בעניין זה נכתבו כמה מאמרים נוקבים בהארץ, על כך שאין לפטור בעלי־מניות מאחריות למה שקורה בחברה. מאמרים אלה נכתבו בידי אמנון רובינ־שטיין.

האירוניה היא שכל הפרשה לא היתה מתרחשת, לולא התאבדותו של ויליאם רו־בינסון, שהובילה לנפילת הבנק שלו, ולהדלפת מיסמכי רובינשטיין.

רובינסון התאבד מקפיצה מגג בית־מגורים גבוה ברחוב וייצמן בתל־אביב. החברה שבנתה את הבית היתה רובינ־שטיין ושות'.

יגאל לביא ■

בן אמנון רובינשטיין
לא מעורב

במדינה

הענם

סליחה, טעות

בשר־החוץ

עסקני ישראל ניהרים

וושינגטון, כמ:

יהודי הגטו אל הפריי

בפי מנחם בגין היתה בשורה. זה עתו שוחח עם היועץ המדיני העיקרי של ג'ימי קארטר, זביגנייב בז'ז'ינסקי. הלה הודיע לו בסודי־סודות, באורח מוסמך: שר־החוץ הבא של ארצות־הברית יהיה ג'יימס שלזינ־גר, שר־הביטחון לשעבר. מובן שבגין נח־פז מייד להודיע על כך לציבור הישי־ראלי, בהכרזה מפוצצת שבה הציג את עצ־מו כממתיק־סוד עם השילטון האמריקאי החדש בכל התחומים*.

כעבור 24 שעות מינה ג'ימי קארטר את סיירוס ואנס לתפקיד שר־החוץ.

אוזנו של הפריץ. פרשה קטנה זו יכלה להוות קוריוז חולף, לולא היתה אופיינית כל־כך לעסקני ישראל, בקוא־ליציה ובאופוזיציה כאחת.

מזה חודשיים נערכת עלייה־לרגל של כל המי־ומי הישראליים אל בירת ארצות־הב־רית. כמו יהודי־גטו בפולין, הם מתייצ־בים לפני הפריץ ומתפארים בכל מילה שהוציאו מפיו.

הודעתו של בגין היתה מגוחכת — אך לא יותר מאשר הודעותיהם של תריסר עסקנים אחרים.

השבוע יצא שימעון פרס לוושינגטון. מקורביו הדליפו ברצינות רבה שייפגש עם פלוני, מאנשי הממשלה הבאה, ועם אל־מוני, יד ימינו של קארטר. הבשורה: אין יהודי המוכשר כמו שימעון פרס לסבר את אוזנו של הפריץ החדש.

לפניו נטש שר־התחבורה הכושל, גד יעקובי, את מלכתו העולה בלהבות. אח־רי מסע־תענוגות במכסיקו, ראה גם הוא צורך חיוני לעצמו לבזבז כמה ימים יק־רים נוספים בוושינגטון, כדי להיפגש עם מדיניאים אמריקאיים ולהכריז, באוזני ה־ציבור: פלוני אמר לי כך, אלמוני הצ־היר באוזני כך.

יעקובי ידע כי שיחה אחת עם קיסינג'ר, שבה לא נאמר דבר, אך שעליה ניתן למ־סור הודעה לעיתונות, שקולה מבחינתו כנגד הפסד של 500 מיליון לירות בשבי־תות של אנשי אוויר, ים וייבשה.

גם אריק שרון לא התנזר מתענוג מפוק־פק זה. ביקורו אצל ג'ימי קארטר, ערב הבחירות, פתח למעשה את העונה.

הסוס ימות. יתכן ששום תופעה יש־ראלית אינה מדגימה את תחושת־הגטו הח־דשה של ישראל כמו זו. שלושה דורות של מאבק למען עצמאות ישראל הובילו למצב שבו מאמין האזרח הישראלי שגורלו תלוי כל־כולו בידי השליט בוושינגטון, כמו שגורל היהודי בגטו היה תלוי כל־כולו בידי האציל הרוסי או הפולני המקומי.

מינויו של סיירוס ואנס כיורשו של הנרי קיסינג'ר הדגים זאת יפה. כאשר הו־דיע ואנס בראיון עיתונאי כי הוא מתכוון להפעיל „לחץ כבד" על ישראל, כדי להשיג הסדר כולל במרחב, פרצה זעקה בכלי־התיקשורת הישראליים. יצחק רבין עצמו מצא לנכון להרגיע את הציבור בנאום, ששודר בטלוויזיה. תוכן הדברים התאים לבדיחה יהודית מתקופת הגטו: אל לנו להיבהל. הפריץ ימות או הסוס ימות. ואנס ישנה את דעתו. צריכים לפעול אצלו, לשדל־לו, להשפיע עליו.

נראה כי לא עלה על דעת איש כי ב־חיים המדיניים קובעים אינטרסים של מדי־נות, לא שיגיונות של שר זה או אחר. ישראל היא מדינה, המשפיעה על אינט־רסים חיוניים של מדינות אחרות — ולא גטו, המבקש רחמים.

יחסה של ארצות־הברית לישראל ייקבע על־ידי מעשיה ומחדליה של ישראל עצ־מה — ולא על־פי פיקחותם ולשונם החלקה של שתדלנים.

---

* בין השאר הודיע בגין כי בז'ז'ינסקי אמנם האמין בעבר בצורך להקים מדינה פלסטינית, אך נטש לאחרונה רעיון זה — כנראה בהשפעת דיברי־השיכנוע של בגין עצמו. מדברי בגין עלה שבז'ז'ינסקי קיבל את כל דיעותיו של בגין.

הבלשים - מי הזהיר את בעלי־המועדונים?

קשר הקלפנים

ה טלפון ציצצ במישרדו של ראש מחלק־המוסר במדור המרכזי (כיום היחידה המרכזית) של המישטרה בתל־אביב, ראש־המחלק, המפקח בני פירסט, הזמין להתייצב מייד בפני סגן־ניצב ארי מנד לוי, ראש המדור המרכזי והבוס הישיר שלו.

כעבור דקות אחדות נכנס פירסט למישרדו של הבוס. השיחה בין השניים היתה קצרה ועניינית:

„שמעתי שאתה מחפש את יוסף ‚הנגר'," אמר לוי לפקודו. „מה אתה רוצה ממנו?"

בני פירסט נדהם לשמע השאלה. כפי שסיפר מאוחר יותר לקצין־מישטרה בכיר במחוז תל־אביב, עד לאותו רגע לא דיבר על כך עם אף איש־מישטרה אחר. „אני רוצה לחקור אותו," השיב, „בקשר למו־עדון־קלפים ברמת־גן. נודע לי שהוא מפ־סיד סכומים גדולים של כסף תוך לילה אחד, ולמחרת שב ומתייצב למישחק חדש. אני חושד ש..."

אך הוא אף לא הספיק לסיים את דב־ריו. „תפסיק לחפש אותו!" הורה לו סגן־ניצב לוי, בנימה שאינה משתמעת לשתי פנים. „עזוב אותו! רד ממנו מייד! אני מקווה שזה ברור."

בני פירסט התאושש במהירות מתדהמתו. הוא קם על רגליו, אמר שברור לו, ויצא את החדר.

★ קצינים מקבלים שוחד!

ש לושה ימים לפני שהתרחשה השי־חה בחדרו של ראש המדור המרכזי, בחורף 1975, קיבל ראש מחלק־המוסר, ה־מפקח בני פירסט, מידע חשוב ביותר. הוא הכין את אנשי־ציוותו, תידרך אותם, ובש־עות הערב של אותו יום קרב הכוח אל בית מיספר 18 ברחוב מודיעין ברמת־גן.

הפשיטה נערכה במהירות כזו, עד שאיש־התצפית של מועדון־הקלפים שפעל בבית זה, לא הספיק להזהיר את עמיתיו שהיו שקועים במישחקם בתוך הבית. פירסט ואנשיו פרצו לתוך הדירה, ומצאו את המשחקים יושבים סביב השולחנות ולידם עשרות־אלפי לירות וכלי־המישחק.

סכומי־עתק נוספים נמצאו בחיפושים על גופם של הקלפנים. פירסט ואנשיו עצרו כ־20 גברים שהיו במועדון־ההימורים, אשר היה שייך לשלום רחמים „הצולע". רק איש־המפתח, יוסף „הנגר", אשר סביבו נסב המידע שקיבל המפקח, ואשר אותו יצא לחפש שם, לא נמצא במקום.

בני פירסט החליט שלא להרפות, והיתה לו סיבה טובה לכך. כרעם ביום בהיר הגיעו לידיו, ממקורות אחדים, קיטעי־מי־דע שהובילו כולם לכיוון אחד:

קציני־מישטרה בכירים במחוז תל־אביב מקבלים שוחד מידי אנ־שי העולם־התחתון, כדי שיניחו להם לנהל בשקט את עיסקי־ההי־מורים שלהם. כין הקצינים האלה נמצא גם סגן־ניצב ארמנד לוי, ראש המדור, והוא וקצינים נוספים קיבלו רחיטים, וסכומים של רכבות לירות מבעלי־המועדונים ומן ה„כרישים" הגדולים.

אם יצליח לאתר את יוסף „הנגר", ה־מכונה כך בשל היותו בעל נגריות גדו־לות באיזור תל־אביב, מסרו מקורות־המי־דע, ימצא גם את המפתח לפרשה כולה. ובני פירסט החליט למצוא אותו. שלו־שה ימים ולילות אחרי הפשיטה המוצ־לחת על המועדון שברמת־גן עסק בחיפו־שים בלתי־נלאים אחריו, אך לא מצאו.

ביום הרביעי לחיפושים נקרא אל מפק־דו, ארמנד לוי, וזה הורה לו קצרות וברו־רות למשוך את ידיו מן העניין. לא נותר לו, לפירסט, אלא להישמע לפקודה המפו־רשת. החיפושים נפסקו.

★ פסטיבלים של הימורים

ר מים ספורים לאחר־מכן שב ראש־המדור והזהיר את פירסט שלא יתחב יותר את חוטמו בעניין זה. סגנו של לוי, הקצין הוותיק רב־פקד יעקוב פרנקנטל, הודיע לפירסט שבכל פעם שיהיה בדעתו לפשוט על מועדון־הימורים, עליו להגיש מראש רשימה של התאריכים והכתובות שבהם הוא מתכוון לפעול. היתה זו הר־ראתו החדשה של לוי, והוא הטיל על סגנו, פרנקנטל, להעבירה לפירסט.

פירסט קיבל עליו את הדין, היה מגיש רשימה כזו לפני כל יציאה לפעולה. אך אחרי שנכנס הסידור החדש לתוקף, קרה

מי שהיה ראש המדור המרכזי של מישטרת מחוז תל־אביב מוחשד על ידי אחד מפיקודיו כי הזהיר את בעלי מועדוני ההימורים מפשיטות המישטרה

לא פעם שהגיע עם אנשיו למועדון־הימורים זה או אחר, ומצאם ריקים מאדם — למרות שניכר בבירור כי נערכה בהם פעילות קדחתנית עוד שעה קלה קודם לבואם של השוטרים.

אולם, פירסט ידע כבר — תודות למקורות־המידע שלו — שבמועדוני־קלפים מסויימים מתקיימים מישחקי־הימורים המסתכמים, לפעמים תוך לילה אחד בלבד, ברווחים או הפסדים של רבע־מיליון לי־רות ויותר. המדובר — בכספים של אנשי העולם־התחתון, שמקורם בפריצות ובשדי־דות של בנקים ומחסנים, ובסחיטות למי־ניהן.

כן סופר לפירסט שהמישחקים הללו, במקומות שונים בעיר, נערכים ללא הפרעת המישטרה, וכי מתאספים בהם מילי־יונרים הקשורים בעולם־התחתון הישרא־לי, עבריינים מוכרים למישטרה ותיירים מחו"ל.

אבל הסוד הגדול כבר לא היה, בעצם, סוד. הידיעות על פסטיבלי־הימורים בקנה־מידה גדול, שהתקיימו בישראל במהלך שנת 1974 ובתחילת 1975 ללא הפרעה, זכו כבר בכותרות שמנות בעיתונים.

בעיתון הארץ, למשל, פירסם העיתו־נאי אבי ולנטין סידרה בת שמונה מא־מרים, על תעשיית־ההימורים בארץ, ובמי־יוחד בתל־אביב רבתי. שניים כאלה, ב־קנה־מידה בלתי־מבוטל כלל, התנהלו ב־חדרים בבתי־המלון שרתון (כיום פאל) והילטון בתל־אביב. אנשי־עסקים יהודיים בעלי־שם ודמויות מן העולם־התחתון הבינ־לאומי הגיעו לתל־אביב יחד עם מארגני מישחקי־הימורים לא־יהודיים, ופתחו בסיד־רה של לילות ארוכים סביב שולחנות עמו־סים ממון רב, בלירות ישראליות ובמט־בע־זר.

מגרמניה הגיע, למשל, מתאגרף־לשעבר, לא־יהודי, שפרש מן הספורט והפך בעלי־הם של כמה מועדוני־הימורים בדיסלדורף. הגיעו גם טיפוסים שונים ומשונים מווי־צואלה, אוסטריה וארצות־הברית. נציגי ה־פשע הבינלאומי נחתו בנמל־התעופה בלוד, כשמטרתם המוצהרת היא לבלות חופשה קצרה בישראל. מדי לילה נערכו מישחקי־קוביה כגון „דיינג־מיינג" בבתי־המלון ה־גדולים של תל־אביב. כל חדרנית וכל מל־צר ידעו באיזה חדר מתנהל מישחק, באי־זו שעה ומי המשתתפים.

הידיעות על השיגשוג החדש פשטו ב־מהירות, כדליקה בשדה־קוצים. פרצופים מוכרים היטב למישטרת ישראל קלטו את החדשות, ומיהרו להצטרף. עשרות מאנשי העולם־התחתון הישראלי החלו מגלגלים מיליונים על השולחנות, בתקופה שבה כמעט בכל יום התרחש שוד־בנקים מזויין בתל־אביב ובסביבתה.

ואלה מן הישראלים שלא זכו להת־קבל לחברת האורחים החשובים מחו"ל, התפזרו ב־45 מועדוני־ההימורים המקו־מיים, שהיו רובם במחתרת. כולם ידעו מה קורה.

רק המישטרה לא היתה בתמונה. אומ־נם, היו קציני־מישטרה שידעו לספר כי העבירו מידע בנושא לאנשי־המודיעין של מטה מחוז תל־אביב, אך יחידת־הבילוש המובחרת של המטה, המדור המרכזי, לא נקפה אצבע.

שקט מוזר מאד

ע שרית מועדוני־הקלפים של תל־אביב ירדו למחתרת עוד בשנת 1971, אחרי שנתקבל על־ידי הכנסת תיקון לחוק רישוי העסקים, שלפיו חייבים היו גם מועדוני־הקלפים ברישיון. היתה זו תרו־מתו של היועץ־המישפטי־לממשלה דאז, שלמה שמגר, שהחליט לחלץ את העיר תל־אביב מציפורני הפשע ברגע האחרון ממש, לפני שהעולם־התחתון ישתלט עליה כליל באמצעות תעשיית־ההימורים.

במצב זה, כשהעירייה לא מיהרה, להע־ניק רישיונות למועדוני־הקלפים, יצאו בעליהן למיתקפה אלימה על כל מי שעמד בדרכם. ב־28 באוגוסט 1971 הונח מיטען־נפץ בביתו של יעקוב קנר (לשעבר, מפקד מישטרת מחוז תל־אביב), האחראי על הפי־קוח בעיר. בשנת 1973 ירו אלמונים לעבר ביתו של ז. כץ, ראש מערכת הפיקוח של העירייה.

המישטרה לא גילתה את האשמים.

ואז, לפתע, השתרר שקט. שקט מוזר מאד, ומעורר מחשבה. העולם־התחתון חדל, במפתיע, ממעשי־הנקמה שלו באנ־שי־המישטרה ובפקידים הבכירים שבהם היה תלוי עניין קבלת הרישיונות למועדו־ני־הקלפים. כרישי־ההימורים הגדולים אומ־נם לא קיבלו רישיונות, אך הם חדלו באמת לפצות פה. דומה היה שהכל הסתדר דרך־פלא.

עיסקי־ההימורים הועברו לדירות פר־טיות בתל־אביב וברמת־גן, ועל גגות ה־בניינים הוצבו תצפיות, לאזהרת ה־משחקים־המהמרים מפני בואה האפשרי של המישטרה.

לא פעם הגיעו המפקח בני פירסט ואנ־שיו למועדון כזה, לשם עריכת פשיטה, והיו מגלים שם רק את הקלפים מפוזרים על שולחנות, כיסאות הפוכים וסימנים ברורים לכך שהמהמרים הסתלקו מן ה־מקום זמן קצר קודם־לכן. השאלה הגדו־לה היתה: מי הזהיר את המהמרים מפני הפשיטה המישטרתית, האם אנשי־התצפית שעל הגג, או אולי מקור אחר?

ניצב עופר לא הגיב

ב ני פירסט המשיך בפעולתו לביעור הנגע. המידע הוסיף לזרום לאוזניו מכיוונים שונים, והכל הורה על פעילות ערה ביותר בתחום ההימורים. נודע לו על רווחים של רבע־מיליון לירות, ו־400 אלף לירות (סכומים נכבדים לכל הדיעות, ב־ישראל של שנת 1975) במועדון מסויים ב־רמת־גן. נהג־מונית שנמשך למועדון־הי־מורים, הפסיד שם את מכוניתו ואת בי־תו. נכה־תאונה שזכה ב־170 אלף לירות פיצויים, לאחר שנים של התדיינות בבתי־מישפט, הפסיד את כל הסכום תוך ערב אחד, ורק לאחר פניות מבחוץ ותחנונים אין־קץ הוחזר לו חלק מכספו.

פירסט הרחיב את טווח פעילותו, ועד

המאשים

פקד בני פירסט, מי שהיה הקצין הממונה על פשיטות על מועדוני־הי־מורים עד שנזרק מן המדור המרכזי על־ידי הבוס שלו. בתמונה מימין למעלה: השני משמאל הוא ראש מחלק־המוסר בני פירסט עם אנשיו, במועדון־הימורים הנמצא ברמת־גן.

מוקד החקירה

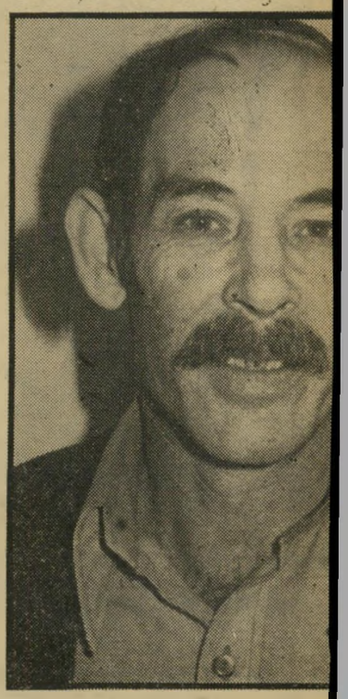
ניצב־מישנה ארמנד לוי, כיום ראש מחלקת־החקירות של מישטרת מחוז תל־אביב, ומי שהיה עד לפני כחודשיים ראש היחידה המרכזית, שסייע את הקצין בני פירסט מן היחידה והורה לו להפסיק את החקירה נגד בעלי מועדוני־הימורים בתל־אביב, שבה עסק.

הממשטש

ניצב דויד עופר, מי שהיה מפקד מחוז תל־אביב של המיש־טרה עד לפני כחודשיים, ופרש מן השירות אחרי שנדחתה מועמדותו לתפקיד מפכ"ל המישטרה. עופר קיבל דיווח מלא מן הקצין פירסט על חשדותיו כלפי ניצב־מישנה לוי, אך לא פתח בחקירה ולא העביר את הפרטים למטה הארצי.

(המשך מעמוד 23)

ורדס־כך הגיע. במסווה של חיפוש אחר
פנים ומהמרים סתם, הוסיף לחפש אחר
איש אשר, זאת ידע, יתן בידו את הפת־
ד לתעלומה.
מדי־פעם היה חוזר אל המועדון שבר־
ב מודיעין ברמת־גן, אשר אליו שלחו
תו מקורות־המידע שלו בפעם הראשונה.
כל פעם חזרה התמונה על עצמה: קל־
ם מפוזרים על השולחנות, כיסאות הפו־
ם, בקבוקי־משקה ריקים־למחצה, כוסיות
אות, קוביות מפוזרות על השולחנות ועל
יצפה. בכל פעם הצליחו המהמרים להס־
ק לפני בוא המישטרה.
המפקח פירסט המשיך למסור מראש, כ־
זון הפקודה שניתנה לו, את רשימת
קומות והמועדים שבהם הוא מתכוון

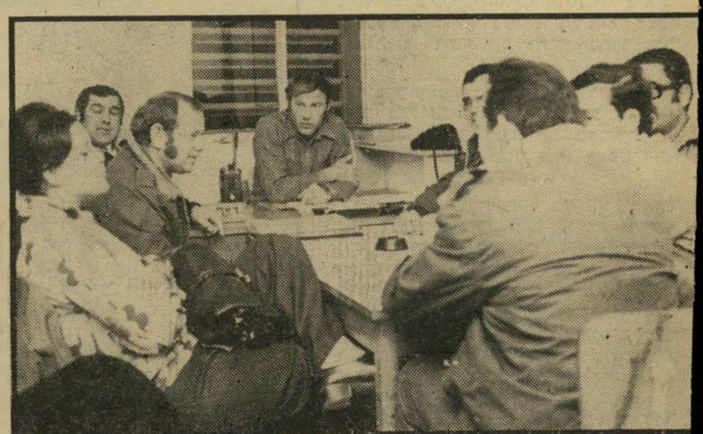

שליח סגן־ניצב יעקב פרנ־
קנטל, מהיחידה המר־
ת של מישטרת מחוז תל־אביב. על־פי
ונתו של פירסט, היה זה פרנקנטל
בע ממנו למסור לו רשימה של מועדו־
הקלפים וההימורים שהוא מתכוון לפ־
ט עליהם, אלא שפרנקנטל עשה זאת
פי פקודתו של ארמנד לוי, הממונה עליו
לי שייידע את מטרת המידע המוקדם.

שלו. היתה לו תחושה מבוססת מאד שלפ־
חות קצין בכיר אחד במטה המחוז מקבל
שוחד מאנשי העולם־התחתון.
בעיקבות אירועים אחדים, שכנראה חיז־
קו את חשדותיו עוד יותר, התייצב בני
פירסט בלישכתו של ניצב דויד עופר, מי
שהיה עד לפני חודשיים מפקד מישטרת
מחוז תל־אביב. הוא גילה לעופר כי הוא
חושד במפקדו, ראש המדור ארמנד לוי.
ניצב עופר שמע את הדברים, ולא הגיב.
דויד עופר שמר את גילוייו של פירסט
בסוד, ולקחם עימו בפרישתו.

„לא שמעתי" — „יש לחקור"

אך אי־התגובה המוזר שגזר על עצ־
מו עופר לגבי הגילויים, עודד שורה
שלמה של תגובות מצידו של ארמנד לוי
כלפי המפקח פירסט. סגן־ניצב לוי זימן את
פירסט אליו, הודיע לו שעליו לעזוב את
עבודתו כראש מחלק־המוסר, והעבירו ל־
הדרכה. (אגב, לפני שסולק מן המדור
המרכזי, נאמר לבני פירסט שעליו למ־
סור את חומר החקירה שצבר לידי חוק־
רי המחוז. הוא סירב, וביקש להעביר את
המיסמכים למטה־הארצי.)
הצעד הבא של ארמנד לוי היה להר־
חיק את פירסט ממטה מחוז תל־אביב לחלו־
טין. הוא מונה כקצין־תלונות־הציבור ב־
מישטרת רמת־גן. משם הגיע למרחב הירי־
קון, שם הוא משמש כקצין־סיור עד היום.
נראה שמטרת צעדי־הארתעה הללו היתה
להביא את בני פירסט ליד כך שיעזוב
את שורות המישטרה. אולם הקצין הצעיר,
שהוא בסוף שנות השלושים לחייו, נשוי
ואב לשלושה ילדים, אוהב את עבודתו —
ולא נכנע ללחץ.
ארמנד לוי (44), יליד מצריים, המשרת
במישטרה זה 24 שנים, שימש כראש
המדור המרכזי ארבע שנים. לפני כחוד־
שיים קיבל את דרגת הניצב־מישנה, ועזב
את היחידה כדי להיכנס לתפקיד ראש ענף־
החקירות במטה המחוז.
כאשר נשאל דובר מישטרת מחוז תל־
אביב, פקד אבינועם כהני, מדוע סולק בני
פירסט מן היחידה המרכזית, השיב: „המיש־
טרה אינה מוכנה לגלות מה היו הסיבות
לכך. הן היו אופרטיביות."
ניצב יעקב קדמי, ראש מחלקת־החקי־
רות של המטה־הארצי, שנתבקש אף הוא
להגיב, ביקש לערוך בירור ראשוני ב־
עניין, ואחר מסר: „העניין מאד רציני,
ואני מתייחס אליו ברצינות. הבירור הרא־
שוני הראה לי שהעניין אינו פשוט, כיוון
שהפרשה שבה מדובר התרחשה לפני יותר
משנה, ואילו מפקד מחוז תל־אביב, ניצב
דויד עופר, עזב את המישטרה לא מזמן.
שוחחתי עם פקד פירסט, והבנתי שהטע־

פירסט והבלשים בני פירסט עם בלשי מחלקתו, שיחד עימו ערכו
את הפשיטות על מועדוני הקלפים וההימורים,
ם הוטבר פירסט מתפקידו ומונה כקצין־תלונות־הציבור במישטרת רמת־גן. חשדותיו
פירסט נגד הממונים עליו, נחקרים עתה בידי ראש מחלקת החקירות, ניצב יעקב קדמי.

ע את פשיטותיו על המועדונים. הרשי־
היתה נמסרת לפרנקנטל, וזה היה מע־
אותה למפקדו, ארמנד לוי.
יתיים, אחרי שהורה לו לוי להפסיק
חקירתו ואת חיפושיו אחר יוסף
ר", איימו אנשי העולם־התחתון על
סט, שאם לא יניח להם להמשיך בעיס־
כרגיל, הוא יועבר מתפקידו במדור
על־ידי ארמנד לוי — לתפקיד אחר.
פירסט התעקש להמשיך, והפעם באופן
, ולאסוף חומר־ראיות לחיזוק החשד

נות שלו מתבססות יותר על התרשמויות
מאשר על עובדות. אך יש לחקור את ה־
עניין ביסודיות ולעומק."
פקד בני פירסט עצמו סירב לאשר או
לאמת את פירטי הפרשה, וביקש להפנות
כל שאלה בנושא זה אל הממונים עליו.
כשהתבקש ניצב־מישנה ארמנד לוי, באמ־
צעות דובר מישטרת מחוז תל־אביב, ל־
הגיב על האשמות שהועלו נגדו, היתה
תשובתו: „אין לי מה להגיב!"

מרסי זוהר ■

במדינה

כנסת

רונן לא ייתן

הסיעה בכנסת החליטה להתרים את חבריה, אך שניים מהם אמרו: „לא!"

דומה שרק דבר אחד הצליח, בזמן ה־
אחרון, להעיר את מישכן הכנסת מן ה־
תרדמה העמוקה שבה הוא שרוי. לולא
פרט זה, דומה היה כאילו הכל מחוץ ל־
מישכן מתנהל על מי־מנוחות, המדינה מנו־
הלת כהלכה ואין חדש תחת השמש.
היה זה סירובם של חברי־הכנסת יצחק
בן־אהרון ואליעזר רונן, מסיעת המערך,
לתרום 500 לירות ממשכורתם החודשית
כחברי־כנסת, לקרן־הביטחון.
קרן־הביטחון הוקמה מייד לאחר מיבצע־
יונתן. אזרחים החלו תורמים לצה"ל באופן

ח"כ אליעזר רונן
„איזו פרובינציאליות!"

ספונטאני. אז התעורר משה גילבוע, מי
שהיה קונסול ישראל באטלנטה, ג'ורג'יה,
ומי שהפגיש, בשעתו, את ראש־הממשלה
יצחק רבין, עם נשיא ארצות־הברית ג'ימי
קארטר, בעת שזה היה מושל אטלנטה.
גילבוע הכניס סדר בהתרמה הספונטא־
נית. אולי קיווה כי בזכות מיבצעו זה
ובזכות היכרותו עם קארטר, יוענק לו
תפקיד רישמי בוושינגטון. מוסדות החלו
להתרים את עובדיהם, הממשלה התרימה
את שריה, וראשי הסיעות בכנסת התרימו
את חבריהן.

מי קובע מה? כשפנה יו"ר סיעת
המערך בכנסת, משה ורטמן, אל אנשי
סיעתו, לא העלה בדעתו כי ייפגע מי
שיסרב לתרום לקרן־הביטחון. הוא הטיל
את המלאכה על מזכירת־הסיעה הותיקה,
דליה גורן.
על מה שהתרחש מאז שפנתה אליו מז־
כירת הסיעה בבקשה לתרום כסף, ועד
שנודע הדבר לעיתונות, מספר ח"כ רונן,
שהוא גם מנכ"ל קרתא, החברה לפיתוח
שכונת־העוני ממילא, הגובלת בחומות ה־
עיר העתיקה בירושלים:
„יום אחד באה אלי מזכירת־הסיעה,
דליה גורן, ואמרה לי כמובן־מאליו: ‚תרום
500 לירות ממשכורתך החודשית לקרן־
הביטחון.' אמרתי לה חד־וחלק: ‚לא
אתרום.' מייד לאחר־מכן פניתי אל יו"ר
הסיעה, משה ורטמן, ואמרתי לו: ‚איך
אתה יכול לקבוע לי כמה כסף לתרום?'
העניין הרתיח את דמי.
„אנשים החליטו להקים מגבית בעיקבות
אנטבה, בסדר. אז יש חשבון שכל אחד
שרוצה לדעת אותו יודע אותו, וכל מי
שרוצה לתרום, שיתרום לחשבון. למה זה
צריך להיעשות דרך הסיעה? למה צריכים
לקבוע לי לתרום 500 לירות? אולי אני
רוצה לתרום אלפיים? ורטמן אמר לי:
‚תרום, למה לך לעשות עניין שיגיע ל־
עיתונים?' עמדתי בסירובי ושכחתי מכל
העניין.
„פיתאום באה אלי סוללת עיתונאים ואו־
מרת לי: ‚נכון שלא תרמת?' כאילו ש־
עשיתי איזה חטא איום ונורא. אמרתי
להם: ‚נכון, צה"ל זה לא ויצ"ו ולא
אקו"ם. לצה"ל לא תורמים כספים.'

(המשך בעמוד 29)

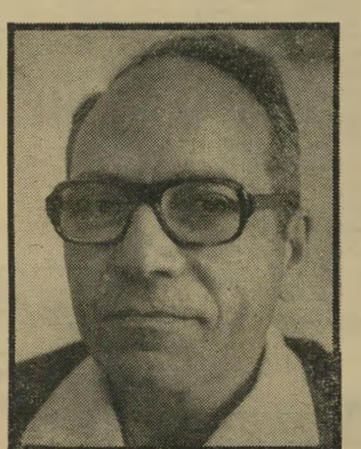
פרשת עופר

ל זמיים לפני פטירתו נכנס ח"כ צבי
גרשוני לבית־סוקולוב בתל־אביב, פגש
שם בעיתונאי בכיר שהיה מקורב לו מאד.
תוך כדי שיחה עם העיתונאי (ששמו שמור
במערכת), סיפר גרשוני כי השר אברהם
עופר הזמין אותו ואת ח"כ אברהם זילבר־
ברג לשיחה, כדי לשכנעם לתמוך ברבין
במיפלגת העבודה. היה זה בעיצומו של
המסע שפתח בו השר עופר, לגיוס המיפלגה
לימין רבין, לפני שלושה חודשים.
גרשוני אמר לבן־שיחו כי הודיע שלא
ישתתף בפגישה וכי בכלל, הוא מסרב לר־
אות את עופר.
העיתונאי נדהם, שכן גרשוני היה ידוע
בקשריו הטובים עם עופר, בהיות שניהם
במחנה היונים. לא פעם מילא שליחויות
של רצון טוב אצל עופר, לבקשת איחוד־
הקיבוצים־הקיבוצים שהוא חבר בו.
גרשוני לא היסס לספר לעיתונאי מה
שקרה ביניו לבין עופר, אולם השביעו שלא
ידבר על כך, שכן הוא עצמו סיפר זאת רק
לירושב־ראש ועדת־הכספים של הכנסת, יש־
ראל קרגמן. העיתונאי הבטיח לשתוק, ורק
עתה, לאחר פטירתו של גרשוני וכאשר
נלחץ אל הקיר, הסכים לגלות את הפרשה.
גרשוני סיפר, כי זמן קצר קודם־לכן
בא אליו אדם טל, מנהל מחוז־הדרום של

גרשוני חבר־הכנסת צבי גרשו־
ני ז"ל, שהיה ידיד
הטוב של עופר, ניתק את יחסיו עימו
לאחר שעופר ביקשו לשנות את החוק, כדי
למנוע חביעות פליליות נגדו ונגד אח"מ.

מויאל סגן שר־התיקשורת אלי מו־
יאל קנה דירה בתנאי זו־
גות־צעירים עבור בתו, שטרם נישאה.
לדיברי **שיכון־עובדים** ויתר מויאל על הדי־
רה, וקיבל את כספו בחזרה לפני מסירתה.

שר־השיכון ביקש מן הח"כ להביא לשינוי החקנות ביחס לזוגות צעירים -

כדי למנוע שהוא עצמו ועשרות פרוטקציונרים יעמדו לדין פלילי

בני הפרוטקציה

חברת שיכון־עובדים, המוכר לו היטב מ־תקופת פרשת־לבון. טל היה עוזרו ונאמנו של לבון, ומראשי תנועת מן־היסוד של פורשי לבון. עתה פנה טל אל גרשוני, ובידו תיק. הוא הראה לגרשוני את התיק, שכלל עשרות שמות של אישים מכובדים, כולל מזכירי מועצות־פועלים, אישים חשו־בים אחרים ואפילו סגן־שר־התיקשורת, אלי מויאל.

טל הסביר לגרשוני, כי כל אלה הם אנשים שרכשו בשיכון־עובדים דירות ל־זוגות־צעירים בניגוד לחוק. עתה ביקש עופר כי החוק ישונה, כך שתינתן לאנשים האפשרות להוסיף למחיר הדירה כאילו היתה זו דירה רגילה, ולמחוק את העבירה שנעשתה. טל הסביר כי כל מי שרכש דירה לזוגות צעירים בניגוד לתנאי מישרד־זה ניתן היה להירשם כלא־נשוי, אולם קבלת הדירה ליד הותנתה בתעודת־נישואין. פרשה זו, של התיק של אדם טל, נחקרת עתה על־ידי מישטרת ישראל, כחלק מן התלונה שהגשתי לניצב יעקב קדמי על אברהם עופר.

המתחזים כזוגות־צעירים

כ מה מיקרים של זוגות צעירים מת־חזים, היינו, כאלה שקיבלו דירות בתנאי זוגות־צעירים מבלי שהיו נשואים, נמסרו למישטרה לחוד. החקירה בחלק מהם הושלמה כבר, והתיקים נחים בפרק־ליטות מחוז תל־אביב זה זמן רב מדי.

מתח לבח בית זוגות צעירים ברחוב רקנאטי 15 ברמת־אביב. כאן הורה עופר לשכן כמה ממקורביו, ולתת להם דירות בתנאי זוגות־צעירים בניגוד לחוק. בין הנהנים: בתו החיילת, הלא־נשואה, של עורך־הדין חיים גושן.

השיכון, עבר עבירה פלילית. וגרוע מכך, גם מי שאיפשר את מכירת הדירה עבר אותה עבירה. כל המיקרים המופיעים ב־תיק, סיפר טל, נעשו בידיעתו ובאישורו של אברהם עופר. אם לא יתוקן החוק, צפויים מישפטים פליליים לכל האישים המוזכרים, לשר עופר עצמו ולרבים ב־צמרת המיפלגה.

גרשוני עיין מעט בתיק, ראה בו שם של מזכיר מועצת־פועלים ידוע שרכש שתי דירות עבור שתי בנותיו, בנות הארבע והחמש, ראה שמות נוספים, והחל תופס את הדרך שבה רכש לו עופר השפעה במיפלגה. על־ידי מכירת דירה בתנאי זו־גות־צעירים נתן עופר לקונה מתנה, ש־שוויה כ־100 אלף לירות לפחות.

גרשוני סגר את התיק, ואמר לטל כי הוא מסרב להתערב בעניין, וכי התיק חרשימו עד־כדי־כך שיותר אינו רוצה לשמוע מעופר בכלל.

בשיחה עם אדם טל אישר זה, כי אכן נפגש עם גרשוני בפרשת הדירות לזוגות־צעירים, אולם סירב להתייחס ל־מיקרים שהופיעו בתיק, רק לגבי הדירה של אלי מויאל סיפר, כי למויאל יש שתי בנות, ושתיהן רכשו דירה בתנאי זוגות־צעירים. האחת נישאה, ולכן אין כל פגם ברכישה. האחרת לא נישאה, והאב ויתר על הדירה וקיבל את כספו בחזרה משיכון־עובדים. טל סירב להשיב לשאלה אם ידוע לו כי אחרי ה־4 בספטמבר 1974, כל מי שהיה רשום לדירה וטרם קיבלה, והוא אינו נשוי, עבר על החוק. לפני תאריך אולי מפני שבתיקים אלה מצויים מיס־מכים, המוכיחים כי הדירות ניתנו על סמך הוראות של אברהם עופר ומנחם הלר, מחליפו בראש שיכון־עובדים.

תיק אחד כזה נוגע לדירה ברחוב מחניים 73, שנקנתה על־ידי גילה לנצנר, בטענת שווא כי היא נשואה לאחד זיגי שוורץ. הדירה ניתנה להם ב־28 באפריל 1975. תיק אחר נוגע לשלומית מוהליבר, שכב־יכול נישאה לאחד אדי אופיר. שלומית היא קרובת־מישפחה של החשב הכללי של שיכון־עובדים, ודירתה נמצאת בכביש ה־טייסים מיספר 2. דירה נוספת באותו בית היא של ברכה בר־עליה, רווקה עד היום. עוד דירה שייכת לגילה מתניה, שרשמה כבעלה את דודה, דויד מתן.

תיקים אלה הועברו לפני שבועות אחדים מפרקליטות מחוז תל־אביב לפרקליט־המדינה, גבריאל בך. גם הם מהווים חלק מן התלונה שהוגשה על־ידי נגד עופר.

המיקרה האחרון שעליו נודע לי נוגע לבית שברחוב רקנאטי 15 ברמת־אביב. בית זה מכיל 18 דירות, וכמעט כולן נרכשו תוך עבירה על החוק. זהו אחד משישה בתים שניבנו עבור זוגות צעירים. דיירי חמישה בתים שוכנו על־ידי עיריית תל־אביב והשישי, מיספר 15, אוכלס על־ידי שיכון־עובדים. מנהל־המכירות של שיכון־עובדים באותה עת, נחום שפון, אומר כי דירות אלה אוכלסו על־ידי אברהם עופר, אישית. בדיקה שיטחית של הדירות העל־תה, כי מתגוררת בבית זה מישפחה ה־ממשיכה להחזיק בדירה קודמת שלה, ול־השכירה. לפי החוק חייב זוג צעיר הנרשם לדירה, להיות חסר כל דירה נוספת.

אולם הצימוק הוא הדירה מיספר 15 בבית זה, הרשומה על שמה של תמר גושן. תמר גושן היא רווקה. ליתר דיוק, היא עדיין חיילת בשירות חובה. היא מתגוררת אצל הוריה, עורך־הדין חיים גושן ורעייתו אסתר. חיים גושן הוא עורך־הדין של אשר ידלין ואברהם עופר ב־עיסקי־השחיתות השונים, והוא אחד מעדי־המפתח בפרשת ידלין ויהיה כזה גם ב־פרשת עופר.

והנה, עופר הסדיר לגושן, ידידו, דירה בתנאים של זוגות צעירים, שניתנה לבתו של גושן, תמר. גם טלפון כבר הותקן שם. הדירה עומדת ריקה מזה שלוש שנים, ובעליה מסרבים אף להשכירה.

וכך, כאשר מאות זוגות צעירים הזכאים לדירות לא מגיעים אליהן, חילק עופר לבתו של גושן ולאחרים בבית זה דירות, בניגוד לחוק. הבדיקה השיטחית שערכ־תי העלתה, כי שתי מישפחות מתוך 18 קיבלו בו דירות בניגוד לחוק.

הפרשה האחרונה בפרק זה נוגעת לידיד טוב של אברהם עופר, אל"מ (מיל.) שמואל („סאמק") ינאי, מאלה שעזרים לעופר מדי מערכת־בחירות. סאמק שימש שנים רבות מנהל חברת הירקון הציבורית, הצטיין בהעברת טובות־הנאה וחוזים מן החברה הממשלתית שניהל לחברות־בנייה פרטיות שהקים (פרשה זו נחשפה בהארץ על־ידי יאיר קוטלר). כאשר עזב יהושע רבינוביץ את עיריית תל־אביב, נאלץ גם ינאי להיפרד מבור־השומן של החברה הציבורית הירקון, ופנה לעזרת ידידו עופר, שהיה אז מנהל שיכון־עובדים. ינאי הקים חברה בשם שיבן, וחברה זו עשתה עם שיכון־עובדים הסכם מוזר מאד.

לשיכון־עובדים מחלקת מכירות גדולה ו־ענפה, העולה לה בכסף רב. למרות זאת הורה עופר לתת בילעדיות במכירות של דירות של החברה לחברת שיבן, והוציא מן התמונה את מחלקת־המכירות של החברה. כך, למשל, שיכון־עובדים היא החברה היחידה הבונה באילת, והיא מוכרת שם יותר מ־500 דירות לשנה. עופר הורה כי באילת תהיה שיבן המוכרת היחידה של דירות שיכון־עובדים, סגר את מחלקת־המכירות שלו בעיר־הדרום. ינאי פתח שם מישרד ובו פקידה הרושמת את הנרשמים, מקבל 4% ממחיר כל דירה, שהם כ־10 אלפים לירות לדירה.

אולם עופר לא הסתפק במסירת הבילי־עדיות על המכירה באילת. הוא נתן ל־שיבן גם בילעדיות על מכירת בתים מוצ־לחים אחרים של החברה באיזור תל־אביב. כאן כדאי לציין, כי שיכון־עובדים כל־כולה היא חברת־מכירות. אין היא בונה, שכן קבלני־מישנה בונים עבורה. כאשר נוטלים ממנה את המכירות, אין לה ממה להתקיים. אולם נראה כי לעופר לא איכפת לשמוט את הקרקע מתחת רגלי החברה ה־ממשלתית, אם רק יוכל לעזור בכך לחברו.

יגאל לביב ■

מתח לחבר בניין של שיכון־עובדים ברמת־אביב, שמכירת דירותיו נמסרה בלעדית לחברת שיבן של שמואל („סאמק") ינאי, ידידו של עופר. שלט שיבן קישט את הבניין, אך הוסר השבוע, כאשר נודע על חקירת העולם הזה.

שלוש הפקות אוניברסליות מתחר

מי הוא מי? הממשלה והרמטכ"ל כך נראים ממ
שלת־ישראל וה
מטכ"ל של צה"ל בסרט ההוליוודי של **האחים וורנר** על מיבצע אנטבה. משמאל לימין נראים

כולם עוש

ה קרב שניהלו חיילי צה"ל עם החיילים האוגנדים וחוטפי מטוס איר־פראנס **בשדה־התעופה של אנטבה, עלול להחוויר מול הקרב שעומדים לנהל שלוש חברות־סרטים, המנהלות עתה מי־ רוץ מטורף אל המסכים.**

כל אחת מהן רוצה לשחזר מדוייק יותר, מסעיר יותר ומרתק יותר את ה־ דראמה שהלהיבה את דימיון העולם, בה גילם צה"ל את התפקיד הראשי. הס־ רטתו של סרט אחד, הפשיטה על אנטבה, עם צ'רלס ברונסון כדן שומרון בתפקיד הראשי, כבר הסתיימה. מפיצו הישראלי של הסרט, מיכאל שווילי, מכין מיבצע פירסום ענק שיכריז „רק צ'רלס ברונ־ סון מסוגל לעשות אנטבה אמיתי." חברת האחים וורנר, שנסוגה מתוכניתה להפיק סרט על אנטבה בישראל אחרי שהת־ ברר לה שהיא יכולה לרכוש יותר בזול ויותר מהר סרט שמפיק היהודי דויד וולפר, עם כוכבים כמו ברט לאנקסטר, ליז טיילור וקירק דגלאס, עומדת גם היא לפתוח במסע פירסום נרחב לסירטה ניצחון באנטבה.

ומול שתי הפקות הוליוודיות אלה ית־ ייצב המפיק הישראלי מנחם גולן, כשבידו הקלף החזק: האוטנטיות הישראלית.

הקרב המשולש הזה על עיניו, ליבו וכיסו של הצופה, עשוי בסופו של דבר להועיל לשלוש הגירסות על אנטבה גם יחד. כמו צופה במישחק כדורגל, הממהר למחרת היום לקרוא את הדיווח על ה־ מישחק שראה בכמה שיותר עיתונים, כך עשוי גם צופה הקולנוע הישראלי לרצות לראות את כל הגירסות על אנטבה.

זה עשוי להיות הספורט הלאומי של ישראל בשבועות הקרובים: לערוך חש־ ואה מי יותר טוב בתור דן שומרון — צ'רלס ברונסון או אריק לביא? מי משחק את מוטה גור יותר טוב, או באיזה סרט

(המשך בעמוד 28)

כל החוטפים כך נראים חמשר
את מטוס **איר־פ**
הישראלי של מנחם גולן. מימין לשמא

ליז מפגינה אליזבת טיילור וקירק דגלאס בין המפגינים מול לישכת ראש־ממשלת ישראל, התובעים שיחרור בני־ערובה כדי להציל את חטופי אנטבה. ליז וקירק מגלמים תפקידים של בני משפחות החטופים בגירסה ההוליוודית של **חברת וורנר**, על מיבצע אנטבה, הנקראת בשם „ניצחון באנטבה."

חטיפה נוסח הוליווד השחקן הגרמני הלמוט ברגר, בתפקיד החוטף הגרמני, מצמיד אקדח אל לחיו של הטייס הצרפתי של מטוס **איר־פראנס**, שאותו מגלם בגירסת **האחים וורנר** השחקן הצרפתי כריסטיאן מאדקאן. הסרט המופק על־ידי **וורנר**, הופק בידי היהודי דויד וולפר.

גרמניה אי ביבי בש הבלונדית, בתפקיד הטרוריסטית הגרמנית המסייעת לפלסטינים לחטוף את מטוס **אל־על**, שולפת אקדח מול דיילת המטוס, שעה שזו מגישה שמפאניה לנוסעי המחלקה הראשונה, ב„ניצחון באנטבה."

ת על הנצחת הלהיט של צה"ל

בתמונה: בעל־זקן בלתי־מזוהה, סטפן גיראש בתפקיד הרמטכ"ל, מוטה גור; אנטוני הופקינס המגלם את יצחק רבין; ברט לאנקסטר כשימעון פרס, ויועצים נוספים, המתבוננים במפה שעליה מסמנת חיילת את תוואי־הטיסה של מטוס **איר־פראנס** החטוף, מאתונה לאנטבה.

ים אנטבה

ראובן דיין, קלאוס קינסקי, סיביל דאנינג ויצחק נאמן. כל הפלסטינים שבין החוטפים הם שחקנים ישראליים. את החיילים האו־ גנדים, בסירטו של גולן, מגלמים סטודנטים זרים הלומדים בארץ.

הטרוריסטים שחטפו **אנ** לאנטבה בסירטו לואים רוזנברג,

רודנסקי מפגין

בגירסה הישראלית של מנחם גולן, מגלמים שמואל רודנסקי ומיכה כגן דמויות הורים שבניהם נמצאים בין חטופי מטוס **איר־פראנס**. בגירסתו של גולן שילטי המחאה מול לישכת ראש־ הממשלה הם בעיברית ואנגלית, לעומת השלטים על סהרת האנגלית, בגירסה של **ורנר**.

חטיפה נוסח ישראל

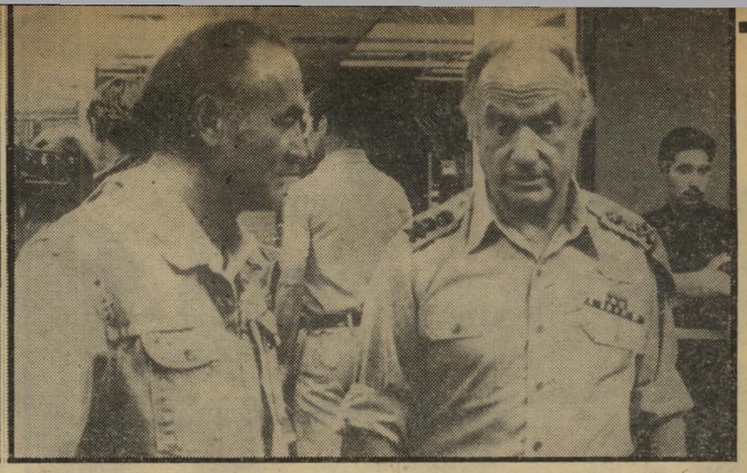
קלאוס קינסקי, בדמות הטרוריסט הגרמני, מכוון תת־מיקלע לעבר צוות המטוס הצרפתי, בגירסה הישראלית של מנחם גולן על אנטבה. קיצוני מימין הוא שימעון עדן, נער השעשועים ובעל מועדוני־הלילה בברלין, המגלם את דמות הקפטן הצרפתי.

גרמניה בי

סיביל דאנינג האוסטרית, המגלמת בסירטו הישראלי של מנחם גולן את תפקיד החוטפת הגרמניה של מטוס **איר־פראנס**, לצידו של קלאוס קינסקי, הגרמני שבין חוטפי המטוס. לצורך ההסרטה חכר גולן מטוס.

גור ופרס

הרמטכ"ל מוטה גור (מימין) ושר־הביטחון שימעון פרס (משמאל), **אנטבה**, שהוא סרט־טלוויזיה באורך של שלוש שעות, שהופק על־ידי חברת **פוקס** עבור רשת־הטלוויזיה **נ.ב.ס.** סרט זה ייצא, ככל הנראה, ראשון אל המסכים.

בגין ורבין

כך ייראו מנחם בגין (מימין) ויצחק רבין (משמאל) בגירסה האנטבאית של חברת **פוקס**. את יצחק רבין מגלם השחקן הבריטי הנודע פיטר פינץ'. בסרט של **פוקס** ממלא מנחם בגין תפקיד חשוב לא פחות מזה של שרי ממשלת־ישראל, והוא מוצג כאיש שדחף את הממשלה לבצע את הפשיטה.

רבין ופרס

שימעון פרס (משמאל, בגילומו של ברט לנקאסטר) צועק על ראש־הממשלה יצחק רבין (מימין, בגילומו של אנתוני הופקינס) בישיבה של ממשלת ישראל, כפי שהיא מוצגת בסירטה של חברת **האחים וורנר**, **הפשיטה על אנטבה**. בהפקות ההוליוודיות תופסים הוויכוחים בממשלה, חלק ניכר.

בני פלד ואל"מ

ג'ון סקסון בתפקיד האלוף בני פלד, מפקד חיל־האוויר הישראלי, בסרט של חברת **פוקס**, **ניצחון באנטבה**. בסרט זה מגלם את תפקיד הגרמני שבין החוטפים השחקן הגרמני הורסט בוכהולץ. צלם הסרט הוא ביל בוטלר, שצילם את **מלתעות** ואת **קן הקוקיה**.

(המשך מעמוד 27)

מצליח רבין לגנוב את ההצגה משמעון פרס, או להיפך?

כולם עושים אנטבה, ואפשר להתערב כבר שהביטוי „לעשות אנטבה" יהפוך תוך זמן קצר לחלק מהסלנג הישראלי.

עד שיגיעו הסרטים אל המסכים, אפשר בינתיים להתבשם בריחה של אנטבה על במת הצילומים, שם מוסרטת הגירסה הישראלית של מנחם גולן.

הוא לא חיכה יותר מיום אחד אחרי שחברת וורנר ההוליוודית הודיעה שהיא מבטלת את תוכניותיה לצלם סרט על מיבצע אנטבה בארץ, וכבר מיהר להגיש למישרד־הביטחון בקשת עזרה לצורך צילומי סרט על המיבצע.

אף אחד לא יחשוד בו, בבמאי הדי־נאמי מנחם גולן, שישב בשקט וחיכה עד שאנשי וורנר יארזו את מיזוודותיהם. האמת היא שהוא היה איש־הקולנוע הראשון שהתייצב, יומיים לאחר המיבצע המופלא, במישרד־הביטחון בתל־אביב. אך לם כבר אז אמרו לו, כמו שאומרים לאחד מהחבר'ה: „מנחם, עזוב!" והוא עזב, כשם שהחברות האחרות עזבו. חברת וורנר זכתה בזיכיון הנכסף של מישרד־הביטחון להפקת הסרט, פלוס עזרה בילבדית מן המישרד, וההמשך ידוע.

בינתיים כבר מטרטרות מצלמותיהם של הצלמים אמנון סלומון ואדם גרינברג, תחת ניצוחם של מנחם גולן ובועז דוידסון. הסרט רץ, וגולן מנסה להדביק את הזמן.

תוך חודש ימים הצליח גולן להרים פרודוקציה בת 12 מיליון לירות. לעומת אנשי ההפקה של וורנר, שתרו שבועות ארוכים את הארץ לאורכה ולרוחבה, ולא מצאו שדה־תעופה שיתאים לצילומי שדה־התעופה של אנטבה, מצא גולן חיש־קל את מבוקשו בדמותו של שדה־התעופה של חברת ארקיע בלוד. בזמן שאנשי וורנר תרו, לשווא, אחר אתר שיוכל לשמש כאולם־ההמתנה הישן של השדה באנטבה, מצא תפאורנו של גולן, קולי סנדר, את ביתן 27 בגני־התערוכה בתל־אביב, והכשירו בתוך ימים ספורים כאולם־ההמתנה המבוקש, כשלפני שניגש למלאכת הביצוע שוחח ארוכות עם ישראלים ששהו באנטבה, ועם הנוסעים החטופים. ואכן, מלאכת ההשחזור טובה עד־כדי־כך שרק הקורות הבלתי־גמורות והתיקרה שאינה קיימת, מהווים הוכחה לכך שהכל כאן בעצם קולנוע, והמקום אינו חדר־המתנה אמיתי, אלא תיפאורה מאולתרת.

בכלל, על בימת־הצילומים של אנטבה קיימת תחושה של דברים שכאילו מתרחשים במציאות. ההיסטוריה כל־כך קרובה, והדברים הנאמרים כל־כך אמיתיים, עד שמדי־פעם מתעוררת התרגשות של ממש.

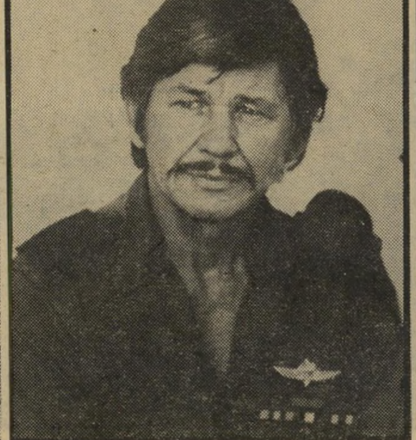
■ ■ ■

מ אות ניצבים שוכבים על ריצפת אולם־ההמתנה, חלקם מכוסים בשמיכות, חלקם משחקים בקלפים. אשה דרום־אפריקאית ושלושת ילדיה שרועים בקצה המרוחק. הילדים משתוללים, האם מנסה להרגיעם. המצלמה מצלמת. אין צורך לשחק. החיים משחקים את עצמם.

נזירות קוראות בסיפרי־התנ"ך שלהן. השחקנית רחל מרכוס, המגלמת את דמותה של דורה בלוך, יושבת ומשוחחת עם השחקן שלמה וישיניסקי, המגלם את בנה.

המלצמה משוטטת על פני האנשים הרשועים על הריצפה. מצד ימין נרדם על השולחן רב־המחבלים קלאוס קינסקי, כשהוא אוחז בתת־המיקלע שלו. מימינו, השחקן המצויין ראובן דיין (הקצין המצרי בגיבעת חלפון), המגלם, יחד עם יצחק נאמן ולואיס רוזנברג את דמויות המחבלים הערביים, הנמים על מישמרתם. ראשו של לואיס רוזנברג, שזכה על בימת־הצילומים בכינוי „קארלוס", בשל דמיונו המפתיע למחבל, צונח על חזהו. כולם ישנים, פרט למחבלת הגרמנית. היא מעירה את קארלוס במכה חדה ומתחילה לשוטט באולם־הנוסעים. משחקי־הקלפים נושאים את עיניהם ומביטים בה בחרדה. המצלמה נעצרת על שושיק שני. שושיק מתעוררת בבהלה, מעירה את בעלה — בסרט — יוסי גרבר, ובודקת אם ילדיה נמצאים לידה. היא מבצעת את תפקידה באופן מרגש. כשמסיימים את צילום ה„שוט", לא נשמע הגה. התרגשות עזה אוחזת בכולם.

דן שומרון x 3

תת־אלוף דן שומרון, מי שהיה קצין־צנחנים ראשי בעת מיבצע אנטבה ופקד אישית על המיבצע, כפי שהוא מגולם בידי שלושה שחקנים שונים, בשלוש הגירסות על אנטבה. מימין לשמאל: האריס יולין כדן שומרון בגירסת **האחים וורנר**; צ'ארלס ברנסון כדן שומרון בגירסת **פוקס**, ואריק לביא כדן שומרון בגירסת גולן.

הסצינה כאילו אותנטית לחלוטין. אין צורך לביים את הניצבים, וכימעט שאין צורך לביים את השחקנים. האנשים מכירים את הטכסט, מכירים היטב את העלילה.

קשה להבדיל בין שחקנים לניצבים. כולם נראים כה אמינים. רק במבט שני או שלישי ניתן להבחין, למשל, בשחקן יהודה אפרוני, המגלם דמותו של יהודי דתי.

באחת הפינות שרועים השחקנים ראובן ברייזמן וגבי עמרני. עמרני מגלם דמותו של יורד, כשאת אשתו מגלמת הזמרת כוכבה הררי, ואילו ברייזמן הוא ניצול־שואה שכבר עמד פעם בעימות עם הגרמנים ולא יכול להם. כעת הוא עומד מולם בפעם השנייה בחייו.

הדוגמנית היפהפייה חלי גולדנברג מגלמת את דמות מזכירתו של שייקה אופיר, שסיפר לאשתו כי הוא יוצא למילואים. את דמות אשתו מגלמת השחקנית רחל רביד.

על ה„סט" מסתובבים כמה עשרות ניצבים כהייעור, המגלמים את החיילים האוגנדים. היכן מצאו אותם? חלקם, כמו אהרון גרנדסון, שחקן־הכדור של אליצור תל־אביב, שוהים בארץ כסטודנטים זרים. אחרים, כפילומה אוקובה מניגריה, נמצאים בישראל כתיירים ונענו למודעה שהתפרסמה בעיתון.

הצוות עובד שעות נוספות, מאות הניצבים, עשרות השחקנים, שני הבמאים, שני הצלמים, איש יחסי־הציבור, הטכנאים, הטבחים, כולם סחוטים מרוב עומס. אולם איש אינו מתלונן. אחרי הכל, מנחם גולן מספק להם פרנסה ובשפע. הם, שתלו את תיקוותיהם בהפקת־הענק של וורנר, והתאלזבו מרה כשהחברה הזרה ביטלה את תוכניותיה. מאושרים: „תראו לכמה אנשים הוא נותן עבודה! רק בשבי? זה אני מוכן ללכת איתו באש ובמים," אומר ויקטור לוי, אחד מטכנאי־הקולנוע הוותיקים בארץ.

יוני כוכב־הקולנוע ההוליוודי הנודע, ריצ'ארד דרייפוס, שכיכב ב־סרט מלחמת, מגלם את דמותו של סגן־אלוף יוני נתניהו, שנפל בפשיטת אנטבה, בגירסה של האחים וורנר. בסירטו הישראלי של מנחם גולן משחק את דמותו של יוני נתניהו, השחקן יהורם גאון.

ואכן, גולן מספק את העבודה — וכולם עובדים. ובד־בבד, בשני מקומות אחרים בעולם, מצלמים בקצב מואץ בדיוק כזה של מנחם גולן, שני סרטים נוספים שזכויות־ההפצה שלהם כבר נרכשו בישראל: האחד על־ידי המפיץ מיכאל שווילי, והאחר על־ידי חברת וורנר, שהחליטה שאם לא להפיק אז לפחות להפיץ — העיקר להיות בעניין אנטבה.

גולן עומד לסיים את צילומי סירטו בתוך שבועות ספורים. הסרט עומד לצאת אל האקרנים ביוני, בערך באותה תקופה שבה יוקרנו הסרטים האחרים. מי ינצח במירוץ אל ליבו של הקהל?

גולן טוען, שבניגוד לסירטו השרירי של ברונסון מביים הוא סרט אנושי, שיראה את הישראלים כבני־אדם חושבים, לומדים, רגישים, ולא כחיילים צמאי־קרב. מה שברור הוא שבסרט הישראלי לא יצטייר סגן־אלוף יוני נתניהו, את המשפט שהוא צועק בגירסה של חברת פוקס, שהוא חוטף כדור בגב ומפרפר על האספלט שדה התעופה של אנטבה בפירפורי המוות — „בראבו ישראל!"

שרית ישי ■

במדינה

(המשך מעמוד 24)

„מה זה פה, מקימים מנגנון ועושים מכל מיבצע־אנטבה קרן־התרמה? אני משתתף בגבורה על־ידי זה שאני שולח צ'ק? איזו מין התנהגות פרובינציאלית זו? החברה עמדו בטלוויזיה, חייכו אל העם ותרמו כסף. אנשים הודיעו חד־וחלק, שאם לא יצלמו אותם לטלוויזיה הם לא יתרמו כסף. הם פשוט עשו מעניין ההתרמה עסק־חליפין. זוהי התנהגות גלותית, ואני לא מוכן לקחת חלק בפסטיבל המכוער הזה."

הממשלה התחילה. „מי שהתחיל עם כל הפסטיבל הזה באופן חמור, היה הממשלה. היא החליטה לתת דוגמה, ולהוריד ממשכורתם של השרים 1000 לירות. באתי לשר־הבריאות ויקטור שם־טוב, שבאמת לא גומר את החודש עם המשכורת, ואמרתי לו: ,איך זה ייתכן שיורידו משר מסויים, שהוא איש עשיר מאד, וממך, אותו סכום? זו הרי צביעות נוראה! כל אדם חייב לתרום לפי יכולתו. בממשלה, וגם בכנסת, יושבים אנשים החיים מהמשכורת, וגם אנשים שהמשכורת לא משנה כהוא־זה את תקציבם החודשי. אי אפשר להוריד מאלה ומאלה אותו הסכום?

„אולם הדבר המדאיג ביותר הוא, שאנשים ברחוב מברכים אותי על החלטתי שלא לתרום לקרן־הביטחון. ומה שעוד יותר מדאיג זה שבאו אלי חברים בסיעה, ואמרו לי: ,אתה מאה אחוז צודק, גם אנחנו לא רצינו לתרום אבל פחדנו.' מדאיג אותי מאד שנבחרי־ציבור חושבים שדבר שנעשה אינו נכון, אך פוחדים להודות בכך.

„יתירה מזאת, ידוע לי כי משה ורטמן עצמו לא היה שלם עם עניין ההתרמה. הוא עיכב את העניין שלושה חודשים, עד שהופעלו עליו בתוך הסיעה לחצים שהוא לא יכול לעמוד בהם ונאלץ להפעיל את ההתרמה.

„לא אתרום!" „ומי הפעיל את הלחצים? חברת־הכנסת סנטה יוספטל, שאיננה תורמת מכיסה חלילה, כיוון שהיא חברת־קיבוץ. החברה הזו, היא שלחצה על היו"ר, והוא נאלץ להיכנע.

„אני חוזר ואומר: ,לא אתרום לקרן־הביטחון. אני מתנגד עקרונית לעניין הזה. ומי שרוצה לתרום, שיתרום ישירות לי־מיספר החשבון בבנק, מבלי שכל העולם יידע על כך ומבלי שהטלוויזיה תצלם אותו!"

השטחים המוחזקים

מעצר־בית

בחלם

ה„סמך של אש"ף" נתגלה ככפתור של אירגון סוציאליסטי אמריקאי

חברי הוועדה הצליחו אך בקושי לכבוש את חיוכם.

„הגברת רמונדה טאוויל הוזמנה למישרד המושל הצבאי. היא הופיעה כשהיא עונדת על ביגדה את סמל אש"ף!" טען נציג המימשל הצבאי.

סניגורה של רמונדה, עורך־הדין אמנון זיכרוני, שלף מתיקו סמל עגול, דמוי כפתור. הוא נשא את הכתובת „הגדרה עצמאית לפלסטין", ותצלום של שלוש צעירות. על גב הכפתור, באותיות קטנות, היה רשום שמו של הגוף שהפיץ אותו: „אירגון הסוציאליסטים הצעירים" — גוף אמריקאי, שכימעט כל מנהיגיו הם יהודים. אין לו שום קשר עם אש"ף.

„אם טענה זו של המימשל הצבאי היא כל־כך מופרכת ובלתי־אחראית," אמר זיכרוני גבה־הקומה, „איזה ערך אפשר לייחס לשאר הטענות שהושמעו כאן?"

„אנשי־שמאל יהודיים..." היתה זו ישיבה חסרת־תקדים, של ועדה חסרת־תקדים. היא כונסה כדי לדון במעשה שהיה חסר־תקדים גם הוא: הטלת מעצר־בית („צו פיקוח מיוחד) על העיתונאית רמונדה טאוויל ברמאללה, תוך ניתוק הטלפון שלה והצבת שוטר בכניסה לדירתה.

צו זה הוטל על־פי חוק שלא הופעל מעולם על־ידי שילטונות ישראל. לפי אותו חוק, ניתן לערער על כך לפני ועדה. מכיוון שזהו המיקרה היחידי של הטלת מעצר־בית, היה צורך להרכיב את הוועדה

(המשך בעמוד 34)

טוטו ספורט-טוטו

השבוע
מינימום הפרס הראשון
*מיליון ל"י
(כולל העברה)
*
מינימום כלל הפרסים
*2,500,000 ל"י
(כולל העברה)
*
* ובלבד שלא ישולם לזוכה סכום הפרסים העולה על סך מיליון ל"י.
*
יום ה' — המועד האחרון למסירת הטפסים

עשה לך מנהג קבוע- מלא טוטו בכל שבוע!

המועצה להסדר ההימורים בספורט

משרד החקלאות

להלן לוח המחירים המוסכם
ל־10.12.76 - 5.12.76

במסגרת ההוזלות בחנויות השרשרת של הסופרסל והסופרמרקט וחנויות פרטיות שהצטרפו למבצע.

	לצרכן לק"ג	
ירקות		
עגבניות כדוריות	3.85	ל"י
עגבניות מזנים פחוסים	5.25	"
גזר	2.80	"
פלפל מזן קליפורניה	3.80	"
תפו"אד מיבול האביב	3.20	"
תפו"אד ארוזים באריזה של 2 ק"ג	3.50	"
פירות		
תפוחים זהוב גודל 6	4.80	"
תפוחים זהוב גודל 6.5	5.60	"
תפוחים גרנד אלכסנדר גודל 6	4.30	"
תפוחים גרנד אלכסנדר גודל 6.5	5.20	"
תפוחים אוריאנס גודל 6.5	5.40	"
תפוחים אוריאנס גודל 7	5.70	"
אגסים מזן ספדונה גודל 5	4.80	"
אגסים מזן ספרינה גודל 5.5	6.25	"
הדרים		
קלמנטינות מסוג אקסטרה	3.30	"
קלמנטינות מסוג אקסטרה	3.65	"
אשכוליות	2.10	"
תפוזים טכוריים (ושינגטון)	2.55	"
לימונים	4.05	"

עופות פטמים קפואים בשקיות	מ.ע.מ.	
מיני תנועוף (עד 1.1 ק"ג העוף)	13.90	" + 1.10 ל"י
גודל 1 (עד 1.450 ק"ג העוף)	12.13	" + 97 אג'
גודל 2 (עד 1.7 ק"ג העוף)	11.39	" + 91 "
גודל 3 (מעל 1.7 ק"ג העוף)	10.32	" + 83 "
בשר חודו ללא עור וגידים	22.22	" + 1.78 ל"י
דגים		
כסיף	9.50	" + 76 אג'
כסיף בפרוסות קפוא במגש של ½ ק"ג	18.20	" + 1.46 ל"י
קרפיונים	15.15	" + 1.21 "

יתכנו שינויים במשך השבוע

FABERGÉ

בשמים לאוהבי החיים

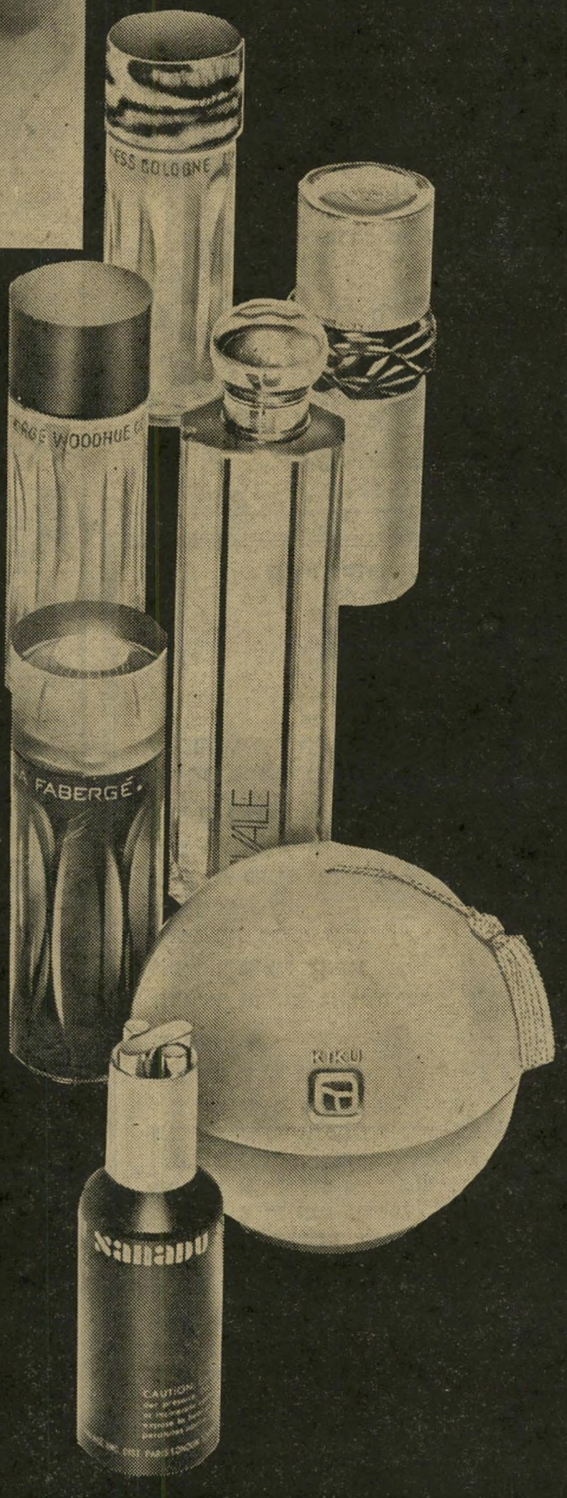

XANADU · KIKU · APHRODISIA
· WOODHUE · ÇAVALE · TIGRESS

בשמי איכות מבית פברג'ה
בשמי אקזוטיקה ומיסתורין
מבחר ניחוחות בעלי ייחוד
נפלאים לקבל כמתנת אוהב
לבשם בם את כל גופך.

משווק ע"י לון · להשיג בפרפומריות המובחרות
ובבתי הכל-בו.

יצואן מצטיין
1975
OUTSTANDING EXPORTER

פרסום אבנת

סטודיו רם

מזה שישה שבועות יושב מנפרד כץ בבידוד מוחלט

במעצר חקירה - „השריד האחרון של הרייך השלישי"

המישפט, מותר לו לקבל רק אורח אחד, במשך רבע שעה, אחת לשבועיים.

כמה זמן יישב במעצר? על כך אין לאיש תשובה. כי יש הבדל תהומי בין „מעצר חקירה" גרמני לבין הנוהל הישראלי. להביעה הכללית אין צורך להביא את העציר כל כמה ימים לפני שופט, להיאבק על המשך המעצר, להביא ראיות, להישבע שהמעצר דרוש. הנוהל הגרמני, ששרד עוד מימי הרייך השלישי, מאפשר להחזיק את העציר בכלא במשך חודשים ארוכים, ואף במשך שנים.

לפי החוק, מותר מעצר כזה רק בגלל שתי סיבות: חשש שהעציר יטשטש את חומר־הראיות, וחשש שיברח מגרמניה. הסיבה הראשונה אינה קיימת עוד לגבי כץ, כי התביעה מודה שהיא כבר שמה את ידה על כל ספריו וניירותיו. אך היא מסתמכת על הסיבה השנייה. לכץ יש בישראל רכוש (שרשרת מיסעדות — רימיני), גרושה, בת ובן. „אם נשחרר אותו, הוא יברח לישראל!" טען התובע הציעיר, האגה, המטפל בתיק.

אך יודעי־דבר סבורים שיש למעצר סיבה אחרת, שאינה כתובה בחוק. התביעה רוצה „לשבור" את כץ, במעצר ממושך, כדי להכריח אותו להביא כספים מחוץ לגרמניה, ולמסרם לשילטונות־המס הגרמניים. מאחר ש־מישרד־האוצר הגרמני טוען כי כץ העלים מיסים בסכום האגדי של ארבעה מיליון מארקים, וכסף זה אינו נמצא לעיתונות, שצלמיה באו יחד עם השוטרים לעצור את „מלך הפיצה".

בינתיים התקבצו ידידיו הרבים של כץ לעזרתו. כמה איליי־הון ישראליים ויהודיים בגרמניה הודיעו לו כי יגייסו ביניהם סכום של מאות אלפי מארקים, כדי לספק ערבות לשיחרורו, אם יהיה בכך צורך. דליה לביא, שהיססה תחילה, שלחה ממייאמי־ביץ' מברק שבו הציעה להשתתף ב־60 אלף מארק (כ־250 אלף ל"י) בערבות כזאת.

איש כמוהו לא יברח

גם **בישראל** יש כמה אישים חשובים, המתעניינים באופן דיסקרטי בגורלו. כי כץ זכור לרבים כמי שפעל למען עניינים ישראליים. לא זו בילבד שאירח בביתו, ברוחב־לב בלתי־רגיל, כל אורח ישראלי שנזדמן להאמבורג, אלא שהיה מוכן לעשות גם מעשים נועזים עוד יותר. כך, למשל, כאשר בא השגריר דאז אשר („ארתור") בן־נתן לנאום באוניברסיטה בהאמבורג, ואנשי השמאל החדש הקיצוני הבטיחו שיפוצצו את האסיפה וימנעו ממנו את האפשרות לדבר, קיבל את העניין לידיו. כץ,

„לסלק את היהודים!"

דם **מושפע** הטיפול במנפרד כץ, מלך־המיסעדות של האמבורג, מרגשות אנטי־שמיים?

„בהחלט לא!" אמר בתוקף ראש הקהילה היהודית בעיר, זינגר.

„אין ספק שכן!" טען לעומת זאת סוחר יהודי עשיר, מנכבדי העיר, שביקש שלא לפרסם את שמו.

„קשה להפריד בין הרגשות!" חיווה את דעתו עורך־עיתון חשוב בהאמבורג. „מקנאים בכץ, מפני שהצליח מהר מדי ויותר מדי. אין מפרגנים לו את הפירסומים על הנערות היפהפיות שהקיפו אותו, דירת־הפאר שלו, על מסעותיו בעולם. ומובן שכל אחד כאן יודע שהוא יהודי וישראלי. לכן, כאשר נעצר באשמת העלמת־מס, היתה התפרצות של שימחה לאידו. איך אפשר להפריד בין סתם שימחה־לאיד וקינאה לבין שינאת־זרים ואנטי־שמיות?"

שישה שבועות בבידוד מוחלט

מנפרד כץ עצמו ישב השבוע, זה השבוע השישי, בתא של שני מטרים על שלושה, בכלא הגדול המחובר לבית־המישפט הפלילי. הוא מוחזק בבידוד מוחלט, אינו יכול אף לטייל בחצר בחברת עצירים אחרים. בשביל איש כמו כץ, שמעולם לא הורגל לבדידות ולחוסר־מעש, ושכל חייו היו רצף של פעילות קדחתנית, היה זה עונש קשה־מנשוא.

מילבד הפגישות עם פרקליטיו, בתא במרתף בית־

דליה מציעה

ערבות בסך 60 אלף מארקים לידידה מנפרד כץ, אם ישוחרר. הידיעה על המיברק ששלחה ממייאמי־ביץ' זכתה בפירסום נרחב בעיתוני האמבורג, אשר בגרמניה.

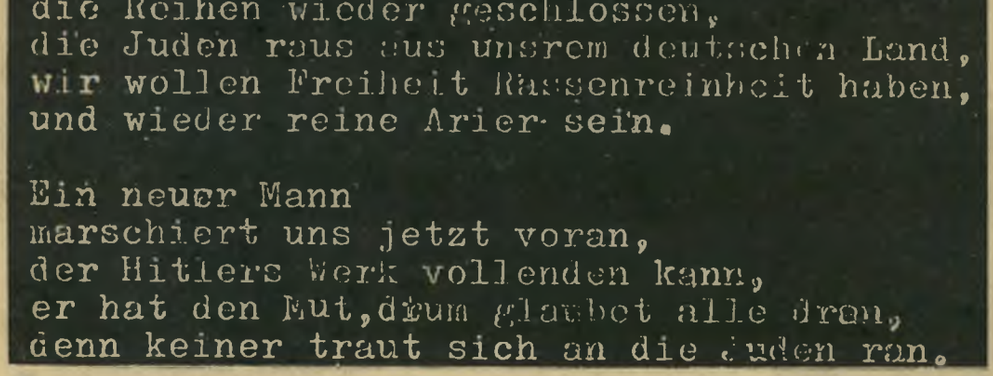
גרמניה, נולד הרעיון שיש לכץ חשבונות סמויים בשווייץ, או חוות־ענק מיסתורית באמריקה הדרומית.

פרקליטיו של כץ מגיבים על טענות אלה בחיוך מר. הם היו צריכים להיאבק במשך חמישה שבועות עד שמסרו להם חלק מחומר־הראיות של התביעה — מצב שלא יתואר בישראל. לדבריהם, תביא בדיקה עניינית של החומר לצימצום דראסטי של החשדות. „ההר יוליד עכבר," הם מבטיחים.

שהיה בנעוריו אלוף־איגרוף ושזכה לאחר־מכן בצה"ל בציון־לשבח על אומץ־לב בקרב, גייס כמה עשרות גברתנים, שהגנו על ארתור ואיפשרו לו לדבר באסיפה סוערת ורוויית־מתח.

שבוע לפני המעצר, קיבל כץ מיכתב־שיטנה אנטי־שמי, שהכיל שיר שהכריז: „נסלק את היהודים..."

המעצר הממושך של מנפרד כץ מתחיל להדאיג אישים ליברליים בגרמניה, ולשנות את דעת־הקהל לטובתו.

שיר אנטי־שמי

זה הגיע למישרדו של מנפרד כץ שבוע לפני מעצרו. לא ידוע מי כתב אותו. הוא חובר על מישקל ההימנון הנאצי, „שיר הורסט וסל", ופותח במילים: „הרי־

אך הסיבה העיקרית להמשך מעצרו של מנפרד כץ נעוצה, כנראה, באווירה הציבורית שנוצרה סביבו. בגרמניה, כמו בישראל, קיימת עתה רגישות מיוחדת סביב הפשיעה הכלכלית. פעולה נגד קפיטליסט מפורסם, שהעיתונות דיווחה הרבה על חיי־המותרות שלו, היא פופולרית. התובע הצעיר והשאפתני יודע כי הוא יכול לזכות בתהילה ובקידום בזכות פעולה נגד איש־העסקים הזר, שהיה אורח קבוע בטורי־הרכילות של העיתונות, ושיש לו שם יהודי כה מובהק. משום כך הוא מעוניין לנפח את הפרשה.

האריסטוקרטיה המיסחרית של האמבורג שמחה גם היא לאידו של כץ. הסוחרים ואיליי־האוניות של עיר־הנמל ידועים בשמרנותם. הם חיים בעושר אגדי, אך מאחרי חומות גבוהות. הם שונאים פירסום. הם ראו בעין רעה את הפירסומת שליוותה את עלייתו המהירה של כץ, את הרומנים שלו עם דליה לביא ונערות־זוהר שונות.

כאשר הציע כץ לקבל לידיו את ניהול בית־האופרטות של האמבורג, אחד ממוקדי־התרבות של העיר, הגדיש הדבר את הסאה. מה־גם שהעניין הסך סלע־מחלוקת פוליטי בין הסיעות השונות במועצת־העיר. נראה כי מאחרי הקלעים הוחלט „לקצץ את כנפיו" של הישראלי החצוף. על כל פנים, שילטונות־המס, שערכו מזה שנה חקירה גלוייה נגד כץ, החליטו לפתע להלום. לפני כן נמסר על הדבר

מו את הדגל! לכדו שוב את השורות! סלקו את היהודים מארצנו הגרמנית! אנו רוצים בחרות ובטוהר הגזע, ולהיות שוב לארים טהורים! איש חדש צועד עתה בראשנו, המסוגל לסיים את מיפעלו של היטלר..."

„זוהי שערוריה!" התרעם נהג־מונית, שהסיע את אחד מעובדיו של כץ. „הם משחררים גנבים אחרי כמה ימים. בשביל מה הם מחזיקים את האיש הזה?"

„כל המוסד הזה של מעצר־חקירה טעון בדק־בית," אמר עיתונאי בכיר בשבועון מקומי חשוב. „נדמה לי שזהו השריד האחרון שנשאר אצלנו מתקופת הנאצים."

אך בינתיים ממשיך מנפרד לשבת בבידוד טוטאלי. „הוא עוד יישב אצלנו הרבה זמן!" הבטיח התובע הכללי, למרות ששילטונות־המס כבר מנהלים עם עוריו של כץ משא־ומתן על הסדר־תשלומים לתשלום החוב לאוצר.

בקרוב מתכוונים הפרקליטים לתבוע שוב את שיחרורו, בטענה פשוטה: כדי לשלם את המגיע לשילטונות־המס, אם יוכח שאכן מגיעים להם סכומים רציניים, יש צורך להמשיך בניהול העסקים המסובכים של החברה. איש אינו מסוגל לכך, מילבד כץ עצמו.

ואשר לסכנת הבריחה: „זהו אבסורד גמור. העסקים שלו בהאמבורג הם החיים שלו. הוא עבד בהם 24 שעות ביממה. הפירסום שעשה לעצמו, כאילו הוא פלייבוי ורודף־נשים, לא היה אלא פירסומת מיסחרית מוסווית לעסקיו. לא היה לו זמן להיות פלייבוי. הוא חי בשביל האימפריה הכלכלית שבנה כאן — ולא יעלה כלל על הדעת שהוא ינטוש אותה. מנפרד כץ אינו אדם הבורח משדה־הקרב!"

קסאווירה הולנדר, סמל המין של העולם המערבי,

מתגלה בארץ כנערה יהודיה טובה ומצהירה:

„אני רוצה לפגוש את גולדה!"

בחוף תל־אביב

על רקע כיכר **אתרים**, מרגישה קסאווירה את עצמה כמו בבית. „מעולם לא ראיתי כל־כך הרבה יהודים," היא מתפעלת, למרות שבספריה כתבה שמרבית לקוחות בתי־הפגישות שלה הין יהודים, כולל ישראלים. קסאווירה נשואה ליהודי ומדברת יידיש. **צילם: פטר פן**

קסאווירה הולנדר, היצאנית הי־עליזה של ניו־יורק, שנאלצה לחסל את עסקי־התענוגות שלה שם אחרי ש־גורשה מארצות־הברית, היתה דיעה מוג־דרת מאד על כושרם המיני של הגברים הישראלים.

בספר האוטוביוגראפי שפירסמה תחת השם היצאנית העליזה*, שנמכר, מאז ראה אור לפני חמש שנים, ב־7 מיליון טפסים והפך את קסאווירה לאשה מפור־סמת ועשירה, היא הקדישה סעיף מיוי־חד לניתוח הגבריות הישראלית. היא עש־תה זאת על סמך היכרות אישית מיק־צועית עם ישראלים וכן מנתונים שסיפקו לה נערות בתי־הפגישות שלה, שאירחו ישראלים.

וכך חרצה קסאווירה את דינו של ה־גבר הישראלי בספרה הראשון: הישׂ־ראלים — שונים בצורה קוטבית ביותר מאחיהם היהודים־אמריקאים. בראש וראׂ־שונה — אלה (הישראלים) אוהבים את הקוניליגוס** המרתיע את בני־עמם ה־מקומיים. הגבר הישראלי ניחן באון ניכר, מיבנה־גוף נאה, שיער — ומיוחס תמיד. הקושי עם הבחורים האלה נובע מהעובדה שגישתם קמצנית; הלקוחות הישראלים משתדלים תמיד להפוך את הבית שלי ל־שוק, שניתן לקנות בו סחורה בחצי־מחיר.

חמש שנים מאז כתבה דברים אלה, אח־רי שנפרדה מתואר „המאדאם המפורסמת ביותר של ניו־יורק", אחרי שהוציאה־לאור שבעה ספרים, כולם בעסקי מין, והפכה לאחד מסמלי־המין המובהקים של הדור, הגיעה קסאווירה לביקור בישראל. בתום השבוע הראשון לביקורה, כשנשאלה אם יש לה נתונים מספיקים כדי לשנות את קביעתה הנחרצת על הגבר הישראלי, השיבה קסאווירה בחיוך שובבני: „לא הגעתי לישראל כדי לעסוק כאן בחדי־רות... אני נמצאת כאן בחופשה. טוב, אני פוגשת אנשים מעניינים, אני אר־הבת להכיר חברים חדשים, ואם מת־פתחת מזה אהבה, אין לי שום דבר נגד. אבל לא למטרה זאת הגעתי לכאן."

בכל זאת, בשיכנוע נוסף, מוכנה קסא־ווירה לגלות, כי גם הניסיון הקצר שיש לה בביקורה בארץ, לא שינה את דעתה הראשונית: „הגברים הישראלים הם ארו־גנטיים, לא רומנטיים, מתרתחים נורא אם הם לא משיגים מייד מה שהם רוצים..."

חתולת המין מדברת אידיש

מה שהביא את קסאווירה הולנדר לארץ הקודש, תאמינו או לא, הוא בראש וראשונה הלב היהודי החם שלה.

טוב, היא לא בדיוק יהודיה על פי ההלכה. בסך־הכל רק אבא שלה, רופא הולנדי שנפטר לפני שנים, היה יהודי. אמה, המלווה אותה עתה בביקורה בארץ („עשיתי לה מתנת חנוכה," כדברי קסא־ווירה) היא נוצריה ממוצא צרפתי גר־מני. אבל למרות העובדה שקסאווירה נולדה באינדונזיה, שם לא היו לה הר־בה הזדמנויות להרחיב את התודעה ה־יהודית שלה (מלבד תקופה קצרה במח־נה ריכוז יפאני), היא מרגישה את עצמה כיהודיה לכל דבר. מבלי להסתכן בגז־ענות, אפשר לומר עליה שהיא גם נר־אית כזאת.

בגיל 33, עם אגן־ירכיים רחב, עי־גיים ירוקות שובבות ועור־פנים הזקוק לשיכבה הגונה של מייק־אפ, רחוקה קסא־ווירה מהתדמית המצודדת של חתולת־מין תאוותנית, שאין לעמוד בפני המי־ניות הנשית המתפרצת ממנה — כפי שהיא מצטיירת מהתיאורים האירוטיים ב־גוף ראשון שבספריה.

היא מדברת אידיש עסיסית, ואפילו כשהיא מדברת אנגלית — אחת מחמש השפות שהיא שולטת בהן — היא מתבלת נהפוך הוא, אם אפשר להתבטא כך מבלי להסתכן באסוציאציה מינית.

חוץ מהלב היהודי שלא־על־פי־ההלכה, הביא את קסאווירה לישראל גם הרגש הדתי העמוק שלה. טוב, במקרה זה יש קשר בין הרגש הדתי לאינטרס פיננסי, אבל זהו קשר מקרי בהחלט. מה שקסא־ווירה מתכוננת לעשות בארץ, לא בבי־קורה הנוכחי, הוא להסריט כאן סידרה של סירטי טלוויזיה עבור חברת הספה אירופאית, שיהיו מעין סירטי תעמולה לעידוד התיירות בארץ, במייוחד במקו־מות הקדושים, ליהדות ולנצרות גם יחד. היא מקווה לסיוע בנושא זה משר־התיירות.

דווקא הקונטראסט הזה, שמלכת היצ־אניות של ניו־יורק לשעבר, היא שתציג את המקומות הקדושים בארץ הקודש ותב־חה בהם סיורים מאורגנים לצליינים, נר־אה כקוסם במייוחד למפיקי הסידרה.

בביקורה הנוכחי מתכוונת קסאווירה רק לערוך היכרות ראשונית עם המקומות הקדושים האלה, לקראת ההסרטה המתוכ־ננת. היא תבקר בכנסיית הקבר, וגם ב־כותל־המערבי. יש להניח שהיא תתפתה להניח פתק בין חריצי אבני הכותל.

ואפשר רק לקוות שהיא לא תרשום את משפטיה בביטויים באידיש. אין בזה פלא. רוב הגברים שידעה בחייה, על־פי עדותה, היו יהודים, כמו רוב הלקוחות בבית־הפגישות הניו־יורקי שלה. גם בעלה הנוכחי, פרנק משהו, שהיא אינה מר־חיבה עליו את הדיבור, הוא יהודי קנדי.

שלא לדבר על כך שמנהל עסקי הפי־נגסים שלה — הדבר החשוב לה כיום ביותר בחייה — הוא ישראלי. וזהו לא אחר מאשר אורי רמתי, מי שהיה בשעתו מנהל סניף בנק הפועלים בז'נבה. ככה שאי־אפשר לחשוד בקסאווירה שיש לה משהו אישי נגד יהודים ו/או ישראלים.

על הפתק את מיספר הטלפון שלה, בש־ביל אלוהים.

כי קסאווירה אינל עוד האשה כמו שכל העולם מכיר אותה.

„מה שהיה — היה," היא אומרת. „אינני עוסקת יותר בעניינים ההם. היום אני סופרת ואשת־עסקים. אני משתפת פעולה עם פסיכולוגים ופסיכיאטרים ב־כמה מהמירפאות המפורסמות ביותר של קנדה כדי לגבש תוכניות לשיקום פוש־ע־מין ולייעוץ בחיי־נשואים."

נכון שזה לא הדבר היחיד שהיא עו־שה. כך, למשל, יש לה מדור עצות קבוע,

עצות לחתן

חינם מוכנה להעניק קסאווירה הולנדר, שפגשה בזוג יש־ראלי, ערב חופתם, בכיכר **אתרים** בתל־אביב. עצות מסוג זה מעניקה קסאווירה אחת לחודש, בירחון־המין **פנטהאוז**, מתחרהו של **הפלייבוי**.

* פורסם בעברית בשם בית־התענוגות.

** מגע אוראלי עם ערוות האשה.

בעניינימין בירחון המין האמריקאי הנדע פנטהאוז. תחת הכותרת קרא לי מאדאם, היא משיבה שם לבעיות המיניות והרומנטיות הנשלחות אליה על־ידי הקוראים ומרגישה סיפוק בכך שהיא יכולה לסייע לאנשים להגיע לאושרם המיני, לפחות בצורה תיאורטית, כקיביצערית, אם לא בצורה מעשית, בפועל, כמו בעבר.

„זה לא ייאמן כמה אנשים שולחים מיכתבים למדור הזה," היא מספרת. „טוב, אני לא קוראת את כולם. מערכת הפנטהאוז עורכת עבורי את המיון הראשוני. אבל עדיין נשאר לי לקרוא כמה מאות מיכתבים כל חודש. בדרך כלל אלה הם מיכתבים של בחולות ממין זכר, המבקשים לדעת היכן יוכלו להשיג את הדפיקה הראשונה שלהם... אחרי כל־כך הרבה זמן, קשה למצוא מיכתבים מקוריים לנושא הזה.

„אוי!" היא נזכרת לפתע וקופצת לעניין אחר, „אתם יודעים מה מקור השם שלי קסאווירה? רק לאחרונה גיליתי את זאת. אבא קרא לי בשם זה, משום שציפה שיוולד לו בן זכר, אותו רצה לכנות בשם פרנסואה קסאוויר. אבל עכשיו הסתבר לי שזה בכלל שם יווני, שפירושו הוא..." והיא פורצת בצחוק מתגלגל: „שומרת־הבית." כאילו, כמו בטרגדיה יוונית, נקבע לה גורלה וייעודה בחיים, כמנהלת בית־בושת, מהרגע בו הועלק לה שמה.

זה אולי המקום לציין שאת הראיון הבלעדי הזה להעולם הזה, הראשון והיחיד שהעניקה עד כה לאיזה עיתון בארץ, לא הסכימה קסאווירה לקיים בקלות. מסתבר כי האשה החופשיה והמשוחררת הזאת, שכל עלילותיה הרי הן כתובות על פני מאות עמודי שבעת ספריה האירוטיים, עדיין נמצאת בהשפעתה החזקה של אמה, מפחדת פחד־מוות ממה שזו תאמר או תעשה. והאמא הצמודה של קסאווירה קצת חוששת שראיונות עיתונאים בארץ עלולים לפגוע בשם הטוב של בתה.

כך, למשל, כאשר ביקש צלם העולם הזה לעלות לחדרה של קסאווירה במלון הילטון בתל־אביב, הוא מצא את הדלת פתוחה. כשנקש ולא שמע תשובה, ניסה להיכנס פנימה.

קסאווירה היתה שרועה אותה שעה, עירומה לחלוטין, על כסא־נוח במירפסת המלון, כשהיא נהנית משיזוף טוטאלי, כמו במחנה נודיסטי. בתילבושת חווה זו

גיל גול קודם

קסאווירה הולנדר לפני חמש שנים, בעת שנאלצה לסגור את בית־הפגישות שניהלה בלב ניו־יורק.

הדרכה לדתיים

רינה רון שומרת־המיצוות ובעלה הדתי, זיהו את קסאווירה בחוף תל־אביב ממבט ראשון. רינה היא עולה מארצות־הברית, שקראה את ספרה של קסאווירה בית התענוגות.

המוצצת

קסאווירה, שהפכה מדריכת־המין של העולם המערבי בחמש השנים האחרונות, בשיבעה ספרי מין שכתבה, עדיין דוגלת בחירות האשה ובחופש מיני. לעומת זאת היא טוענת: „השתניתי. פעם הייתי יצאנית. מה שהיה — היה." היא מתכננת להופיע בסדרה של סירטי־טלוויזיה שיצולמו בארץ, כמדריכה בסיור למקומות הקדושים.

„קראו לי: ליידי!"

קסאווירה לא הגיעה כתיירת רגילה. היא באה מצויידת ברשימת כתובות של ישראלים, כך שחופשתה הישראלית תיסע גם אופי חברתי ולא רק צלייני.

כך, למשל, היא קיבלה את כתובתו של מפיק הסרטים ג'ו שאנטי, כאיש שיהיה צריך לארגן עבורה את הצוות הישראלי שיסריט את סידרת סירטי הטלוויזיה הדתיים שלה. זו תהיה עבודה שתשתלם. שכן, קסאווירה מתכננת להמשיך מישראל לברזיל, כדי להפיק גם שם סידרת סירטי־תיירות, עם אותו צוות ישראלי.

כתובת אחרת שקיבלה היתה של עורך־הדין אילן לפידות, בעלה לשעבר של הדוגמנית ליאורה לפידות. הוא ועוד כמה גברים ישראלים אירחו את קסאווירה בימים ובלילות הראשונים לשהותה בתל־אביב, לקחו אותה למסיבות, סעדו עימה במיסעדות וערכו לה את המיפגשים עם מה שהיא מכנה „האדם הישראלי."

„לא ראיתי כל־כך הרבה יהודים בחיי," מתפעלת קסאווירה, והיא ראתה כבר הרבה, בכל מיני מצבים. „אבל ביום שישי, למשל, הייתי בטוחה שהרחובות יהיו ריקים ושכולם יהיו בבתי־כנסת. התפלאתי לראות שדווקא בערב שבת העיר חיה ותוססת יותר מכל יום אחר. אז סיפרו לי שרק כ־8% מהאוכלוסייה הם יהודים דתיים המקפידים על המסורת. וזה חבל.

„לבוא לישראל בשביל קניות, זה לא העסק הכי משתלם בעולם. קניות טובות אפשר לעשות טוב יותר במקומות אחרים. אבל האווירה! קודם כל מזג האוויר הנפלא! אחר־כך — הנופים. יפו העתיקה, למשל. אבל בעיקר האנשים. זה מה שהרשים אותי כאן. הלכתי לבקר את מרבית המקומות ההיסטוריים בסביבת תל־אביב וקניתי המון מזכרות. אבל, אם להתוודות, אז במידה שזה נוגע לאופנה, אני מעדיפה את האופנה של פאריס ורומא."

אבל לא צריך להתייאש. זוהי בסך־הכל ההתרשמות של השבוע האחרון. וקסאווירה לא מתכוננת לעזוב כל־כך מהר. היא עוד נוסעת לאילת. וכמובן, יש לה עדיין תוכנית ביקור במקומות הקדושים, בירושלים, בית־לחם ונצרת. את משה דיין היא לא הזכירה, אבל את גולדה מאיר היא ממש משתוקקת לפגוש.

„הייתי רוצה להיפגש עם גולדה כאשה עם אשה, כסופרת עם סופרת. קראתי את הספר שלה והייתי רוצה לשוחח עימה על ספרה. אבל את זה כנראה אעשה בביקור הבא שלי כאן."

עד שתפגוש את גולדה, יש לגולדה שאנס לקרוא גם את ספרה של קסאווירה, כדי שההתעניינות תוכל להיות הדדית.

בינתיים נהנית קסאווירה מהפופולאריות העצומה שיש לה בישראל. אנשים מזהים אותה מייד על־פי תמונותיה המתנוססות מספריה המוצבים בקיוסקים. הם ממהרים לרכוש ספרים ולבקש את חתימתה. תיירים אמריקאים תולשים את שערות ראשיהם כשהם רואים אותה: „זה לא ייאמן! לא יאמינו לנו שדווקא בישראל פגשנו פנים מול פנים את מאדאם הולנדר."

קסאווירה מעדיפה עתה את התואר „ליידי" על פני „מאדאם".

בטכסט כתוב, שהכינה לקראת הראיון עם העולם הזה, כתבה, בין השאר: „כולנו יכולים לכנות אותה קודם כל ליידי, ואחר־כך גם סקסולוגית נודעת, סופרת, ובקרוב גם מפיקת טלוויזיה..."

מה שמוכיח שחוץ מהמיליונים (שאת כולם, אגב, עשתה מספריה ולא ממה שמסופר בהם) חשוב לבחורה המרגישה את עצמה כמו יהודיה טובה, גם השם הטוב.

(המשך מעמוד 33)

במייוחד לצורך זה. בראשה הועמד סגן־אלוף מאיר הופמן, יושב־ראש בתי־הדין הצבאיים בגדה, והיא התכנסה ברמאללה. רמונדה, אם לחמישה ילדים, הובאה לשם במכונית צבאית — וכך ניתן לה לעזוב את ביתה בפעם הראשונה מזה שלושה חודשים.

כנציג המימשל הופיע יועצו של שר־העבודה, משה פרקש, אי־שי־רפ״י שגוייס למילואים במייוחד לצורך זה. הוא קרא בארזני הוועדה רשימה ארוכה של טענות נגד רמונדה הפעלתנית, ילידת עכו שגר־לה בישראל, נישאה בעמאן למנהל־בנק והמתגוררת עתה ברמאללה, אחרי שבעלה הועבר לשם משכם.

כך, בפעם הראשונה, שמעה גם רמונדה ירוקת־העיניים במה מאשימים אותה — כי בעת המעצר לא טרח איש לנמק את המעשה. הרשימה היתה ארוכה ומוזרה גם־יחד.

למשל: רמונדה טאוויל היתה חברה ב־ארגון הנשים של שכם, שארגן שביתות־

סמל המריבה
ארגון אמריקאי —

רמונדה טאוויל והסמל
— לא אש״ף

מחאה ושביתות־שבת בלתי־אלימות נגד מעצרים, הריסת־בתים ועינויי־עצירים. היא השתתפה, יחד עם צעירי שי״ח, בהפגנה נגד הרעלת התבואות בכפר עקרבה — מעשה שעורר בשעתו הפגנות־זעם רבות בציבור היהודי *. היא אספה כסף למען קורבנות המלחמה בלבנון. היא הפגינה בשכם עם „אנשי שמאל ישראליים". היא השתתפה באירגון צעדה יהודית־ערבית, כמחאה על צעדת גוש־אימונים ליריחו. היא השתתפה בהלוויית איש שנהרג ב־פעולה חבלנית.

ישתק ולחשתיק. לזיכרוני היה קל להזים את הרשימה, כי די היה בעיון שיט־חי כדי להיווכח שהיא מופרכת מיסודה. טען הפרקליט:

● אם אירגון הנשים בשכם הוא בלתי־חוקי — מדוע לא נעשתה מעולם כל פעו־לה נגד אף אחת מחברותיו האחרות?

● כימעט כל הרשימה מתייחסת למע־שים שאירעו בין 1969 ו־1973 — ואז לא ננקטה שום פעולה נגד רמונדה. מדוע הת־עורר המימשל נגדה דווקא עכשיו?

● האם פעולה משותפת עם אנשי־שלום ישראליים מעידה על כוונה עוייגת?

● ממתי אסור להשתתף בהלוויות?

פרשת „הסמל של אש״ף" הגדישה את הסאה. היא סימלה את חוסר־הרצינות של כל הטענות.

אם כן, מדוע הוטל מעצר־הבית? לזיכ־רוני היה לכך הסבר שונה לגמרי: כעי־תונאית, דאגה טאוויל לפירסום המתרחש בשטחים המוחזקים ברחבי ישראל והעולם. היא עורה למאות עיתונאים זרים, שפקדו את ביתה, והציגה בפניהם את ראשי־הציבור בגדה. היא סייעה לחוליות־הכיסוי של העולם הזה, שסיקרו את המהומות ב־גדה. היא שידרה בתחנת־שידור אמריק־אית, הנמצאת בבעלות ערבית.

נראה כי המימשל הצבאי ביקש להש־תיק את רמונדה כדי לשתק פעולה עיתו־נאית זו. אך היה זה מעשה חלמאי — כי מעצרה של רמונדה הפך בעצמו סנ־סציה עולמית, פורסם בהרחבה בעשרות עיתונים בעולם, ובראשם ניו־יורק טיימס ולה־מונד, המוסיפים להתעניין בגורלה.

„צביעות זועקת לשמיים". „זוהי צביעות הזועקת לשמיים," קרא זיכרוני. „מבצלים תקנות למען מטרות שהן לא נו־עדו להן. ממתי מהווה דיווח עיתונאי הס־תה? איך מתיישבת פרשה זו עם המדיניות הליברלית המוצהרת של ישראל?"

הקלף החזק ביותר של זיכרוני נשלף בתום הדיון, שארך חמש שעות תמימות. הוא הוציא מתיקו תצלום של מיכתב שכתבה רמונדה לח״כ אריה („לובה") אליאב, בעיקבות דבריו של אליאב שפור־סמו בעיתון ערבי. במיכתבה עודדה רמונ־דה את לובה, קראה לשיתוף־פעולה בין שוחרי־שלום ישראליים ופלסטינים, כדי להביא להקמת מדינה פלסטינית שתחיה בשלום עם ישראל. מתחת למיכתב רשמה רמונדה: „סלאם ושלום" — בערבית וב־עברית.

„אל נשחק כאן במישחקי־יוקרה," סיכם זיכרוני. „המעצר הוא מעשה־חלם של מי־שהו, ויש לבטל אותו."

החלטת הוועדה לא נודעה. על־פי הנוהל הקבוע בחוק, החלטה זו היא חשאית, אף כי הדיון עצמו היה פומבי. המלצת הוועדה תועבר למושל הצבאי — אך אינה מחיי־בת אותו. כי הוועדה היא גוף מייעץ בלי־בד.

קליטה

עלייה

צורך ירידה

מישפחת העוזים שוכנה בדירה בקומה השמינית — אך המעלית לא הופעלה

אדוארד רחנייב צריך היה להיות עולה מאושר. הוא לא סבל מחוסר דיור, וגם לא נתייגע בבירורוקרטיה במוסדות הקליטה. מייד כשנחת בנמל־התעופה בן־גוריון, נש־לח אדוארד (36) עם אשתו חמשת ילדיו לדירה מרווחת בלוד, שאמורה היתה לה־יות דירתם הקבועה.

אומנם, עיברית לא ידעו, והרבה מן הנעשה מסביבם לא הבינו, אך פינה מש־להם כבר היתה להם.

אלא שפינה זו הפכה עבורם סיוט יומם וליל.

כי אותה דירה מרווחת, בת ארבעה חד־רים, שוכנת בקומתו השמינית של בניין רב־קומות בשכונה החדשה גיבעת הזיתים, בקצה המיזרחי של העיר לוד. הבניין שייך לעמידר, ומישפחת רחנייב היתה הראשו־נה שנכנסה לגור בו. ומאחר שבבניין יש כשלושים דירות, הרי מבחינה כספית לא כדאי היה להפעיל את המעלית לשימושה של מישפחה אחת בילבד, והמעלית אכן אינה פועלת. בני משפחת רחנייב נאל־צים לטפס מאות מדרגות באפלה, מדי יום, שכן אין גם אור בחדר־המדרגות.

אי־דאגה לקליטה. מצב זה נמשך כבר חודשיים. בשבועיים האחרונים שוכ־נו בקומות התחתונות של הבניין עוד מישפחות עולים אחדות, אלא שעד שה־בניין יאוכלס במלואו יעבור עוד זמן רב, ואיש אינו מבטיח מתי יסתיים סיוט זה, ואם לא יסתיים באסון.

לפני כחודש לקה אחד מילדי המישפחה בהתקף־תוספתן, וכדי להבהילו לניתוח ב־בית־החולים נאלצו הוריו לשאתו בזרו־עותיהם במורד שמונה הקומות.

איש מבני מישפחת רחנייב אינו יודע מילה עיברית. הם עלו מקווקז, כחלק מגל גדול של עולים מחבל־ארץ זה של רוסיה. לאדוארד מישפחה ענפה, שברובה עלתה לישראל. ההכרה בכך „שזוהי המדינה שלי־נו, וכאן מקומנו," בתוספת דיווחיהם ה־אופטימיים של קרובי־המישפחה שכבר נמ־צאו בישראל ונקלטו, הביאה, לדבריו, ל־החלטה לעלות לארץ.

אדוארד לא דאג לקליטתו, לפני שעלה. הוא האמין שייקלט ללא בעיות, כדוגמת אחיו הישובים בצור־שלום. כיום הוא חו־שב כבר קצת אחרת.

הניח אינו מקל. מאז הגיע, עדיין לא מצא עבודה. הוא מילא טפסים לצורך קבלת עבודה בתעשייה האווירית, במיק־צועו בענף־המתכת, אך עדיין לא קיבל תשובה. ביניתיים חיה המישפחה הגדולה בדוחק. הבית ריק מרהיטים וכלי־בית. ה־מעט שנשלו עימם בצאתם, עדיין לא הגיע לארץ. אדוארד שילם עבור חשמל ומים, אולם עבור גז לא הספיק לו התקציב. לכן מבשלת אשתו, עליזה, את הארוחות על פיתיליה.

אדוארד נשלח ללמוד עיברית באולפן־ערב, אלא שהוא שובץ בקורס של יוצאי הודו, שבו המורה דובר עיברית ואנגלית ואינו יודע אף לא מילה אחת רוסית, כך שאדוארד אינו לומד מאומה. גם ילדיו עדיין לא החלו ללמוד בבית־הספר.

נוף מקסים נשקף מדירת מישפחת רח־נייב. ממיזרח — הרי ירושלים, כשלפניהם פרושה השפלה על כל יישוביה, כעל כף היד. מחלונות הבית הפונים צפונה נש־קפת לוד, כשאחריה רמלה, ובאופק פרד־סים רחבי־ידיים. ארץ־ישראל יפה. אלא שלא על הנוף לבדו יחיה האדם, והמראות הקסומים אין בהם כדי להקל.

פיתרון זמני. גם למרדכי שוצמן, דובר חברת עמידר, ברור שזהו מצב בל־תי־נסבל. לדבריו נעשתה כאן טעות חמו־רה, הן בעובדה שהמישפחה שוכנת בקומה השמינית דווקא, והן באי־הפעלתה של המעלית מסיבות טכניות. הוא אף הופתע כששמע שהמצב נמשך כבר כחודשיים. שכן לפי הנתונים שבידיו דובר בשבועיים בילבד.

את בעיית האחריות למעלית ניתן לפ־תור, לדבריו, באמצעות מישרד־הקליטה, שייטול על עצמו את האחריות לכך באופן זמני, עד שיוקם ועד־בית. הוא מקווה שה־פיתרון יימצא תוך ימים אחדים.

דירתו של רחנייב בקומה השמינית (מוך החץ)
מאות מדרגות ברגל

אדוארד רחנייב ומישפחתו בדירתו החדשה
עברית קשה שפה

* התבואות הורעלו על־ידי ריסוס מן האוויר, בפקודת המפקד הצבאי, כדי לאלץ את הכפר הערבי למסור חלק מאדמותיו להתנחלות יהודית, הקרוייה גיתית.

ח"כ ורטמן מסייע לנוכלים

בצמרת מישרד־המיסחר־והתעשייה לא מובנת העזרה, המתבטאת בלחצים כבדים, של ח"כ **משה ורטמן** למשקיע חיפאי בשם **סם אורמן**, שהצליח להרוג את מישרד־המיסחר והתעשייה מנסה עתה לשחרר עצמו ממנו.

אורמן הוא ישראלי שירד לקנדה אחרי מילחמת־השיחרור, בהשאירו כאן נושים רבים. לפני שנים אחדות בא מקנדה לישראל, ולפי חידיעות השאיר גם שם חובות. הוא ביקש להקים מלון בחיפה, אולם חקירה של „החברה לפיתוח מיפעלי־תיירות" גילתה את עברו, ובקשתו נדחתה. הדבר לא מנע ממנו לעבוד הרבה עם מישרדו של שר־השיכון **אברהם עופר** ואורמן, באמצעות חברה בשם „סנפיר", בנה עבור מישרד־השיכון בתים רבים בחיפה.

ביוני 1974 הציע אורמן למישרד־המיסחר־והתעשייה להקים ממגורה במושב בית־יהושע, והציג חברה אמריקאית בשם „ר.אי.ה." (R.E.H) כגוף שישקיע את הכסף בחקמת הממגורה. אחרי שנחתם עימו חוזה ביקש הלוואת־פיתוח, למרות שהצהיר כי יממן את כל ההשקעה בעצמו.

בדיקה שערך **עודד ארז**, הממונה על הסחר הממשלתי במישרד־המיסחר־והתעשייה, העלתה כי חברה זו שייכת, למעשה, לסם אורמן, והוקמה במיוחד לצורך עניין המממגורות. המישרד החל מטרפד את הקמת הממגורה על־ידי אורמן. כאן התערב ח"כ ורטמן, שפנה אישית במיכתבים רבים אל שר־המיסחר־והתעשייה ואל צמרת המישרד.

תפקיד תמוה בפרשה מילא גם מנכ"ל האוצר לשעבר, **אברהם אגמון**, שהמליץ על אורמן עת פנה בראשונה למישרד־המיסחר־והתעשייה. לאחר־מכן הועבר מיכתב של ארז הנוגע לאורמן ל־אגף־מטבע־חוץ באוצר, אל שולחנו של אגמון, ומשם הגיע בדרך מיסתורית אל אורמן. אגמון טען כי מזכירתו ביקשה את התיק ללא ידיעתו, וכי אינו יודע כיצד הגיע המיכתב לידי אורמן.

ח"כ ורטמן
עזרה חשודה

8 מיליון לימיפלגת העבודה

מיפלגת העבודה, או ליתר דיוק מפא"י, קיבלה בימים אלה 800 אלף דולר, שהם 8 מיליון לירות, ממכירת רשת חנויות „רמתם", פטורות־המכס. הרשת כולה נמכרה במחיר של 1.6 מיליון דולר.

הבעלות היתה בארבעה חלקים שווים, מהם שני חלקים בידי חברות של **טי־בור רוזנבוים**; רבע אחד בבעלות חברה בשם „בופימור" המיוצגת בשווייץ על־ידי עורך־הדין **דה־שמבו** והשייכת למפא"י באופן בלתי־חוקי, ורבע אחרון על שם חברת־הנכסים „אילן־כוח", שבעלי־המניות שלה הם **צבי רכטר ושמואל ארנר**, נאמני מפא"י.

חקונה היא שותפות של אנשי־עסקים בלגיים, **צימנט וגרטנר**. צימנט הוא מאוהדי תנועת החרות. סכום של 1.2 מיליון דולר שולם בחו"ל, ועוד 400 אלף דולר הועברו ארצה לזכות „אילן־כוח".

הבורסה

עוד על „אוניקו"

הידיעה בשבוע שעבר, על מניות „אוניקו", נוסחה בצורה בלתי־ברורה. הכוונה היתה שחברה זו לא חילקה את הדיווידנד המובטח מדי־שנה, של 8% בדולרים במשך עשר שנים. עתה, כאשר חברת־האם שלה באמריקה, „דיילין", יצאה מן הקשיים, פנו בעלי־המניות להנהלת הבורסה בתביעה לחייב את החברה לחלק את הדיווידנד המצטבר. הנהלת הבורסה רמזה כי ההזדמנות תבוא, כאשר תבקש החברה לחנפיק אמיסיה נוספת. בימים אלה פנתה החברה להנהלת הבורסה בבקשה לאמיסיה.

מה יעשה הדובר לשעבר?

במסיבה שערך בירושלים כתב „מעריב", **יצחק דיש**, לכבוד דובר „בנק ישראל" לשעבר, **מיכאל בן־עמי**, התברר כי בן־עמי עובר ל„בנק ישראל" בתל־אביב, לעבודה בלתי־מוגדרת בדרגת־שכר גבוהה ביותר. לדיברי מקורביו, יאפשר לו הדבר לימודים באוניברסיטת תל־אביב.

הנגיד החדש של „בנק ישראל", **ארנון גפני**, מתח השבוע ביקורת קשה על הת־קציב, ודרש לצמצמו. אולי יחל בכך מתקציב המוסד שהוא עומד, בראשו, ־פיסיק תשלום משכורת למובטלים בגלל חובות לנגיד הקודם?

ריאורגניזציה בחטיבת־הבנייה ב„כלל"

עם פרישתו של **ישראל אלון**, סמנכ"ל חטיבת־הבנייה של „כלל", נערך שינוי מיבנה בחטיבה. מנהל־החטיבה יישאר **יהודה תמיר**. סגנו יהיה **שימחה בן־שאול**, שימשיך לנהל את חברת „ישראלום".

כל חברות־הבנייה של „כלל", כמו „אזורים", „פאן־לון" ועוד, יהפכו גופים משפטיים, וכל הפעילות תתרכז בחטיבת־הבנייה בלבד.

ריקלים נגד נאמן

מילחמת־האיתנים של **משולם ריקליס** במתנכלים לו, ובעיקר בשותפו וידידו **שמואל נאמן**, מתוארת בספר חדש שהופיע באמריקה, ושמו „לטובת החברה" (הוצאת „גרוסט את דנלאפ", המחבר **איזאדור בארמאש**). ריקליס מתואר בספר כמהגר לוונטיני, שהיה מנתח־בטיחות לפני שהשתלט על מה שנקרא כיום חברת „רפיד־אמריקן". העיקרון שהינחה אותו בכיבוש חברות היה, שכל חברה נכבשת צריכה להביא מימון זהה למושקע בכיבושה. הוא השתלט בשנת 1960 על חברת־הענק „מקרורי", הפך בעל אימפריה שמחזורה יותר מביליון דולר.

שמואל נאמן מתואר בספר כפלסטיני ואיכר לפי חינוכו, שניהל עסקים מישפחתיים במכסיקו עד שפרש מהם ב־1960. נאמן היה אז — בשנות הארבעים המאוחרות לחייו, וצעיר מריקליס בעשר שנים.

ריקלים נאמן
נאמנות כפולה

ריקליס שכר אותו כסגן־נשיא לחברותיו, ונאמן החל לנהל את „מקרורי" הצולעת, כדיברי הספר, עם הרבה חוצפה ומעט מאד ניסיון במכירות. תוך שנה הפך את החברה ריווחית. עם ההצלחה גדל גם שיגעון־הגדלות של נאמן, ולכך מוקדשים פרקים רבים בספר. נאמן הפך יו"ר־ראש מועצת המנהלים של „מקרורי", כאשר נאמנו של ריקליס, **איזידור בקר**, הזהירו מפני נאמן ההופך פרנקנשטיין.

כאשר הגיעו מכירות „מקרורי" ליותר מ־3 בילין דולר, החליט ריקליס כי הוא רוצה יותר מ־63% הרווח של „מקרורי" שקיבלה „רפיד־אמריקן" (לריקליס, אישית, היו ויש 16% בחברה זו), והתחיל למזג את שתי החברות. נאמן התנגד למיזוג, ובשנת 1972 דחה אותו ריקליס.

הבעייה של ריקליס היתה חנות־הענק „קליין", שהפסידה, והוא הטיל את נאמן להבריאה. כל המאמצים לא הועילו. בשנת 1974 חידש ריקליס את מאמציו למיזוג, תוך כוונה לסלק את נאמן מן החברה. נאמן הציע מעין קיבוץ של מנהלי „מקרורי", שיהיו גם בעלי־החברה. ריקליס סילק אותו, בעזרת בקר. חתוצאה: הפסדי „מקרורי" ו„רפיד־אמריקן" הגיעו לעשרות מיליוני דולר כל שנה. ספר קובע, כי הקורבן העיקרי הם בעלי המניות של „רפיד־אמריקן", שלא ראו את מחיר המנייה עולה על 5 דולר בשנתיים האחרונות, ולא זכו בדיווידנד מזה תקופה ארוכה עוד יותר.

מנסים לחנוק חקירות השחיתות

התלונה שהוגשה למישטרת ישראל נגד שר־השיכון, **אברהם עופר**, נמסרה לחקירה לא לצוות שהיה צריך לקבלה באופן טיבעי, מחלקת־החקירות שבראשותו של ניצב־מישנה **בנימין זיגל**. תחת זאת הוקם צוות מייוחד בירושלים, בראשות ניצב־מישנה **ראובן מינקובסקי**. מינקובסקי הוא אומנם אחד החוקרים המעולים של המישטרה, אבל בתחום הפלילי בילבד, ואין לו כל ניסיון או הכשרה לחקירה כלכלית של עבירות צווארון־לבן.

המישטרה ניסתה להצדיק צעד זה, בטענה כי מחלקת־החקירות של זיגל עייפה מחקירת ידלין ומסרבת לטפל בעניין, אין זו אמת. המחלקה מוכנה ורוצה לקבל את חקירת מיקרה עופר, והינה למעשה הגוף היחידי במישטרה שיכול להצליח בחקירה מעין זו.

דבר דומה קרה עם החקירה בפרשת „הפועל", שאף היא לא נמסרה לידי הגוף שהיה צריך לקבלה באופן טיבעי — המחלקה של זיגל — אלא למדור הרמאויות בתל־אביב, שאין לו ניסיון ויכולת לערוך חקירה מסובכת הקשורה בהערות כספים לחו"ל. גם פרשת „הפועל" עלולה להוביל לגורמים רמי־מעלה, שאין עניין כי יגיעו אליהם.

פרשת החקירה בעניין עופר מעוררת חשד, כאשר בוחנים מה קרה לארבעה תיקים שנחקרו על־ידי מחלקת־החקירות של זיגל ונמסרו לפרקליטות מחוז תל־אביב להגשת כיתבי־אישום. בתיקים אלה נמצא, כי דירות של זוגות צעירים נמסרו למי שלא היו זכאים לכך. בתיקים

ניצב קדמי
חקירה תמוהה

יש הוכחות לכך שהדירות נמסרו לפי חוראות־בכתב של **מנחם הלר ואברהם עופר**, שר־השיכון.

הנוהל מחייב הגשת כיתבי־אישום פליליים נגד עופר. אך התיקים הועברו לפני כמה שבועות לפרקליט המדינה, **גבריאל בך**, תחת שיוגשו כיתבי־אישום על פיהם.

הטיפול בתיקים אלה, בתוספת העובדה שראש אגף־החקירות במישטרת ישראל, ניצב **יעקוב קדמי**, לא מסר את חקירות עופר לידי אנשי זיגל, מעורר ספק רב באשר לרצונה של המישטרה לחקור את התלונה.

המצרים מעודדים קידוחים ישראליים

גוררת יוונית הגיעה בימים אלה לא־טור, כדי לגרור את דוברת הקידוח חימי ממקומה הנוכחי, שבו לא נמצא נפט, לאיזור צפוני יותר כדי כמה עשרות מיליון. הגוררת היוונית (ראה תמונה) עברה דרך תעלת סואץ, באישור מלא של המצרים. נראה כי למצרים אין כל התנגדות שישראל תשקיע 50 אלף דולר ליום בחיפושי נפט, ביודעם כי לנפט זה יקרה מה שקרה לנפט של אבו־רודס: הוא יימסר למצריים עם הנסיגה הישראלית. השאלה היא: מדוע משקיעה ישראל סכומים כבדים בחיפושי־נפט עבור המצרים?

גוררת „מארי מונריבה"
קידוח יבש

סטילה עושה לך עיניים

לפני שאני יוצאת לעבודה, אני מטפטפת שתי טיפות של סטילה לעיניים. כדיילת יופי בחברת תמרוקים ידועה, הדורשת הופעה נאה ורעננה, אני פשוט לא יכולה בלי סטילה.

בכל בתי המרקחת

אביץ

8.95 ל"י (ללא מ.ע.מ.)

שמרי עלין

כמו כל אשה אוהבת את מוכנה לעשות הכל למען בריאותו.

אולם מה את עושה כדי לשמור עליו מלבד נזיפות על עישון והערות על דיאטה?

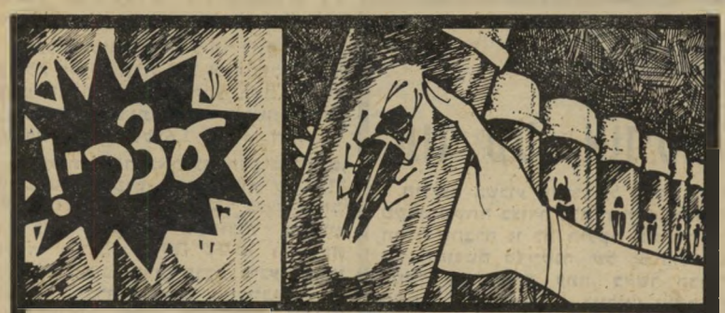
נוכחת בודאי שקשה לשנות את סדרי עולמו [כמה פעמים הבטיח לשמור על דיאטה ולהפסיק לעשן?] אבל אם תתני לו מרגרית תזכי לתמורה משולשת - הקפדה על בריאותו, שמירה על גזרה נאה וחיוך של שביעות רצון מאוזן לאחן.

זאת כיוון שמרגרית דומה בטעמה לחמאה אך עשויה אך ורק משמנים צמחיים תוך ויתור מוחלט על שומנים מן החי [כולסטרול-זוכרת?!] מעל לכל מרגרית מכילה פחות מ-50% מכמות הקלוריות המצויה במרגרינה.

ובכן בפעם הבאה מרחי לו קצת בריאות על הלחם - תני לו מרגרית.

מטע
תעשיות מזון בע"מ

כ

אנחנו נחסל את הז'וקים!

כמה פעמים ניסית להפטר מהז'וקים ולא הצלחת? לאחר חיטוי שלנו אנו מחסלים את הז'וקים והחרקים ואת מקבלת תעודת אחריות לשנה.

מודיעין 18 ר"ג, טל. 5—6—790114. אילת, טל. 3012-059.
היתר משרד הבריאות: 21. רש' עסק 181/75

איתן עמיחי הדברת מזיקים

למרות הכל!

מחיר הפירסום של עמוד

ב- העולם הזה

הוא רק 2880 ל"י

עד שתפתרו את התעלומה - "תמותו" מצחוק !!

5 בלשים לקינוח

סרטו של רוברט מור
עפ"י תסריט של **ניל סיימון**

פיטר פאלק
דויד ניבן
אלן גינס
פיטר סלרס
ננסי ווקר
מגי סמית איליין ברנן
טרומן קפוטה ג'יימס קוקו
אלזה לנקסטר
אסתל וינווד

שבוע 2
„מוגרבי"
תל-אביב
4.30 ,7.15 ,9.30

גולן

(המשך מעמוד 17)

צפונה. בדיוק קטן, יונחת אז הכוח הגרמני העיקרי דרך איזור הארדנים (וכסמבורג ודרום־בלגיה) ואחר שיחצה את נהר המאז — המכשול הטבעי העיקרי שממזרח — יתקדם, בהתאמות מירבית, היישר אל התעלה, כעוף פס של כוחות בעלות־הברית, המסתערים אל בלגיה, כשהוא נע כתוך החלל הריקיחסית שישאירו מאחריהם וינתקם משאר הצבא הצרפתי ומכריטניה. וכך יוביל להשמדתם ואחר־כך להתמוטטות צרפת.

עצם הרעיון, גם אחרי אימוצו ושינוי ההיערכות בתאם לו, עדיין לא הבטיח את ההצלחה הגרמנית גם בפועל. זו היתה מותנית ב„גורם־הזמן" — כלומר, בכך שקבוצת־הארמיות שבמרכז (בפיקוד רונדשטט) תצליח להתקדם בקצב כה מהיר, עד שתיצור את ההכרעה־למעשה, עוד לפני שיבחינו בעלות־הברית מה קורה, יעצרו את כיוסתן למלכודת־המוות בבלגיה ויסבו פניהן מזרחה, לייצב חזית איתנה מול המיבקע הגרמני.

מה שהתרחש אצל הגרמנים בשדה היה מעין הצגה־מוקדמת של „אבירי־לב", רק בקנה־מידה גדול בהרבה (למרות מיתוסי־ההבל, לא היתה מערכת יום־הכיפורים בדרום, במושגי סידרי־הכוחות של מלחמ"ע השנייה, יתר מאשר „מערכה" קטנה). כאשר גודריאן, כממקד גייס (קורפוס)־השיריון המוביל, מתאים לשרון; וההמונה ה־ישיר על גודריאן, קלייסט, עם המסכ"ל וה„פיקוד העליון" הגרמני ממלאים תפקיד דומה לזה של מפקדי חזית־הדרום עם הרמסכ"ל.

וזהו תיאורו של לילד־הארט: „סיכויי ההצלחה (של הפלישה הגרמנית) היו תלויים, בעיקרם, במהירות שבה יצליחו כוחות השריון הגרמניים להתקדם דרך הארדנים ולצלוח את ה(נהר) מאז... היה עליהם להימצא מעברו, קודם שיבחין הפיקוד העליון הצרפתי במתרחש ויכנס עתודות לבלמם... גודריאן ריכז את התקפתו בקטע בן מיל־וחצי של הנהר, ממש ממערב ל(עיר)סדאן... ההתקפה הונחתה בשעה 16.00 (13.5.40), כשמובילי הרמ"ש בסירות־גומי ורפסודות. במהרה נכנסו מעבורות לפעולה והעבירו כלי־רכב קלים... בחצות העמיק ראש־הגשר כדי שמונה ק"מ, שעה שהושלם (שם) גשר ועליו החלו לזרום הטנקים. גם כך, היה המאחז הגרמני עדיין רופף ב־14.5 — כאשר מעבר לנהר רק אוגדה אחת; ובנמצא רק גשר אחד, שבאמצעותו ניתן לתספקה ולתגברה. הגשר הותקף קשות על־ידי כוחות־אוויר של בעלות־הברית... אך התקפותיהם הוכו אחור באבידות כבדות (על־ידי הנ"מ של גודריאן)... עד אחר־הצהריים כבר נמצאו כל שלוש אוגדות־השיריון שלו מעבר לנהר...

„עד הערב הבקיע את קו־ההגנה האחרון והדרכים למערב — ואל הלמנש — היו פתוחות בפניו." אך בלילה הגיעה הוראה מפתיעה מקלייסט, „לעצור את ההתקדמות ולהגביל את הכוחות לתחומי ראש־הגשר." „לא הייתי נכון," אומר גודריאן, „או מסוגל, להשלים עם פקודה זו, משום שפירושה היה ויתור על האפתעה ועל כל הישגינו ההתחלתיים." לחץ מיידי של גודריאן הגיב רשות זהירה מקלייסט, להמשיך בהתקדמות עוד יממה אחת נוספת. כאשר שני קורפוסי־שיריון גרמניים נוספים מתקדמים מצפון ובמקביל לגודריאן, היה הבליץ המשוריין הגרמני „יוצר התמוטטות מתפשטת והולכת של ההתנגדות הצרפתית ושוטף דרך חלל ריק."

בליל ה־16 במאי הרחיקו ראשי־החץ 80 ק"מ מעבר למאז, „ושוב נבלמו, לא על־ידי האוייב, אלא מלמעלה." בפיקוד הצבאי העליון, עם היטלר, הופתע ממהירות ההתקדמות וחשש לאגף השמאלי, שניראה לו „חשוף" למכת־נגד צרפתית, מן הדרום. ניתנה הוראה לגודריאן שיעצור מייד, עד שיקודמו עוצבות־חי"ר לאבטחת אגף־ההבקעה. בבוקר ה־17 בחודש ביקר קלייסט אצל גודריאן ונזף בו קשות על הפרת ההוראות.

גודריאן הציע את התפטרותו — וכשקלייסט קיבל אותה, פנה גודריאן ישירות לרונדשטט, אשר מעל קלייסט, בתירוץ של „דיווח". רונדשטט ביטל מייד את התפטרות גודריאן ואישר „פשרה", שיערוך גודריאן „סיור אלים", תוך שמיפקדתו נשארת במקומה, כערובה (בצה"ל, שבו מנהלים המפקדים, בכל הרמות, את המיבצעים מ„חפ"ק ולא מ„מיפקדה", וכמסתבר — ראה, למשל, אופן תיכנון התקפת ה־8 באוקטובר על־ידי הרמטכ"ל — בלא הזדקקות למטה ול„עבודת־מטה", היתה סנקציה כזו נחשבת מגוחכת. אבל גודריאן לא למד את המיקצוע בפלמ"ח, והוא לא יכול היה בלא מטהו ועבודת־מטה. את משמעות ההבדל עוד נראה בסקירת הצליחה). גודריאן התגבר על הבעייה על־ידי מתיחת קו־טלפון בין מיפקדתו העיקרית לבין „הקידמית", „כך שלא נצרכתי להתקשר למטה שלי באלחוט, והמסכ"ל והפיקוד־העליון לא יכלו ליירט את פקודותי באמצעות האזנה אלחוטית."

ההצלחה מהפחיעה במקום

אך בין כה וכה נגרם עיכוב בן יומיים, אשר היקנה לחיל־המשלות הבריטי, הנסוג לדנקירק, מיר־ווח־זמן חיוני. ב־20 במאי הגיע גודריאן לחוף הלמאנש, ופנה לאורכו צפונה, לנתק את הבריטים הנסוגים. כעבור ארבעה ימים נוספים כבש את בולון וקאלה ונערך, עם כוחות־שריון נוספים, לניתוק וכיתור סופיים של הצבא הבריטי. בנקודה קריטית זו שלח אלוהים את אצבעו: ההתמוטטות הצרפתית היתה כה מהירה ומוחלטת, עד שהיטלר והמטכ"ל התקשו לתפוס אותה וחשו אי־נוחות, „אשר גברה ביחס ישר למרחקם (הגדל) מן החזית."

הם הורו לשיריון הגרמני לעצור במקומו, ו„להשאיר את הטיפול בבריטים ללופטוואפה." אבל באוויר המתין „פיקוד הקרב" של הרא"פ, וחוד מיתקפת־האוויר הגרמנית הוקהה ונשבר. כעבור שלושה ימים התעשת הפיקוד העליון והורה לחדש את התקדמות השיריון — אבל בינתיים התרחש „נס דנקירק" וחיל־המשלוח הבריטי פונה, אומנם, ללא ציודו, לשוב וללחום שנית.

מסקנותיו של רא"ל (מיל.) בר־לב, מסיפור־פלישה זה, כפי שחופיעו בהרצאתו הנזכרת, הן: „הצלחת הגרמנים לא נבעה מעדיפות כוחות ולא משיטת־הפעולה — כי שיטת הבליצקריג היתה ידועה למעצמות־הברית — ולא מעיתוי ההתקפה, אלא מהפתעה במקום: מתוך טעות העריכו מעצמות־הברית כי המאמץ העיקרי ייערך דרך ארצית־השפלה, וכי הרי הארדנים אינם עבירים לכוחות שיריון גדולים." מכאן, „כיבוש צרפת ב־1940 הוא דוגמה לחפתעה־במקום."

לא תיתכן מסקנה משונה מזו. אמת, הצרפתים סברו כי איזור הגבעות המיוערות של הארדנים, הקשה לתנועה (וזו עובדה), מהווה מעין־מחסום למעבר כוחות גדולים, בעיקר ממונעים. מסיבה זו החזיקו באיזור גופו כוחות חלשים, שטואטאו בנקל. ובכן מה? בחודש דצמבר 1944, כאשר כוחות־הברית שפלשו לאירופה שבו לצפון צרפת, הנחית הוורמאכט את האופנסיבה הגדולה האחרונה שבמילחמה — בדיוק באותם ארדנים. האפתעה במקרה זה הייתה אפילו גדולה מאשר במאי 1940, כיוון שבעלות־הברית לא היו נכונות למיתקפה גרמנית באיזור זה, לא האמינו כלל שלרשות הגרמנים עומדת עתודה איס־טרטגית בעוצמה כזו, וגם לא ציפו למיתקפה בחורף.

כך השיגו הגרמנים אפתעה מושלמת, טאקטית וגם איסטרטגית, „במקום", „בעיתוי" ו„בעוצמה". אלא ש־„השיטה" היתה ידועה, ובעלות־הברית היו עתה ערוכות היטב לטפל בה: הכוחות האמריקאיים החלשים שבגיזרה גרתעו, ומערכם גם נפרץ בכמה מקומות. אבל לא היתה התמוטטות ויחידות, שיברי־עוצבות ואחר־כך עוצבות בודדות שהוחשו כתיגבורת מיידית, החזיקו מעמד כדי מקומות חיוניים די זמן, ובכך אישרו לפיקוד הגבוה לסגור הטבה את הערוך, לקדם תיגבורות ולהיערך ב־מהירות למכת־נגד. פאטון, שנמצא מדרום לגיזרה, הסב את חזית הארמיה שלו ממיזרח כלפי צפון, ותוך שלושה ימים ממתן הפקודה (לפאטון) נעו אוגדות־השיריון שלו לתקוף את „הבליטה" (זה גם שם המערכה) — מעלל שמעטים כמותו, אשר התאפשר רק מכוחה של עבודת־מטה יוצאת־מן־הכלל ואשר גם רבי־המיקצוע הגרמניים, בשיאם, לא עלו עליו. באופן זה הולידה האפתעה הגרמנית רק הישג טאקטי מקומי, מוגבל במקומו ובמישכו, אשר נסתיים בכיתור המפתיעים על־ידי המופתעים.

חשיבות ההיבט האישי

אין זו דרישה מוגזמת מרב־אלוף, שהשוואות היס־טוריות כה מתבקשות ומובנות־מאליהן תיערכנה על־ידיו לפני שהוא פוסק הלכות היסטוריוסופיות — ובעיקר כשאלו כה חדשניות, עד שהן מנוגדות בתכלית לכל הקביעות הרלוונטיות של כל המצביאים אשר נטלו חלק במערכת צרפת, מאי 1940, משני הצדדים, וכן של כל ההיסטוריונים ושל כל הפרשנים, המקובלים כבני־סמכא בלתי־מעוערים, לפחות בהקשר זה.

שהרי, אצל כל אלה תמצא את „האפתעה־במקום" — בעיקר כניסוחה על־ידי בר־לב — באיזכור שולי, אם בכלל. גנרל פולר, מראשוני ה„טנקיסטים", והנחשב „מת־חרהו" של לידל־הארט, כתיאורטיקן והיסטוריון צבאי, מבטא את דעתו על מערכת כיבוש צרפת בציטוט:

„הפיקוד־הגבוה הצרפתי הוכה לא רק על־ידי עדיפות בכמות ובציוד, אלא על־ידי קצב מיבצעי האוויב ובגיד אייכותו! לחשוב מראש." כן מביא פולר את דיברי לורד גורט, מפקד חיל־המישלוח הבריטי בצרפת, „שעליו לחיטיב דעת מכך אחד אחר": „המהירות שבה ניצל האוויב את הבקעת החזית הצרפתית, נסונותו ליטול סיכונים לקידום מטרתו וניצולו כל הצדקה עד לקצה הגבול — מדגישים, את בית־תוקף מאשר במערכות העבר, את היתרונות המוקנים לאותו מפקד היודע כיצד לנצל את הזמן באופן הטוב ביותר וכיצד להפוך את הזמן למשרתו, לא אדונו."

לידל־הארט, שפיכומיו משקפים גם את מסקנות הגרמנים, הבריטים והצרפתים, קובע, בווריאציות שונות, כי „ההכרעה נסבה על גורם־הזמן, בשלב אחרי שלב. תנועות־הנגד הצרפתיות השתבשו, באורח חזר ונשנה, כי עיתויין היה איטי מדי ולא הדביק את המצב המשתנה — וזאת, מפני שהחלוץ הגרמני נע בהתמדה מהר יותר מן החזוי על־ידי הפיקוד הגרמני הגבוה."

ההיבט ה„אישי" ניראה ללידל־הארט חיוני: חישובי הפיקוד הצרפתי התאימו לחישובי המטכ"ל הגרמני — כי שניהם חשבו וחישבו ב„קצב חי"ר". „אולם הוא (הפיקוד הצרפתי) לא כלל בחישוביו גורם אינדיווידואלי — גודריאן. אימוצו את התיאוריה של חדירה איסטרטגית עמוקה על־ידי כוחות־שיריון הפועלים עצמאית, אמונתו הנלהבת במעשיותה וגמישותה, כתוצאה מכך, למתוח את הציות־לממונים, עירערו את חישובי הפיקוד הצרפתי ב־

בר־לב ושרון בחזית התעלה

מידה כזו, שהפיקוד הגרמני הגבוה (דאז) לא היה לעולם מצליח ליצור כמותה מכוח החלטותיו־שלו. ברור הדבר, כי גודריאן וטנקאיו משכו את הצבא הגרמני קדימה אחריהם, ובאופן זה יצרו את הניצחון הסוחפני ביותר בהיסטוריה המודרנית."

אי־הבנה חשובה ומדאיגה

אכן, גם אילו ביקש וחיפש בר־לב בכל ההיסטוריה הצבאית, היה מתקשה למצוא אירוע כה דומה, ב־איפיו, בבעיות שהתעוררו במהלכו — ובלקחיו — לזה שבחנו כאן, בעיקבותיו. ודאי שיקשה מאד למצוא ראיה היסטורית־מיקצועית חד־משמעית יותר לכך, שהוא עצמו שגה וטעה, בעוד ששרון צדק — לפחות בכל הנוגע ל־ניהול המערכתי.

אין חשיבות רבה לדבר, שעל־ידי ניתוח המסה ה־יומרנית וחסרת־הכיסוי של בר־לב ניתן להוכיח כי מלך זה עירום, מיקצועית (וראשי הקורא לקבל ממני, שרמת טיפולו של בר־לב בכל שאר חלקי מסתו משתקפת ביטב בדוגמה הבודדת שהבאנו); וגם לא בכך שניתן לנו באופן זה לבסס את הקביעה, כי הביטחון העצמי אשר הפגין בר־לב, לפחות בניהול מיבצע זה, נראה שנבע ברובו מאי־הבנת הנעשה.

חשוב — ומדאיג — פי־כמה שבכך, כך הנראה, משתקפים סיכומיו התיאורטיים ותתי־רתיים של צה"ל את המיל־חמה שהיתה, ומפי־לא ייתכן, שזה יהיה גם האופן, שבו עשויים המפקדים הגבוהים הבאים של צה"ל לתפוס את מה שיתרחש בשדה־הקרב, ולנהל את הקרבות והמערכות שיכריעו את גורלנו בכך מילחמה עתידה, אם תפרוץ.

ספורט

טניס־שולחן

הכדור של איריס

אגלי־זיעה נטפו מפניו של דרור זיל־ברמן — שחקן טניס־השולחן של הפועל נהריה — כשהתמודד מול איריס כרמי, הטניסאית המחוננת בת ה־15.

פתיחת המישחק בין השניים, שנערך לפני כעשרה ימים במיסגרת הליגה הלאומית בטניס־שולחן, בישרה יתרון של 0:1 לזילברמן, בתום המערכה הראשונה. אך איריס לא נכנעה בקלות, ותוך הנחתת מהתלות הפכה את הקערה על פיה, ב־גוברה על זילברמן בתוצאה 1:2.

איריס כרמי — תלמידת כיתה י' בעיי־רוני ה' בתל־אביב — היא אחת הדמויות המרתקות בספורט הנשי בישראל. היא שחקנית טניס־השולחן היחידה בישראל, המופיעה בליגה הלאומית. המייוחד בתו־פעותיה הוא, שהיא משחקת בצד הגברים של קבוצת טניס־השולחן של מכבי צפון תל־אביב. לצידה מופיעים טניסאים מפור־סמים כמו מנחם שטיין, אלוף ישראל עד לפני שנה, ודרור פולאק, הצילוי הישראלי שחזר לא מכבר משנת השתלמות בשוודיה, את הקבוצה מאמן בנימין פולאק, אביו של דרור.

עם הגברים. במכבי צפון — המובילה בראש הליגה — אומרים, שאיריס מופיעה

מחבטנית כרמי
ליידי־מחבט אמיתית

במועדון תל־אביבי המצליח לא בזכות נשיותה בלבד. „איריס," מבטיח מאמנה האישי, מנחם שטיין, „תהפוך ל„ליידי־מחבט" בינלאומית רק אם יאפשרו לה ל־התחרות בחו"ל."

איריס החלה חובטת בכדור הלבן בגיל שבע, במועדון הקאונטרי־קלאב. שלוש שנים אחר־כך מצאה עצמה משחקת ב־מיסגרת מחייבת — מכבי צפון־תל־אביב.

היות שבישראל אין ליגת נשים בטניס־שולחן ((שלא כמו בכדורסל ובכדורעף, למשל), החליטה איריס להצטרף לקבוצת־הגברים של המועדון.

„לאיריס," אומר שטיין בן ה־22, „יש כישרון נדיר. יש לה מהירות וקואורדי־נציה בידיים — תכונה עיקרית בטניס־שולחן. מה שחסר לה, עדיין, זה פשוט כוח פיסי."

רק לא לחזו"ל. בשבועות הקרובים תי־ערך אליפות ישראל בטניס־השולחן. האי־ליפות תכלול גם אליפות־זוגות בין תשע נשים. ואילו בחודש אפריל הקרוב תיערך אליפות העולם בטניס־שולחן, באנגליה. (חמישה טניסאים יישלחו לאליפות זו. גב־רים בילבד. „עובדה זו," אומר מנחם שטיין, „תפגע קשות באיריס. היא לא תתי־קדם לעולם, ורק תדרוך במקום."

„אני משוכנע," הוא מסכם, „שלאיריס ייגרם נזק חמור אם ההתאחדות־לספורט לא תשנה את יחסה אל הנשים בענף טניס־השולחן. לאיריס כבר אין כיום יריי־בות בישראל, ומצבה דומה למצבה של אסתר שחמורוב, שנאלצה להתמודד עם גברים בישראל, אם לא יתנו לאיריס ל־התחרות בחו"ל, תפסיד ישראל „ליידי־מחבט" אמיתית."

„חומר מדליק"!

● איפה הן מסתירות את ההרואין? ● כלא מעשיהו: אגדת הצוארון הלבן ● כל עברייני לוד ● אקדח טו-טו להגנה עצמית ● מי אתה שלמה חלוואה: קרבן או מפלצת ● ועוד ועוד ● החודש ב„חדשות המשטרה"

הירחון המדליק ● הופיע גליון דצמבר 76.

להשיג בכל דוכני העתונים ● הפצה: „גד", צ'לנוב 13 תל־אביב.

„ג'יל - לנדאו! ג'יל לנדאו!" מריעים הרבבות לכוכבה החדש של הפועל ח"א

גילי הנואל

כבתים רבים ליוו את אברהם בכר, מאמן הפועל תל־אביב כאשר החליט, בתחילת העונה, להזרים דם צעיר לקבוצה.

מבחינה מציאותית היה צעדו של המאמן הצעיר בלתי־נמנע. זאת, מאחר שהקבוצה היתה בארבע השנים האחרונות על סף ירידה. אולם, משהו השתנה סוף־סוף ה־עונה בהפועל תל־אביב.

נסיונו של המאמן עלה יפה. עתה מדו־רגת הקבוצה במקום השני, כשהיא דול־קת בעיקבות מכבי תל־אביב, יריבתה ה־מושבעת.

הצעירים בהפועל תל־אביב הם כיום נותני הטון בקבוצה, ותפסו את מקומם של הוותיקים אשר התקשו לחלץ את ה־קבוצה מאימת התחתית. גיל לנדאו הוא אחד הצעירים האלה.

בשבת האחרונה היה גיל לנדאו גיבור קבוצתו, כשהבקיע שני שערים לרישתה של הפועל עכו, מתוך ארבעה השערים — ללא מענה — שכבשה קבוצתו.

למרות שהוא בן 18 ועומד להתגייס לצה"ל בעוד כשלושה חודשים, קורא לו הקהל בבלומפילד „ילד". אבל גיל („גי־לי") לנדאו, כדורגלנה ברוך־הכישרון של הפועל תל־אביב הוא לא סתם ילד. גילי נחשב בהפועל תל־אביב כילד־פלא למן ה־רגע שבו דרכה רגלו במועדון. בהפועל תל־אביב אומרים עליו, שבעוד שנה־שנתיים — כשיגדל ויתפתח — אורי מל־מיליאן לא יגיע אפילו לקרסוליו.

מי שלומד להכיר את הנער הצנום ויפה־התואר, נוכח שגילי בעצם אינו ילד. הסיפור האמיתי שונה לחלוטין. הוא בא לידי ביטוי בהתייחסותו למישחק הנערך בשבת, וביחוד לסדר־יומו עד עלותו על כר־הדשא.

בלי טובות מהאגודה

יום השישי של גילי מתחיל בשעה שבע בבוקר. כבוגר־תיכון, שחצי־שנה הפרידה בין סיום לימודיו להתגיי־סותו לצה"ל, הוא יוצא מדי יום ביומו לעבוד. גילי לא ביקש ג'וב קל מאגודתו, כמו אחדים מחבריו לקבוצה. הוא עובד קשה למדי. את הכסף אין הוא מרוויח ב־קלות.

„כל חברי," הוא מספר, „החליטו להת־גייס לנח"ל. אני החלטתי להתגייס בחו־דש פברואר. אם הייתי מתגייס איתם — לפני פתיחת העונה — הייתי הורס את הקאריירה שלי. עכשיו יש לי זמן כל שעות היום, ואני עובד כפועל במיפעל קטן לקונפקציה."

ביקור חטוף במקום־עבודתו של גילי מגלה, כי נער־הפלא של הכדורגל הישי־ראלי אינו „מתבייש" לשאת — בשעת הצורך — גלילי־בד על כתפיו הצנומות, ולעשות ככל המוטל עליו.

את יום עבודתו ביום השישי בשבוע מסיים גילי בשעה אחת בצהריים. לכאורה, תם יום־העבודה. אולם, לא כך הוא. גיל ממהר משם לקיוסק של הוריו, כדי שאמו תוכל להתפנות לעבודות הבית.

הקיוסק של מישפחת לנדאו — השוכן בצומת הרחובות עוזיאל—דניאל בבתי־ם — מלא ביום השישי בצהריים בלקוחות. אוהדי־הכדורגל מנצלים את קנייתם לרגע של היכרות עם הכוכב הצעיר. זאטוטים עוברים שוב ושוב בקירבת הקיוסק, ומת־בוננים בהערצה בגילי, אשר מסמל עבורם את שיא חלומם — להיות כוכב־כדורגל.

24 שעות לפני עלותו על כר־הדשא, שם יצפו בו מעריציו בעיניים כלות, עובד גילי כחנווני, לצד אביו. יש מן הלקוחות הבאים לפטפט קצת. „אפילו לאלה ש־באים לנדנד," אומר גילי, „צריכים להת־ייחס בידידות. אחרת, יחשבו שאני מרים את האף."

בשעה ארבע הוא חוזר לביתו, הנמצא בקירבת הקיוסק, עייף ורצוץ הוא מש־תרע על המיטה. את הפגישה עם החברה הוא דוחה לשעה־שעתיים מאוחר יותר. חברתו יהודית, תלמידת כיתה י' בבית־הספר רמות בבת־ים, מביאה אותו היטב.

בשעה שש מגיעה יהודית. מאותה שעה ואילך הם שייכים זה לזה. „לפני שנה וחצי הכרנו ברחוב," הם מתוודים. איך, בדיוק, זאת הם מסרבים לגלות.

צילצול־טלפון מסורתי מבשר שגילי, הוריו ויהודית מוזמנים לארוחה חגיגית אצל אחת משלוש אחיותיו של גילי. ה־מארחת התורנית היא לאה בת ה־22, שאף היא מתגוררת בבת־ים.

הרגעים המעטים שלפני הארוחה ה־מישפחתית מוקדשים ליהודית, בערה דקת־גו בעלת שיער שחור קצוץ. גיל מפעיל את המערכת הסטריאופונית, נוטל לידיו את הגיטרה, ומבצע בקפדנות את להיט־להקת כוורת הנערצת עליו.

המישפחה נפגשת בארוחה. גילי, ה־בניימין של המישפחה, הוא שיא גאוותה. שלוש אחיותיו — לאה, נירה וברכה — שעד לפני שנים אחדות לא היה להן כל מושג בכדורגל, מתחילות להפציץ אותו בעצות: „גילי, היזהר על הרגליים שלך," אומרת האחת. כשכולם משיקים כוסות, אומרת האחרת: „גילי, שתכניס הרבה גולים."

בשעה תשע בערב נפגשים גילי ויהו־דית עם כל החברה, כמה בוגרי גימנסיה שהחליפו את התילבושת התכולה האחידה בתלבושת אחידה אחרת: המדים. הם הקי־מו גרעין נח"ל ברמת הגולן. משוחחים על שני נושאים: חוויות צבאיות, וכדורגל.

„גילי," אומר לו חברו דרור, „טוב ש־אתה לא אוכל את החרא הזה. זו כזאת קריעת־תחת, שאין לך מושג. טוב שאתה כדורגלן." חבר אחר אומר לו: „מחר, מול הפועל עכו, תיזהר! עוד עלולים לקצור לך את הרגליים."

לוח־זמנים קפדני

לפי הוראת מאמנו, אברהם בכר, חייב גילי להיות בליל־שבת בעשר וחצי במיטה. גילי, כשחקן ממושמע, עומד בלוח־הזמנים, אך לא לפני שהוא מלווה את יהודית אל ביתה. „ככדורגלן," אומר גיל, „אני חייב לשמור על אורח־חיים ספורטיבי. אני כבר רגיל לזה, כך חינכו אותי בקבוצת־הילדים של הפועל תל־אביב. גם לא יהיה נעים לי, אם מישהו מחברי ההנהלה יצלצל לביתי אחרי השעה עשר וחצי, ואני לא אהיה בבית."

בשבת בבוקר, מופיעה יהודית שוב. היא מבטיחה לבוא למישחק. יהודית מלווה את גילי בכל מישחקי־הבית של הקבו־צה, ולפעמים אף נוסעת אי־תו למישחקי־החוץ. כחברה של כדורגלן צעיר ומפור־סם, היא גאה למדי: „ביום ראשון," היא מספרת בביישנות, „אני זוכה במטר של מחמאות. כמובן, רק אם קבוצתו של גילי ניצחה. אני זוכה להרבה לחיצות־ידיים וטפיחות־שכם במיוחד מהבנים בבית־הספר."

יהודית מעידה על עצמה שהיא אינה משתוללת ביציעים, אך מדי־פעם היא מצטרפת לעידודם הקולני של אוהדי הפו־על תל־אביב. „כשהוא שוכב שרוע על ה־ריצפה, אני קצת מתוחה," היא אומרת.

בשעה עשר בבוקר נפרד גילי מחברתו וממישפחתו. בדרך־כלל, נוהגת קבוצתו לסעוד ארוחת־בוקר קלה, עד אחרי המיש־חק. אם תנצח הקבוצה, היא תוזמן לארוחה במיסעדה סמוכה לאיצטדיון בלומפילד. כאן מתחיל חלקה השני של השבת. השלב הבא יהיו 90 הדקות, אותם רגעים עם החברה, של השקט שלפני הסערה.

בקבוצת הפועל תל־אביב, ובמייוחד ב־קרב אוהדיה, נחשב גיל לנדאו כבן־טיפו־חים של האגודה, שסבלה בשנים האחרונות מהיעדר כישרונות צעירים. אך מה ש־מפליא הוא, שעד גיל עשר — לפני ש־הצטרף לקבוצת־הילדים של הפועל תל־אביב — הוא השתייך דווקא אל מחנה אוהדי מכבי תל־אביב.

הקהל צועק: ילד!"

כששמע מפי חבריו ששחקן בקבוצת־הילדים בהפועל תל־אביב זוכה להיכנס חינם־אין־כסף לאיצטדיון בלומפילד כדי לראות את האלילים, החליט גילי להצטרף להפועל. מאמני־הנוער שטיפחוהו, ראוהו תמיד כאטרקציה. זאת, תודות למידותיו הגופניות שלא עמדו ביחס ישר לתכונו־תיו. מאז־ומתמיד היה גילי ילד צנום, בעל מהירות, טכניקה מעולה ובעיטה חזקה לשער.

בסוף כיתה ח' קפץ גילי שלב. בהפועל תל־אביב החליטו לצרפו לקבוצת־הנוער, שהגיל המירבי בה היה 19. הוא שיחק, ומשחק, לרוב בקיצוני, כבר בכיתה י' החל משחק בקבוצה הבוגרת של הפועל תל־אביב. הקבוצה, שסבלה אז ממשב־רים וריחפה עליה סכנה ירידה, החזירה אותו לשורות קבוצת הנוער.

בעונה זו, כשקבוצתו, הפועל תל־אביב, עלתה על דרך־המלך וצועדת במקום ה־שני, גילי הוא אחד מגואליה. הופעתו של הנער בעל ה„בייבי־פייס", הפכה אותו הכדורגלן הפופולארי ביותר בהפועל תל־אביב.

כשקוראים לו הקהל „ילד", הוא נראה ספק נפגע ספק צוחק בליבו. כך קרה בשבת האחרונה, מול הפועל עכו, שב־פתיחת המישחק קרא לעברו אוהד עכואי באיצטדיון בלומפילד: „ילד, שכחת לנגב את החלב מהשפתיים!"

לא חלפו ארבע דקות מפתיחת המישחק, וגילי בלם לאיהד העכואי את הפה, ב־כובשו את השער הראשון — מתוך ה־ארבעה שנכבשו — לרישתה של הפועל עכו.

בעבודה גיל לנדאו נראה כשהוא נושא על גבו גליל־אריג, בבית־החרושת לקונפקציה, שבו הוא מועסק כפועל עד לגיוסו לצה"ל, בקרוב.

עם החברה יהודית, שאותה הכיר בפגישה מיקרית ברחוב. השניים נאלצים להיפרד מדי ליל־שבת, כי גילי מקדים ללכת לישון.

קולנוע

אירועים

הקולנוע המכסיקאי -

חפנית ואומץ־לב

קולנוע יכול להיות חלון־ראווה של אומה. ליתר דיוק, הקולנוע הוא חלון־הראווה של אומה, בין אם רוצים בכך ובין אם לאו. ארצות־הברית של מסך־הכסף נראית הרבה יותר ממשית, לרוב אוכלוסיית העולם, מאשר כל המחקרים המכובדים שנכתבו עליה, וכך גם כל המדינות האחרות שיש להן תעשיית־סרטים כלשהי. לכן, תשומת־הלב המוקדשת לתעשייה זו בכל מיני פינות בעולם גדלה והולכת. מה שאיש אינו מוכן להבין בישראל, נראה מובן, טבעי וחיוני במקומות אחרים. הוכחה חותכת לכך באה לפני כשבועיים, כשתעשיית־הקולנוע המכסיקנית הזמינה מבקרים מכל רחבי העולם, כדי לצפות הדובר ספרדית ביעילות רבה, נודעה בעיקר בשל אביריה חובשי הסמבררו השרים לסניוריטות בחצות הליל, מוקיוניה המתפתלים ששתוללו כאוות־נפשם לפני המצלמות, המלודראמות הסוערות על נבלים בעלי שפם דק, הגורמים לבתולות תמות ליפול בזרועות החטא והפשע או, במיקרים האמנותיים ביותר, בטרגדיות ההיסטוריות שלה, שבהן השטן, בדמות האדם הלבן, חודר לתוך גן־העדן האבוד, הלא הוא הכפר האינדיאני.

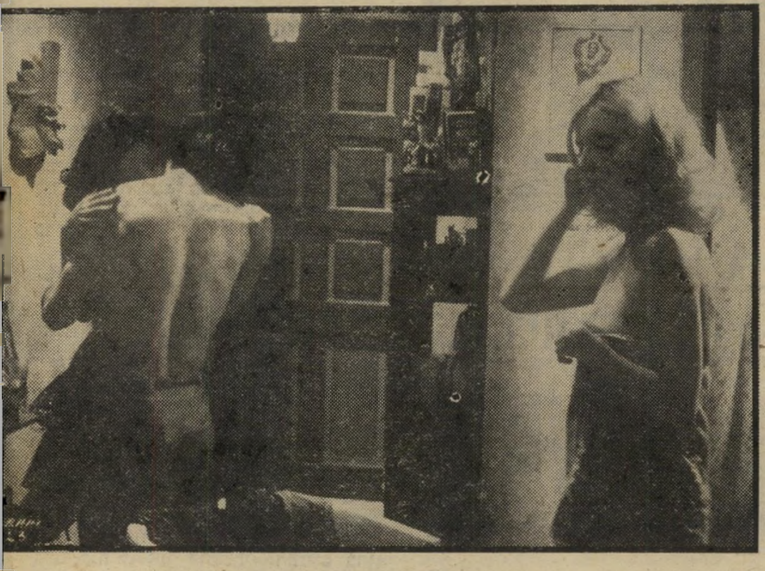
כל עוד פעלה התעשייה המכסיקאית בכיוון זה, היא הרוויחה כסף — לא בכבוד, אבל בכמויות. ובכל פעם שהמצפון הציק לה קצת יותר מדי, היתה מנפנפת בבורניואל, שעבד שם שנים רבות, כבמליץ־יושר. היה, בכל־זאת, צדיק אחד בסדום.

התארגנות העובדים בענף הקולנוע, ו־עליית מחירי ההפקה של הסרטים, גרמה ישירות למשבר בהפקה. את „יצירות המופת" מן הסוג שנזכר לעיל, כדאי היה לעשות רק בזול, אחרת היכן יימצא הרווח? (בדיוק כמו בישראל, כאשר הכל משתדלים לעשות את הדבר הזול ביותר והעלוב ביותר, כדי להרוויח הרבה ככל האפשר). המפיקים ברחו למקומות זולים יותר, האולפנים מצאו עצמם מובטלים. ואז בא השינוי הגדול — הפיכת התעשייה למיפעל כימעט־ממשלתי.

על כל התעשייה הקולנועית במכסיקו, שולט „הבנק לקולנוע". בנק זה מחזיק ברשותו את האולפנים, את אמצעי־ההפצה במכסיקו ובעולם, וחלק נכבד מאולמות־הקולנוע שם. הבנק מפעיל שלוש חברות־הפקה, שבשתיים מהן שותפים הממשלה איגודים המיקצועיים. הוא מממן את הסרטים בהתישגיה בשנים האחרונות.

אין ספק, שאחת הסיבות המכריעות ל־אירגון אירוע זה, היתה סיום כהונתו של לואיס אצ'וריה כנשיא מכסיקו, סיום הכורך בחובו, כנראה, גם את החלפת אחיו, רודולפו אצ'וריה, שחקן־לשעבר, שכיהן כמנהל תעשיית הקולנוע שם. וככל מי שמגיע לנקודת־תפנית בדרכו, ביקש גם המנהל היוצא להראות את השינויים שחולל בממלכה שנמסרה לרשותו לפני שש שנים.

מומברו סניוריטות. ואכן, השינויים קיצוניים. התעשייה המכסיקנית, שהיתה בזמנו הפורחת ביותר בכל אמריקה הלאטינית, וסיפקה את צרכי העולם

ניאוריאליזם ב„צ'ין צ'ין"
הידרדרות לשיכרות ולפשע

ביקורת חברתית ב„באלון קאנן"
ביקור הגברת אצל האיכרה האינדיאנית

ריבות חדשות של „ארדי" בשפופרות פלסטיות

חברת „ארדי" הוציאה לשוק בימים אלה שלושה סוגי ריבה בשפופרות פלסטיות

בניגוד לאריזות הרגילות המקובלות בשוק מצטיינות השפופרות הפלסטיות החדשות של „ארדי" במשקל מינימלי של 100 גרם. „ארדי" משווקת את הריבות החדשות ב־3 טעמים: משמש, שזיפים ותות שדה. האריזה החדשה חסכונית, אינה שבירה וניתן להגישה בנוחיות לשולחן בטיולים, פיקניקים ואפילו למשרד. את הריבות החדשות ניתן להשיג ברשתות השיווק ובחנויות המובחרות.

תמונה המונית מתוך „מעשיות ממארוסיה"
מרד הכורים דוכא על־ידי הצבא

סרטים ודואג לכל השלבים השונים עד להבאת הסרט לפני הצופים, והרווחים מתחלקים אחר־כך בינו לבין האיגודים המקצועיים (אם הסרט הופק בחברה שבה הם שותפים), ומושקעים לאחר־מכן בסרטים נוספים.

לא חשוב הכסף. למערכת יש יתרונות ויש חסרונות. מצד אחד, זהו עובדה, היא פתחה שערים בפני צעירים רבים, אשר לפני־כן לא זכו אפילו לדרוך בתוך האולפנים. גישתו של אצ'וריה, כפי שהוגדרה על־ידי אחד הבמאים הצעירים — שסיפר כי כאשר הסביר למנהל הכללי שלסירטו יש סיכוי מסחרי טוב, נענה: „לא חשוב הכסף, העיקר האיכות" — הביאה, כמובן, לתמורה קיצונית בתוך התעשייה, שהחלה לפתע עוסקת בכל הרצינות במציאות המכסיקאית, בהיסטוריה המכסיקאית ובמצב הפוליטי שבו נתונה המדינה. מצד שני, תמיד קיימת הסכנה שכאשר איש אחד הוא המחליט מה עושים ומה אין עושים, תהינה חלק מהחלטותיו שרירותיות, ומכאן שלא הסרים הקובלים על קיפוח, והעושים את סרטיהם מחוץ למיסגרת המערכת, ונאלצים להמתין לעתים שנים רבות עד שסרטים אלה מגיעים אל הבדים.

אבל כאשר בשנים האחרונות הוחלט לאשר סרט (ובסופו של דבר, אפילו היום, כאשר עלות הסרטים גבוהה ביותר, גם במכסיקו, והתעשייה במשבר, מפיקים שם יותר מ־40 סרטים ארוכים בשנה), לא חסכו מאומה כדי שיצליח. והצורה שבה מוצגת מכסיקו בסרטים אלה, מעידה לא רק על התעניינות אמיתית וכנה והשתקפות נאמנה של המציאות בהם, אלא על מידה בלתי־רגילה של חירות היוצרים, תכונה יוצאת־דופן ביותר במערכת שבה קיים פיקוח הדוק מלמעלה.

אין הניגודים. חירות זו מאפשרת לבמאים המכסיקאיים הצעירים לטפל ב־ניגודים החריפים המאפיינים את ארצם, באומץ גדול מן הרגיל. ואכן, מכסיקו היא ארץ של קונטראסטים. מדינה דמוקרטית, אבל יש בה רק מיפלגה אחת; מדינה מודרנית עם אוטוסטרדות חדישות שניבנו כימעט כולן ב־10 השנים האחרונות, ומצד שני בקתות־תימר מכוסות קני־סוף המעידות על עוני רב; מדינה שבה החלומות הנועזים ביותר של אדריכלים מתגשמים ליד צריפים חסרי־צורה ודוכני המבורגרים מן המטחנה הסיגנונית האמריקאית, ובכיכר מרכזית של הבירה נושקים זה לזה חורבות של ארמון אצטקי, כנסיה של הפולש הספרדי וקוביות פלדה וזכוכית של עידן הסילון.

את שלושים הסרטים שהוצגו בפני הביקורת הבינלאומית (כולל כמה סרטים קצרים), ניתן לחלק לכמה סוגים. ראשית, הסרטים ההיסטוריים, אלה שנוטלים אירועים מתולדות מכסיקו ומשחזרים אותם, במגמה פוליטית ברורה, והיא להציג באהדה את מאבקם של המעמדות המקופחים, פועלים או איכרים, לשינוי תנאי־חייהם. מתוך סרטים אלה מצטיירת חלוקה ברורה של הדמויות לכמה שכבות. ראשית, המורדים, שלהם ניתנת כל ההבנה והחיבה של היוצרים עד כדי סינוור מכל דופי אישי אפשרי במישהו מהם.

שנית, הכנסייה, גורם שמרני הקופא על שמריו, מתנגד לשינויים, שולט על המונים באיומי התופת והבטחות העולם הבא, ומשתמש בבורות זו כדי להרחיב את שילטונו ולעצור כל התקדמות תרבותית של ההמונים, שבורותם מבטיחה את צייתנותם. שלישית, הצבא, מעין זרוע־להשכיר המבצעת הוראות מבלי להתווכח. הפעמים היחידות שבהן ניצב הצבא בצד הנכון של המיתרס, הן כאשר הגנרלים העומדים בראשו הם בעלי תודעה חברתית נכונה, ולבסוף, בעלי־ההון, הנבלים האמיתיים בכל ההצגה, אלה המפעילים את הצבא ואת הכנסייה למימוש מטרותיהם, כשמאחוריהם מסתמן תמיד הצל הנורא של הממון האמריקאי והאימפריאליסטי שלו. כדיברי בדיחה שגורה במכסיקו: צרתה של אומה זו, היא שאלוהים רחוק כל־כך.

השחיתות בכנייה. לעומת הסרטים ההיסטוריים, יש לא מעט סרטים הדנים במציאות העכשווית, ובלשון ביקורתית שכימעט קשה להאמין כי קיבלה את ברכת הממשל. (אבל צריך לזכור שללא ברכה זו, לא היו נעשים כלל). בסרטים אלה מוצג הדור המבוגר כבוגדני וכאשם בהידרדרות ובחוסר־תישע של נוער המידר־דר אל פשע, שיכרות וסמים, כשאינו מצליח לעמוד לפני הבעיות הנערמות בפניו מדי־יום. סרטים אלה, המזכירים לעיתים את הניאו־ריאליזם האיטלקי בסיגנונם הקולנועי, מדברים אפילו על בעיות ספציפיות של הכלכלה המכסיקאית ואחד מהם, למשל, חושף במסווה של חקירת־רצח של שומר־בניין, את השחיתות הפושטת בכל עיסקי הבנייה והקבלנות שם. כמעט כמו בישראל.

הסרטים האתנוגרפיים־אתרופולוגיים, סרטים תיעודיים או תיעודיים־למחצה, מתריעים שוב ושוב על השחתת תרבויות עתיקות, ומה שנותר מהן ביישוב החקלאי המכסיקאי, בידי הפולשים מן הכרך הגדול. סרטים אלה מהווים, אולי, את הבבואה המשכנעת ביותר של אחד הניגודים הגדולים ביותר בחברה המכסיקאית: מצד אחד, התיחכום העירוני, על כל המידות הפסולות, המיפגשים הסביבתיים והזיהום התעשייתי, ומצד שני מיגהים עתיקים שלא השתנו במשך מאות שנים, צורת־חיים קרובה אל הטבע, חסרת־אונים מול הפושטים מן הכרך.

אפילו הקומדיות, למרות שהלצותיהן נועדו למכנה־משותף רחב ביותר, עוסקות בנושאים פוליטיים, ומבעד לצחוקים, מדברים על הקושי שבהגשמת מהפכה משמעותית.

בקיצור, זהו קולנוע לאומי במלוא מובן המילה, המתמודד עם הבעיות שם ארצו ומגיש אותם בפני הקהל בצורה מרוכזת. מכאן ועד לקולנוע מצליח ממש, יש אומנם עדיין כיברת־דרך. ראשית, משום שלעומת היוצרים המכסיקאים שקיבלו השכלתם בפריז, לונדון, מוסקווה ולודז', הקהל המכסיקאי עדיין מעדיף את הסרטים המייפים את המציאות על־פני אלה המשקפים אותה. וחינוך הקהל הוא אחד האתגרים הניצבים בפני התעשייה היום.

תנופה פיוטית. בעייה אחרת, שממנה אין מנוס, היא זו שגאונים אין מייצרים לפי הזמנה. כלומר, סרטים רבים מעניינים מאוד, הרמה הטכנית שלהם, בעיקר בכל הנוגע לטכניקת־צילום ותנועת־מצלמה, גבוהה ביותר ויש בהם תנופה פיוטית אמיתית, אך חסרה בהם ההתעמקות הפסיכולוגית, הדבקות לאידיאולוגיה פולי־טית פוגמת במיבנה הדמויות, וחוסר־הרצון של מרבית הבמאים לערוך בצורה יעילה את החומר המצולם, מעידים על מחלות־ילדות של תעשייה שבה רבים עדיין המתחילים המאוהבים בכל סנטימטר מצולם שלהם, מכדי שליבם יתנם לקצץ אותו.

אבל, כפי שרודולפו אצ'וריה עצמו הודה בנאום שנשא בפני אורחיו: הקולנוע המכסיקאי עדיין לא השיג את מטרותיו, הוא רק נמצא לפני תפנית. היום יש בידיו כלים כדי לפרוץ קדימה מבחינה טכנית, יש לו האומץ וההכשר הדרושים כדי להפוך חלק חשוב מן המיבנה התרבותי והפוליטי של המדינה, והוא נמצא, לפחות בחלקו, בדרך הנכונה. הלוואי שבישראל היו מפגרים אחריו רק בעשר שנים.

תדריך

חובה לראות:

תל־אביב — להיות או לא להיות, מארש הניצחון, מזימות, לילות כבירה, זוגות נשואים.
חיפה — מזימות, אנשים יפים.

תל־אביב

★★★★ **מזימות** (אלנבי, ארצות־הברית) — עלילת־מתח הומוריסטית, מלאה הברקות מן הנוסח שרק שועל זקן וערמומי כמו אלפרד היצ'קוק יכול להמציא. אחד מסרטיו הפחות־מפחידים והיותר־מבדרים.

★★★★ **מארש הניצחון** (אסתר, איטליה) — תיאור חריף וקיצוני של השתלבות טירון במערך הצבא האיטלקי מהווה, למעשה, התקפה מוחצת על הערכים המקודשים בחברה האיטלקית בכלל. ביים: מארקו בולקיו.

חיפה

★★★ **אנשים יפים** (מוריה, דרום־אפריקה) — סרט תיעודי על החיים במיד־בריות מערב אפריקה, מתאר את החיות באהבה רבה כל־כך, עד שכימעט מתחשק להעדיף את חברתן על־פני זו של בני המין האנושי.

★★★ **זיכרונות־פיניי** (בית אבא חוש'ר, איטליה) — עוד מסע אל ילדותו של פדריקו פליני, וכרגיל אצל במאי זה, חווייה אסתטית וריגשית נעימה מאוד. מצד שני, אין בריבה אלא להודות שהוא עשה כבר אותם דברים בעבר, ויפה יותר.

טרינטיניאן ואיימה — הרומנטיקה הקטנה

רומנטיקה לנצח

גבר ואשה (פאר, תל־אביב, צרפת) — קלוד ללוש לא המציא מאומה בסרט זה, לא חידש ולא גילה את אמריקה. אין ספק שכל מה שעשה כאן לפני יותר מ־10 שנים, נעשה קודם־לכן בצורה מתוחכמת יותר, על־ידי במאים שהתרכזו בנושאים מורכבים הרבה יותר. ואף־על־פי־כן, מגיע לללוש כבוד ראשונים, משום שנדמה כי היה הראשון שהעז ליטול את כל החידושים הטכניים שהונהגו על־ידי הגל החדש הצרפתי, להשתמש בהם בהרחבה, ולזכות בעזרתם בהצלחה מיסחרית.

למה הכוונה? ובכן, הסיפור, זאת מוסכם על כולם, הוא סיפור־אהבה קטן, פשוט וטיבעי, הנהנה במידה רבה מאישיותם הבלתי־אמצעית של אנוק איימה וז'אן־לואי טרינטיניאן בתפקידים הראשיים. סיפור, שאילו נעשה באמצעים השיגרתיים של התעשייה, היה בוודאי נדחק לקרן־זווית. אולם למן הרגע שבו החל ללוש משחק עם הסדר הכרונולוגי של האירועים, כשהוא מקדים מאוחר למוקדם ומאלץ את הצופה לנתר יחד עימו קדימה ולאחור, בתוך הזמן, תוך שימוש לסירוגין בשחור־לבן ובצבע, ניצול מכסימלי של פילטרים ציבעוניים ליצירת אווירה, העמדת מצלמה במקום אחד לזמן בלתי־מוגבל, לצורך צילום שיחה בין כמה דמויות במיסעדה, ולעומת זאת הפיכת המצלמה חלק בלתי־נפרד מן הפעולה, כשהצלם קושר עצמו למכוניות אחרות (ג'אקומטי, חצלם, זוכה במקום של כבוד) — כל אלה, שהיו עד אז סממנים אופיינים לקבוצה מצומצמת למדי של יוצרים צעירים שנחשבו מסוכנים מבחינה קופתית, הפכו לפתע סימני־ההיכר של ההצלחה.

במבט לאחור, נראה שגבר ואשה הוא בכל־זאת ההישג הנכבד ביותר של ללוש; ולמען האמת, ככל שניסה, לאחר־מכן, לחקות הצלחה זו ולא להתמודד עם דברים מסובכים יותר, כן גדלה הצלחתו. הרומנטיקה הקטנה, חמסורת בקריצות עין קולנועיות בלתי־פוסקות, נועד לו מקום של כבוד. ואין כמו גבר ואשה כדי להוכיח זאת.

„התיאטרונים סגרו לי את הדלת - אבל אני חזרתי דרך החלון", אומר המחזאי יוסף מונדי, המציג מחזה חדש

„לא קירקס - ולא תיאטרון לאומי!"

את מיטען חוויותיו מערים שונות, תוך עירבוב תרבויות, בהן מתמזגת ומותכת האישיות הספרותית־תיאטרונית של המחזאי.

תל־אביב של מונדי היא קלסטרופובית, והוא אומר עליה: „...ישבי בתי־הקפה בתל־אביב דימים למראית־עין ליונים רעבות, המתעופפות בפיאצה סאן־מארקו. אומנם מחולן איטי, בהתחשב בזרם הזמן... קבוצות־תיירים אינן פוקדות את תל־אביב בלילה. מר פרנקלשטיין צועק ב־עקשנות מהתחנה המרכזית עד שפת־הים. איש אינו מסביר לו שפרומטיאוס גונח בין גלי הים מול מלון דן. איש נוצר כמתאים לכל מישטר. בדמוקרטיה הוא דמוקרט, ובדיקטטורה הוא חסיד הדיקטטור. החיה הפרגמאטית הזאת מתאימה, לדעת מונדי, לכל שליט ולכל מישטר, ולבסוף מתסרק מעצמו.

ההצגה רצופה בתעלולי בימוי, תוך מאמץ של שני השחקנים, מירי פאביאן וגד קיינר לגוע בתחומים מוגבלים. אחד התעלולים הוא קטע, שבו משחקים השניים כבובות בתיטארון־בובות המופעלות מבחוץ, תנועות שבורות ו־חדות. בקטע הזה מופיע ביאליק על הבמה, כשהוא אומר אשכנזית: „רבוסי, אס הבובה שלי, אנסו בקישינב. האמס היא שאני רציתי לאנוס אוסה — אך הגויים הקדימו אותי, אני מסווה עליכם שתעלו לארץ־ישראל, ותוסחילו לאנוס בובות — הגיע הזמן*...."

„אותי כבמאי, וכמחזאי, מרגיש עד למאד לראות את התגובה של הקהל על ההצגה הזאת. בסוף כל הצגה קורא הקהל לשחקנים, לבמה, להרבה הדרנים, ולא ברור לי כלל מדוע. גם לא מדוע הקהל נוהר להצגה ללא כל פירסומת, ויש אנשים החוזרים לבתיהם מבלי להצליח להיכנס להצגה... אולי משהו אינו בסדר בתיסרוקת שלי..."

* באידיש: „...רבותי, את הבובה שלי אנסו בקישינב, האמת היא שאני רציתי לאנוס אותה — אך הגויים הקדימו אותי, אני מצווה עליכם שתעלו לארץ־ישראל, ותתחילו לאנוס בובות — הגיע הזמן..."

מחזאי והבמאי יוסף מונדי מרעיש שוב את התי־אטרון הישראלי, וכמנהגו הוא עושה זאת מחוץ לכות־לי התיאטרון־המימסדי, כפי שעשה במרבית מחזותיו שהוצ־גו עד כה. מונדי, שמחזהו הקודם מושל יריחו הורד מעל לקרשי התיאטרון הקאמרי כתוצאה מלחצים ציבוריים, מעלה בימים אלה את מחזהו החדש יומן נוכחות, שבניגוד למחזותיו האחרים, בהם התמסר לבעיות פוליטיות־חבר־תיות באורח ישיר, הוא בעל גוון אוטוביוגרפי מובהק, למרות שגם כאן אין מונדי מתחמק ממיכלול הבעיות בעלות הרקע הציבורי־אידיאולוגי.

על מחזהו החדש, מספר מונדי:

„זה חומר שכתבתי מתוך ניסיון־אישי, חוויות שחוויתי אותן, וכן ניסיון סביבתי. כנראה זה האופן היחיד שבו אני מסוגל לראות סיפורות, רק כאשר היא סיפורת אישית. יומן נוכחות נחשב בעיני כניסיון לתרגם סיפורת לדראמה. בשלב מסויים, לאחר שהנהלת הקאמרי הורידה מהקרשים את מושל יריחו, ולא בגלל סיבות קופתיות, חשבתי שהגיע הזמן לעשות את חשבון־הנפש שלי. ריכזתי טכסטים סיפורתיים, בעלי רקע אוטוביוגרפי וגופי, שאותם פירסמתי בכתבי־העת פרוזה ועכשיו ועוד קטעים שטרם פירסמתי, ובניתי מן הקטעים האלה פורטראט של העולם הסיפורתי־אינטלקטואלי שלי, מעין היכרות ללא מסיכות של תיאטרון או אידיאולוגיה...

„...אבל אני לא תיאטרון־לאומי, לא עירוני, וגם לא קירקס. כאשר השלמתי את יומן נוכחות לא חיפשתי סובסידיה, או מענק. חיפשתי שחקנים המזדהים עם ה־תיאטרון שלי. מצאתי מצאתי את מירי פאביאן ואת גד קיינר. ביחד קיבלנו הלוואה בסך 9,800 לירות. אני חוזר, הלוואה שאותה אנחנו חייבים להחזיר למוסצה־לתרבות־ולאמנות. זו הלוואה בסך של משכורת ממוצעת לחודשיים לפקיד ביגוני במערכת־התרבות, ועם ההלוואה הזאת היה עלינו להעמיד הצגה על הרגליים. את החזרות ערכנו בתשלום בבית־הובן, כאשר אנחנו עובדים, עקרו־נית, על בסיס לא וולנטארי...

„יש לי רק מיקצוע אחד — והוא התיאטרון. בזמנו זכיתי בתואר במאי־השנה על בימוי מעבר לגבולין מאת י"ח ברנר, וגם את המחזה הזה הורידו מפני שהוא היה מסוכן מדי לבני־אדם עם עיניים בראשם, ועלול להביא רעיונות חדשים, ולחשוף שאלות ישנות. מעניין כי למרות שהייתי במאי־השנה, אף תיאטרון אחד אינו מוכן להעסיק אותי כבמאי. הצעתי, למשל, לתיאטרון חיפה לביים עבורם גירסה מחודשת של הגולם, והם לא קיבלו את ההצעה מ,סיבות תקציביות'. כעבור זמן קצר הם פשטו את ה־מיכנסיים ביגלל הצגת המוקד של צבי הרמן, איש־מועצת המנהלים שלהם. הם הביאו אפילו במאי מחוץ־לארץ, סאם בייסיקוב, שגם כישרונו לא הציל את ה,תקציבים' מן המוקד...

„התיאטרונים סגרו לי את הדלת בפנים אחרי מושל יריחו, אבל אני חזרתי דרך החלון... כאמור, התיאטרון הוא המיקצוע האחד שאני מכיר אותו, ולכן דבר לא ימנע אותי מלהציג את ההצגות שלי..."

„האם יכולים טילי סקאד לפוצץ את האבן"

בעזרת חלל נתון, עם מעט מאד אביזרים, תיפאורה מאופקת וקטעי־רקע של מוסיקה חדישה, נעים מירי פאביאן וגד קיינר, תוך שליטה מירבית, קצובה ומדודה של תנועת גופם על הבמה, ומציגים את יומן הנוכחות של מונדי. במונולוגים ארוכים של טכסטים משמעותיים, הם מפרקים לגורמים את מרכיבי הנוכחות של מונדי, אינו מעלה בדעתו להציע למר פרנקלשטיין לינה הלילה. פשוט עיר לא־ידידותית. בקיץ הרחובות ריקים, אנשים בורחים ונכנסים לבתי־קפה, מחפשים את המזגן, מנסים לשכוח את החדשות האחרונות... נשים מטורפות רוקמות על בדים צחורים את משיח בן־דויד, הבא ושורף את הר־הבית. קשה המילחמה עם הערבים, קשה מאוד. קצינים, שזה עתה סיימו את החופשה, מחפשים מוסר. הם אינם אוהבים נשים ערומות ולא הום־ערווה, הם עסוקים, הם חופרים תעלות עמוקות. הם שוקעים בביוב. הם מחפשים את הדרך לעיר־הקודש..."

גם מונדי עצמו מחפש את הדרך לירושלים. הוא מגיע אליה, משוטט בה, ושואל: „...בשלביה, מול המיליונר, בנו היכל חדש. הקירות שלו עבים. נשאלת השאלה אם יכולים טילי סקאד לפוצץ את האבן. זה פולחנו החדש של הבעל. בעיר הזאת מעריצים את האבן. עובדי־האלילים רוקדים ואלס, זה המאראתון... בגיא בן־הינום מכשפה מביאה קורבן למולך. פועלים ערבים קודחים עד לתהום, מחפשים מים ומעליהם משגיח יהודי. בצוהרים קמים, גבם להר־הבית ופניהם לכיוון מכה, הם מקווים. גרוזינים, שזה עתה באו לארץ, שותים יין אדום ליד הכותל, הבן של מוחמד מפציל את תותח הרמדאן, באבוטור דניאל לומד קבלה. ירושלים היא טבעת של אש. במוחי, שונמית ממתינה בבית־האמנים לדויד..."

„דוקטור פאוסטוס והייצור הפרגמאטי"

„יומן נוכחות" משתרע מעבר לגבולות הארץ. הוא מקיף את כל הערים שמונדי חי בהן, בוקארשט, קושטא, פאריס. פאריס היא חתיכת־חיים גדולה של מונדי. היא, לגביו, עיר של ערים רבות, של תרבויות רבות, והוא כותב: „פסלו של נארוול, מיספר חרוזים חרוטים על אבן. אולי במקום הזה תלה את עצמו בחודש ינואר, מי יודע? זוג סקנדינבי מפענח את הכתוב. אשה חינגית עם כלב, בליווי בעל שמן המעשן פייפ, נכנסים לגן. אני מסתכל מלמעלה. קלוישאר מכין לעצמו סיגריה. הוא מגלגל את הנייר, מסדר את הטבק ויורק... כל־כך הרבה קלושארים, הם שתויים. הם שוכבים על הארץ. אחדים מהם קמים והולכים. לאן? אולי לרצוח? אולי לגנוב? כאן אין סיפורות, יש רק רעב, צימאון ליין ופחד מהמוות. הדברים בסיסיים, ללא חלומות מילחמתיים..."

מונדי חש בטעם הגלות והנדודים. הוא מדבר על עצמו כעל עץ ללא שורשים. בז לאינטלקטואלים, הנראים בעיניו כנחשיר־ים הרובצים באקווריום. חוויית־פאריס שלו היא גם תחנות המטרו מתחת לאדמה, שבהן הוא מחפש אחר זהותו האישית, זהותו הגולה, בלב תופת שהוא יוצר לעצמו. הוא פוגש שם זמרת, והיא אומרת: „כשלעצמי אני זמרת. יש בקול שלי עוצמה אדירה. אם גם כותבת מחזות ושירים. צמחתי כמו אדית פיאף מתוך הרחובות. בהיותי ילדה הייתי מכניסה לאבר המין שלי אבנים, וכך הייתי מאוננת. אני בת 39. פעם הייתי הרבה יותר רזה. לפני חודש לקחתי אל־אס־די ודעתי נטרפה עלי. הרבצתי לשוטרים, והם הרביצו לי. השתוללתי באמצע הרחוב. עצרתי את התנועה..."

הרעיונות שאותם הביע מונדי בזה מסתובב, שם הכניס את קפקא ואת הרצל לתוך מושבת־עונשין, או במושל יריחו, מצויים בכמה קטעים של מחזהו החדש. אחד מהם הוא המערכון דוקטור פאוסטוס והיצור הפרג־מאטי. פאוסטוס של מונדי מגסה ליצור „יצור־פרגמאט". דוקטור פאוסטוס הינו חסיד שוטה של אפלטון, ואיבו האישי של ניטשה. יצור־כפיו, שהוא הישראלי־הטיפוסי, נוצר כמתאים לכל מישטר. בדמוקרטיה הוא דמוקרט, ובדיקטטורה הוא חסיד הדיקטטור. החיה הפרגמאטית הזאת מתאימה, לדעת מונדי, לכל שליט ולכל מישטר, ולבסוף מתסרק מעצמו.

ההצגה רצופה בתעלולי בימוי, תוך מאמץ של שני השחקנים, מירי פאביאן וגד קיינר לגוע בתחומים מוגבלים. אחד התעלולים הוא קטע, שבו משחקים השניים כבובות בתיטארון־בובות המופעלות מבחוץ, תנועות שבורות ו־חדות. בקטע הזה מופיע ביאליק על הבמה, כשהוא אומר אשכנזית: „רבוסי, אס הבובה שלי, אנסו בקישינב. האמס

„הבובה של ביאליק"

נד קינר ומירי פביאן, בהצגתו החדשה של יוסף מונדי יומן נוכחות. „בהיותי ילדה הייתי מכניסה לאבר־המין שלי אבנים, וכך הייתי מאוננת," מתוודה גיבורת המחזה בתחנת המטרו.

במדינה

מפלגות

ביזיון המישלחת

לצרף שתי פרוצות
לכל מישלחת לחו"ל —
הציע ראש־המישלחת

„יש לצרף שתי פרוצות לכל מישלחת של המישמרת הצעירה שיוצאת לחו"ל." זה היה לשון הצעתו של גיל ליבני, חבר משק ראש־הניקרה, בסיכום דיווחו למחלקה לקישרי־חוץ של המרכז, אודות מסעה של המישלחת האחרונה. מישלחת זו, שמנתה 21 חברים, חזרה לפני ימים אחדים מסיור בגרמניה המערבית, הולנד וצרפת, וגיל עמד בראשה.

המישלחת, של המישמרת הצעירה של מיפלגת העבודה, הוזמנה על־ידי אירגון תנועות־הנוער הגרמני בעיר ברמן. בלוח־הפגישות של חבריה נרשמו, בין־השאר, מיפגש עם אירגון חובבי־הטבע, פגישה עם צעירים סוציאליסטים ושיחה עם אנשי הצוות של האונייה הישראלית גלילה, שהושבתה בנמל ברמן. הנסיעה נערכה על־חשבון ממשלת גרמניה, אך מיפלגת העבודה תצטרך לארח על חשבונה מישלחות של נוער גרמני שיגיעו ארצה כאורחיה.

ראש־המישלחת גילה, בדיווחו למחלקה, כי חבריו לקבוצה לא התאימו כלל לשליחות בחו"ל. כ־80 אחוזים מהם לא ידעו כל שפה אחרת פרט לעיברית או ערבית, וכי המסע כולו היה, מתחילתו ועד סופו, שעורייה אחת גדולה.

היטפלות לנערות. חברי המישלחת, סיפר, השתכרו בבארים בגרמניה עד־כדי־כך שהוא נאלץ לגרור אותם למיטותיהם, בעזרת המארחים. אך עוד לפני שהשתכרו ניהלו הצעירים הישראליים במועדוני־הלילה ובאולמות־ריקודים, קרבות של ממש עם הגרמנים אורחי המקום, על הנערות. כשהיה אחד הישראלים מתחיל לרקוד עם בחורה גרמנית, היה קם מייד מישהו אחר מחברי המישלחת, הודף אותו הצידה, „מתלבש" עליה בגסות, ומצמיד אותה אל גופו בהגזמה. כך הצליחו הישראלים לעורר עליהם את זעמם של בני־זוגן הגרמניים של הנערות.

לפני צאתם את גרמניה הספיקו שניים מחברי המישלחת, שנבחרו לנסיעה על־ידי הסניף החיפאי של המישמרת הצעירה, לגרום לשערורייה נוספת. עוד לפני היציאה מהארץ סוכם, שתמורת האירוח של הגרמנים ישלמו הישראלים למארגנים בברמן סך של 600 מארקים, מהקצבת המטבע־הזר שקיבלו בישראל. אך שני חברי־המישלחת החיפאיים הודיעו כי הם מסרבים לשלם את הסכום, מפאת חשדם שהגרמנים־המארחים וראשי־המישלחת הישראליים מסדרים אותם. היה זה, טוען ליבני, רק תירוץ כדי שלא לשלם את 600 המארקים.

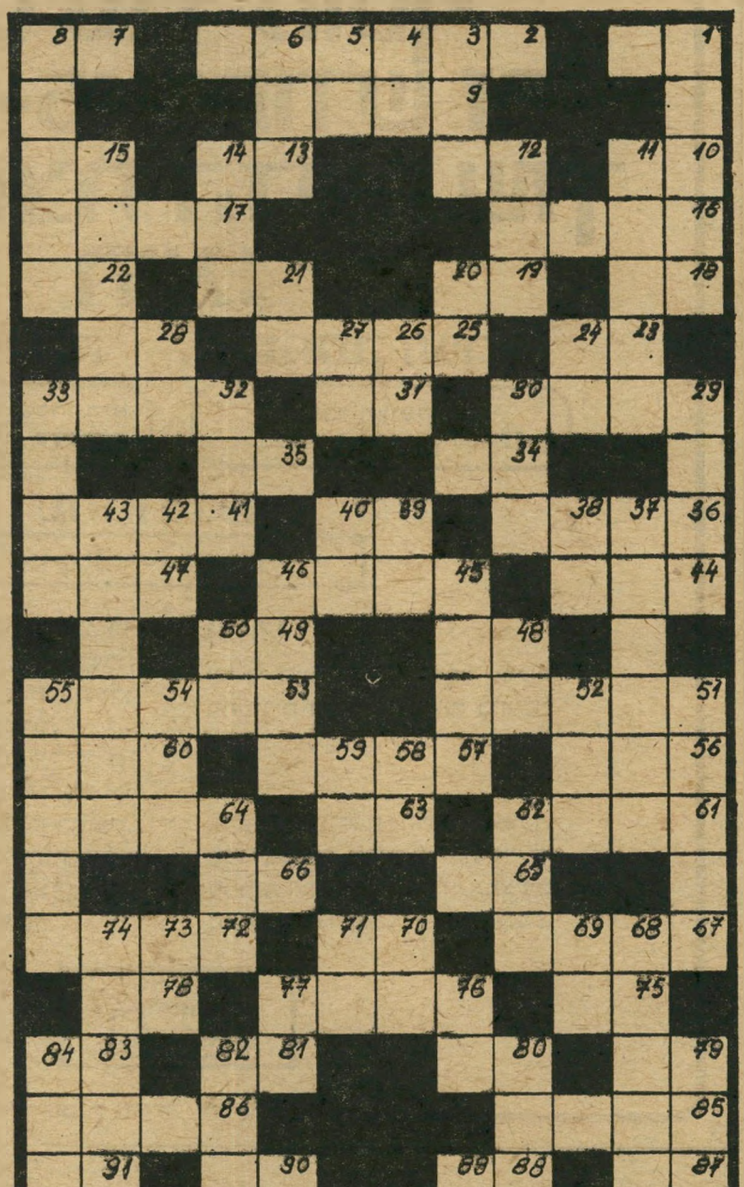
שני הסרבנים הוזהרו, שאם לא ישלמו את חלקם לגרמנים, יורחקו מן המישלחת. כתגובה על כך הם נעלמו, נסעו לטייל בצרפת, ובהגיע המישלחת לפאריס שבו ונפגשו עימה. הם חזרו לארץ עם חבריהם, על כרטיס־הטיסה המשותף שהיה בידי ראשי המישלחת.

זה לא נורא. האם התרגשו ראשי מרכז המישמרת הצעירה, בשמעם את סיפוריו של גיל? כלל לא. הגיב מריו תובל, ראש הוועדה לקישרי־חוץ של המרכז ואחד מנציגיו, שאף הוא נוסע לא מעט לחו"ל, לייצג את המדינה: „חברי המישלחת השתכרו? נכון. כשיוצאים לחו"ל, ויושבים כמה שעות בבארים עם המארחים, הישראלים מנסים גם הם לשתות, וכשהם שותים כוסית אחת יותר מדי, אז קורה מה שקרה גם הפעם. אבל אין להסיק מכך שהמישלחת הזאת היתה יוצאת־דופן."

על הצעתו של גיל לפני הוועדה, לצרף בעתיד שתי פרוצות לכל מישלחת לחו"ל, כדי למנוע התנפלות של הישראלים על הנשים המקומיות, אמר: „לא שמעתי על הערה כזאת של ראש המישלחת." אשר לשני חברי המישלחת החיפאיים, שהתחמקו מלשלם לגרמנים את 600 המארקים שנדרשו מהם, אמר תובל כי הוגשה הצעה למזכיר המיפלגה להוציאם משורותיה.

פרט קטן נוסף: באותה ישיבה של המחלקה לקישרי־חוץ, שהתקיימה בשבוע שעבר ונמשכה שעות אחדות, לא נרשם כל פרוטוקול.

תשבץ העולם הזה 2049

מאוזן:

1. כאן; 2. גיבורת „אלף לילה ולילה"; 7. בהמת־משא טיבטית; 9. מעיל צבאי; 10. ירביץ; 12. מיקווה־מים ענק; 13. הוורייה; 15. הגבוה בקלפים; 16. נאבקת; 17. שילטון; 18. הרבץ; 19. אביון; 21. אחורי הגוף; 22. אם־הפנינה; 23. קריאת־יגון; 25. מרכיבים את הרכס; 28. דורון; 29. ממצעי־המיטה; 31. בתוכם; 32. פטרול; 34. מילת־שאלה; 35. ריקבון; 36. יידע; 39. רוח רעה; 41. חבל בארץ; 44. רעב גדול; 45. בוסתן פרי־הדר; 47. תעניית; 48. מספיק! 49. נהר באפריקה; 51. מערכון מעובד לרדיו; 53. קינוח; 56. גדול בתורה; 57. כיצד; 60. ציבה; 61. קיבוץ בגליל המערבי; 63. תבלין לקפה; 64. קש; 65. כינוי; 66. אפס כוחו; 67. חודש בשנה העיברית; 70. התנדף; 72. מירקחת־פירות; 75. עבורו (הפוך); 76. כמות של כסף; 78. שא רגליך! 79. שאינו אדם; 80. אדון; 81. דגל; 83. ודי ללא התחלה; 85. בירה אירופית; 86. שחקנית־תיאטרון ישראלית (ש"מ); 87. שמא; 88. שופט; 90. בסיס; 91. קינה; 92. שאינו אסור; 95. פתי; 96. קרון קטן; 97. אחוריים.

מאונך:

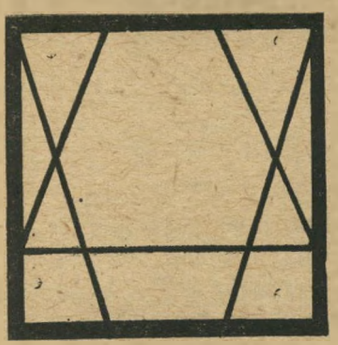
1. חדירה לארץ־אוייב; 3. בלם; 4. עיר בגוש־דן (ר"ת); 5. אות באל"ב ה־לועזי; 6. תושב דנמרק; 8. פרצוף; 11. יישוב בשומרון; 12. צלע במשולש שווה־שוקיים; 14. חמסין; 15. יישוב במישור־החוף; 20. רך בצאן; 21. נוסף, ועוד; 24. מכינויי האלוהות; 26. מספיק! 27. ירושלים (קיצור); 28. אריג מיקראי מובחר; 29. סנדוויץ'; 30. דקל; 32. מטה דק; 33. כותב; 37. עיר בארץ; 38. מטבע יפאני; 39. וזיר; 40. מגופה; 42. כהן־צדק (ר"ת); 43. מועד; 45. מין לחם מיזרחי; 46. משעין; 48. קיר־דומת שפירושה של; 50. רטוב במיקצת; 51. ציוויליזציה; 52. נגן אחד מכלי־המיתר; 54. שם מתקינים את היין; 55. העזה; 58. מכינויי האלוהות; 59. אלוהים; 62. אביו של דויד; 64. נטוי על נתיב־מים; 68. פצירה; 69. רחמנא ליצלן (ר"ת); 70. כלי־קיבול לשמן; 71. גוף; 73. מנוע פטנטי; 74. עדיפות עלינה; 76. תואר־כבוד באנגליה; 77. אותו אכלו אבותינו במידבר; 79. יישוב בשפלת־החוף; 80. מחלקת־הדרכה (ר"ת); 82. יורד־ים; 84. אדיקות; 88. ממיש־פחת החתולים; 90. עירמת גרגרי־תבואה; 93. קרס; 94. חי לילי.

קשקשת 2049

הפעל את דימיונך ונסה למצוא לציור שלמטה כותרת מתאימה, אשר תסביר מה אתה רואה בו. הצעות לכותרות יש לשלוח לפי הכתובת: „קשקשת", ת.ד. 136, תל־אביב. החג־דרות הקולעות ביותר תפורסמנה, ובעליהן יזכו בכרטיס כניסה זוגי לקולנוע דרייב־אין בתל־אביב, קול־נוע־המכוניות היחיד בישראל.

קשקשת 2047

● שחיתות! גם מהמגן־דויד גבו עמלות.
יחיאל כהן, רח' עוזיאל 64, רמת־גן

● בעיטת־תותח של אורי מלמי־ליאן, הקורעת את הרשת.
גבי ריטי, רח' מלל 11, רמת־גן

● „מוישה, בזהירות, אתה נוהג קרוב מדי לאמבולנס שלפנינו!"
דדי תבליין, רח' גזר 6, תל־אביב

● מה שקרה למגן־דויד אחרי ה־פיחות האחרון.
נירה אשל, רח' נורדאו 88, תל־אביב

● זוג פיראמידות לסביות.
עמיתה קפיץ, רח' ריינס 5, הרצליה

אנו מחפשים בתים חמים
עבור חתלתולינו חחמודים
אגודת צער בעלי חיים
רחוב פלמח 30, יפו,
טל. 827621.

במדינה

דרכי אדם

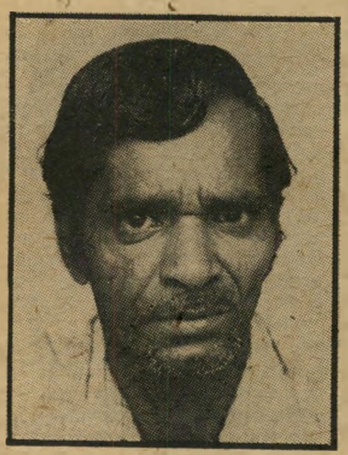
איש בלי כתובת

הוא מתגורר מדי־פעם בכלא דמון — מפני שאין לו בית אחר

מדי ערב מתגנב גבר צנום לתוך אחד האוטובוסים, החונים בלילה בתחנה המרכזית בתל־אביב, מניח ראשו על צרורו הדל, ונרדם לכמה שעות. כאשר אין הוא מוצא לו מקום באוטובוס, הוא הולך לבניין נטרש, או משתרע על ספסל בגינה ציבורית. הוא נוהג כך זה יותר מחמישה חודשים. האיש חסר־הבית הוא חנוך ודאוקר, אסיר־לשעבר בכלא דמון.

חנוך עלה לישראל בשנת 1970 מהודו, כאדם בודד. הוא היה אז בן 40, רווק חסר כל קרובי־משפחה בישראל. כעולה, שוכן באור־יהודה בדירה שכורה, השייכת לחברת עמידר, והחל עובד כמחסנאי בבית־החולים תל־השומר. מיקצוע לא היה לו. המצוקה הכלכלית ופיתויים שונים הביאו להסתבכותו הראשונה בפלילים, ובעיקבות הסתבכות זו — לביצוע מעשי־מירמה. הוא נשפט בשנת 1971 ל־21 חודשי־מאסר בפועל, שאותם ריצה במלואם (ללא הפחתת השליש על התנהגות טובה), בכלא דמון שליד חיפה.

בעת ששהה בכלא נלקחה דירתו על ידי עמידר, אך העובדת הסוציאלית של הכלא, שרה בן־צור, שבישרה לו על כך,

אסיר־לשעבר ודאוקר
לינה באוטובוס

הבטיחה, „כשתצא, הכל יהיה בסדר. תישן קצת אצל חברים, אחר־כך יהיה לך שוב בית."

החברים יעצו לו לשכור עורך־דין ולהתלונן. אולם כשהשתחרר מן הכלא, לא היה לו כסף הדרוש לכך. הוא החל מכתת רגליו בין המוסדות השונים.

כך הגיע לאגודה־לשיקום־האסיר, שמישכנה ברחוב אלנבי בתל־אביב. בכל פעם הוא מקבל שם סכומי־כסף סימליים, בין 5 ל־70 לירות, המספיקים לו בקושי לקיום של כמה ימים.

גם בלישכה לעזרה סוציאלית של אור־יהודה לא נמצא פיתרון למצוקתו. אין לו ידידים רבים, העיברית שבפיו עילגת, חברים מן הכלא שאותם הוא פוגש לעתים, מרחמים עליו ונותנים לו אף הם סכומי־כסף קטנים. אולם אין בכל אלה משום פיתרון לבעייתו.

למי פיתרונים? העובדת הסוציאלית שרה בן־צור, סירבה להגיב, או למסור פרטים כלשהם על העזרה שהובטחה לחנוך ודאוקר. היא הפנתה את כתב העיתון אל מנהל הכלא, אך זה פשוט טרק את השפורפרת.

ממלא־מקום מנהל לישכת־הסעד במועצת אור־יהודה, פינחס רום, התחמק במשך חמישה ימים מלהסביר מה נעשה בעניינו של ודאוקר. רק לאחר התערבותו של ראש־המועצה, גיאות לומר כי בעייתו של האיש אומנם מוכרת לו, אלא שהיות שחדל להיות תושב המקום, אין הוא יכול עוד לעזור לו.

תירוץ מעניין. שכן, חנוך ודאוקר אינו תושב בשום מקום. הוא חסר כל כתובת. כיצד ייחלץ מן המילכוד וימצא גם מעל לראשו לשילטונות־הסעד סיתרונים, ואולי לשילטונות בתי־הסוהר.

עוסק נכבד, עליך לדווח למס ערך מוסף עד ה-15 בחודש זה אם קבוצת הדיווח שלך היא:

עוסק מורשה

שתקופת המאזן שלך היא בחודשים מרץ או ספטמבר

עוסק זעיר

שמספר העוסק שלך מסתיים בספרות 00—39

על החודשים

אוקטובר — נובמבר

אם לא קבלת את הטופס עד ה־10 בחודש הנך מתבקש לפנות ללשכת היעוץ והדרכה במשרד המכס והבלו הקרוב למקום מגורך.
אנא מלא את הטופס על פי ההוראות ומסור אותו באחד מסניפי הבנקים המצויינים על גבי הטופס.
בעת מסירת טופס הדיווח עליך לשלם את יתרת מס ערך מוסף בהתאם לחישוב שבטופס.

זכור!

על פי החוק יינקטו צעדי ענישה מחמירים כלפי המאחרים בהגשת הדו"ח התקופתי.

הקפד על הגשת הדו"ח במועד, מנע מעצמך ומאיתנו, את אי הנעימות הכרוכה בהפעלת אמצעים מיוחדים לצורך גביית יוזרת המס.

מע"מ
אגף המכס והבלו

אגף המכס והבלו / מס ערך מוסף

10 ל"י לחימום כל החורף

בסכום של כ־10 ל"י בלבד תהנה החורף ממיטה חמה עם מחמם המיטה החשמלי של זק"ש. חברת זק"ש דואגת לך גם בחורף זה למיטה חמה. לא יאמן, אך 10 אגורות בלבד צורך מחמם המיטה לכל הלילה. לחיצה קלה על כפתור מפעילה אחת מתוך 3 דרגות חום המנעימות לך את השינה. עשרות מיליונים ברחבי העולם משתמשים בהנאה במחממי מיטה. הוא בוודאי ינעם גם לך. אחריות מלאה לשנה ושרות מובטחים ל־10 שנים.

השנה מחממי זק"ש
מאקרילן עם ה־A האדומה

להשיג בחנויות החשמל ורשתות השיווק.
משרד מכירות ראשי: זק"ש, בן יהודה 72 תל־אביב, טלפון: 231063.

כדור הזהב של הפיס יכול להיות שלך

פרס ראשון
500,000 ל"י
פרס כדור הזהב
200,000 ל"י
פרס ראשון
עשוי להצטבר ל:
700,000 ל"י

מופעל הפיס

מה היה השופט הזה שהיה

לפני 25 שנה

„העולם הזה" 736
תאריך: 6.12.51

גליון „העולם הזה" שיצא לאור לפני 25 שנה כדיוק, המ־שיך לדווח על „מרד הימאים", וציטט בין השאר את נתן אלתרמן, שכתב: „בשם הציבור הרואה בהישרף עוד גשר אחד של הבנה ואחווה בארץ הזאת: בשם ביטחונה ובוחה רשלומה של המדינה שאינה צריכה קרעים נוספים על קר־עיה — בשם כל אלה תתעורר ותצא נא מפי העם הקריאה אל קברניטיו ליתר מתינות וצלילות־דעת..." וכפיום דבריו ציטט המשורר את דבריו של דויד אל מפקדיו, טרם צאתם לקרב נגד אבשלום, בנו המורד: „לאמר, לאט לי לנער אבשלום." אלא שהמאבק הנוער על הים קרב לפיומו הטראגי — מול המימסד שאיים לרסקו. בסיקור „העולם הזה" השבוע לפני 25 שנה נכתב: „...אמר אחד הימאים: „מה איכפת לי אם לא אעלה על אונייה? אמצא את פרנסתי במיקצוע נוח יותר, ובתפ־קיד מכובד יותר. אילם מה שבואב לי זה הציו. השקעתי בו את מיטב שנותי."

„איה צי?" שאל חברו, במרירות. „אין צי ישראלי, כשם שאין צי של סנמה. הדגל על התורן הוא דגל ישראל, אולם הימאים הם איטלקים, קפריסאים וחלאת־אדם אחרת'..."

בגליון „העולם הזה" לפני 25 שנה התפרסמה כתבה מצולמת „דו"ח על חולי הצרעת" מאת אהרון דולב, עם תצלומים של דויד רוביגר, הכתבה דנה במתרחש בין כותלי בית־המצורעים בירושלים. במדור „במרחב" מתוארת שיכתו של הרופן הפורי דאז, אדיב שישקלי*, לשילטון. במדור „מכל העולם", בכתבה שדנה בנעשה ביוון, התמקד התיאור בדמותו של הפילדמרשל היווני אלכסנדר פאפאגוס, שהקים מיפלגה נגד המיפלגות, וצבר יחד איתה קרוב למחצית המנדטים בבחירות, וקיים את הב־מחתו שלא להיכנס לממשלה. לשם המחשת מעשהו של הפילד־מרשל היווני, כתב „העולם הזה": „...מה היה קורה אילו היה יגאל ידין** מתפטר מחר בבוקר מתפקידו, מתייצב לפני העם ואומר: המיפלגות הורסות את המדינה. פוליטיקאים צרי־מוח משעבדים את עניניי האומה לאינטרסים האנוכיים שלהם. הגיעה השעה שכל הספריזטים בעלי הרצון הטוב יתלכדו לתנועה גדו־לה אחת סביב לרמטכ"ל, תנועה שלא תהיה מיפלגה ככל המיפ־לגות, אלא אירגון להצלת המדינה?..."

כשער הגליון: כי. ג'. 3, תצלום נכדו החמישי של דויד בן־גוריון, ראש־הממשלה לפני 25 שנה.

ירושת הנוער מול פרספיזיה של מנגנון מיפלגתי *

לשם מה קיים העיתונאי? * מדוע יגאל אלון אינו

לומד בירושלים? * עורך־הדין מנחם בגין

העם

אוחזת על הקיר

ביום השנה הרביעי להחלטת או"ם על הקמת המדינה, תאריך שנשכח כימעט על־ידי רוב אזרחי המדינה,* חייך דויד בן־גוריון, אמר כמה מלים עמוקות־תוכן: „מדינת ישראל לא נוצרה על־ידי ההכרזה, כי אם על־ידי מעשים, לא תוסיף להת־קיים אם לא תיוצר כל יום מחדש, על־ידי מעשים חדשים".

בגליון עיתון־הבוקר שבו צוטטו דיברי ראש־הממשלה הופיעה ידיעה נוספת, סנסציונית יותר: „מתוך שימוש בכוח פינתה משטרת־ישראל את מיטב הצעי־רים, חלוצי־הים, מאוניותיהם, וצבא־ישר־אל גייס אותם לשירות. על מיזבח הפרס־טיזיה העקרה של מנגנון פקידותי הוקרבו רוח ההתנדבות ורצון ההתמסרות, ירושת הנוער שיצר את המדינה לפני שלוש שנים.

לא היה זה הדבר היחידי שיכול היה לזרוע דיכאון בלבו של האזרח ביום־השנה להכרזת האו"ם. ברחבי הארץ התרחשו דברים שהזכירו, לבעלי הזיכרון, את מצב־הרוח של שנות השלושים המאוחרות. בפ־עם הראשונה מאז אותו יום ה־29 בנובמ־בר, התייחס רובו המכריע של הקהל ב־אהדה גלויה לאנשים שהפרו את החוק במחכוון; בפעם הראשונה שוב הופיע החוק לעיני האזרח לא ככלי הבא לשמור עליו, אלא כדבר שיש לקום נגדו.

תמונות־ההפגלה שנישנו עם הורדת ה־מלחים מאוניותיהם, ותמונות־המאבק ש־נישנו שעה שהתנגש קהל נסער של ידידי הימאים עם שוטרים חבושים כובעי־פלדה ומזויינים באלות ובמגינים של המישטרה הבריטית, היו אותות־אזהרה על הקיר. אם אומנם יש לקיים את המדינה במעשים, לא אלה המעשים.

* 29.11.47 בפלשינג־מאדו, לייק־סאכסס, ניו־יורק, מקום מושבה של עצ־רת־האו"ם באותם ימים.

עיתונים

התשובה: לא כלום

כשעלה ד"ר היאלמר הוראס גרילי שאכט** למטוסו, והמשיך לגרמניה, לא תיאר לעצמו, מן הסתם, את גל ההתרג־שות שהשאיר מאחוריו.

בעיתונים, בכנסת, בבתי־הקפה תמהו האזרחים: איך קרה הדבר? כיצד ייתכן שאיש כזה יעבור באין־מפריע את גבו־לות המדינה, העסוקה בעריכת מישפטים לקאפואים*** קטניים? שאל אחד הליצנים: „מה היה קורה אילו היה אדולף היטלר עובר את שדה־התעופה לוד, שותה ספל־קפה, מוסר הצהרות על עתיד מדינת ישר־אל, ועל הידידות המסורתית של גרמניה לישראל היהודית?"

התשובה היתה, כפי הנראה: לא כלום. לפי החוק הקיים לא היתה אפשרות לא־סור את האיש. אלה שחוקקו את החוקים לעשיית השפטים בשומרים עלובים במח־נות־הריכוז, שכחו לסתום פירצה זו.

כרגיל במדינה, החל כל אחד מחפש את האשם בזולתו. בייחוד עסקו בזאת אלה אשר האחריות למלאכת החקיקה הובצת במישרין על שיכמם: חברי הממשלה. הם גם מצאו את האשם האמיתי: אותם שלו־שה עיתונאים (אנשי מערב, דבר ורוי־טרס) שגילו את הסקוס. הודיע ראש־הממשלה: כקורא עיתון עיברי אני מת־בייש בעיתונים אלה. הסכימו לדיעה זו: כל העיתונים שעובדיהם הלא־זריזים הח־מיצו את הסנסציה.

האשמת העיתונאים (ולפי השמועה, אף העמדתם לדין־חברים באגודת העיתונאים) היא, כמובן, מגוחכת לחלוטין. העיתונאי קיים כדי לספר להמונים את אשר הוא רואה ושומע. אין זה מתפקידו להעביר את ידיעותיו צנזורה לאומית. אם קרה מיק־רה, אין זה מתפקיד העיתונאי להעלים אותו (או לחפות על האשמים בו) אלא לספר את האמת.

* שישקלי נרצח בסוף שנות ה־60' על־ידי רוצחים־שכירים, במקום גלותו בארי־גנטינה.

** הרמטכ"ל באותם ימים, שבאחרונה שב לכותרות והקים מיפלגה להצלת ה־מדינה, לדבריו.

*** אשף־הכספים של הרייך השלישי, שעבר את לוד בחנייה קצרה.

**** הנאצים החזיקו במחנות־הריכוז מנגנון כפוי של יהודים, שאולצו לפקד על יהודים אחרים.

אנשים

● קול הסטודנט, בטאון תלמידי הטכ־ניון הגיב, על נדידת **יגאל אלון** מאוני־ברסיטת לונדון לאוכספורד (העולם הזה 734), והעיר כי את מיקצוע הכלכלה אפשר גם ללמוד בירושלים. הביטאון חישב כי לימודיו של מפקד הפלמ"ח ותישעה סטו־דנטים ישראלים נוספים בחוץ־לארץ עולה לאוצר המדינה לפחות 7000 לירות*. שטר־לינג לשנה, סכום שבו אפשר היה לספק מכשירי־כתיבה וסיפרי־לימוד לכל תלמי־די הטכניון במשך שנת־לימודים אחת. בינתיים נחל **יגאל אלון** כישלון סיפ־רותי, שלא באשמתו: תולדות הפלמ"ח שנכתבו על־ידו, ועמדו להופיע כספר בהוצאת הקיבוץ המאוחד, לא הודפסו כיוון שבית הדפוס הפסיק את עבודתו.

● שעה שילקוט הפירסומים** של משלת ישראל הודיע כי עורך־הדין ש. מיספרו בפנקס עורכי־הדין של **פנחס רוזן** הוא 411, מורשה לשמש עורך־דין בבתי־המישפט, ישב **מנחם בגין** והכין עצמו לבחינת עורכי־הדין הממשלתית. הקלתו האחת: כלותם־מחתרת לשעבר אין עליו להיות סטאז'ר אלא שנה אחת בלבד (במקום שנתיים).

* חסרון מטבע־החוץ של המדינה, בראשיתה, לא איפשר לה לרכוש גם את מוצרי־המזון היסודיים במטבע־זר.

** שמו הקודם של „רשומות".

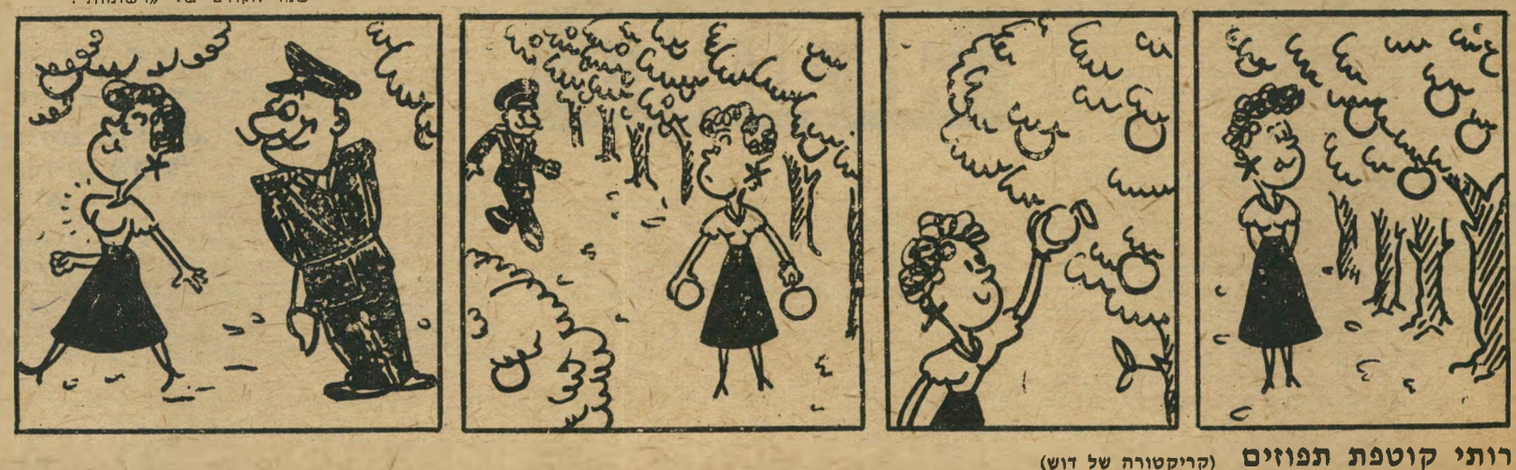
ספרים

הגוף הגאוני *

הפרופיסור מרטין מולדי היה מקובל מאד על תלמידיו. הוא הטיף ליחסי־מין חופ־שיים, לא העריך יופי, הסביר כי העיקר באשה הוא האינטליגנציה, וניבא לתקופת השיחרור שבה תוכרח כל אשה חשוקה להתמסר לחושקה.

אך מזכירתו ניסתה להתאבד, כי ניראה לה שהפרופיסור בחל בה בגלל כיעורה. ידידי הפרופיסור החליטו לשים קץ להטפו־תיו ולהשתוללות שני המחנות היריבים

* מאת אביגדור המאירי, הוצאת עין, 138 עמודים, 300 פרוטה.

רותי קוטפת תפוזים (קריקטורה של דוש)

במחנה

עמרשלעייר

חיים גורי על: „חיים גוריים". עמוס קינן. פלמ"ח. אחדות־העבודה. יאיר. ארץ־ישראל. „הספר המשוגע"

„המימסד... המימסד... אילמלא הייתי 'חיים גורים'. ביטוי לאותה הכללה. הייתי נוקט עמדה גם לגבי שאלה נכבדה זאת."

מיתולוגיה של שינאה

סופרים שלא שמעו שום יריה בטלפון

● אינני יודע כיצד לחתום על דיברי תשובתי ל„מונולוג" של עמוס קינן — „תמצית הבורות והשיקריות הישראלית" (העולם הזה, 2047) באותו „עליהום!!!" רצחני הוא הופך אותי מושג, דגם, סטיריאוטיפ. הנני ה„חיים גורים", על משקל „האברמוביץ'ים־רבינוביץ'ים" הכרשוצ'ובי. אינני רק סופר ומשורר עלוב ומושחת, איש המימסד, אני גם גוף־שלישי־רבים: „הדור של הגורים הוא דל ברוחו", או „ישועה לא תצמח מהגורים בבית־השיטה", או „מה שמציין כבר אז את החיים־גורים של אותם ימים מציין אותם היום...". כסמל לכל המכוער והנקלה אני תופעה היסטורית. אני הידרה מרובת־ראשים. אינני נולד לבדי ואינני סובל או מאושר לבדי. אינני לוחם וכותב ואחראי לדברי לבדי. אינני מת לבדי. לכן הספר המשוגע זה אולי המצבה שהדור הסיפרותי של הפלמ"ח העמיד לעצמו..."

● קביעה זו מסבכת אנשים חפים־מפשע וסופרים מצויינים במיתולוגיה ה„גורית" הזאת. בבית־השיטה היו עמי, בצד כמה עשרות חברי קיבוצים מהסביבה, גם ס. יזהר וחנוך ברטוב (נתן שחם הסתייג ויצא). על מה ולמה לוקים הם בגללי כ„גורים"? מה חטאם? ומה חטאם של סופרים ומשוררים רבים למדי הקרויים „דור הפלמ"ח", שלא היו מעולם בפלמ"ח וקוללו על־כורחם, בדיעבד, בהשתייכות זו? מהם שהיו ביחידות אחרות ומהם שלא היו בשום יחידה ולא שמעו שום יריה בטלפון, ומסווגים ר"ל כפלמ"ח. מה חטאם?

● „אני לא הייתי בפלמ"ח..." מצהיר קינן חגיגית, „וזה לא מיקרה שלא הייתי בפלמ"ח. אני לא מצטער שלא הייתי בפלמ"ח. אני גאה שלא הייתי בפלמ"ח..." ובכן, אני מקווה שהפלמ"ח יתגבר, איכשהו, בדיעבד, על הטראומה הזאת ויגוחם בבניין הארץ, אף שכל ההפסד הוא שלו, של הפלמ"ח. „...הוא (חיים גורי), בחר את הבחירה הרעה." אני מודה, בחרתי את הבחירה הרעה הזאת בשנת 1941, כאשר צבאות גרמניה הלכו מחיל אל חיל ובארץ־ישראל דיברו על „מצדה על הכרמל". הייתי אז בן 18. שמונה שנים שירתתי ביחידה זו, בתפקידים שונים: טוראי, מ"כ, פועל־שחור בקיבוצים שקיבלונו כצבא־עובד, פועל־מוסך בגראז'ים הבריטיים בבנייני־התערוכה בצפון תל־אביב, כגייס של הפלמ"ח, מ"מ, שליח הפלמ"ח לאירופה־המרכזית והמזרחית, לאירגון הגנה־עצמית, גניבת גבולות ועלייה ב'. צנחן בקורס־הצניחה הראשון שנערך בצ'וסלובקיה. סמ"פ בגדוד השביעי של חטיבת הנגב, בשובי אל מילחמת־השיחרור. אחר־כך פורק הפלמ"ח. אחר־כך תמה מילחמת־השיחרור. החל פרק חדש בחיי כחיים גורי, ולא כ„חיים גוריים".

חיים גורי ולא „חיים גוריים"

● „...אחדות־העבודה שיתפה פעולה עם השילטון הזר, אם־כי עם נופך קצת יותר אקטיביסטי גוסח חיים גורי...", כותב קינן במשא זה של רצח בע"מ. אני מקווה שקינן משקר בלא־יודעין. אחדות־העבודה לא „שיתפה פעולה" עם הבריטים. לא יצחק שדה ולא יגאל אלון ולא „חיים גורים", שהיה אז בן 19, ולא יצחק טבנקין. כוח זה בקרב ה„הגנה" ותנועת־העבודה, התנגד נחרצות ל„סיזון" בגילגולו זה. אני רואה היום, כאז, את הקשר

* תוכנית התגוננות של היישוב העיברי בארץ־ישראל, בין רכסי הכרמל, במיקרה שרומל בראש „שועלי־המידבר" יכבוש את מצרים, ויתקרב לארץ. הוגה התוכנית היה מייסד הפלמ"ח, יצחק שדה.

חיים גורי (53), סופר, משורר ובעל־טור, איש פלמ"ח עד קום המדינה. למד באוניברסיטה העיברית סיפרות עיברית, תרבות צרפת ופילוסופיה, השתלם בפאריס בסיפרות צרפתית בת־זמננו. היה חבר מערכת „למרחב" וכעת „דבר". ספריו: „פירחי־אש" (1949); „עד עלות השחר" (1950); „שירי חותם" (1954); „שושנת רו־חות" (1960); „מול תא הזכוכית" (1961); „עיסקת השוקולד" (1964); „דפים ירושלמיים" (1968); „תנועה למגע" (1968); „הספר המשוגע" (1971); „מראות גיחזי" (1974); „עד קו נשר" (1975).

מונולוג

-הזה ב„סיזון" * כטעות איומה. אני זוכר את הכרוז „קין" על כותלי חיפה, את „לכנופיות־המטורפים" של יאיר **

● כאן המקום להזכיר „עובדה נשכחת", שבבחירות האחרונות שנערכו ל„אסיפת־הניבחרים" לקראת שילהי המנדט, הצביעו כל אנשי לח"י במחנות־העצורים באפריקה

* כינוי ל„עונת־ההסגרה" שבה הוסגרו אנשי לח"י לרוב לידי הבריטים.

** „כנופיות המטורפים", שיר של יאיר (שטרן) שבו נכתב בין השאר: „אלוה, רחץ בדמנו צואת לשונם הנואפת: / המורד — מטורף, וגואל דם עיברי — עבריין!" / לקרב, קנאים! שוב אל רומי זונה אח יקוף איש־יהודפת, / וכל גו לפגיון האויב, כל צוואר — לתלייו...

בעד רשימת ת, כלומר בעד „אחדות־העבודה". 80 במיס־פר, אם אינני טועה. רוב אנשי אצ"ל הצביעו בעד רשימה ג („המיפלגה הרוויזיוניסטית"), ואחד בעד ויצ"ו... גם אם היתה בהם מידת מאזוכיזם כמידת הסא־דיזם המאפיינת את כתיבתו של קינן בחשבונו עם ה„חיים־גורים", לא היו מצביעים על מסגיריהם ומוס־רניהם.

● אגב, אני רוצה להזכיר לקינן, כי הפלמ"ח לחם בבריטים בעתלית, ובפיצוץ מסילות־הברזל, ובהתקפה על סירות־הצייד וספינות־הגירוש ומישטרות־החופים וב־התנקשות בתחנות מישטרת־המחץ הבריטית, הפי.אם.אף. ובחיסול ה„רדאר" על הכרמל ובליל־הגשרים, ובהבאת 90,000 יהודים ניצולי השואה לארץ־ישראל, ובהפרת חוק־הקרקעות ובליל־וינגייט ובאירגון פעולות־המונים ברחבי־הארץ. אפשר להתווכח על דרכים ואמונות, על לח"י ופלמ"ח, על כל הגורמים שהזכרו ושלא הוזכרו, שהביאו לחידוש עצמאות ישראל בארצו, אך לא בנוסח הקינני המערב סיפרות והיסטוריה ופוליטיקה ברדידות מגוחכת רצופת חשבונות־אישיים. זכותו לשנוא עד־עולם את ה„חיים־גורים" שמורה לו בלי שיערב את הפלמ"ח בדייסה הזאת. כשלעצמי הנני משוכנע עד תום, כי בלי הפלמ"ח, שאחד לארבעה מלוחמיו נפלו בקרבות הרבים, לא היתה קמה ישראל ולא היתה ניצלת בבוא המילחמה הערבית.

פשרה הכרחית בפרק־הזמן ההיסטורי הזה

● מעולם לא אמרתי בכתב או בעל־פה, ש„אנחנו עומדים מאותו צד של המיתרס". קינן כותב: „...אנחנו עומדים משני צדדים של אותו מיתרס עקרוני שלא קיים מאתמול, ותוקפו לפחות כשנות המדינה..." אני נכון בלב שלם לקבל קביעה זו, בתנאי שמדובר בי כאדם בודד ולא כ„חיים גורים" בלשונו האלימה, ההו־פכת אותי מיצור אנושי לדגם, מושא לשינאה.

● אני רוצה לומר לעמוס קינן ולא ל„קינגים", כי מהפיכות ומילחמות ומשברים אשר טילטלו ללא־רחם הוויית מסוכסכת זו, ששמה ישראל, מחקו שבטים ונאמ־ניות וחמלות ומיפלגות ויצרי איגודי־כוחות חדשים, אד־הוק. אינני יודע היכן הא הפלמ"ח היום. משה שמיר פנה ל„ליכוד" ומתי מגד פנה ל„מוקד". מתי פלד איש הפלמ"ח פנה עם קינן ודויד שחם ואורי אבנרי ל„ישראל־פלסטין" ועזרה זוהר, איש הפלמ"ח, פנה ל„לעם" או ל„שלומציון". וריפתין, שהיה איש „השומר הצעיר", אותה תנועה ש„שיתפה־פעולה עם השילטון הזר ועם הבורגנות היהודית הבינלאומית" הוא שותפו של נתן ילין־מור. ד"ר משה סנה עליו־השלום הגיע למיקוניס וחזר בתשובה, ואינני יודע מי מייצג את לח"י, האם עמוס קינן ובועז עברון, או גאולה כהן או ד"ר אלדד או אליהו עמיקם.

● דומה כי בעולם משתנה זה, הדבר האחד הקיים ועומד בקנונית, הוא ה„חיים גורים". אישית, אני מדה. אני עומד בין קינן למשה שמיר — מבלי לפגוע באיש מהם. במעמקי ליבי, נכון, אני איש „ארץ־ישראל־השלמה" כדיברי קינן, „...ומשה שמיר הוא אדם יתר הגון וישר מחיים גורי..." אני חייב להכריע או־או. כן, הנני מאמין באמונה שלמה שארץ־ישראל היתה ותהיה ארצו של עם ישראל. אני מקבל את „תוכנית־אלון" כפשרה הכרחית בפרק־הזמן ההיסטורי הזה. אני נאלץ להכיר, לצערי, בהכרח ליצור שותפות תוך הפרדה, כלומר תוך חלוקה בין עמי ארץ־ישראל במיסגרת „תוכנית־אלון", המהולל ומשובח על קינן, או תוכנית אברהם וכמן *. אם סבור קינן, כי אין בין עמדתו לבין

* תוכנית „השדירה־הכפולה", שמטרתה יישוב ואיכ־לוס קו הגבול והחופים מן החדמון ועד לשארם־א־שייח'.

עמדת משה שמיר אפשרות־בחירה, הרי קביעה אכזרית זו נוגעת לא רק ל„חיים גורים" אלא לרבבות ישראלים.

● נשאר המימסד, הספר המשוגע. מה עוד? הכישלון הסיפרותי. שלונסקי. אלתרמן. היכן מוצאים את הידיים והרגליים? „דור הפלמ"ח הם צאצאים לשוניים של שלונסקי..." אך עגנון חתם על גילוי־הדעת הראשון למען „ארץ־ישראל־שלמה", לאחר „ששת הימים".

● המימסד... המימסד... אילמלא הייתי „חיים גורים", ביטוי לאותה הכללה, הייתי נוקט עמדה גם לגבי שאלה נכבדה זאת. אך גוף־שלישי־רבים זה מסבך אותי, ללא מוצא, במיתולוגיה של השינאה הקיננית. אם ידון בי, אישית, אהיה נכון להתייחס לכל נושא. אינני רוצה לשאת באחריות לדיברי או למעשי ה„חיים גורים". אינני רוצה לסבך חפים־מפשע בשמי המיתי, המושמץ, ואינני רוצה להעניק חסינות לאנשים הנכללים בסידרה זאת, „חיים גורים", למרות רצוני. גם רצונה של מיפלצת הוא כבודה.

● מילים אחרונות על הספר המשוגע, שהוא שלי ולא של „חיים גורים". קינן מתמצת את „המישקע שנשאר לו", „ככה": „...כאשר היינו קטנים, היינו נפלאים, ומדוע היינו נפלאים, כי היינו כה יפים, ומדוע היינו כה יפים כי היינו כה טהורים, כי פשוט היינו גדולים... מפני שאנחנו הבנו מה גודל המשימה שעמדה בפנינו..." וכו' וכו'.

● אני חושב שסיכום כזה אינו מכובד. אני חושב, שלא „...כתוב שם שהאנשים היו גדולים ונפלאים וזה חוזר כל הזמן ככה..." אני חושב שהספר הזה הוא דבר אחר, אך אינני רוצה לעסוק בסיפרות. אולי זו אנתולוגיה של אהבות, של פגישות עם אנשים לא „גבוהים" ולא „בלונדיים" וללא „עיניים כחולות", לא „גדולים ונפלאים". ביניהם אמי עליה־השלום, הבוכה על התעללות בערבי אחד, רוכל בעגבניות.

● אני מסרב לייחס לו ערך גדול מדי. הוא ספר טוב או רע. לא יותר מזה. לא „מצבה לדור הסיפרותי של הפלמ"ח," כדיברי קינן.

● ומה על כל השאר? על המיתרס? האם תמיד עמד מעברו של מיתרס אחד? ועל תמורות העיתים וכו' וכו'? מי יכול לעסוק בכל אלה מבלי להיתפס לדילטאנטיות במיסגרת ארבעה עמודים... מילה אחרונה בפולמוס זה לא תהיה שלי. לעולם לא אסלח לקינן את הנוסח הזה.

העוני כלהיט

בחטף

פעם היו קוראים את מחזותיו של **ויליאם שקספיר**, או הולכים לראותם מוצגים על הבמה. היום קוראים ספרים שנכתבו על מחזותיו של שקספיר. ואכן, מבקר־לעת־מצוא אחד, **אורי חקלאי**, פותח רשימה שהתפרסמה במשא על הספר הטראגדיות של שקספיר מאת **פרופ' רות נבו**, במילים: „לא אגזים אם אכתוב שזה הספר העשירי, המאלף והאחראי ביותר שקראתי על הטראגדיות של שקספיר" ● במאמר אחר, שאותו פירסם העיתונאי **איהיו עמיקם** על סיפרו האחרון של **אלי ויזל**, שליחי האל, הוא כתב: „...המעמד הבלתי־מצוערער שהוא (ויזל) רוכש כמורה של היהדות האמריקאית וגדול סופריה, מוכיח עד כמה גדולה בקרב יהודי הגולה הכמיהה לזהות ולגאולה...". מעמדו הבלתי־מצוערער של ויזל כגדול סופריה של היהדות האמריקאית, עלול להעלות חיוך של סלחנות על שיפתיהם של **סול בלו, נורמאן מיילר, פיליפ רות, ברנרד מלמוד**, שהתרבות האמריקאית מתייחסת אליהם כאל סופרים, ולא כאל יהודים ● בימים אלה עומדת לראות אור החוברת האחרונה של הריבעון לסיפרות קשת, בעריכת המשורר **אהרון אמיר**. בראיון שנערך בידיעות אחרונות עם אמיר, לרגל סגירת

ד"ר גידעון עפרת
פשרה צבועה

ריבעונו, שהביא בשנות ה־50' המאוחרות ושנות ה־60' לתפנית מהפכנית בפרוזה העיברית, אמר אמיר בין השאר: „...קשת השתדל ונדמה לי שהצליח, שלא להיי־עשות קרדום לקליקה סיפרותית, לא לארגן סביבו, כת' בנוסח שמור־לי־זאש־מור־לך; לתרום את תרומתו לליבון בע־יות היסוד של החברה הישראלית מבלי להידרדר למריבות־רחוב ולתיגרות השוק הסיפרותי..." ● על המחזמר קריזה, המוצג בימים אלה בתיאטרון חיפה, יצא זעמו של **ד"ר גדעון עפרת**, מהחוג לתיאטרון באוניברסיטת ירו־שלים. ברשימה תחת הכותרת „העוני כ־להיט", שאותה פירסם בדבר, הוא כתב בין השאר: „...קריזה הוא, למרבה אי־הנעימות, מחזמר על עוני, מין הפקת ברודוויי ציבעונית ונוצצת, העושה שי־מוש בעוני לשם בידור... הוא קיטש פול־קלוריסטי. מוכרים לך את הווי עדות־המיזרח כמו היה זה ערב־הסברה מסוג ז' לתיירים אשכנזים... וכך אתה יו־שב בהצגת קריזה, מלקק את האצ־בעות לשמע חיקויים יפים של מיבטאים מיזרחיים... בהמשך רשימתו טוען גד־עון עפרת על צביעותה של הנהלת התיאטרון החיפאי: „...אולי יואיל מי־שהו מאנשי תיאטרון חיפה לומר לנו, מתי ביים במאי ממוצא ספרדי הצגה כלשהי בתיאטרון חיפה? מתי קיבל שחקן ממוצא ספרדי תפקיד ראשי בהצגות תיאטרון חיפה, להוציא תפקידי־מישנה שרובם מעלים ספרדים, ערבים, או טיפוסים זרים ומוזרים? נכון, יש שחקן ערבי בתיאטרון חיפה, ויש בו שחקנים ספרדים מעטים, אך מציאות זו נראת כמס שפתיים־ליבראלי. כותב שורות אלה יודע על במאי ישראלי צעיר ממוצא עיראקי, **יוסי אלפי** שמו, העובד זה שנים בהצלחה רבה בשכונות־עוני ובבתי־כלא, מעלה הצגות חזקות, אמיתיות, ישירות ומקוריות: הוא כותב יחד עם האנשים את הטכסט, פועל עימם ועם קהלם המקומי לטובת עניניהם. במאי צעיר זה רודף זה שנים אחר אנשי תיאטרון חיפה, מזמין אותם להצגותיו, שולח אליהם (לפני יותר משנה!) טכסט דוקומנטארי על בעיות פער עדתי ומצוקה בארץ (!), ומבקש הזדמנות להוכיח את עצמו כבמאי בתחומי מומחיותו, התיאטרון החברתי. למותר לציין, שאנשי התיאטרון החיפאי לא נענו ליוסי אלפי... בהצגה הם זעקו בהתחסדות סיסמות בעניין שיוויון תרבותי, אך במציאות הם אשמים באותה אפלייה שנגדה הם יוצאים..." כמו־כן מגלה גדעון עפרת במאמרו, כי למחזמר קריזה קדמה הצגה רוויית חומר־נפץ חברתי בשם עצבים. על תפקיד המועצה־לתרבות־ולאמנות שבהנהלת **האה פורת**, והמחשת כוח־השפעתה של המועצה לגבי כושר־הבחירה־האמנותי של תיאטרון חיפה, טוען עפרת: „...הצגת קריזה היא פשרה צבועה עם המצפון ועם המועצה־לתרבות־ולאמנות. לדעתי, יש קשר ישיר בין ההתחסדויות המחזמריות של קריזה לבין השתקת ההצגה עצבים... עצבים לא זכתה בגיבוי (שתיאטרון חסר־אומץ אינו יכול בלעדיו) של המועצה־לתרבות־ולאמנות. לפיכך בא העיבוד, ועתה יבואו הגיבוי, הממון והפשרה הבלתי־מכובדת והמבישה..."

ריימון קינו

סופרים

מעטים הם הסופרים הנושאים בחובם בשורה מהפכנית של ממש, חיים את חייהם על־פי בשורתם, ומגשימים אותה. ריימון קינו, סופר, משורר, מתימטיקאי, פילוסוף ופרובוקטור־תרבותי, נשא בחובו בשורה מהפכנית.

קינו מת בפאריס לפני שבועות אחדים בגיל 73, לאחר שהגשים את בשורתו.

הוא נולד בראשית המאה בהאבר, זקנה את השכלתו בסורבון, פאריס, שם הוסמך בפילוסופיה; שירת בליגיון־הזרים הצר־פתי, התפרנס כמורה לצרפתית, עיתונאי ומתרגם. בראשת דרכו הסיפרותית הש־תייך קינו לשורת הסופרים הסוריאליס־טיים, ששלטו בכיפה בחיים התרבותיים של צרפת בשנות העשרים. הוא עסק בעי־דן הסוריאליסטי שלו בחקר האפשרויות הטמונות ב„כתיבה־אוטומאטית", עם פוג זיקתו לסוריאליזם חקר את „דמות המוק־יון בסיפרות", וב־1933 פירסם את סיפרו הראשון, מלתעות הכלב, שבו המחיש את השקפת־העולם הסיפרותית שלו, אשר ב־פיענוחה ובהפצתה עסק מאז ועד יום מותו, בעשרות ספרים ובמאות מאמרים.

בשורתו הסיפרותית של קינו עסקה בהחדרת מרכיבים של שפת־הדיבור היומ־יומית (שפה תת־תיקנית) להיכלי הסיפ־רות הצרפתית. ספריו רצופים מילים צרפתיות שאותן אין למצוא במילונים. גיבוריו הינם בני־פאריס של שכונות ופר־ברי הפועלים, המשוחחים בעגה, משתכרים בביסטרו, וחיים מלהג ללהג חיים אר־ציים וחושניים. את סיפרותו זו ניסה קינו לתרגם למיסגרות סיפרותיות, שהסיטואציות בהן לקוחות מתוך התורות הפילוסופיות של פילוסופים כדקארט והגל, המצליחים להסתתר מתחת למסווה הילדותי והתמים שהע־ניק לסיפוריו.

קינו חש עצמו כממשיך־דרך סיפרותי ליציירותיהם של סופרים כפלובר, ג'יימס ג'ויס, מרסל פרוסט, לואיס פרדינאנד סאלין. את השקפת־עולמו על הערכים הארציים של הסיפרות הוא זיווג עם קפדנות יצירתית, שלהגנתה טען כי אסור לסופר להותיר מקום למיקריות כלשהי ביציירתו, תוך שהטיף לחדירת המתימטיקה והדייקנות לסיפרות.

לפירסומו העולמי הגיע קינו בגיל מבוגר, עם פירסום סיפרו זאזי במטרו, שבו הצליח ללכד את כל מרכיבי הסיפרות שלהם הטיף. זאזי היא ילדה, שהורים אינם חולמים על שכמותה. היא תוקפנית וקומית, בחה של תופרת שבגדה בבעלה שהסך שיכור, עד שהאם התופרת פיצחה את ראשו באיבחת־גרזן. האם שולחת את זאזי אל הדוד גבריאל המתגורר בפאריס, גבריאל הגברתן מתפרנס למחייתו כרקדנית במועדון של הומוסכסואלים. זאזי, שהיא תערובת של תמימות והכרת סודות החיים, כל מילה שלישית שלה היא „חרא", חולמת כילידת הפרובינציה לנסוע ב„מטרו" וחלומה נשאר בגדר חלום. מבעד לעיניה הערמומיות של זאזי, דומה שכאשר יוצאים הפאריסאים מהמטרו הם יוצאים מן המציאות לעבר עולם הסיוטים, והעולם שבו נעה לה זאזי מעמיד את הפאריסאים עצמם מול מראה שבה הם נראים מגוחכים עד כדי טראגיות. בזמנו ראה הספר זאזי במטרו אור במרבית השפות, וגם בעיברית, ובדומה לכל יצירותיו של ריימון קינו, הוא נותר עד היום פרובוקציה תרבותית ראשונה במעלה.

הכתיבה האוטומטית

אנתולוגיה מודרנית

מאת: ריימון קינו

תותחי־שלג מפציצים את עמקי השואה התמידית. קווי־ההיקף של השמים — גוויות שאבד עליהן הכיח — חדלו להיות חדורי אהבה, ומגיפת חיוך־הכפן סוככת את חלונות הפלטינה. המתכות המותכות מסוננות מבעד לספוגיהן של יוני ענק; וזאחר שנישחקו הן נשחות לעבר הרי־הגעש והמיכרית. שאריות עופרת, שאריות שיש, שאריות מחצבים ופחמנים, עימם תת־קרקעי שנחסם בפנינו, האונכם רוח שנשי ממה לרגלי המוות? רפש מאדים של אוקיאנוסים, אגמי מתכת, דגים מוכי עיוורון, אצות לבנות, מעמקים סמויים, שקיפויות שמימיות ללא פיתרון! חנה תחום אבני שמים ומסדוך כוכבי השבים שנגוזו בתהיתו של אלון ששנותיו רבות משנות חירה. כוכבי הלכת מתפזרים על כל אזמות תבל. נשים מתייחדות לעטר פסנתרים, גברים מושיטים מגבעת, ידים צוחות וכוכבים מרימים רגל מוך קירות מכופים כתמי־מוח.

הענבים לא יכשילו השנה; הפרחים יכהו במרם יניבו פריים לקוץ תרועת מהפיכת השדות. האדמה הדשנה, חטיט והגיר, הרקב והזבל יזרקו לחלל, אנשים יפזרום בעיניות עמלי־הכפיים. המחצבים המאו־שרים יחכיו בידיים: בני תמותה ילושו במאובנים, בגרעינית, בגבי־שים ובעפרית הזהב כאצבעות מגואלות דם. הם ירממום למען יחושו את אושרם ברגליהם; הם יחפרו ללא קץ. המנהרות תהפוכנה לקרחות־יער, מירצו של עוּם נטוי־חיים יכבוש את האנושות, ליניצוציה החד־שים של התנזרות מחודשת...

(מתוך „המהפכה הסוריאליסטית", מס' 5, 1925).

רחל מרחלת על כל השולם

סיפור אהבה נוסח אילת

בשקט, ובלי כל אזהרה מוקדמת, נערך בשבוע שעבר טכס־הנישואין של אחד הזוגות הותיקים והמוכרים ביותר בעיר. ואם אגלה לכם מי היו אלה שהתחתנו — לא תאמינו. אתם בטח הייתם משוכנעים שהם כבר נשואים מזמן.

ובכן, המלונאי **אלי** („פאפר") **פפושדו** ובת־זוגו, הלא היא **אביה נחשוף**, באו בברית־הנישואין רק בשבוע שעבר, אחרי רומן צמוד שנמשך שבע שנים. את החתונה הם ערכו בחוג המישפחה, בנוכחות 25 אנשים בילבד, בפנטהאוז שלהם ברמת־אביב, כך שאין כל סיבה לכעוס עליהם אם לא הייתם בין המוזמנים. הרבה לא היו.

זו היתה חתונה צנועה באמת, ברוח הימים האלה. את הקידושין ערך הרב הראשי של אילת, והשושבין של החתן והכלה גם־יחד היה הצייר **משה ינוקא**. הכלה לא לבשה שימלת־כלולות לבנה, אבל לעומת זאת גם לא חילקו למוזמנים רבע־עוף.

סיפור־האהבה של אביה ופאפו התחיל כמו כל סיפורי־האהבה של אילת, כש־בחורה באה להתארח במלון ופוגשת שם גבר שהיא מוצאת חן בעיניו וגם הוא בעיניה. אלא שהפעם הסתבר שהגבר אינו אלא בעל־המלון בכבודו־ובעצמו, ומלבד המלון יש לו גם אשה. אבל האהבה שהתלקחה בין השניים היתה כל־כך עזה, עד שכל אחד מהם עזב את בן־זוגו החוקי למען האחר.

פאפו ואביה חשבו אולי שיוכלו להסתיר את עובדת נישואיהם, אבל הסוד התפשט כמו דליקה בשדה־קוצים. לא תהיה להם ברירה. אם הם רוצים שכל הידידים שלהם ימשיכו להיות ידידים, ולא רק קליינטים, הם חייבים לערוך עבורם חגיגת־חתונה.

זו תיערך ברוב עם והדר באילת, בחג־החנוכה הבא עלינו לטובה, יחד עם חגיגת יום־ההולדת של מועדון הסלע האדום, שימלאו לו שנה. ואם אני מנחשת נכון, לפחות חלק מהחגיגה ייערך על האיכטה של המלון, שם נערך בזמנו פסטיבל, כש־פאפו נבחר כסגן יו"ר הת' בעלי־המלון.

הבעייה היחידה שהטרידה את הזוג הטרי היתה, כמובן, היכן לבלות את ירח־הדבש. אבל הבעייה נפתרה תוך זמן קצר. מנהל מלון הסלע האדום **באילת** הזמין אותם לחוג את ירח־הדבש אצלו. און־דה־האוו, כמובן.

רשימת מוזמנים סודית

כשנערכת מסיבה בבית הזוג **ציונה ודן קידר**, אחרי כמה שנות רגיעה, צריכה להיות לה סיבה מיוחדת במינה. ואכן, ביום השישי האחרון מצאו לכך הקידרים סיבה טובה כפולה ומכופלת.

ציונה ודן נסעו בקיץ האחרון לפאריס. כשהחלה שנת־הלימודים חזרה ציונה הביתה, להיות עם בנותיה, ואילו דן הצייר, קיבל סטודיו נחמד מול הנוטרדם, וצייר שם מבוקר עד חצות הליל.

אבל כיוון שהזוג החביב הזה לא מסוגל לחיות אפילו חודש בנפרד, חזר דן במהרה אל חיק מישפחתו, עד שתוכל המישפחה לצאת בהרכב מלא לעיר־האורות, ולהיות שם איתו בעת ששורה עליו המוזה.

ציונה, הרעייה הדאגנית, החליטה לערוך לבעלה מסיבת־הפתעה לקבלת פניו, מה־גם שבאותו יום ממש חל יומולדתה, כך שבאותה הזדמנות היא יכלה גם להפתיע את עצמה, שאף אחד לא ייצא מקופח.

ומה אגיד לכם, מאז שכולם במדינה הזאת נהיו רמטכ"לים, הדבר היחידי שנערך אצלנו בסודיות הוא המסיבות. ציונה אירגנה הכל כמו שניתן לצפות מאחת שהיתה קצינה בצנחנים ובחיל־האוויר, בסודיות וכמו מיבצע צבאי. אפילו היא בעצמה לא ידעה מה בדיוק הולך לקרות. רשימת־המוזמנים הסודית כללה כחמישים נבחרים, שמהם אני יכולה להדליף לכם החוצה שמות שראיתי במו־עיני, אבל בתנאי שזה ישאר ביניכם.

היו שם השחקן **יצחק שיקה** ורעייתו **אביבה**, שוויתרו באופן חד־פעמי על נסיעתם הקבועה בימי שישי לביתם שבעין־הוד, רק כדי להיות נוכחים במסיבה. השחקן **אלכס פלג** והמאי **דויד ווין** עם רעייתו **ניצה** הגיעו היישר מחזרה גנרלית בהבימה **להצגה** ריצ'ארד השלישי. את עולם הציור ייצגו הצייר **משה גת**, שבא בלוויית רעייתו **בתיה**, סיפר על ציורי־הענק שהוא מכין על הנושא „שלום", והציירת הצעירה **רחל טימור**, שבאה בחברת ידידה, סוכן־הפסנתרים **דויד** (גינזבורג) **גנות**, והראתה איך אפשר להסתפר בפאריס אצל **וידאל ששון**, להשאיר 450 פרנק ולצאת בלי חפיסה ובלי תיספורת.

לאווירה העליזה ששררה בבית הקידרים תרמה הופעתו של **עמוס מוקדי**, בנה של **מרגוט קראוזנר** המנוחה, שהגיע מאנגליה והציע את שירותיו הטובים לכל מי שסובל ממיחושי־גב. עמוס ריכז סביבו את המסובים, ביקש מהם בנימוס להסיר את מעליהם, ולימד אותם פרק בתרגילי־יוגה כשכולם מתרגלים איתו, ופותרים לעצמם את בעיות הגב ואחרות.

שיבת ציונה

גם בעניינים שבלב רבותי, מה שלא עושה השבל, בכל־זאת הזמן מצליח בסוף לעשות.

קחו, למשל, את **ציונה מוכטרמן**, הדוגמנית־לשעבר והבוטיקאית־בהווה, ואת ידידה התכשיטן **בינו פרני**.

מזה חמש שנים רצופות צמודים בינו וציונה לחיים ולאינדכס וזה לזה, וזה נראה לכולם בהחלט רציני, מה־גם שמדובר פה ברווק עשיר ומבוקש, ובגרושה שעתי־דה לפניה והיא אם לילד בן 13 וחצי.

אז כדי לשמור על ההשקעות, פתח בינו לציונה את הבוטיק שלה אשר נושא את שמה בגאון. אך כשציונה רצתה שהוא יפתח, מצידו, בהליכי־גירושין, הסתבר לה בזמנו שבזה הוא לא־כל־כך רצה להשקיע, ודרכיהם נפרדו. אבל, לזמן קצר בלבד.

הפרידה לא ארכה זמן רב, וכשנוכחה ציונה שהלחץ לא עזר, היא חזרה אל פדני שלה בכל אופן. עכשיו הם גרים יחד בדירה שכורה בדיזינגוף, ואחרי כל המשברים והשמחות שעברו עליהם, מספ־רים לי שהפעם הם בכל־זאת החליטו להתחתן. מה שיהיה יהיה.

מעניין רק יהיה לראות איזו טבעת יעצב בינו ליום שיבת ציונה אל מתחת לחופה, כי העיקר, כזכור, זה שיהיה במזל.

ציונה מוכטרמן
ברית אהבה

דווקא השבוע, כשהתפרסמה תמונה גדולה שלו בשבועון הגרמני שטרן, ב־מיסגרת כתבה על אילת, כשכל הגרמנים יבואו לחפש אותו בכפר שלו, הוא לא יהיה שם. כי ביום הראשון שעבר עלינו לטובה, יצא **רפי נלסון** בשליחות ללאס־וגאס. ולא בגלל שלאס־וגאס נעשתה פר־פולארית אצלנו בזמן האחרון. רפי נוסע במיסגרת כריתת ברית ערים־תאומות, וכימעט על תקן של שגריר־כבוד.

כל זה קרה אחרי שראש עיריית לאס־וגאס התארח בכפרו של רפי לפני כשבו־עיים, וכטוב ליבו בבירה העניק לו, בטכס קצר, את מפתח העיר שלו וקיבל בתמורה גופיה עם סמל הכפר. רעייתו לא קופחה גם היא, וקיבלה פראו מקסים שהכין התעשיין **חיים כסרגיליק**. ותיות שלרפי אין עדיין מפתחות של הכפר שלו להעניק לכל מיני אורחים חשובים (אגב, זה רעיון נחמד), הוא חיפש במחסן והשלים את הטכס המרגש בהענקת מפתח שוודי, דבר שאינו מקובל כל־כך לפי הכללים, אבל תמיד טוב שיש אחד בבית.

נו, ואחרי שנכרתה הברית החליט ראש־העיר לאמץ את הכפר של נלסון ואילו רפי, בתור ראש־עיריית הכפר שלו, החליט ברוחב ליבו לעשות ג'סטה לאורח הנכבד, והצהיר באוזני העיתונות שהוא מוכן, בתמורה, לאמץ את לאס־וגאס. הצהרה שתירשם בדברי הימים כהצהרת נלסון.

אני לא צריכה לספר לכם שצעד בינ־לאומי כזה לא צועדים בכל יום, וכדי לכונן את היחסים הדיפלומטיים על הצד הטוב ביותר יצא רפי מייד בשליחות לבדוק מקרוב את העיר התאומה ולקיים כמה שיותר מגעים, כדי להשיג הבנה בין שתי הערים. ולהדגשת היחס הרציני ל־אימוץ, הבטיח לפתוח בכפר שלו קזינו. לשימחת האורחים שיגיעו בעיקבות חתימת אמנת הידידות.

אבל לא רק בענייני אימוץ נסע רפי לאמריקה. כפי שאתם יודעים בוודאי, הוא שרוי כיום בתקופת קיבוץ בנים. אחרי שבנו־בכורו, **ליאור**, הגיע לגיל גיוס, נסע עכשיו רפי לפגוש את בנו הצעיר **גיא** בן ה־16, המתגורר בלוס־אנג'לס, ולהזכיר לו שיש לו בדיוק עוד שנתיים עד שיבוא זמנו ללבוש חאקי, ומוטב שיכוון את השעון כבר, כדי שיתעורר בזמן. גיא גר שם עם אמו, הרקדנית־לשעבר **לאה ווין**, אשתו השלישית של רפי, הנשואה כיום לכורי־אוגרף **דונאלד מקך** וגרה בוורלי־הילס.

אחרי שישאיר צוקריאה פרטי לבן ייצא משם רפי וימשיך בדרכו להוואי, הונולולו, סחיטי ואיי פיג'י, שהם המקומות היחידים שטרם שזפה עינו, כדי להביא לילידים את בשורת שלושת ה„אסים" שלו, Sex, Sea, Sun. במקביל יעמוד על השפעת הבירה על הילידים, וינסה לפתוח סניפים של הנלסון־וילג' בשיתוף עם קופת־חולים.

ואם מדובר כבר בקופת־חולים, אז רפי הבטיח לידידו הטוב, **ינוקא**, לשלוח לו בגובייגא ילידה עדויות פרחים, שתשמור עליו צעיר, בריא, רענן. ועד שישוב רפי ממסע־ההסברה המייגע שלו, בעוד חודש וחצי, ויחל בשיקום ההריסות בכפרו ה־אילתי, שנפגע בסערה הגדולה, נחזיק לו כולנו אצבעות ונאחל לו הצלחה.

SUN, SEA, SEX

„נצח ישראל לא!"

אם אתם לא זוכרים, אז תרשו־נא לי להזכיר לכם את תקופת החיכיון שחיכו השחקן **דידי זוקובי** ורעייתו **מיצי**, לר־אות מה ייצא מהקו־פרודוקציה המשותפת שלהם. ובכן, אני שמחה לבשר לכם שלי־דידי ולמיצי נולד בן, אח לחן, בנה של מיצי מנישואיה הראשונים.

לרך הנולד קוראים **ניר**. אני מסכימה איתכם שבמבט ראשון זה לא נראה שם עיברי, אבל אם תחשבו על זה שניל זה ראשי תיבות של: נצח ישראל לא — או, זה כבר משהו אחר.

אבל מה זה נצח־ישראל־לא? בבקשה. זוג ההורים הכינו הפתעה גם הפעם, ולכל מי שהתקשה להבין, הם הכינו תירגום משוכלל, משהו כמו: נצח־ישראל־לעד.

וגם עבור אוהבי הסבא יש להורים המאושרים פירוש רש"י. הם חיפשו במי־לון, ומצאו שניל זה שם של קוץ עיברי בצבע אדום־צהוב, שממנו מכינים צבע סגול וזאת הוכחה נוספת לכשרותו.

מי שעוד מבסוט מהשם, הוא הכוכב הצעיר חן בן ה־10, שמספר לכולם כי אם ניל הקטן שלו יהיה כמו **ניר יאנג** הזמר, זה יהיה על־הכיפאק ומצידו זה בסדר.

רפי נלסון ב„שטרן"
ברית ערים

הזמנה להצגת בכורה

126 ל"י

168 ל"י

189 ל"י

147 ל"י

147 ל"י

168 ל"

168 ל"י

147 ל"י

168 ל"י

245 ל"י

147 ל"י

אנו מזמינים אותך לראות - לראשונה בארץ -
את מבחר דגמי 77' שהגיעו זה עתה.
המילה האחרונה בעיצוב תכשיטים, אשר
כבשו בסערה את בירות אירופה וארה"ב.
תכשיטי זהב מעורגל (Gold Filled) וכסף
סטרלינג משובצים יהלומים סולריים, פנינים
מתורבתות ואבני חן אמיתיות.
שימי לב למחירים. הם בתוקף רק עד סוף החודש
במחירים אלה. אל תחמיצי את ההזדמנות.

תכשיטי

פלאטין

הכל יקר בהם-מלבד המחיר

בואי לראות את תכשיטי היוקרה של "פלאטין" במו עיניך. תוכלי להשיג אותם במרכז התצוגה הראשי של "פלאטין" ברח' בן-יהודה 64 ת"א,
ברשתות בתי הכל-בו של "שקם" ו"המשביר לצרכן", בפרפומריות מעולות, בחנויות מתנה ובבתי אופנה נבחרים באזור מגוריך.

יש משהו בשם בוגרט שנשים אינן יכולות לעמוד בפניו...!

בכורשם מליניק וגו & m

אנו מציגים בוגרט חדש.
יש בו קורטוב של עדינות,
מעורבת בשמץ של קשיחות וחיספוס גברי.
הוא רגיש מעט, אך אינו פגיע ובוטח בעצמו.
הוא תמיד נראה כאילו
נולד בעניבתו השחורה ובמגבעתו הרכה.
כל לילה עבורו הוא פרק חדש בחיים סוערים.

יש משהו בשם BOGART
הגורם לך לרטט
של התרגשות
בכל פעם
מחדש...

בוגרט-מושג בינלאומי חדש,
לניחוח גברי מעורר-
אפטר-שייב, מי קולון,
קצף לאחר הגילוח,
דיאודורנט וסבון.

קצף לאחר גילוח
חידוש עולמי בלעדי של "בוגרט"!
אפטר-שייב ההופך לקצף
עם יציאתו מן הבקבוק
ונמוג במגע עם עור הפנים.

שווק ע"י קליפר

רחל מרחלת על כל השולם

יהלומים נוצצים בתל־אביב

עוד אורח יקר, שעומד להגיע אלינו ולגרום לנו סינוורים רציניים, הוא **סרז' פרדקוף**, יהלומן לפי המיקצוע ומיליונר לפי התחביב. ועם שני נתונים ראשוניים צנועים שכאלה, אין פלא שהוא נחשב גם כפלייבוי פאר־אכסלאנס, בסטנדארטים בינלאומיים.

האיצר המהלך הזה הוא בן 40, עדיין רווק ויהודי כשר, ובתפקידו הרישמי הוא מנהל את חברת הארי וינסטון מניו־יורק. הנחשבת כאחת מחברות־היהלומים הגדולות בעולם.

ובתור אחד שנחשב כיהלום ימינו של וינסטון הגדול, הוא משופע לא רק באבנים טובות, אלא בעוד כמה פריטים נוצצים שעושים לו את החיים קצת יותר קלים.

כמו, למשל, כמה מכוניות רולס־רויס נוצצות, שאחת מהן, נוצצת במייוחד, נבנתה על־פי הזמנה אישית ועם כל הקריזות, עד ההכי קטנות, של הבן־אדם. אבל כשיש לו נסיעה נוצצת למרחקים ארוכים, הוא פשוט מחנה את הרולס, קופץ למטוס הנוצץ הפרטי שלו ומתעופף, עד שבא לו להתרענן בים. וכאן מחכה לו יאכטה צעירה ונוצצת, עם התיכות שנוצצות בה באופן קבוע. וכמו

סרז' פרדקוף
אשה ממקור ראשון

כל יהלומן מומחה, גם אצלו פועל הכלל: מי שמאבדת את הברק, מוחלפת מייד בנוצצת טריה.

וכך, אחרי שפתר לו את כל בעיות התחבורה, דאג סרז' להשלים את אישיותו המנצנצת גם בתואר אקדמאי. הוא סיים את הפקולטה למדעי החברה והכלכלה באוניברסיטת ז'נבה, כך שמה שנשאר לו היום זה רק לחפש לו שותפה משלימה לחיים.

רק כדי שתקבלו מושג רחב יותר על רמת־החיים שלו, אני יכולה להוסיף ולספר לכם שאת כל סופי־השבוע שלו הוא מבלה בפאריס התוססת, במיטב המלונות שהעיר הזאת מסוגלת להציע. ומכיוון שהוא גם טיפוס חברותי מאד, אז כשמתחשק לו לחטוף ארוחה קלה במקסים הוא דואג לקחת איתו עוד כמה חברים, כדי שלא ישעמם.

אחרי הארוחה המקסימה, הוא דואג לשחרר קלוריות על רחבת־הריקודים ה־אכסלוסיבית בדיסקוטק של **רזיין**. והא־מינו לי, להצעות כאלה באמת קשה לסרב.

הוד־פלייביותו יגיע אלינו בקרוב, ללא ציי־המכוניות שלו, ואפילו בלי רולס קטנה לדוגמה. אך למרות שהוא יופיע כאן כאחד האדם, נא לא לשכוח שיש לנו עסק עם פלייבוי אוריגינלי, מה־גם שהוא כרגע במיטב חיפושיו אחר בת־ישראל יפה, שתהיה מצויידת בכל המעלות הצנועות ושתתנדב עם כל הלב להיות אשה ראוייה לעילוי שכמותו.

האירוע שבזכותו זכינו להתכבד בנוכחותו הדומיננטית של נציג נערי־השעשועים האירופאים יהיה הצגת הבכורה של הסרט הבוערה, **שהפיק במו־ממונו ושאותו ביים עבורו בשוויץ הבמאי הישראלי רפאל רביבו**. יחד עם סרז' תגיע לארץ גם הכוכבת היפה **קתרין לארנס**, הזכורה לנו ממישחקה לצידו של **אלן דלון** בסרט הצועני.

נו, וכשמגיעים אלינו בזמן האחרון כל־כך הרבה אורחים נוצצים, אז אם סרז' יצליח למצוא לו את יהלום חייו בארץ, מה אגיד לכם? הלוואי על הבת שלי.

רומן קרקע־אוויר

מאז שסיפרתי לכם על הרומן היפה שנרקם על בימת הצילומים של הסרט מיבצע אנטבה, בין **שימעון עדין** לשחקנית הצעירה **גליה גופר**, ניכרה אצלי התעניינות־רבתי בשני האנשים היפים האלה.

מי כימעט שגנבה את ההצגה על בימת־הצילומים היתה גליה, שהגיעה לארץ לפני חודשיים בלבד, וכבר השתלבה בעניינים במהירות מפתיעה. היא חזרה לישראל אחרי גירושיה מבעלה **גיירמו זאהאריאס**, צעיר מכסיקאי עשיר ובעל בית־חרושת לחולצות־גברים ואספן־תמונות.

ההיכרות בין השניים התרחשה כשהיתה גליה עדיין בת 16 והתגוררה עם מישפחתה במכסיקו, לרגל עיסקי המיבנים הטרומיים של אביה. בגיל 18 היא חזרה לשרת בצה"ל, הגיירמו שלה בעיקבותיה. הבחור היה בא ארצה לא פחות משש פעמים בשנה, רק כדי להיות בטוח שגליה נשארה שלו בילבד. אחרי שסיימה שנת־שירות אחת בצה"ל הם החליטו סופית להתחתן.

את החתונה הם ערכו בארץ, ומכאן נסע הזוג הצעיר למכסיקו־סיטי, שם למדה גליה פסיכולוגיה וציור ובעלה, המבוגר ממנה בשלוש שנים, למד מינהל־עסקים. אחרי שחיו שנתיים בחוג הנוצץ של מכסיקו, הם נסעו לשנת־לימודים בקליפורניה, ובעיקבותיה הגיעו למסקנה הלא־כל־כך נעימה, שבתור זוג נשוי הכי טוב בשבילם זה להיפרד בצורה יפה, ולהתגרש.

אומנם, לגליה היה נחמד מאד לחיות כמו שחיה חברת־השפע המכסיקאית, אלא שלא היה טעם למשוך את הנישואין האלה, שהתגלו כמאכזבים. היא ויתרה על כל המותרות שבהם פונקה במשך שלוש שנות נישואין, וחזרה ארצה אל בית הוריה שבסביון.

כשהגיעה לארץ, התעורר בה שוב החשק לחזור לעולם הסרטים. אחרי שצברה נסיון־מישחק בסרטים כמו התרוממות, התרנגול וחסמבה, הוצע לה באחרונה לגלם תפקיד של דיילת המטוס החטוף בסירטו החדש של **מנחם גורן**, ואת ליבה הפנוי לאהבה הצליח במהרה למלא מיליונר אחר, הלא הוא שימעון עדן, הישראלי־לשעבר ומלך חיי־הלילה של ברלין בהווה.

שימעון הוזמן על־ידי גולן לגלם בסרט תפקיד של טייס־מישנה צרפתי וכבר ביום הראשון, כשהגיע לגמל־התעופה בן־גוריון, הוא פגש בגליה היפהפיה והתאהב בה ממבט ראשון.

„זה התחיל ביניהם כבר מהתחלת הצילומים," סיפרה לי גליה בחיוך מלא גומות. „הוא בתפקיד של טייס, אני דיילת, התפתחה ביניהם פשוט אהבה, כמו שקורה אולי בחיים בין טייסים ודיילות. אני לא יודעת אם זה בהשפעת המדים, אבל העיקר שאנחנו נהנים זה מזה, וגם מנעימים לעצמנו את העבודה המשותפת בצילומים."

שימעון מרגיש ובטוח, שהמזל איתו כל הזמן. גם הפעם, לפני שהגיע ארצה, היתה לו הרגשה שהוא עומד לפגוש כאן מישהי מיוחדת שתפתח אצלו פרק חדש בחיים ומה אגיד לכם, אתם צריכים לראות אותו כדי שתאמינו לי איך הבן־אדם מאוהב ומשמ גולד מחדש.

שימעון עדן וגליה גופר
אהבה ממבט ראשון

גם הוא, כמו גליה, בא ארצה אחרי שסיים רומן שנמשך שש שנים, עם השחקנית הגרמניה היפהפיה **ברברה קאפל**, שהתלוותה אליו לפני שנתיים כשהגיע לישראל לרגל חתונת בתו היחידה, **עירית**.

„ברברה מצאה לה גבר אחר, ועזבה אותי," מספר שימעון. אבל מי שמכיר אותו יודע שקשה להאמין. מכל מקום, אני משוכנעת שאחרי שהשתתף כבר בכשלושים סרטים בחייו, הסרט האחרון הזה ייחקק עמוק־עמוק בזיכרונו.

בינתיים, גם שימעון וגם גליה אינם מוכנים לדבר על תוכניות משותפות. גליה יודעת שהיא רוצה לסיים את לימודי התואר הראשון שלה בפסיכולוגיה, ולהתחיל בשנה הבאה ללמוד לתואר שני, כדי שתוכל לעסוק במיקצוע.

שימעון יחזור בוודאי לנהל את עיסקי־השעשועים שלו בברלין, אבל ביניהם הם לא מדברים, לא על חתונה ולא על נסיעה משותפת לחו"ל. וכמו שאמרה לי גליה: „כשיגיע הרגע ששימעון יצטרך לחזור לגרמניה — אז נדבר."

או התאזרו יחד אתי בסבלנות, כי לי יש הרגשה שהדיבורים אצלם רק התחילו.

לידת ליבני הבן

במזל טוב, מנכ"ל רשות־השידור **יצחק ליבני** הפך בשבוע שעבר פאפא כשאשתו, עורכת־הדין **אתי** (לבית פוייר־שטיין) ילדה לו בן זכר.

ההורים המאושרים לא תיכננו את מינו של היורש המייועד באופן ספציפי, היות שזו לידה ראשונה בזוג הזה. לכן, הם מאושרים עד השמים עם מה שבא.

עד לטכס הברית ופדיון־הבן, שוכבת לה אתי בחדר־הלידה שבבית־החולים השרון, מוקפת פרחים ומיברקי־ברכה, ועל צווארה שרשרת־זהב ומדליון יפה שאותם קיבלה במתנה מן הבעל, לכבוד האירוע המרגש. וזה דבר ראוי לציון, כי מי שמכיר את ליבני יודע, שבחיים שלו הוא לא קנה תכשיט לאשה.

אתי ויצחק ליבני
ילד ראשון

תדעו לכם, שלמרות שיצחק עסוק מאד הוא היה ליד אתי כל משך הלידה. אומנם לא בחדר־הלידה ממש, אבל הסתפק בהחלט בהפגנת עצבנות במיסדרון.

שעתיים אחרי הלידה, עדיין תשוש ונרגש, כבר היה האב הטרי בישיבה בירושלים, שם הכינו לו העובדים הפתעה והרימו כוסית לכבוד המאורע. ומאז, כמו אבא חדש לגמרי, הוא אפילו הספיק כבר להאכיל את התינוק.

וכדי שיעשה את זה במכסימום הצלחה, הוא קיבל במתנה מנשיא המדינה, **אפרים קציר** ומרעייתו **ניצה**, את סיפרו של **יהונתן גפן** איך להיות אבא, ואת הידע המיקצועי יספק לו סיפרו של דוקטור ספוק, שאותו קיבל במתנה מאחותי.

בבית מישפחת ליבני שברמת־חן מוכן כבר חדר־הילדים לתפארת, ואף־על־פי שהתינוק עוד לא יודע קרוא־וכתוב, הכין לו האב הדאגן אוסף גדול של סיפרי־ילדים, שנשארו אצלו עוד מהתקופה שהיה מבקר סיפרות־ילדים בשבועון דבר לילדים. ככה שאתם יכולים להיות בטוחים שספרים הילד הזה יקרא, ועוד איך.

עכשיו מחכים כולם לטכס ברית־המילה. ואם אתם סקרנים לדעת איזה שם מקורי מצלצל נבחר ליורש־העצר, כיאה לנצר למישפחת ליבני — צר לי לאכזב אתכם.

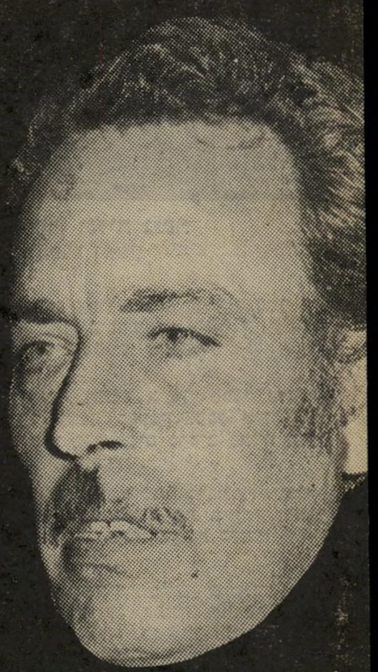
כפי שנמסר לי מהנהלת רשות־השידור, „עדיין אין סיכומים בנושא." השם פשוט עוד לא נקבע, וכשייקבע, תוכלו להיות בטוחים שתפורסם הודעת־דובר.

עכשיו אפשר רק לצפות שלתוכניות־הילדים בטלוויזיה תהיה עדנה, כדי שגם לבן של המנכ"ל תהיה נחת מהאבא שלו.

העולם הזה

העולם הזה מגלה –
וצמרת המישטרה חוקרת:

ראש מחלקת=החקירות
של מישטרת תל=אביב
נחשד בקבלת שוחד
מאנשי העולם=התחתון

ניצב־מישנה
ארמנד לוי

קסאווירה הולנדר באה להפיק סרט דתי

היצאנית העליזה בארץ הקודש